

VEILEDER TIL KONTOPLANEN I KOSTRA

Rapporteringsåret 2023

Kommunal- og distriktsdepartementets forklaringer
til standard kontoplan for regnskapsrapporteringen i KOSTRA.

November 2022

Publisert 04.11.2022

1	Innledning	9
2	Definisjoner og utgiftsbegreper i KOSTRA	12
3	Generelt om kontoplanen.....	16
4	Kontoklasser	19
5	Funksjons- og artskontoplanen	20
6	Konserninterne transaksjoner og konsolidert årsregnskap (KOSTRA konsern)..	33
7	Innholdet i funksjonene – kommunene.....	84
8	Innholdet i funksjonene – fylkeskommunene	132
9	Innholdet i artene	165
10	Ugyldige og ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, art og funksjon	216
11	Balansekapitler og sektorkoder	221
12	Regnskapsoppstillinger med tilordnete arter	244
13	Konvertering fra kontoplan NS 4102 til KOSTRA-kontoplan.....	253

Innhold

1	Innledning	9
1.1	Om veilederen	9
1.2	Spørsmål og svar om kontoplanen	11
1.3	Kvalitetssikring	11
1.4	Annen veiledning	11
2	Definisjoner og utgiftsbegreper i KOSTRA	12
2.1	Ord og uttrykk	12
2.2	Utgiftsbegreper	14
3	Generelt om kontoplanen	16
4	Kontoklasser	19
4.1	Kontoklasser for kommunekassens og fylkeskommunekassens regnskap	19
4.2	Kontoklasser for øvrige regnskap	19
5	Funksjons- og artskontoplanen	20
5.1	Hovedprinsipp	20
5.2	Prinsipper for bruk av funksjons- og artskontoplanen	20
5.3	Fordeling av utgifter og inntekter på funksjoner	21
5.3.1	Fordeling	21
5.3.2	Fordeling av lønn	21
5.3.3	Fordeling av utgifter til støttetjenester og fellestjenester	22
5.3.4	Fordelingstekniske løsninger – eksempler	23
5.4	Interne kjøp og salg (internordrer/internfakturering)	26
5.4.1	Hovedregel	26
5.4.2	Unntak	27
5.4.3	Løsninger – eksempler	28
5.5	Eiendomsforvaltning	30
5.5.1	Egne funksjoner for bygg	30
5.5.2	Egne arter for enkelte aktiviteter i eiendomsforvaltningen	31
5.5.3	Om bruk av art 190	32
6	Konserninterne transaksjoner og konsolidert årsregnskap (KOSTRA konsern) ..	33
6.1	Definisjoner	33
6.2	Virksomhetene i KOSTRA konsern og konsolidert årsregnskap	34

6.3	Om KOSTRA konsern og SSBs konsolidering	36
6.3.1	Virksomhetene som inngår i KOSTRA konsern	36
6.3.2	SSBs konsolidering til KOSTRA konserntall	38
6.3.3	Konserninterne transaksjoner og eliminering.....	39
6.3.4	Konserninterne mellomværende.....	46
6.4	Rapportering av konserninterne transaksjoner.....	47
6.5	Konserninterne kjøp/salg og overføringer innenfor samme funksjon.....	48
6.5.1	Konserninterne arter	48
6.5.2	Eksempler	49
6.6	Konserninterne kjøp/salg og overføringer mellom ulike funksjoner	58
6.6.1	Ordinære arter.....	58
6.6.2	Eksempler	59
6.7	Konserninterne transaksjoner mellom drift og investering.....	62
6.7.1	Ordinære arter.....	62
6.7.2	Eksempel	63
6.8	Konserninterne renter, avdrag og lån.....	64
6.8.1	Konserninterne lån (konserninterne arter).....	64
6.8.2	Konserninterne avdrag (konserninterne eller ordinære arter)	64
6.8.3	Konserninterne renter (konserninterne arter eller ordinære arter).....	65
6.8.4	Eksempler	66
6.9	Rapportering av konsolidert årsregnskap til KOSTRA	71
6.9.1	Om det konsoliderte årsregnskapet	71
6.9.2	Kommunenes konsolidering av årsregnskapene	73
6.9.3	Rapportering av konsolidert årsregnskap til KOSTRA.....	74
6.9.4	Konserninterne transaksjoner i det konsoliderte årsregnskapet	75
6.9.5	Konserninterne mellomværende i det konsoliderte årsregnskapet.....	77
6.9.6	Eksempler	78
7	Innholdet i funksjonene – kommunene.....	84
8	Innholdet i funksjonene – fylkeskommunene.....	132
9	Innholdet i artene	165
9.1	Definisjoner.....	166
9.1.1	Staten (artene 300, 400, 700 og 800/810).....	166

9.1.2	Fylkeskommuner (artene 330, 430, 730 og 830).....	166
9.1.3	Kommuner (artene 350, 450, 750 og 850)	167
9.1.4	Andre (artene 370, 470, 770 og 890).....	167
9.2	Artsserie 0 – Lønn	168
9.2.1	Om artsserien.....	168
9.2.2	Forklaringer til artene 010 til 099.....	169
9.3	Artsserie 1/2 – Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon 172	
9.3.1	Om artsserie 1 og 2.....	172
9.3.2	Forklaringer til artene 100 til 195.....	173
9.3.3	Forklaringer til artene 200 til 285.....	180
9.4	Artsserie 3 – Kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon.....	184
9.4.1	Om artsserien.....	184
9.4.2	Forklaringer til artene 300 til 380.....	186
9.5	Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre	189
9.5.1	Om artsserien.....	189
9.5.2	Forklaringer til artene 400 til 480.....	190
9.6	Artsserie 5 – Finansutgifter mv.....	194
9.6.1	Om artsserien.....	194
9.6.2	Forklaringer til artene 500 til 590.....	195
9.7	Artsserie 6 – Salgsinntekter	200
9.7.1	Om artsserien.....	200
9.7.2	Forklaringer til artene 600 til 670.....	201
9.8	Artsserie 7 – Overføringer fra andre med krav om motytelse mv.	203
9.8.1	Om artsserien.....	203
9.8.2	Forklaringer til artene 700 til 780.....	204
9.9	Artsserie 8 – Overføringer fra andre uten krav om motytelse	207
9.9.1	Om artsserien.....	207
9.9.2	Forklaringer til artene 800 til 890.....	208
9.10	Artsserie 9 – Finansinntekter mv.....	211
9.10.1	Om artsserien.....	211
9.10.2	Forklaringer til artene 900 til 990.....	212

10	Ugyldige og ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, art og funksjon	216
10.1	SSBs kontrollprogram	216
10.2	Ugyldige og ulogiske kombinasjoner	217
10.2.1	Funksjoner og kontoklasse	217
10.2.2	Arter og kontoklasse	218
10.2.3	Funksjoner og arter	220
11	Balansekapitler og sektorkoder	221
11.1	Balansekapitler	221
11.1.1	Omløpsmidler (hovedkapittel 1).....	221
11.1.2	Anleggsmidler (hovedkapittel 2).....	224
11.1.3	Kortsiktig gjeld (hovedkapittel 3)	226
11.1.4	Langsiktig gjeld (hovedkapittel 4).....	228
11.1.5	Egenkapital (hovedkapittel 5).....	230
11.1.6	Memoriakonti (hovedkapittel 9).....	231
11.2	Sektorkoder.....	232
11.3	Logiske kombinasjoner	240
11.3.1	Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for eiendeler.....	241
11.3.2	Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for gjeld	242
11.3.3	Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for fond og memoriakonti	242
11.3.4	Kapitlene 14, 23, 33 og 47.....	243
11.3.5	Kapitlene 41, 42 og 43 (obligasjons- og sertifikatgjeld)	243
11.3.6	Mange kapitler legges på ufordelt på sektor 080 Interim.....	243
12	Regnskapsoppstillinger med tilordnete arter	244
12.1	Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6	245
12.2	Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd.....	246
12.3	Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd.....	248
12.4	Balanseregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8.....	250
13	Konvertering fra kontoplan NS 4102 til KOSTRA-kontoplan.....	253
13.1	Viktige forskjeller mellom NS 4102 og KOSTRA-kontoplanen	254
13.1.1	Arter – rapportering av finansiell regnskapsinformasjon.....	255

13.1.2	Kontoklasser – regnskapsmessig skille mellom drift og investering	255
13.1.3	Inntekter – art og kontoklasse.....	256
13.1.4	Kostnader – art og kontoklasse.....	257
13.1.5	Balanseregnskapet	258
13.2	Konvertering av kostnader, inntekter og balanseposter	262
13.2.1	Konvertering av kostnader og inntekter til KOSTRA-artskontoplanen 262	
13.2.2	Konvertering av balanseposter til KOSTRA-kontoplanen.....	274
13.3	Beregning av differanse for rapportkontroll.....	285

1 Innledning

1.1 Om veilederen

Denne veilederen inneholder Kommunal- og distriktsdepartementets forklaringer til kontoplanen for regnskapsrapporteringen til KOSTRA, det vil si forklaringer til innholdet i funksjonskonter, artskontoer, balansekapitler og sektorkoder.

Kommuner og fylkeskommuner skal rapportere årsregnskapene som utarbeides i medhold av kommuneloven til KOSTRA, jf. [kommuneloven § 16-1](#). Også interkommunale selskaper skal rapportere årsregnskapet til KOSTRA, jf. [lov om interkommunale selskaper \(IKS-loven\) § 42](#). Følgende årsregnskaper skal rapporteres, jf. [KOSTRA-forskriften § 5 første ledd](#):

- a. kommunens eller fylkeskommunens konsoliderte årsregnskap
- b. kommunekassens eller fylkeskommunekassens årsregnskap
- c. årsregnskapet til kommunale eller fylkeskommunale foretak, med unntak av årsregnskapet til foretak som er rapporteringspliktig etter forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 2-1¹
- d. årsregnskapet til lånefond
- e. årsregnskapet til interkommunale politiske råd²
- f. årsregnskapet til kommunale oppgavefelleskap³
- g. årsregnskapet til interkommunale samarbeid etter lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 27 (gjelder både § 27 samarbeid som er eget og ikke eget rettssubjekt, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 11-2)⁴
- h. årsregnskapet til interkommunale selskaper.

Årsregnskapene skal rapporteres etter en standard kontoplan, jf. [KOSTRA-forskriften § 5 andre ledd og vedlegg 1 til 3](#). Standard kontoplan gir enhetlig rapportering av regnskapsdata slik at det kan publiseres enhetlige og sammenlignbare regnskapsdata i KOSTRA.

¹ Kommunale foretak som er rapporteringsplikt etter forskrift 11. mars 1999 nr. 302 § 2-1 skal ikke rapportere årsregnskapet til KOSTRA.

² Enkelte interkommunale samarbeid (interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefelleskap og interkommunale styrever for kommuneloven av 1992 § 27) utarbeider ikke eget årsregnskap men inngår i kontorkommunens årsregnskap, jf. forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 8-3 og § 11-2 tredje ledd. Slike samarbeid skal ikke rapportere eget regnskap til KOSTRA.

³ Se fotnote 2

⁴ Se fotnote 2

Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper som utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven og benytter Norsk standard kontoplan NS 4102, må konvertere regnskapet til KOSTRA-kontoplan ved rapportering til KOSTRA, se kapittel 13.

Regnskapsrapporteringen i KOSTRA skal gi informasjon om ressursbruk i kommuner og fylkeskommuner til brukerne av KOSTRA, slik som kommunene og fylkeskommunene selv, departementene og andre statlige myndigheter, media og andre interessenter. Sammen med regnskapsdataene er dataene om tjenester og befolkning mv. grunnlaget for nøkkeltallene som publiseres i KOSTRA.

1.2 Spørsmål og svar om kontoplanen

Kommuner, interkommunale samarbeid og interkommunale selskaper retter spørsmål om kontoplanen til statsforvalteren.

Fylkeskommuner retter spørsmål om kontoplanen til departementets epost kostra@kdd.dep.no.

Departementets svar på spørsmål om kontoplanen publiseres på departementets [nettsider](#).

1.3 Kvalitetssikring

Den enkelte rapporteringspliktige har selv ansvaret for at regnskapene som rapporteres til KOSTRA, har den riktige kvaliteten i samsvar med fastsatte krav.⁵

SSB kan avvise opplysninger som er vesentlig feil.

Et regnskap skal rapporteres på nytt hvis dette er nødvendig for å rette opp vesentlige feil, jf. KOSTRA-forskriften § 3 og § fjerde ledd.

1.4 Annen veiledning

Departementets [nettsider](#) om KOSTRA.

Departementets [veileder](#) til KOSTRA-forskriften.

Statistisk sentralbyrås [nettsider](#) om KOSTRA.

Statistisk sentralbyrås [nettsider](#) om innrapportering og rapporteringshåndboken (filoppbygging mv.). Spørsmål om innrapporteringen rettes til Statistisk sentralbyrå (epost kostra-support@ssb.no / telefon 62 88 51 70).

⁵ Jf. også kommuneloven § 25-1 om internkontroll. Jf. også budsjett- og regnskapsforskriften § 3-8 om pliktig regnskapsrapportering, jf. kommuneloven § 14-6 femte ledd om bokføring.

2 Definisjoner og utgiftsbegreper i KOSTRA

2.1 Ord og uttrykk

KOSTRA-forskriften er forskrift 18.10.2019 nr. 1412 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv.

Budsjett- og regnskapsforskriften er forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Regnskapsenhet er en enhet som utarbeider eget årsregnskap etter kommuneloven og som er rapporteringspliktig til KOSTRA.⁶ Omfatter og konsolidert årsregnskap.

Konsolidert årsregnskap omfatter årsregnskapene til regnskapsenhetene som inngår i kommunen som juridisk enhet.

En nærmere beskrivelse av hvilke regnskapsenheter som inngår i konsolidert årsregnskap er gitt i punkt 6.9.1.

KOSTRA konsern omfatter regnskapsenhetene som inngår i kommunen som juridisk enhet (kommunen som rettssubjekt) og kommunens deltakerandeler i interkommunale samarbeid som er eget rettssubjekt og deltakerandeler i interkommunale selskaper.

En nærmere beskrivelse av hvilke regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern er gitt i punkt 6.3.1.

Transaksjoner innenfor en regnskapsenhet er transaksjoner mellom virksomheter/avdelinger etc. som er del av samme regnskapsenhet, eksempelvis innenfor kommunekassen eller innenfor et kommunalt foretak.

Interne transaksjoner og mellomværender er transaksjoner og fordringer og gjeld mellom regnskapsenheter som inngår i *konsolidert årsregnskap*. Dette omfatter både transaksjoner og fordringer og gjeld mellom kommunekassen og andre regnskapsenheter, og mellom andre regnskapsenheter enn kommunekassen.

Interne transaksjoner og mellomværender utgjør en del av konserninterne transaksjoner og mellomværender.

Interne transaksjoner omfatter ikke transaksjoner innenfor den enkelte regnskapsenhet.

⁶ Omfatter også kommunale og fylkeskommunale foretak som ikke er rapporteringspliktige til KOSTRA, jf. KOSTRA-forskriften § 5 første ledd bokstav c, selv om de ikke er rapporteringspliktige som nevnt.

Konserninterne transaksjoner og mellomværender er transaksjoner og fordringer og gjeld mellom regnskapsenheter som inngår i *KOSTRA konsern*. Dette omfatter både transaksjoner og fordringer og gjeld mellom kommunekassen og andre regnskapsenheter, og mellom andre regnskapsenheter enn kommunekassen.

Konserninterne transaksjoner omfatter ikke transaksjoner innenfor den enkelte regnskapsenhet.

En nærmere beskrivelse av hva som er konserninterne transaksjoner er gitt i punkt 6.3.3.

Interkommunale samarbeid brukes som fellesbetegnelse på interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 og kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19. Betegnelsen omfatter også interkommunale styrever etter kommuneloven (1992) § 27 som ennå ikke er omdannet i tråd med kommuneloven (2018) § 31-2, også omtalt som § 27-samarbeid.⁷

Eget interkommunalt samarbeid er interkommunalt samarbeid hvor kommunen er deltaker.

Kontorkommune er den deltakerkommunen som i hovedsak står rettslig og økonomisk ansvarlig for de kontraktene som inngås av et interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt. Normalt også den kommunen der det interkommunale samarbeidet har sitt hovedkontor.

Interkommunalt selskap (IKS) er interkommunalt selskap etablert etter IKS-loven.

Eget interkommunalt selskap (IKS) er interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker.

⁷ Betegnelsen omfatter i denne sammenheng ikke vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20.

2.2 Utgiftsbegreper

I nøkkeltallene i KOSTRA benyttes som regel begrepene brutto driftsutgifter, korrigerede brutto driftsutgifter og netto driftsutgifter. Nedenfor gis det en kort og ikke uttømmende innføring i disse begrepene.

De fullstendige definisjonene av utgiftsbegrepene finnes på SSBs [nettsider](#).

Brutto driftsutgifter viser *de samlede driftsutgiftene* (artsserie 0 til 4) inklusive avskrivninger, eksklusive finansutgifter. Brutto driftsutgifter brukes som utgiftsbegrep for *sum driftsutgifter* per funksjon/tjenesteområde eller totalt.

Brutto driftsutgifter er da definert slik: (*)

Per funksjon eller tjenesteområde:

$$\text{Aktuell(e) funksjon(er), artene } [(010..480 + 590) - (710 + 729)]^8$$

Totalt:

$$\text{Alle funksjoner (100..899), artene (010..480 + 590)}$$

()Merk at ved utarbeidelsen av nøkkeltall for KOSTRA konsern blir konserninterne transaksjoner på de konserninterne artene eliminert.*

⁸ Summen av brutto driftsutgifter på tjenesteområdene avviker fra totale brutto driftsutgifter. Dette fordi art 710 og art 729 trekkes fra på tjenesteområdene, men ikke i totale brutto driftsutgifter. Art 710 trekkes fra fordi dette er refusjon for lønnsutgifter som ikke har kommet til nytte i tjenesteproduksjonen. Funksjonene i 800-serien inngår ikke i noen av de definerte tjenesteområdene.

Korrigerede brutto driftsutgifter viser *driftsutgiftene til egen tjenesteproduksjon* (artsserie 0 til 2) inklusive merverdiavgift og avskrivninger, fratrukket sykelønnsrefusjon og kompensasjon for merverdiavgift. Korrigerede brutto driftsutgifter brukes som grunnlag for å beregne *produktivitetsindikatorer*, det vil si mål på hva det koster å selv produsere en enhet av tjenesten.

Korrigerede brutto driftsutgifter er definert slik:

$$\text{Aktuell(e) funksjon(er), artene } [(010..285 + 429 + 590) - (710 + 729)]^9$$

I enkelte tilfeller benyttes *brutto driftsutgifter* i stedet for korrigerede brutto driftsutgifter som grunnlag for beregning av produktivitetsindikatorer. Dette gjøres på områder der det i stor grad kjøpes tjenester i stedet for selv å produsere dem.

Netto driftsutgifter viser *de samlede driftsutgiftene fratrukket bundne eller tjenesterelaterte driftsinntekter* (artsserie 6 til 8). Netto driftsutgifter uttrykker dermed hvor stor del av bruttoutgiftene som belaster (finansieres med) de frie driftsinntektene (inntektene som ikke er bundne eller relaterte til tjenesten). Dette benyttes som grunnlag for å beregne *prioriteringsindikatorer*, det vil si mål på hvordan de frie driftsinntektene er prioritert.

Netto driftsutgifter er definert slik:

$$\text{Aktuell(e) funksjon(er), artene } [(010..480 + 590) - (600..890)]$$

⁹ Art 710 er trukket fra selv om denne er en ekstern refusjon fra staten. Dette fordi det er en refusjon for lønnsutgifter som ikke har kommet til nytte i kommunens tjenesteproduksjon. Det korrigeres for art 729 påløpt i driftsregnskapet. Merverdiavgiftsutgift og merverdiavgiftskompensasjon inkluderes i begrepet for å vise den delen av merverdiavgiftsutgiften som ikke er kompensasjonsberettiget (netto mva-utgift).

3 Generelt om kontoplanen

Kontoplanen i KOSTRA består av følgende dimensjoner:

- a. Kontoklasse
- b. Funksjon
- c. Art
- d. Balansekapittel
- e. Sektorkode

Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter funksjonene, artene og balansekapitlene, og innholdet i disse. Årlig foretas det enkelte oppdateringer av kontoplanen og innholdet i funksjoner, arter og balansekapitler, slik at kontoplanen tilpasses endringer i tjenester, oppgaver og informasjonsbehov (hensynet til relevant styringsinformasjon). De siste endringene er synliggjort med **rød skrift** i kapittel 7 til 9 og i kapittel 11 i denne veilederen. Endringer i kontoplanen skjer normalt først etter at endringene er drøftet i den aktuelle arbeidsgruppa i KOSTRA og behandlet i KOSTRA-regnskapsgruppe og samordningsrådet for KOSTRA.¹⁰

SSB fastsetter kontoklassene og sektorkodene, og innholdet i disse.

Nærmere veiledning om kontostrengen og filoppbygging mv. gis av Statistisk sentralbyrå, se SSBs [nettsider](#) om innrapportering og rapporteringshåndboken.

¹⁰ Informasjon om samordningsrådet og arbeidsgruppene i KOSTRA finnes på SSBs [nettsider](#).

Kontoklasse

Kontoklasse angir type regnskap (driftsregnskap, investeringsregnskap eller balanseregnskap). Enkelte rapporteringspliktige skal bruke egne kontoklasser.

Funksjon

Funksjonskontoplanen er basert på at kommunenes og fylkeskommunes oppgaver og ressursbruk knyttes til brukergrupper og innbyggernes behov. Hver funksjon omfatter utgifter og inntekter mv. som gjelder det aktuelle tjenestområdet. Funksjonene danner grunnlaget for definisjon av nøkkeltall i KOSTRA, enten for enkeltfunksjoner eller summen av flere funksjoner (tjenestområder).

Veiledning om nøkkeltallene i KOSTRA (definisjoner av utgiftsbegreper mv) finnes på SSBs [nettsider](#).

Funksjonsinndelingen bygger på flere prinsipper:

1. Hver funksjon bør inneholde nært beslektede tjenester for å muliggjøre meningsfulle analyser av utgifter i forhold til omfanget av tjenesteproduksjonen.
2. Funksjonsinndelingen (regnskapstallene) må samsvare med avgrensningen av tjenestedata for å få sammenheng mellom teller og nevner i nøkkeltallene i KOSTRA, slik at nøkkeltallene blir relevante og pålitelige.
3. Funksjonene skal reflektere hvilke behov som dekkes, og er uavhengig av hvilke typer tjenester kommunene og fylkeskommunene leverer. Dekkes flere behov med egne funksjoner gjennom en kommunes eller fylkeskommunes leveranse, må utgifter og inntekter fordeles mellom aktuelle funksjoner.
4. Funksjonene skal være uavhengig av hvordan tjenestene er organisert i den enkelte kommune og fylkeskommune.
5. Utgifter og inntekter som gjelder flere funksjoner, skal som hovedregel fordeles på de aktuelle funksjonene.
6. Funksjonene skal ikke benyttes for ad hoc-rapportering, eksempelvis for midlertidige eller kortvarige informasjonsbehov.

Art

Hver artskonto omfatter spesifikke type utgifter eller inntekter mv. Artene skal som regel gjenspeile hvilke typer inntekter kommunene og fylkeskommunene har og hvilke typer innsatsfaktorer (utgifter) som benyttes i virksomheten ("rene arter").

Av hensyn til behovet for statistikk og/eller visse nøkkeltall i KOSTRA er enkelte arter ikke "rene arter", men arter for utgiftene ved en bestemt type aktivitet. Eksempler på dette er lønn til vedlikehold (art 070) og undervisningsmaterieell (art 105). I tillegg finnes "elimineringsarter" for konserninterne transaksjoner (eksempelvis artene 380 og 780), som må benyttes der dette er nødvendig for at SSB skal kunne produsere såkalte konserntall, se kapittel 6.

Artene er delt inn i ni artsserier, der hver serie omfatter arter av lik eller lignende karakter. Artsseriene danner grunnlag for definisjon av nøkkeltall, se punkt 2.2 om utgiftsbegrepene i KOSTRA. I noen tilfeller er nøkkeltall definert ut fra enkeltarter, eksempelvis renholdsutgifter og vedlikeholdsutgifter i eiendomsforvaltningen.

Veiledning om nøkkeltallene i KOSTRA (definisjoner av utgiftsbegreper mv.) finnes på SSBs [nettsider](#).

Balansekapittel

Hvert balansekapittel omfatter en spesifikk type eiendeler, gjeld eller egenkapital. Kapitlene skal som regel gjenspeile typer av eiendeler, gjeld eller egenkapital.

Av hensyn til behovet for statistikk og/eller visse nøkkeltall i KOSTRA kan enkelte kapitler avvike fra dette utgangspunktet (se balansekapittel 42 for obligasjonslån med forfall neste regnskapsår). I tillegg finnes "elimineringsskapitler" for konserninterne mellomværende (eksempelvis kapitlene 14 og 33), som må benyttes der dette er nødvendig for at SSB skal kunne produsere såkalte konserntall.

Balansekapitlene er delt inn i fem serier etter type eiendel, gjeld eller egenkapital. I tillegg én serie for memoriakonti. Disse seriene danner grunnlag for definisjon av nøkkeltall i KOSTRA. I noen tilfeller er også nøkkeltall definert ut fra enkelte balansekapitler.

Veiledning om nøkkeltallene i KOSTRA (definisjoner av balansetall mv.) finnes på SSBs [nettsider](#).

Sektorkode

Hver sektorkode angir hvilke type institusjon/sector som er motparten for eiendeler og gjeld. I kombinasjon med typer eiendel eller gjeld gir sektorkoden informasjon for eksempel hvem som er kommunens långiver eller låntaker, og hvor kommunen plasserer likviditet.

4 Kontoklasser

Kontoklasse angir type regnskap (driftsregnskap, investeringsregnskap eller balanseregnskap).

4.1 Kontoklasser for kommunekassens og fylkeskommunekassens regnskap

Ved rapportering av kommunekassens regnskap og fylkeskommunekassens regnskap skal følgende kontoklasser benyttes:

- Kontoklasse 1 – Driftsregnskapet
- Kontoklasse 0 – Investeringsregnskapet
- Kontoklasse 2 – Balanseregnskapet

4.2 Kontoklasser for øvrige regnskap

Ved rapportering av følgende regnskaper:

- kommunens eller fylkeskommunens konsoliderte regnskap
- regnskapet til kommunalt (KF) eller fylkeskommunalt foretak (FKF) etter kommuneloven kapittel 9
- regnskapet til interkommunalt politisk råd (IPR)
- regnskapet til kommunalt oppgavefellesskap (KO)
- regnskapet til interkommunalt styre etter kommuneloven 1992 (§ 27-samarbeid)
- regnskapet til lånefond
- regnskapet til interkommunalt selskap (IKS),

skal følgende kontoklasser benyttes:

- Kontoklasse 3 – Driftsregnskapet
- Kontoklasse 4 – Investeringsregnskapet
- Kontoklasse 5 – Balanseregnskapet

5 Funksjons- og artskontoplanen

I kapittel 5 omtales sentrale temaer knyttet til bruk av funksjonskontoplanen og artskontoplanen. I kapittel 6 forklares hvordan kontoplanen skal brukes ved konserninterne transaksjoner og ved rapportering av konsolidert årsregnskap til KOSTRA.

I kapittel 10 gis det en oversikt over ugyldige og ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, funksjon og art.

5.1 Hovedprinsipp

Inntekter og utgifter mv. skal rapporteres på den funksjonen og den arten som inntekten eller utgiften gjelder. Innholdet i de enkelte funksjonene og artene er nærmere beskrevet i kapittel 7 til 9.

5.2 Prinsipper for bruk av funksjons- og artskontoplanen

Følgende prinsipper for bruk av funksjons- og artskontoplanen skal benyttes ved rapporteringen til KOSTRA:

1. Regnskapsrapporten til den enkelte rapporteringspliktige skal så langt som mulig være et eksternt regnskap uten påvirkning av transaksjoner mellom virksomheter (avdelinger, etater mv.) innenfor samme regnskapsenhet (organisasjonsnøytralitet).
2. Utgifter og inntekter skal rapporteres kun én gang, for å unngå oppblåsing av regnskapet, både samlet, på artsnivå og på funksjonsnivå.
3. Utgifter og inntekter skal rapporteres på aktuell funksjon, og fordeles på aktuelle funksjoner når utgiften eller inntekten gjelder flere funksjoner.
4. Utgifter og inntekter skal rapporteres på riktig art(serie) for å få frem korrekte nøkkeltall, og på riktig art for å få frem korrekte innsatsfaktorer.

Prinsippene som nevnt over og reglene omtalt i punkt 5.3 til 5.4 gjelder på samme måte både for driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

5.3 Fordeling av utgifter og inntekter på funksjoner

5.3.1 Fordeling

Utgifter og inntekter skal rapporteres på aktuell funksjon, det vil si den funksjonen som inntekten eller utgiften gjelder.

Utgifter og inntekter som gjelder flere funksjoner, skal fordeles på de aktuelle funksjonene.

Det bør foretas periodisk kontroll av fordelingen av utgifter og inntekter.

Rapporteringen til KOSTRA krever ikke at hver utgift og inntekt fordeles "på fakturanivå". Det avgjørende er at de samlede utgiftene og inntektene på hver funksjon ved rapporteringen gir et korrekt uttrykk for utgiftene og inntektene samlet på artsnivå. Fordeling kan altså foretas samlet på artsnivå, typisk periodevis.

Enkelte bestemte utgifter og inntekter mv. skal ikke fordeles. Dette gjelder generelle utgifter og inntekter som har egne funksjoner, som for eksempel premieavvik, skatt på inntekt og formue, motpost avskrivninger, etc.

5.3.2 Fordeling av lønn

Lønnsutgifter som gjelder flere funksjoner skal fordeles i tråd med prinsippene som nevnt i punkt 5.2 og 5.3.1.

Dersom en funksjons andel av en stilling (funksjonsandelen til en stilling, eller stillingens funksjonsandel) er mindre enn 20 prosent, *kan* fordeling av denne stillingsandelen unnlates hvis full fordeling bare har marginal betydning for KOSTRA-tallenes pålitelighet og sammenlignbarhet. Den rapporteringspliktige må først vurdere om fordeling bør gjennomføres fullt ut, før man unnlater å fordele. Fordeling av stillingsandeler som er mindre enn 20 prosent fordeles når andelen kan identifiseres og dette har betydning for KOSTRA-tallenes pålitelighet og sammenlignbarhet.

Stillingsandeler større eller lik 20 prosent skal fordeles.

5.3.3 Fordeling av utgifter til støttetjenester og fellestjenester

Utgifter til interne fag-/støttetjenester eller fellestjenester som gjelder flere funksjoner skal fordeles i tråd med prinsippene i punkt 5.2 og 5.3.1.

Utgifter til interne fag-/støttetjenester fordeles på de funksjonene som den aktuelle tjenesten er knyttet til. Eksempler:

- a. Et pedagogisk fagsenter som koordinerer hjelp overfor funksjonshemmede barn både i barnehagene, grunnskolen og i fritidstilbud fordeles på funksjonene 202, 211 og 231.
- b. En rådgivningstjeneste for barn med autismespekterdiagnoser som yter bistand både i barnehagene og grunnskolen og til hjemmeboende fordeles på funksjonene 202, 211 og 254.

Også utgifter til interne fellestjenester fordeles på de funksjonene som benytter de aktuelle tjeneste. Eksempler på fellestjenester som skal fordeles:

- a. Vedlikeholdsavdeling
- b. Felles maskinpark
- c. Drifts-/vedlikeholdsavtale for kontorutstyr og IKT
- d. Hustrykkeri
- e. Fellesopplæring

Enkelte fag-/støttetjenester, fellestjenester og fellesutgifter skal imidlertid ikke fordeles på tjenestefunksjonene, men rapporteres på funksjon 120/420. Se også funksjon 180/480.

5.3.4 Fordelingstekniske løsninger – eksempler

Fordeling kan gjennomføres ved hjelp av ulike løsninger. Løsningen som velges må ivareta hensynene som nevnt under punkt 5.2 og 5.3.1.

Fordeling av utgifter gjøres:

- a. enten ut fra faktisk aktivitet/ressursbruk,
- b. eller ut fra forhåndsdefinerte nøkler som i stor grad gjenspeiler faktisk aktivitet/ressursbruk.

Fordeling gjennomføres:

- a. enten ved at den enkelte KOSTRA-funksjon debiteres direkte med sin andel av utgiften (så langt dette ikke er særlig ressurskrevende),
- b. eller ved at utgiften først debiteres i sin helhet på en KOSTRA-funksjon (hovedfunksjon), eventuelt en dummyfunksjon, med fordeling til øvrige funksjoner i etterkant (periodevis).

Ved fordeling via hovedfunksjon eller dummyfunksjon er løsningen primært at funksjonen først debiteres på korrekt KOSTRA-art, hvor deretter øvrige funksjoner debiteres sin andel på samme art samtidig som hovedfunksjonen eller dummyfunksjonen krediteres tilsvarende.

Løsningene i eksempel 1 og 2 nedenfor benyttes så langt som mulig, også der det benyttes systemer med internfakturering og lignende, se punkt 5.4.

Eksempel 1

Hovedfunksjonen (her: F120 Administrasjon) debiteres først for alle telefonutgiftene på art 130. Fordeling skjer deretter til øvrige funksjoner, for eksempel F202 Grunnskole, ved at disse funksjonene debiteres sin andel av telefonutgiftene art 130 samtidig som F120 krediteres den samme andelen på art 130. F120 "sitter igjen" med sin andel av telefonutgiftene.

Intern-/eksternkontoplan						
Art	Ansvar	Funksjon	Objekt	Prosjekt	Beløp	
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	120xx			250 000,00	Periode 01
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	120xx			-50 000,00	Periode 01
1130xx Telefonutgifter	Avd-B	202xx			50 000,00	Periode 01

Eksempel 2

Dummyfunksjonen (her: F190) debiteres først for alle utgiftene. Fordeling skjer deretter til øvrige funksjoner, for eksempel F130 Administrasjonslokaler og F222 Skolelokaler, ved at disse funksjonene debiteres sin andel av utgiftene samtidig som dummyfunksjonen krediteres. Dummyfunksjonen "tømmes" ved at alle andeler fordeles slik at denne "går i null".

Vaktmester tjeneste (vedlikehold)						
Intern-/eksternkontoplan						Lønn
Art	Ansvar	Tjeneste	Objekt	Prosjekt	Beløp	550 000
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	190xx	A	1	330 000	60 %
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	190xx	B	2	220 000	40 %
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx	A	1	10 000	Til prosjekt/objekt
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx	B	2	15 000	Til prosjekt/objekt
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx			5 000	felles ansaffelse
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	190xx			500	
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	190xx	A	1	-330 000	
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	190xx	B	2	-220 000	
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx	A	1	-10 000	
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx	B	2	-15 000	
1250x Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	190xx			-5 000	Eks: Fordeles tilsvarende direkte
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	190xx			-500	Eks: Fordeles tilsvarende lønn
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-B	222xx	A	1	330 000	
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-C	130xx	B	2	220 000	
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-B	222xx	A	1	12 000	
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-C	130xx	B	2	18 000	
1130xx Telefonutgifter	Avd-B	222xx	A	1	300	
1130xx Telefonutgifter	Avd-C	130xx	B	2	200	

5.4 Interne kjøp og salg (internordrer/internfakturering)

Ved rapportering til KOSTRA skal regnskapsrapporten til den enkelte rapporteringspliktige (regnskapsenheten) så langt som mulig være et eksternregnskap. Med eksternregnskap menes i denne sammenheng at regnskapet viser regnskapsenhetens inntekter og utgifter mot andre regnskapsenheter. Dette innebærer at regnskapet som rapporteres til KOSTRA, i minst mulig grad skal inneholde inntekter og utgifter mellom virksomheter (avdelinger, etater mv.) innenfor regnskapsenheten/den rapporteringspliktige. Slike transaksjoner innenfor regnskapsenheten tas bare med i regnskapsrapporten til KOSTRA i samsvar med det som er angitt nedenfor.

Dette har særlig betydning der det er etablert interne systemer med internordrer/-fakturering mellom virksomheter innenfor regnskapsenheten. Bruk av slike systemer krever av hensyn til KOSTRA at virksomheten som utsteder interne ordrer/fakturaer kan bokføre/rapportere anskaffelser/innsatsfaktorer som inngår i produksjonen av varen/tjenesten som faktureres på riktig KOSTRA-art på kjøpers funksjon, jf. punkt 5.3.4.

Se også punkt 5.5 om eiendomsforvaltning og internhusleie.

5.4.1 Hovedregel

Ved internt kjøp og salg av varer og tjenester¹¹, skal dette som hovedregel ikke rapporteres i KOSTRA som kjøp og salg, hverken hos kjøper eller selger.

Utgiftene skal rapporteres på kjøpers funksjon på de artene som viser faktiske innsatsfaktorer.

Selger skal ikke rapportere ytelsen/vederlaget som inntekt, hverken på artsserie 6 eller andre inntektsarter.

¹¹ Salg mellom virksomheter (avdelinger, etater mv.) innenfor regnskapsenheten/den rapporteringspliktige.

5.4.2 Unntak

Omsetning av varer og tjenester som primært ytes for innbyggerne eller andre

Hvis det interne kjøpet/salget er merverdiavgiftspliktig, *skal* kjøper rapportere utgiften på ordinær art på sin funksjon, mens selger *skal* rapportere inntekten på art 630, 640 eller 650 på sin funksjon.

Eksempler på dette er gebyrer for vann/avløp og renovasjon, og kjøp av kollektivtransport for skoleelever i videregående skole.

Ved intern omsetning av varer og tjenester som den rapporteringspliktige *primært yter for innbyggerne eller andre*, og hvor omsetningen *ikke* er avgiftspliktig, *skal* det interne kjøpet/salget rapporteres som ordinære/eksterne kjøp/salg. Det vil si at kjøper rapporterer utgiften på ordinær art på sin funksjon, mens selger rapporterer inntekten på artsserie 6 på sin funksjon.

Et eksempel på dette kan være byggesaksgebyr. Her vil byggesaksavdelingen fakturere og bokføre gebyrinntekten på art 620 mens utbyggingsavdelingen fører gebyrutgiften på art 195. Et annet eksempel kan være dekning av barnehageutgifter eller skolefritidsordningen (etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen eller etter lov om barnevernstjenester). Her vil barnehagen/skolen føre inntekten på art 600 mens den som dekker utgiften fører denne på art 470.

Omsetning av varer og tjenester som primært ytes for egen virksomhet

Unntaket nevnt over gjelder ikke ved intern omsetning av varer og tjenester som den rapporteringspliktige *primært yter for egen virksomhet*, og hvor omsetningen *ikke* er avgiftspliktig. I slike tilfeller *skal* utgiftene rapporteres i tråd med hovedregelen som nevnt under punkt 5.4.1.

5.4.3 Løsninger – eksempler

Internordrer/-fakturaer

Selger/produserende enhet bokfører/rapporterer anskaffelser/innsatsfaktorer som inngår i produksjonen av varen/tjenesten som faktureres på riktig KOSTRA-art på kjøpers funksjon, jf. punkt 5.3.4.

Kjøper og selger benytter interne dummy-arter benyttes til internordren/-fakturaen

- Det rapporteres ikke til KOSTRA på dummy-artene
- Dummy-artene balanseres internt
- Både kjøper og selger (kan) føre internordren på kjøpers funksjon
- Prisen/internordren på dummy-artene kan være forskjellig fra beløpene som selger har bokført/rapportert på kjøpers funksjon
- Internordre benyttes til oppgjør av vederlag mot ytelse som er avtalt mellom en kjøper og en selger internt i kommunekassen. Internordre blir ikke bokført før mottaker aksepterer ordren. Da bokføres både inntekt og utgift samtidig for å unngå interne ubalanser i regnskapet.

Vaktmester tjeneste (vedlikehold)						
Intern-/eksternkontoplan						Lønn
Art	Ansvar	Tjeneste	Objekt	Prosjekt	Beløp	550 000
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	222xx	A		330 000	60 %
1070xx Lønn til vedlikehold	Avd-A	130xx	B		220 000	40 %
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	222xx	A	1	10 000	Til prosjekt/objekt
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	130xx	B	2	15 000	Til prosjekt/objekt
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	222xx	A		5 000	felles ansaffelse
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	222xx	A		500	
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	222xx	A		-3 000	Eks: Fordeles tilsvarende direkte
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	222xx	A		-500	Eks: Fordeles tilsvarende lønn
1250xx Materialer vedl.hold bygninger	Avd-A	130xx	B		3 000	
1130xx Telefonutgifter	Avd-A	130xx	B		200	
1790** dummy INNTEKT	Avd-A	222xx	A		-376 200	inkl 10% påslag
1790** dummy INNTEKT	Avd-A	130xx	B		-262 020	inkl 10% påslag
1290** dummy UTGIFT	Avd-B	222xx	A		376 200	
1290** dummy UTGIFT	Avd-C	130xx	B		262 020	

Oppdragsutgifter – fra drift til investering

Internordre kan benyttes til oppgjør av vederlag mot ytelse som er avtalt mellom en kjøper og en selger internt i regnskapsenheten. Ved bokføring på dummy-arter inngår ikke disse i eksternregnskapet. Utgifter til innsatsfaktorer som er bokført i driftsregnskapet hos selger, men som skal henføres til investeringsregnskapet hos kjøper¹², skal derfor ikke omfordeles via internordre, se eksemplet ovenfor. Slike utgifter må dermed omfordeles hvor medgåtte utgifter krediteres driftsregnskapet hos selger, og belastes investeringsregnskapet hos kjøper, jf. punkt 5.3.4. Også slike kostnader må overføres art for art fra drift- til investeringsregnskapet for å sikre korrekt KOSTRA-rapportering.

¹² Se for eksempel KRS nr. 2 punkt 3.1.4 om tilordning av administrative støttefunksjoner til anskaffelseskost for investeringer.

5.5 Eiendomsforvaltning

KOSTRA skal gi informasjon om ressursbruk og areal innenfor kommunenes og fylkeskommunenes eiendomsforvaltning.¹³ Både funksjonskontoplanen og artskontoplanen i KOSTRA er utformet slik at det kan publiseres sentrale nøkkeltall for eiendomsforvaltning i KOSTRA. Typiske nøkkeltall for eiendomsforvaltningen er utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av bygninger, målt per kvadratmeter for ulike typer bygg. Nøkkeltallene for eiendomsforvaltning finnes på SSBs [nettsider](#).

De grunnleggende prinsippene for bruk av funksjons- og artskontoplanen gjelder også for utgifter og inntekter knyttet til eiendomsforvaltningen, slik at KOSTRA kan vise hvordan utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold er fordelt på de ulike byggtypene (byggfunksjonene), og slik at disse utgiftene fremkommer på riktig art (artsserie 0 til 2) under de enkelte byggfunksjonene. Fordeling av eiendomsrelaterte utgifter foretas etter de samme prinsippene som nevnt i punkt 5.3.

5.5.1 Egne funksjoner for bygg

Flere av tjenesteområdene i KOSTRA har egne funksjoner for tilhørende bygg og anlegg, slik at KOSTRA for disse områdene kan gi nøkkeltall for henholdsvis tjenesteytingen og eiendomsforvaltningen (forvaltning, drift og vedlikehold mv. av byggene og anleggene).

Kommunene har følgende byggfunksjoner:

- Funksjon 130 Administrasjonslokaler
- Funksjon 221 Barnehagelokaler og skyss
- Funksjon 222 Skolelokaler
- Funksjon 261 Institusjonslokaler
- Funksjon 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
- Funksjon 386 Kommunale kulturbygg

Fylkeskommunene har følgende byggfunksjoner:

- Funksjon 430 Administrasjonslokaler
- Funksjon 510 Skolelokaler og internatbygninger

Byggfunksjonene skal bare inneholde de utgiftene som er direkte bygningsrelaterte, det vil si utgifter til forvaltning av bygg og anlegg, drift (herunder renhold) og vedlikehold av bygg og anlegg, samt utgifter til påkostning og nyinvesteringer.

¹³ På sikt er det også et mål at KOSTRA skal gi informasjon om tilstanden på kommunale og fylkeskommunale bygg.

Avskrivninger¹⁴ på bygningene og anleggene inngår også i byggfunksjonene. Også avskrivningene fordeles i tråd med fordelingsprinsippene i punkt 5.3 (motpost avskrivninger går på funksjon 860).

Utgifter til bygg og anlegg som ikke har egen funksjon, fordeles og rapportertes på aktuell(e) tjenestefunksjon(er). Fordelingen kan gjøres ut fra en passende fordelingsnøkkel, eksempelvis antall kvadratmeter, tidsbruk eller antall brukere/besøkende.

Utgiftene til inventar og utstyr skal knyttes til tjenesteytingen, og rapporteres ikke på byggfunksjon men på tjenestefunksjon. Dette skillet gjelder både i driftsregnskapet og i investeringsregnskapet. Det betyr for eksempel av ved nybygg av skoler, der det anskaffes inventar og utstyr som en del av byggeprosjektet, skal henholdsvis selve bygget og inventaret/utstyret føres på to ulike funksjoner (i eksemplet funksjon 202 og 222).

Utgifter til forvaltning av eiendommene føres på egne funksjoner, se funksjon 121 og 421.

5.5.2 Egne arter for enkelte aktiviteter i eiendomsforvaltningen

Utgifter til enkelte *aktiviteter* innenfor eiendomsforvaltningen skal rapporteres på egne arter i KOSTRA, slik at KOSTRA kan gi nøkkeltall for disse aktivitetene.¹⁵ Dette gjelder følgende:

- Art 070 Lønn til vedlikehold
- Art 075 Lønn til renhold

Det vil si at ved bruk av egne ansatte som utfører vedlikeholdsoppgaver eller renholdsoppgaver, skal lønnsutgiftene rapporteres på henholdsvis art 070 og 075, og ikke på ordinære lønnsarter.

Også ved kjøp av tjenester i stedet for bruk av egne ansatte, skilles det mellom ulike typer tjenester/aktiviteter slik at KOSTRA kan gi de relevante nøkkeltallene. Dette gjelder følgende:

- Art 185 Forsikringer, vakthold og sikring
- Art 240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester
- Art 260 Renholds- og vaskeritjenester

- Art 230 Vedlikehold, påkostning, nybygg og nyanlegg
- Art 250 Materialer til vedlikehold, påkostning, nybygg og nyanlegg

¹⁴ Det vil si avskrivninger i henhold til forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 3-4.

¹⁵ Inndelingen av artene i KOSTRA-kontoplanen har tatt utgangspunkt i inndelingen av aktiviteter/kostnader i Norsk Standard 3454 (utgitt i 2000) for livssyklus-kostnader i bygg, så langt dette har vært hensiktsmessig.

5.5.3 Om bruk av art 190

Leie fra andre (utenfor KOSTRA konsern)

Ved KOSTRA-rapporteringen skal art 190 inneholde husleieutgifter som gjelder leie av eiendommer fra virksomheter som *ikke* inngår i samme KOSTRA konsern som leietaker. Det vil si leie fra alle typer aksjeselskaper, interkommunale selskaper som leietaker ikke er deltaker i, og andre private utleiere mv.

Leie mellom regnskapsenheter innenfor KOSTRA konsern

Art 190 (og art 630) skal også benyttes ved leieforhold mellom regnskapsenheter som inngår i *samme* KOSTRA konsern ("konsernintern leie"), men bare hvis leien går mellom *ulike* KOSTRA-funksjoner, se punkt 6.6.

Art 190 (og art 630) skal *ikke* benyttes ved leieforhold mellom regnskapsenheter som inngår i *samme* KOSTRA konsern, hvis leien går innenfor *samme* KOSTRA-funksjon. I slike tilfeller benyttes art 380 og 780, også hvis utleien er merverdiavgiftspliktig, se punkt 6.5.

Leie mellom enheter som inngår i samme årsregnskap (internhusleie)

Hovedregel

Internhusleie (for eksempel mellom avdelinger innenfor kommunekassen) skal som hovedregel ikke fremkomme på art 190 ved rapporteringen i KOSTRA. Dette fordi den faktiske sammensetningen av drifts- og vedlikeholdsutgifter da ikke blir synliggjort i KOSTRA, jf. punkt 5.4 om internkjøp. Det samme gjelder ved intern fordeling av utgifter knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av bygg, jf. punkt 5.3 om fordeling. Ved bruk av internhusleie eller fordeling av eiendomsrelaterte utgifter må altså de aktuelle funksjonene debiteres korrekt art (henholdsvis arter for lønn, lønn vedlikehold, lønn renhold, materiell, vedlikeholdsmaterialer, tjenestekjøp mv.) ved rapporteringen til KOSTRA.

Unntak

Art 190 benyttes likevel ved internhusleie når det følger av punkt 5.4.2 at internt kjøp og salg skal rapporteres på ordinær utgiftsart på kjøpers funksjon, mens selger rapporterer inntekten på artsserie 6 på sin funksjon. Det antas at disse unntakene bare vil være aktuelle for internhusleie i unntaksvis tilfeller.

Rapporteringspliktige som har et internhusleiesystem (leie mellom enheter som inngår i samme årsregnskap) vil ha behov for en utgiftsart for internhusleien i internregnskapet. Internhusleie *kan* føres på art 190 i internregnskapet slik at interhusleieutgiften synliggjøres som husleie på det enkelte ansvarsområdet i det interne regnskapet. Bruk av art 190 i internregnskapet må i så fall elimineres ved rapporteringen til KOSTRA, slik at det i regnskapsrapporten til KOSTRA *ikke* fremkommer beløp på art 190 som gjelder internhusleie, jf. punkt 5.3.

6 Konserninterne transaksjoner og konsolidert årsregnskap (KOSTRA konsern)

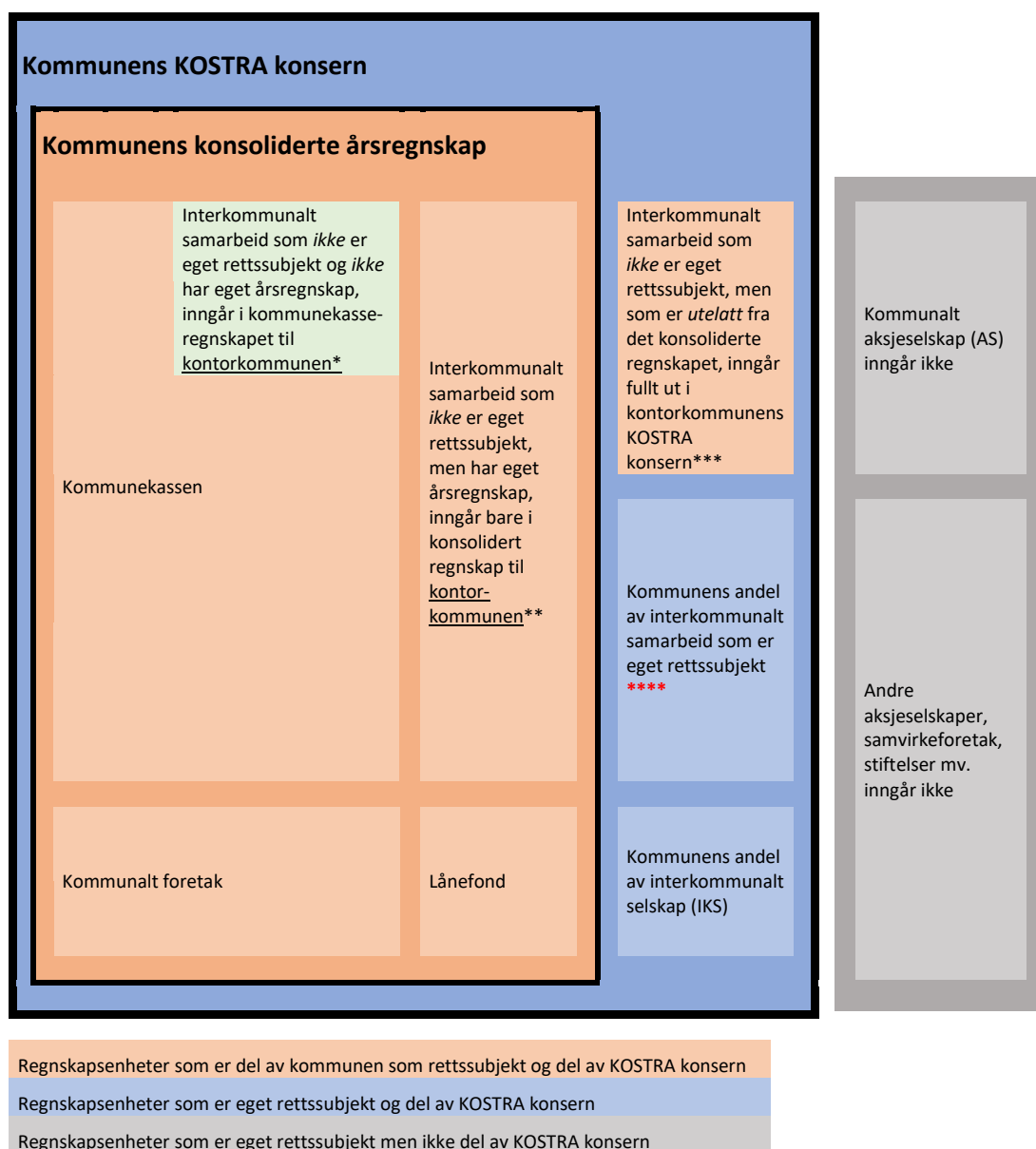
*Kapittel 6 inneholder (fra rapporteringsåret 2021) flere endringer sammenlignet med veiledningen og rapporteringen for tidligere år (2020 og tidligere). Kapitlet bør leses i sin helhet. Endringer fra rapporteringsåret 2022 til 2023 er merket med **rød skrift**.*

6.1 Definisjoner

Se kapittel 2 om definisjonene av begrepene KOSTRA konsern, konsolidert årsregnskap, konserninterne transaksjoner, interne transaksjoner osv.

6.2 Virksomhetene i KOSTRA konsern og konsolidert årsregnskap

Figur 6.1 viser hvilke regnskapsenheter som inngår i den enkelte kommunes KOSTRA konsern og konsolidert årsregnskap. En nærmere beskrivelse av dette er gitt i punkt 6.3.1 og 6.9.1.

Figur 6.1 Regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern og konsolidert årsregnskap

Noter til figur 6.1

* Interkommunale samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt og som har forventete brutto driftsinntekter på mindre enn 5 millioner kroner, kan tas inn i kommunekasseregnskapet til kontorkommunen. De nærmere vilkårene for dette er gitt i budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3 og § 8-4.

** Interkommunale samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt, men som har eget årsregnskap fordeles ikke på øvrige deltakerkommuner ved utarbeidelsen av konsolidert årsregnskap, jf. kommuneloven § 14-8 andre ledd.

*** Interkommunale samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt, men som har eget årsregnskap, kan utelates fra kontorkommunens konsoliderte årsregnskap hvis dette ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 10-3. Slike samarbeid skal likevel rapportere årsregnskapet til KOSTRA, jf. KOSTRA-forskriften § 5. I KOSTRA konsern skal slike samarbeid tas inn fullt ut og bare i kontorkommunens KOSTRA konsern.

****Interkommunale samarbeid som *er* eget rettssubjekt skal i prinsippet fordeles på alle deltakerkommunene etter eierandel. For at dette skal kunne skje, **må deltakerkommunene eller samarbeidet gi melding til SSB (kostra-kommuneregnskap@ssb.no)** om at samarbeidet er eget rettssubjekt og om eierandelene. Dette skyldes at det ikke finnes registerdata om dette som SSB kan benytte. Dersom SSB ikke har mottatt slik melding, vil det interkommunale samarbeidet bli tilordnet kontorkommunens konsern i sin helhet.

6.3 Om KOSTRA konsern og SSBs konsolidering

6.3.1 Virksomhetene som inngår i KOSTRA konsern

Kommunene kan organisere sin virksomhet i enheter utenfor kommunekassen, slik som i kommunale foretak, interkommunale samarbeid eller interkommunale selskaper (IKS). Det er et mål at nøkkeltallene i KOSTRA skal gi styringsinformasjon om kommunens samlede virksomhet, uavhengig av hvordan kommunen organiserer sin virksomhet. SSB sammenstiller derfor regnskapstall (såkalte konserntall) som omfatter kommunens samlede virksomhet, omtalt som KOSTRA konsern.

I KOSTRA konsern for en kommune inngår følgende virksomheter (regnskapsenheter):

- a. kommunekassen
- b. kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9^(se også note I under)
- c. lånefond etter kommuneloven § 14-14
- d. interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18^(se også note II)
- e. kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19^(se også note II)
- f. interkommunale styreverv etter kommuneloven (1992) § 27 (§27-samarbeid) som ennå ikke er omdannet^(se også note II)
- g. interkommunale selskaper etter IKS-loven^(se også note III)

KOSTRA konsern omfatter ikke andre virksomheter som er eget rettssubjekt og hvor kommunen er eier, deltaker el., enn de virksomhetene som er nevnt over. For eksempel er aksjeselskaper hvor kommunen er eier eller har en eierandel, ikke omfattet.

Noter (presiseringer)

^I Kommunale foretak som er rapporteringspliktig etter forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff § 2-1, rapporterer ikke regnskapet til KOSTRA, og inngår dermed ikke i KOSTRA konsern.¹⁶

¹⁶ Regnskapet til slike kommunale foretak skal innarbeides i kommunens konsoliderte årsregnskap etter kommuneloven § 14-6 første ledd bokstav d. Slike foretak vil dermed inngå i KOSTRA konsern fra det tidspunktet SSB benytter det konsoliderte regnskapet som grunnlag for produksjonen av konserntall i KOSTRA. Dette skjer tidligst fra og med regnskapsåret 2023 (publiseringen i 2024).

II Regnskapet til interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid inngår i sin helhet i *kontorkommunens* konsern når samarbeidet *ikke* er eget rettssubjekt. Slike samarbeid fordeles ikke på deltakerkommunene.

Regnskapet til interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid fordeles på alle deltakerkommunene etter eierandel når samarbeidet *er* eget rettssubjekt. For at dette skal kunne skje, **må deltakerkommunene eller samarbeidet gi melding til SSB (kostra-kommuneregnskap@ssb.no)** om at samarbeidet er eget rettssubjekt og om eierandelene. Dette skyldes at det ikke finnes registerdata om dette som SSB kan benytte. Dersom SSB ikke har mottatt slik melding, vil det interkommunale samarbeidet bli tilordnet kontorkommunens konsern i sin helhet.

Interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid som ikke utarbeider eget årsregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3, inngår i sin helhet i *kontorkommunens* årsregnskap (kommunekassen), og i KOSTRA konsern gjennom dette. Det samme gjelder for øvrig for vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20.¹⁷

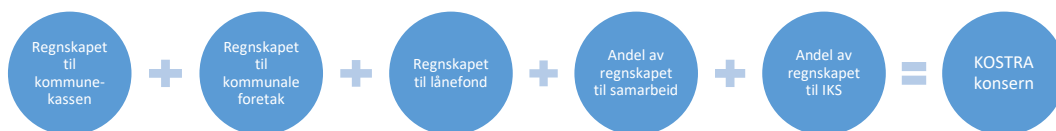
III Regnskapet til interkommunale selskaper fordeles på deltakerkommunene etter eierandel.

¹⁷ Se funksjonene 290 og 465.

6.3.2 SSBs konsolidering til KOSTRA konserntall

SSB utarbeider konserntallene i KOSTRA ved å konsolidere (slå sammen) regnskapene til de enhetene som inngår i konsernet.

Hittil (til og med regnskapsåret 2019) har SSBs konsolidering blitt gjort ved å slå sammen følgende regnskap (noe forenklet):

Denne metoden benyttes også ved konsolideringen for regnskapsåret 2023 (KOSTRA-publiseringen våren 2024).

Det konsoliderte årsregnskapet, som kommunene fra og med regnskapsåret 2020 selv utarbeider og rapporterer til KOSTRA, skal bli det nye grunnlaget for SSBs produksjon av konserntall. Denne omleggingen vil tidligst skje fra og med regnskapsåret 2023 (publiseringen våren 2024). Det vil si at SSBs utarbeidelse av konserntall, etter omleggingen, vil bli gjort ved å slå sammen følgende regnskap (noe forenklet):

6.3.3 Konserninterne transaksjoner og eliminering

6.3.3.1 Konserninterne transaksjoner

Konserninterne transaksjoner er kjøp, salg, overføringer, tilskudd, lån, avdrag og renter samt andre transaksjoner *mellom regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern*, det vil si mellom:

- a. kommunekassen og eget kommunalt foretak
- b. kommunekassen og kommunens lånefond
- c. kommunekassen og eget interkommunalt samarbeid (se også note I under)
- d. kommunekassen og interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker (eget IKS)

- e. eget kommunalt foretak og kommunens lånefond
- f. eget kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid (se også note I)
- g. eget kommunalt foretak og eget IKS

- h. kommunens lånefond og eget interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt¹⁸ og som *ikke* utarbeider eget årsregnskap

- i. eget interkommunalt samarbeid (se også note I) og eget IKS (se også note II)

- j. egne kommunale foretak
- k. egne interkommunale samarbeid (se også note I og II)
- l. egne IKS (se også note I og II)

¹⁸ Jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 9-1.

Noter (presiseringer)

^I Med eget interkommunalt samarbeid menes her *bare*:

- a. interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap, og som tilhører kontorkommunens KOSTRA konsern, og
- b. interkommunalt samarbeid som *er* eget rettssubjekt og hvor kommunen er deltaker (uavhengig av om kommunen er kontorkommune).

Interkommunalt samarbeid som *ikke er eget rettssubjekt* og som *har eget årsregnskap*, inngår bare og i sin helhet i kontorkommunens konsern, og fordeles ikke etter deltakerandel på de øvrige deltakerkommunenes konsern, jf. punkt 6.3.1. Transaksjoner med slike samarbeid vil derfor bare regnes som konserninterne transaksjoner når samarbeidets motpart i transaksjonen er:

- kontorkommunen (kommunekassen) for samarbeidet
- et kommunalt foretak eller lånefond som er en del av kontorkommunen for samarbeidet
- et annet samarbeid som *har eget årsregnskap* men som *ikke er eget rettssubjekt* og som har samme kontorkommune
- et interkommunalt selskap (IKS) som samarbeidets kontorkommune er deltaker i.

Begrepet eget interkommunalt samarbeid omfatter her *ikke*:

- a. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap, men som kommunen bare er deltaker i men ikke kontorkommune for
- b. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt og som ikke har eget årsregnskap men inngår i kontorkommunens (kommunekassens) regnskap.

^{II} Transaksjoner mellom egne interkommunale samarbeid, mellom eget interkommunalt samarbeid og eget IKS og mellom egne IKS (jf. note I), regnes også som konserninterne transaksjoner når enhetene inngår i samme KOSTRA konsern, selv om samarbeidene har ulike deltakere, samarbeidet og IKSet har ulike deltakere eller IKSet har ulike deltakere.

6.3.3.2 Eliminering av konserninterne transaksjoner

Ettersom konserntallene i KOSTRA skal være uavhengig av hvordan kommunen organiserer sin virksomhet, er prinsippet at konserntallene ikke skal omfatte konserninterne transaksjoner. Det vil si at konserninterne transaksjoner som utgangspunkt ikke skal tas med. De konserninterne transaksjonene elimineres derfor av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern, med noen unntak, se punkt 6.3.3.3.

Elimineringen gjøres ut fra at de konserninterne transaksjonene som skal elimineres, rapporteres til KOSTRA *på egne konserninterne arter* (se boks 1.1).¹⁹ Elimineringen av de konserninterne transaksjonene skjer på den enkelte funksjonen transaksjonen er ført på.

Bruken av konserninterne arter, eventuelt ordinære arter, for de konserninterne transaksjonene er nærmere forklart i punkt 6.4 til 6.9.

Boks 1.1 Konserninterne arter

De konserninterne artene for kjøp, salg og overføringer er:

Art 380 Kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

Art 780 Salg til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

Art 480 Overføring til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

Art 880 Overføringer fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

De konserninterne artene for lån, avdrag og renter er:

Art 501 Konserninterne renteutgifter

Art 901 Konserninterne renteinntekter

Art 511 Konserninterne avdrag

Art 921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån

Art 521 Konserninterne utlån

Art 911 Bruk av konserninterne lån

¹⁹ Artene 375, 475, 775 og 895 utgår fra og med regnskapsåret 2021. Der art 375 ble benyttet tidligere, benyttes nå art 380 i stedet osv.

6.3.3.3 Unntak – konserninterne transaksjoner som ikke elimineres

For å få riktige nøkkeltall i KOSTRA konsern, skal enkelte konserninterne transaksjoner likevel *ikke* elimineres. Disse konserninterne transaksjonene rapporteres derfor *på ordinære arter*. Dette gjelder:

1. Konserninterne transaksjoner som skal rapporteres på ulike KOSTRA-funksjoner, det vil si hvor regnskapsenhetene skal rapportere utgiften og den tilhørende inntekten på ulike KOSTRA-funksjoner.
2. Konserninterne transaksjoner hvor utgiften eller inntekten føres i driftsregnskapet i den ene regnskapsenheten, og tilhørende inntekt eller utgift føres i investeringsregnskapet i den andre regnskapsenheten.

Disse elimineringsunntakene for KOSTRA konsern svarer til elimineringsunntakene som gjelder for utarbeidelsen av konsolidert årsregnskap, jf. KRS (F) 14 punkt 3.2.2 nr. 2 og nr. 3.

Bruken av konserninterne arter, eventuelt ordinære arter, for de konserninterne transaksjonene er nærmere forklart i punkt 6.4 til 6.9.

Konserntallene i KOSTRA konsern skal altså i hovedsak omfatte kjøp/salg, overføringer og lån mv. mot enheter som *ikke* er del av konsernet (eksterne transaksjoner), samt de konserninterne transaksjonene (unntakene) som er nevnt i punkt 1 og 2 over.

Merk for øvrig at også transaksjoner *innenfor en regnskapsenhet* (eksempelvis mellom to avdelinger innenfor kommunekassen), heller ikke elimineres, men også inngår i konserntallene. Transaksjoner innenfor en regnskapsenhet inngår i regnskapene som rapporteres til KOSTRA i den utstrekning som følger av punkt 5.4 om internkjøp.

6.3.3.4 Riktig og feil bruk av arter

Riktig bruk av konserninterne arter for konserninterne transaksjoner, og ordinære arter for visse typer konserninterne transaksjoner, er avgjørende for at det kan publiseres konserntall i KOSTRA med tilfredsstillende kvalitet.

Hvordan konserntallene er definert av SSB er omtalt her:

<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/attachment/415286?ts=170d3c960b8>

Dersom de ordinære artene benyttes feil ved konserninterne transaksjoner, vil konserntallene i KOSTRA bli blåst opp og vise for høye utgifter og inntekter. Og dersom de konserninterne artene benyttes feil ved konserninterne transaksjoner, vil transaksjoner kunne bli feilaktig eliminert slik at konserntallene i KOSTRA viser for lave utgifter og inntekter.

Eksemplene nedenfor viser hvordan en type feil og riktig bruk av arter påvirker konserntallene. I eksemplene kjøper kommunekassen helsetjenester i hjemmet (funksjon 254) fra eget kommunalt foretak. Også andre typer feil kan forekomme.

Bruken av konserninterne arter, eventuelt ordinære arter, for de konserninterne transaksjonene er nærmere forklart i punkt 6.4 til 6.9.

Eksempel A – Riktig bruk av konserninterne arter

Kjøp av helsetjenester i hjemmet fra kommunalt foretak	Kommune-kassen	Kommunalt foretak	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konserntall
	Funksjon 254	Funksjon 254		Funksjon 254
Foretakets utgifter til hjemmetjenester (art 0..2)		100		100
Foretakets salg av hjemmetjenester (art 780)		-100	100	0
Kommunekassens kjøp av hjemmetjenester (art 380)	100		-100	0
<i>Nøkkeltall</i>				
Netto driftsutgifter	100	0		100
Brutto driftsutgifter	100	100		100
Korrigerede brutto driftsutgifter	0	100		100

Eksempel B – Feil bruk av ordinære arter (feil markert med rødt)

Kjøp av helsetjenester i hjemmet fra kommunalt foretak	Kommune-kassen	Kommunalt foretak	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konserntall
	Funksjon 254	Funksjon 254		Funksjon 254
Foretakets utgifter til hjemmetjenester (art 0..2)		100		100
Foretakets salg av hjemmetjenester (art 600)		-100	0	-100
Kommunekassens kjøp av hjemmetjenester (art 350)	100		0	100
<i>Nøkkeltall</i>				
Netto driftsutgifter	100	0		100
Brutto driftsutgifter	100	100		200
Korrigerede brutto driftsutgifter	0	100		100

Kommentarer til eksemplene

For kommunen som konsern er utgiftene til helsetjenester i hjemmet i prinsippet like, uavhengig av om tjenestene utføres innenfor kommunekassen eller av et kommunalt foretak (eller en annen regnskapsenhet innenfor KOSTRA-konsernet). Når konserninterne arter benyttes på riktig måte som vist i eksempel A (her art 380/780), blir det interne kjøpet og salget eliminert når SSB konsoliderer regnskapene. Konserntallene for funksjonens brutto driftsutgifter og korrigerte brutto driftsutgifter viser da den egentlige utgiften for kommunen som konsern.

Dersom ordinære arter benyttes som vist i eksempel B (her illustrert med art 350/600), vil transaksjonene ikke bli eliminert. Brutto utgifter for konsernet inneholder dermed både utgiftene i kommunekassen og foretaket. Tallene blåses altså opp slik at brutto driftsutgifter for funksjonen blir for høye i konserntallene. Dersom kommunekassens kjøp i eksempel B i stedet hadde blitt ført på for eksempel art 270, ville også korrigerte brutto driftsutgifter i konserntallene blitt blåst opp.

For henholdsvis kommunekassens regnskap og foretakets regnskap (hver for seg) vil både netto driftsutgifter, brutto driftsutgifter og korrigerte driftsutgifter for funksjon 254 blir korrekte i eksempel A og B, uavhengig av om kjøpet av hjemmetjenester rapporteres riktig på konserninterne arter (eksempel A) eller feil på ordinære arter (eksempel B).

Bruken av konserninterne arter, eventuelt ordinære arter, for de konserninterne transaksjonene er nærmere forklart i punkt 6.4 til 6.8.

6.3.4 Konserninterne mellomværende

Konserninterne mellomværende er fordringer og gjeld, både kortsiktige og langsiktige *mellom regnskapsenhetene som inngår i samme KOSTRA konsern*, det vil si mellom de regnskapsenhetene nevnt i bokstav *a* til *l* med tilhørende noter (presiseringer) under punkt 6.3.3.1.

Ettersom konserntallene i KOSTRA skal være uavhengig av hvordan kommunen organiserer sin virksomhet, er prinsippet at konserntallene ikke skal omfatte konserninterne mellomværende. Det vil si at konserninterne mellomværende ikke skal tas med. De konserninterne mellomværende elimineres derfor av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern, uten unntak.

Elimineringen gjøres ut fra at alle konserninterne mellomværende rapporteres på egne konserninterne balansekapitler (se boks 1.2).

Bruken av konserninterne balansekapitler er omtalt i kapittel 11.

Boks 1.2 Konserninterne balansekapitler

De konserninterne balansekapitlene er:

Kapittel 14 Konserninterne kortsiktige fordringer

Kapittel 23 Konserninterne langsiktige fordringer

Kapittel 33 Konserninterne kortsiktig gjeld

Kapittel 47 Konserninterne langsiktig gjeld

6.4 Rapportering av konserninterne transaksjoner

Hver regnskapsenhet som er rapporteringspliktig til KOSTRA²⁰, skal rapportere konserninterne transaksjoner på enten konserninterne arter eller ordinære arter i samsvar med det som er angitt i punkt 6.5 til 6.8.

Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA, skal konserninterne transaksjoner rapporteres etter de samme prinsippene som er angitt i punkt 6.5 til 6.8. I det konsoliderte årsregnskapet skal det ved rapporteringen til KOSTRA være foretatt eliminerings av de interne transaksjonene mellom regnskapsenhetene som inngår i konsolidert årsregnskap. Ved rapporteringen til KOSTRA vil det konsoliderte regnskapet derfor bare inneholde konserninterne transaksjoner hvor følgende enheter er det konsoliderte regnskapets motpart:

- i. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap og som kommunen er kontorkommune for, men hvor regnskapet er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet
- ii. interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt og som kommunen er deltaker i (uavhengig av om kommunen er kontorkommune)
- iii. interkommunalt selskap som kommunen er deltaker i.

Omfanget av konserninterne transaksjoner, og dermed bruken av konserninterne arter i det konsoliderte årsregnskapet, vil altså være mer begrenset. Nærmere veiledning om dette er gitt i punkt 6.9.

²⁰ Se punkt 1.1.

6.5 Konserninterne kjøp/salg og overføringer innenfor samme funksjon

6.5.1 Konserninterne arter

Konserninterne kjøp/salg og overføringer skal rapporteres til KOSTRA på de konserninterne artene 380/780 og 480/880 når *begge parter (både kjøper/overfører og selger/mottaker)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på *samme KOSTRA-funksjon*.

Konserninterne *kjøp/salg* rapporteres på art 380 hos kjøper og tilhørende inntekt på art 780 hos selger.²¹

Dette gjelder både når kjøpet anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 1 og 2) og når kjøpet anses som kjøp som erstatter egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 3). Dette gjelder også når salget er merverdiavgiftspliktig, det vil si at art 780 av hensyn til eliminering av konserninterne transaksjoner benyttes i stedet for artene 630²² til 650.

Konserninterne *overføringer* rapporteres på art 480 hos giver og tilhørende inntekt på art 880 hos mottaker.²³

²¹ Artene 375 og 775 utgår fra og med regnskapsåret 2021. I stedet benyttes henholdsvis art 380 og 780.

²² Merverdiavgiftspliktig husleie.

²³ Artene 475 og 895 utgår fra og med regnskapsåret 2021. I stedet benyttes henholdsvis art 480 og 880.

6.5.2 Eksempler

Nedenfor gis det eksempler hvor konserninterne kjøp/salg og overføringer skal rapporteres på konserninterne arter, det vil si der den interne utgiften og tilhørende inntekten skal rapporteres på samme KOSTRA-funksjon.

6.5.2.1 Konserninternt kjøp og salg av institusjonsplasser fra eget foretak eller eget samarbeid med eget årsregnskap

Kommunen kjøper plasser i helse- og omsorgsinstitusjon fra eget foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap (sluttprodukt). Utgiften for kommunekassen og inntekten for foretaket/samarbeidet er på 100. Utgiften og tilhørende salgsinntekt rapporteres begge på samme funksjon, og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører kjøpet på funksjon 253 art 380.

Foretaket/samarbeidet inntektsfører salget av plassene på funksjon 253 art 780.

Foretaket/samarbeidet har utgifter til produksjon av institusjonsplassene, slik som lønn, utstyr og materialer mv. på 105, som også rapporteres på funksjon 253. Disse rapporteres på artsserie 0 til 2.

Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie 1/2, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter på funksjon 253 bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår.

Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F253	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F253
<u>Kommunekassen</u>				
Kjøp institusjonsplasser	380	100	-100	0
<u>Foretaket eller samarbeidet</u>				
Utgifter produksjon tjenesten	010..270	105		105
Salg institusjonsplasser	780	-100	100	0
		F253		
Sum		(før elimin.)		Konserntall F253
Netto driftsutgifter		105		105
Brutto driftsutgifter		205		105
Korrigerede brutto driftsutgifter		105		105

6.5.2.2 Konserninternt kjøp og salg av deltjeneste (felleskjøkken) fra eget foretak eller eget samarbeid med eget årsregnskap

Kommunen har et felleskjøkken i et foretak eller eget samarbeid med eget årsregnskap.

Felleskjøkkenet produserer og leverer mat til sykehjem og barnehager i kommunen. Utgiften i kommunekassen for kjøp av tjenesten er 103, der 40 gjelder funksjon 201 og 63 gjelder funksjon 253. Foretaket/samarbeidet leverer deltjenester som ikke har noen egen KOSTRA-funksjon, og må føre salgsinntektene på samme funksjoner som kjøper. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres da på samme funksjon, og de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører kjøpet på henholdsvis funksjon 201 og funksjon 253, begge på art 380. Foretaket/samarbeidet inntektsfører salget på funksjon 201 og funksjon 253, begge på art 780.

Foretakets/samarbeidets utgifter til produksjon av tjenesten, slik som lønn og råvarer, er 100, som fordeles med 40 til funksjon 201 og 60 til funksjon 253, på artsserie 0 til 2.

Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie 1/2, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjonene 201 og 253 bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F201	F253	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F201	KOSTRA konsern F253
<u>Kommunekassen</u>						
Kjøp mat	380	40	63	-40, -63	0	0
<u>Foretaket eller samarbeidet</u>						
Utgifter produksjon tjenesten	010..270	40	60		40	60
Levering mat	780	-40	-63	40, 63	0	0
Sum		F201	F253		Konserntall F201	Konserntall F253
		(før elimin.)	(før elimin.)			
Netto driftsutgifter		40	63		40	60
Brutto driftsutgifter		80	123		40	60
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		40	60		40	60

6.5.2.3 Konserninternt kjøp og salg av brann- og redningstjenester fra eget interkommunalt selskap (IKS)

Kommunen kjøper brann- og redningstjenester fra eget interkommunalt selskap (IKS). Utgiften i kommunekassen for kjøp av tjenesten er 35, der 20 gjelder funksjon 338 og 15 gjelder funksjon 339. IKSet fører salgsinntektene på samme funksjoner. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres da på samme funksjon, og de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører kjøpet på henholdsvis funksjon 338 og funksjon 339, begge på art 380.

IKSet inntektsfører salget på henholdsvis funksjon 338 og funksjon 339, begge på art 780.

IKSets utgifter til produksjon av tjenesten, slik som lønn og utstyr, er 35, som fordeles med 20 til funksjon 338 og 15 til funksjon 339 på artsserie 0 til 2. Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie 1/2, vil konserntallene for korrigerte brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjonene 338 og 339 bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F338	F339	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F338	KOSTRA konsern F339
<u>Kommunekassen</u>						
Kjøp branntjenester	380	20	15	-20, -15	0	0
<u>IKSet</u>						
Utgifter produksjon tjenesten	010..270	20	15		20	15
Levering branntjenester	780	-20	-15	20, 15	0	0
Sum		F338	F339		Konserntall F338	Konserntall F339
		(før elimin.)	(før elimin.)			
Netto driftsutgifter		20	15		20	15
Brutto driftsutgifter		40	30		20	15
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		20	15		20	15

6.5.2.4 Konsernintern leie av lokaler fra eget foretak eller eget samarbeid med eget årsregnskap

Kommunen leier skole- og barnehagelokaler fra eget foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap. Kommunekassens husleie er på henholdsvis 400 for skolelokaler og 100 for barnehagelokaler. Foretaket/samarbeidet fører leieinntektene på samme funksjoner. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres da på samme funksjon, og de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører leien på henholdsvis funksjon 221 og funksjon 222, begge på art 380.

Foretaket/samarbeidet inntektsfører salget på henholdsvis funksjon 221 og funksjon 222, begge på art 780.

Foretakets/samarbeidets utgifter til forvaltning drift og vedlikehold av de utleide byggene er 480, som fordeles med 390 til funksjon 221 og 90 til funksjon 222 på artsserie 0 til 2.

Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie 1/2, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjonene 221 og 222 bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom foretaket/samarbeidet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F221	F222	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F221	KOSTRA konsern F222
<u>Kommunekassen</u>						
Husleie	380	400	100	-400, -100	0	0
<u>Foretaket eller samarbeidet</u>						
Forv./drift/vedlikehold	010..270	390	90		390	90
Leieinntekter	780	-400	-100	400, 100	0	0
Sum		F221 (før elimin.)	F222 (før elimin.)		Konserntall F221	Konserntall F222
Netto driftsutgifter		390	90		390	90
Brutto driftsutgifter		790	190		390	90
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		390	90		390	90

6.5.2.5 Konserninternt kjøp av avfallstjeneste fra eget interkommunalt selskap (IKS)

Kommunen leverer husholdningsavfall til forbrenning hos et eget interkommunalt selskap (IKS). Kommunekassens utgift for leveringen er 80. Utgiften og tilhørende salgsinntekt rapporteres begge på samme funksjon, og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører kjøpet på funksjon 355 på art 380.

IKSet inntektsfører salget på funksjon 355 på art 780.

IKSet har utgifter på 80 knyttet til forbrenningen av avfall, slik som utgifter til lønn og utstyr, som føres på funksjon 355 på artsserie 0 til 2. Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie ½, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter på funksjon 355 bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F355	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F355
<u>Kommunekassen</u>				
Levering avfall	380	80	-80	0
<u>IKSet</u>				
Forbrenning avfall	010..270	80		80
Mottak avfall	780	-80	80	0
		F355		
Sum		(før elimin.)		Konserntall F355
Netto driftsutgifter		80		80
Brutto driftsutgifter		160		80
Korrigerede brutto driftsutgifter		80		80

6.5.2.6 Kjøp av vann fra eget interkommunalt selskap (IKS) som viderefaktureres til kommunens innbyggere

Kommunen er deltaker i et eget interkommunalt selskap (IKS) som produserer vann. Kommunekassen kjøper vann fra IKSet og distribuerer vannet videre til innbyggerne. Kommunekassen viderefakturerer innbyggerne for leveringen av vannet gjennom de kommunale avgiftene.

Kommunekassens utgift for kjøp av vannet er 100. Utgiften og tilhørende salgsinntekt rapporteres begge på samme funksjon, og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører kjøpet på funksjon 340 på art 380.

IKSet inntektsfører salget på funksjon 340 på art 780.

IKSet har utgifter på 100 knyttet til produksjonen av vannet, slik som utgifter til lønn og utstyr, som føres på funksjon 340 på artsserie 0 til 2.

Vanngebyret til kommunens innbyggere føres i kommunekassen på funksjon 345 (illustreres ikke tabellen).

Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører kjøpet feil på artsserie ½, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter på funksjon 340 bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre partene bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F340	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F340
<u>Kommunekassen</u>				
Kjøp vann	380	100	-100	0
<u>IKSet</u>				
Produksjon vann	010..270	100		100
Levering vann	780	-100	100	0
		F340		
Sum		(før elimin.)		Konserntall F340
Netto driftsutgifter		0		100
Brutto driftsutgifter		200		100
Korrigerede brutto driftsutgifter		100		100

6.5.2.7 Utleie av lokaler fra eget foretak/eget samarbeid med eget årsregnskap til eget interkommunalt selskap (IKS)

Kommunen har et foretak eller eget interkommunalt samarbeid med eget årsregnskap som leier ut eiendom. En av leietakerne er et IKS, der kommunen er deltaker. Det vil si at leietaker et eget interkommunalt selskap (IKS) som inngår i samme KOSTRA konsern som foretaket eller samarbeidet.

IKSets utgift for leie av administrasjonslokalene er 100. Utgiften og tilhørende leieinntekt rapporteres begge på samme funksjon, og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

IKSet utgiftsfører husleien på funksjon 130 på art 380.

Foretaket/samarbeidet inntektsfører husleien på funksjon 130 på art 780.

Foretakets/samarbeidets utgifter til drift og vedlikehold av eiendommen (80) føres på funksjon 130 på artsserie 0 til 2.

Når kjøper og selger her benytter artene 380/780, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom foretaket for eksempel fører kjøpet feil på artsserie ½, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter på funksjon 130 bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten riktig på art 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten feil på artsserie 6, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F130	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F130
<u>IKSet</u>				
Husleie	380	100	-100	0
<u>Foretaket eller samarbeidet</u>				
Forv./drift/vedlikehold	010..270	80		80
Leieinntekter	780	-100	100	0
Sum				
		F130 (før elimin.)		Konserntall F130
Netto driftsutgifter		80		80
Brutto driftsutgifter		180		80
Korrigerede brutto driftsutgifter		80		80

6.5.2.8 Konserninterne overføringer fra eget foretak

Et foretak som driver parkeringsvirksomhet har en god del midler på sitt disposisjonsfond. Det er vedtatt at foretaket skal overføre 100 av disse til kommunekassen. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres begge på samme funksjon, og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

Foretaket utgiftsfører overføringen på funksjon 870 på art 480.

Kommunekassen inntektsfører overføringen på funksjon 870 på art 880.

Når begge parter her benytter artene 480/880, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører overføringen feil på for eksempel art 850, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår. Dersom foretaket fører overføringen feil på for eksempel art 450, vil de samlede brutto driftsutgiftene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsutgifter inngår. Dersom kommunekassen og/eller foretaket benytter feil art 500 eller 900, vil dette gi feil de samlede netto finansutgiftene i konserntallene, og gi feil i nøkkeltallene der finansutgiftene og/eller finansinntektene inngår. Siden overføringene her føres på funksjon 870, vil feil bruk av art ikke påvirke netto driftsutgifter, brutto driftsutgifter eller korrigerede brutto driftsutgifter på tjenestenivå. Dersom en av partene bruker feil art mens den andre partene bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F870	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F870
<u>Foretaket</u>				
Overføringsutgift	480	100	-100	0
<u>Kommunekassen</u>				
Overføringsinntekt	880	-100	100	0
Sum				
		F870		Konserntall F870
		(før elimin.)		
Netto driftsutgifter		0		0
Brutto driftsutgifter		100		0
Korrigerede brutto driftsutgifter		0		0
Brutto driftsinntekter		-100		0

6.5.2.9 Konserninterne overføringer – Dekning av underskudd i eget interkommunalt selskap (IKS)

Et interkommunalt selskap (IKS) har underskudd i regnskapet, som etter selskapsavtalen skal finansieres av deltakerne. Hver av de fem deltakerkommunene må etter avtalen overføre 100, totalt 500, til IKSet.

Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres begge på samme funksjon som underskuddet er knyttet til (her illustrert med funksjon 338), og dermed skal de konserninterne artene benyttes.

Deltakerkommunene utgiftsfører overføringen på funksjon 338 på art 480.

IKSet inntektsfører overføringen på funksjon 338 på art 880.

Når begge parter her benytter artene 480/880, gir det riktige konserntall, der alle konserninterne transaksjoner er tatt ut. Dersom kommunekassen for eksempel fører overføringen feil på art 470, vil konserntallene for brutto driftsutgifter på funksjon 338 bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører overføringen riktig på art 880, vil konserntallene for netto driftsutgifter også bli feil (for høye). Dersom IKSet samtidig fører salgsinntekten feil på art 870, vil de samlede brutto driftsinntektene i konserntallene bli for høye og gi feil i nøkkeltallene der brutto driftsinntekter inngår.

Dersom en av partene bruker feil art mens den andre partene bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL				
Regnskapsenhet	Arter	F338	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F338
<u>Deltakerkommunene</u>				
Overføringsutgift	480	100	-100	0
<u>IKSet</u>				
Overføringsinntekt	880	-100	100	0
Sum		F338 (før elimin.)		Konserntall F338
Netto driftsutgifter		0		0
Brutto driftsutgifter		100		0
Korrigerende brutto driftsutgifter		0		0

6.6 Konserninterne kjøp/salg og overføringer mellom ulike funksjoner

6.6.1 Ordinære arter

Konserninterne kjøp/salg og overføringer skal rapporteres til KOSTRA på de *ordinære artene* når partene (kjøper/overfører og selger/mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på *ulike KOSTRA-funksjoner*, jf. unntaket nevnt i punkt 6.3.3.3 nr. 1.

I slike tilfeller skal transaksjonene ikke elimineres i det konsoliderte årsregnskapet, og heller ikke ved utarbeidelsen av konserntall i KOSTRA. Dermed benytter altså både kjøper og selger ordinære arter under artsgruppene 1, 2 og 6. Typisk gjelder dette når kommuner²⁴ må betale kommunale gebyrer på linje med andre (ekstern), for eksempel VAR-gebyrer.

Det samme gjelder ved eventuelle konserninterne *overføringer* som føres på ulike funksjoner hos overfører og mottaker. Da benytter både giver og mottaker ordinære arter under artsgruppene 4 og 8, nærmere bestemt art 450 og 850 for kommunene og art 430 og 830 for fylkeskommunene.

²⁴ Nærmere bestemt regnskapsenheter innenfor samme KOSTRA konsern.

6.6.2 Eksempler

Nedenfor gis det eksempler hvor konserninterne kjøp/salg og overføringer skal rapporteres på ordinære arter, det vil si når den interne utgiften og tilhørende inntekt skal rapporteres på ulike KOSTRA-funksjoner.

6.6.2.1 Kjøp av renovasjonstjenester fra eget foretak som distribueres videre til kommunens tjenesteområder

Kommunen kjøper renovasjonstjenester fra eget foretak. Foretaket leverer tjenester til innbyggerne i kommunen og til tjenesteområdene i kommunen. For kommunekassen er renovasjonstjenesten en deltjeneste som mottas på lik linje med kommunens innbyggere, og kommunekassen skal betale renovasjonsgebyr.

I kommunekassen må renovasjonsgebyret på 80 fordeles på de tjenestefunksjonene som mottar renovasjonstjenestene, eksempelvis funksjonene 221 og 261. Foretaket må inntektsføre gebyrinntektene på funksjon 355. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres på ulike funksjoner, og dermed skal de ordinære artene benyttes, her henholdsvis art 195 og 640.

Foretakets utgifter til produksjon av renovasjonstjenesten på 70 føres på funksjon 355 på artsserie 0 til 2. Når kjøper og selger her benytter ordinære arter for de konserninterne transaksjonene gir det riktige konserntall (de konserninterne transaksjoner elimineres ikke). Dersom kommunekassen for eksempel fører utgiften på art 380, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjonen 221/261 bli feil (for lave). Dersom foretaket for eksempel fører inntekten på artsserie 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter for funksjon 355 bli feil (for høye).

Dersom en av partene bruker feil art mens den andre partene bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F221/261	F355	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F221/261	KOSTRA konsern F355
<u>Kommunekassen</u>						
Kjøp renovasjon	195	80		0	80	0
<u>Foretaket</u>						
Utgifter produksjon tjenesten	010..270		70		0	70
Levering renovasjon	640		-80	0	0	-80
Sum		F221/261 (før elimin.)	F355 (før elimin.)		Konserntall F221/261	Konserntall F355
Netto driftsutgifter		80	-10		80	-10
Brutto driftsutgifter		80	70		80	70
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		80	70		80	70

6.6.2.2 Kjøp av parkeringstjeneste til eget interkommunalt selskap (IKS) fra eget foretak

Kommunen har et foretak som driver parkering. En av brukerne er et IKS, der kommunen er deltaker, det vil si et eget interkommunalt selskap (IKS) som inngår i samme KOSTRA konsern som foretaket.

IKSets utgifter for parkeringen er 100, som skal på funksjon 338. Foretaket inntektsfører dette på funksjon 330. Utgiften og tilhørende inntekt rapporteres på ulike funksjoner, og dermed skal de ordinære artene benyttes, her henholdsvis art 195 og 650.

Foretakets utgifter til produksjon av tjenesten på 70 føres på funksjon 330 på artsserie 0 til 2.

Når kjøper og selger her benytter ordinære arter for de konserninterne transaksjonene gir det riktige konserntall (de konserninterne transaksjoner elimineres ikke). Dersom IKSet for eksempel fører utgiften på art 380, vil konserntallene for korrigerte brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjon 330 bli feil (for lave), se eksempel 12. Dersom foretaket for eksempel fører inntekten på artsserie 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter for funksjon 338 bli feil (for høye), se eksempel 6.6.2.3.

Dersom en av partene bruker feil art mens den andre partene bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F330	F338	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F330	KOSTRA konsern F338
<u>IKSet</u>						
Kjøp parkering	195		100	0	0	100
<u>Foretaket</u>						
Utgifter produksjon tjenesten	010..270	70			70	0
Levering Parkering	650	-100		0	-100	0
Sum		F330	F338		Konserntall F330	Konserntall F338
		(før elimin.)	(før elimin.)			
Netto driftsutgifter		-30	100		-30	100
Brutto driftsutgifter		70	100		70	100
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		70	100		70	100

6.6.2.3 Eksempel med feil bruk av konserninterne arter

I dette eksempelet vises kjøp av parkeringstjenester som i eksempelet i punkt 6.6.2.2, men med feil bruk av konserninterne arter.

Dersom IKSet for eksempel fører utgiften føres på art 380, vil konserntallene for korrigerede brutto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for funksjon 330 bli feil (for lave). Dersom foretaket for eksempel fører inntekten på artsserie 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter for funksjon 338 bli feil (for høye).

Dersom en av partene bruker feil art mens den andre parten bruker riktig art, vil dette også påvirke netto driftsresultat for KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F330	F338	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern F330	KOSTRA konsern F338
<u>IKSet</u>						
Kjøp parkering	380		100	-100	0	0
<u>Foretaket</u>						
Utgifter produksjon tjenesten	010..270	70			70	0
Levering Parkering	780	-100		100	0	0
Sum		F330 (før elimin.)	F338 (før elimin.)		Konserntall F330	Konserntall F338
Netto driftsutgifter		-30	100		70	0
Brutto driftsutgifter		70	100		70	0
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		70	0	100	70	0

6.7 Konserninterne transaksjoner mellom drift og investering

6.7.1 Ordinære arter

Konserninterne kjøp/salg og overføringer skal rapporteres til KOSTRA på de *ordinære* artene når partene (kjøper/overfører og selger/mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, jf. unntaket nevnt i punkt 6.3.3.3 nr. 2.

I slike tilfeller skal transaksjonene ikke elimineres i det konsoliderte årsregnskapet, og heller ikke ved utarbeidelsen av konserntall i KOSTRA. Dermed benyttes ordinære arter. Jf. også punkt 6.8.2 om avdrag på interne lån.

I slike tilfeller benytter altså både kjøper og selger ordinære arter under artsgruppene 1, 2 og 6.

Dette gjelder *også* når *begge parter (både kjøper og selger)* fører den interne utgiften og tilhørende inntekt *på samme funksjon*.

6.7.2 Eksempel

6.7.2.1 Kjøp av prosjekteringstjenester fra kommunekassen som inngår i eget foretaks investeringsutgifter

Foretaket kjøper prosjekteringstjenester fra kommunekassen ved bygging av skolelokaler. For foretaket er dette utgifter som inngår i anskaffelseskost for skolebygget i investeringsregnskapet. Både foretaket og kommunekassen fører utgiftene på samme funksjon, men foretakets kjøp på 100 går i investeringsregnskapet mens kommunekassens lønnsutgifter mv. på 100 går i driftsregnskapet. Dermed skal de konserninterne artene ikke benyttes.

Kommunekassen utgiftsfører lønn mv. på funksjon 222 og inntekten på art 620 i driftsregnskapet.

Foretaket utgiftsfører kjøpet på henholdsvis funksjon 222 på art 230.

Når kjøper og selger her benytter ordinære arter for de konserninterne transaksjonene gir det riktige konserntall (de konserninterne transaksjoner elimineres ikke). Dersom foretaket for eksempel fører utgiften på art 380, vil konserntallene for brutto investeringsutgifter for funksjon 222 bli feil (for lave). Dersom kommunekassen for eksempel fører inntekten på artsserie 780, vil konserntallene for netto driftsutgifter for funksjon 222 bli feil (for høye).

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Drift F222	Investering F222	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern Drift F222	KOSTRA konsern Investering F222
<u>Kommunekassen</u>						
Lønn mv.	010..270	100		0	100	0
Tjenestesalg	620	-100		0	-100	0
<u>Foretaket</u>						
Prosjektering	230	0	100	0	0	100
Sum		Drift F222 (før elimin.)	Investering F222 (før elimin.)		Konserntall Drift F222	Konserntall Investering F222
Netto driftsutgifter		0	x		0	x
Brutto driftsutgifter		100	x		100	x
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		100	x		100	x
Brutto investeringsutgifter		x	100		x	100

6.8 Konserninterne renter, avdrag og lån

6.8.1 Konserninterne lån (konserninterne arter)

Konserninterne utlån og bruk av konserninterne utlån rapporteres på de *konserninterne* artene, henholdsvis art 521 og 911. Dette gjelder også dersom utlånet og bruken av utlånet eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.²⁵

Artene 521 og 911 benyttes uavhengig av hvilke parter innenfor KOSTRA konsern som er långiver og låntaker.

6.8.2 Konserninterne avdrag (konserninterne eller ordinære arter)

6.8.2.1 Avdrag som føres i henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet (ordinære arter)

Konserninterne avdrag på konserninterne lån og mottatte avdrag på slike utlån rapporteres på de *ordinære* artene 510 og 920 *når avdraget og det mottatte avdraget føres i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, jf. unntaket nevnt i punkt 6.3.3.3 nr. 2. I slike tilfeller skal avdragene ikke elimineres i det konsoliderte årsregnskapet, jf. punkt 6.7, og heller ikke ved utarbeidelsen av konserntall i KOSTRA. Dermed benyttes altså ordinære arter.

6.8.2.2 Avdrag som føres i samme regnskap (konserninterne arter)

Konserninterne avdrag på konserninterne utlån og mottatte avdrag på slike utlån rapporteres på de *konserninterne* artene 511 og 921 *når både avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap (i investeringsregnskapet)*.

Dette gjelder også dersom avdragene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner. Disse artene benyttes uavhengig av hvilke parter innenfor KOSTRA konsern som er långiver og låntaker.

²⁵ SSB publiserer ikke utlån og bruk av lån per funksjon.

6.8.3 Konserninterne renter (konserninterne arter eller ordinære arter)

6.8.3.1 Renter som føres i henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet (ordinære arter)

Konserninterne renteutgifter på konserninterne lån og renteutgifter på slike utlån rapporteres på de *ordinære* artene 500 og 900 når *renteutgiftene og renteinntektene føres i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, jf. unntaket nevnt i punkt 6.3.3.3 nr. 2. I slike tilfeller skal rentene ikke elimineres i det konsoliderte årsregnskapet, jf. punkt 6.7, og heller ikke ved utarbeidelsen av konserntall i KOSTRA. Dermed benyttes altså ordinære arter.

6.8.3.2 Renter som føres i samme regnskap (konserninterne arter)

Konserninterne renteutgifter og renteinntekter rapporteres på de *konserninterne* artene 501 og 901 når *både renteutgiftene og renteinntektene føres i samme regnskap*.

Dette gjelder også dersom renteutgiftene og renteinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner. Disse artene benyttes uavhengig av hvilke parter innenfor KOSTRA konsern som er långiver og låntaker.

6.8.4 Eksempler

6.8.4.1 Utlån fra kommunekassen til eget foretak

Kommunekassen skal låne ut 100 til sitt foretak, finansiert med bruk av eksternt lån. Foretaket skal benytte lånet til investeringer (ikke videreutlån). Ved årsavslutningen reduserer foretaket sin bruk av lån til 90, slik at kommunekassen også må redusere årets interne utlån til 90.²⁶

Utlånet føres på funksjon 870, både i kommunekassen og foretaket, og begge steder i investeringsregnskapet.

I kommunekassen føres bruk av eksternt lån på art 910 og det interne utlånet på art 521.

I foretaket føres bruk av internt lån på art 911.

Når kommunekassen og foretaket her benytter de konserninterne artene for det interne lånet, gir det riktige konserntall i investeringsregnskapet (det interne lånet elimineres). Dersom foretaket fører lånet på art 910, vil konserntallene for bruk av lån bli feil (for høye). Dersom kommunekassen fører lånet på art 520, vil konserntallene for utlån bli feil (for høye).

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Drift F870	Investering F870	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern Drift F870	KOSTRA konsern Investering F870
<u>Kommunekassen</u>						
Utlån internt	521	0	90	-90	0	0
Bruk av eksternt lån	910	0	-90	0	0	-90
<u>Foretaket</u>						
Bruk av internt lån	911	0	-90	90	0	0
Sum		Drift F870 (før elimin.)	Investering F870 (før elimin.)		Konserntall Drift F870	Konserntall Investering F870
Brutto investeringsutgifter		x	0		x	0
Bruk av eksternt lån		x	-90		x	-90

²⁶ Se KRS 3 Lån – Opptak, avdrag og refinansiering punkt 3.1 nr. 3.

6.8.4.2 Avdrag fra eget foretak til kommunekassen

Foretaket har årlige avdrag på 10 til kommunekassen på et internt lån fra kommunekassen.

De interne avdragene føres på funksjon 870 i foretakets *driftsregnskap* og i kommunekassens *investeringsregnskap*, og skal derfor ikke elimineres. Dermed skal de ordinære artene skal brukes.

I kommunekassen føres mottatte (interne) avdrag på art 920 (investering). Kommunekassens avdrag på det eksterne lånet føres i dette eksemplet i investeringsregnskapet på art 510.²⁷

I foretaket føres det interne avdraget på art 510 (drift).

Når kommunekassen og foretaket her benytter de ordinære artene for de interne avdragene, gir det riktige konserntall både i driftsregnskapet og i investeringsregnskapet (de interne avdragene elimineres ikke). Dersom foretaket fører avdraget på art 511, vil konserntallene for avdrag (netto) i drift bli feil (for lave). Dersom kommunekassen fører avdraget på art 921, vil konserntallene for avdrag (netto) i investering bli feil (for høye).

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Drift F870	Investering F870	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern Drift F870	KOSTRA konsern Investering F870
<u>Kommunekassen</u>						
Mottatte (interne) avdrag	920	0	-10	0	0	-10
Eksterne avdrag	510	0	10	0	0	10
<u>Foretaket</u>						
Interne avdrag	510	10	0	0	10	0
Sum		Drift F870 (før elimin.)	Investering F870 (før elimin.)		Konserntall Drift F870	Konserntall Investering F870
Avdrag (netto)		10	0		10	0
Avdragsutgifter		10	10		10	10

²⁷ I dette eksemplet er det lagt til grunn at det eksterne avdraget overstiger minimumsavdraget og føres i investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 2-5 første ledd tredje punktum.

6.8.4.3 Renter fra eget foretak til kommunekassen

Foretaket har årlige renter på 2 til kommunekassen på et internt lån fra kommunekassen.

De interne rentene føres på funksjon 870 både i foretakets og i kommunekassens driftsregnskap, og skal derfor elimineres. Dermed skal de konserninterne artene skal brukes.

I kommunekassen føres renteinntektene på art 901. Kommunekassens renter på det eksterne lånet føres på art 500.

I foretaket føres de interne rentene på art 501.

Når kommunekassen og foretaket her benytter de konserninterne artene for de interne rentene, gir det riktige konserntall (de interne rentene elimineres). Dersom foretaket fører rentene på art 500, vil konserntallene for finansutgifter (netto) bli feil (for høye). Dersom kommunekassen fører de interne rentene på art 900, vil konserntallene for finansutgifter (netto) bli feil (for lave).

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Drift F870	Investering F870	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern Drift F870	KOSTRA konsern Investering F870
<u>Kommunekassen</u>						
Mottatte (interne) renter	901	-2	0	2	0	0
Eksterne renter	500	2	0	0	2	0
<u>Foretaket</u>						
Interne renter	501	2	0	-2	0	0
Sum		Drift F870 (før elimin.)	Investering F870 (før elimin.)		Konserntall Drift F870	Konserntall Investering F870
Renter (netto)		2	0		2	0
Renteutgifter		4	0		2	0

6.8.4.4 Utlån fra lånefond til kommunekassen med avdrag og renter

Lånefondet skal låne ut 100 til kommunekassen, finansiert med bruk av eksternt lån. Ved årsavslutningen reduserer kommunekassen sin bruk av lån til 90, slik at lånefondet også må redusere årets interne utlån til 90.

Utlån og bruk av lån

Utlånet føres på funksjon 870, både i lånefondet og i kommunekassen, og begge steder i investeringsregnskapet.

I lånefondet føres bruk av eksternt lån på art 910 og det interne utlånet på art 521.

I kommunekassen føres bruk av internt lån på art 911.

Når lånefondet og kommunekassen her benytter de konserninterne artene for det interne lånet, gir det riktige konserntall i investeringsregnskapet (det interne lånet elimineres). Dersom kommunekassen fører lånet på art 910, vil konserntallene for bruk av lån bli feil (for høye). Dersom lånefondet fører lånet på art 520, vil konserntallene for utlån bli feil (for høye).

Avdrag

Kommunekassen har årlige avdrag på 10 til lånefondet.

De interne avdragene føres på funksjon 870 i *driftsregnskapet* både i lånefondet og kommunekassen, og skal derfor elimineres. Dermed skal de konserninterne artene skal brukes.

I lånefondet føres mottatte (interne) avdrag på art 921. Lånefondets avdrag på det eksterne lånet føres i driftsregnskapet på art 510.

I kommunekassen føres det interne avdraget på art 511.

Når lånefondet og kommunekassen her benytter de konserninterne artene for de interne avdragene, gir det riktige konserntall i driftsregnskapet (de interne avdragene elimineres). Dersom kommunekassen fører avdraget på art 510, vil konserntallene for avdrag (netto) i drift bli feil (for høye). Dersom lånefondet fører avdraget på art 920, vil konserntallene for avdrag (netto) bli feil (for lave).

Renter

Kommunekassen har årlige renter på 2 til lånefondet.

De interne rentene føres på funksjon 870 både i foretakets og i kommunekassens driftsregnskap, og skal derfor elimineres. Dermed skal de konserninterne artene skal brukes.

I lånefondet føres renteinntektene på art 901. Lånefondets renter på det eksterne lånet føres på art 500.

I kommunekassen føres de interne rentene på art 501.

Når lånefondet og kommunekassen her benytter de konserninterne artene for de interne rentene, gir det riktige konserntall (de interne rentene elimineres). Dersom kommunekassen fører rentene på art 500, vil konserntallene for finansutgifter (netto) bli feil (for høye). Dersom lånefondet fører de interne rentene på art 900, vil konserntallene for finansutgifter (netto) bli feil (for lave).

EKSEMPEL

Regnskapsenhet	Arter	Drift F870	Investering F870	Eliminering ved konsolidering	KOSTRA konsern Drift F870	KOSTRA konsern Investering F870
----------------	-------	---------------	---------------------	-------------------------------------	------------------------------------	--

Lånefondet

Utlån internt	521	0	90	90	0	0
Bruk av eksternt lån	910	0	-90	0	0	-90
Mottatte (interne) avdrag	921	-10	0	10	0	0
Eksterne avdrag	510	10	0	0	10	0
Mottatte (interne) renter	901	-2	0	2	0	0
Eksterne renter	500	2	0	0	2	0

Kommunekassen

Bruk av internt lån	911	0	-90	90	0	0
Interne avdrag	511	10	0	-10	0	0
Interne renter	501	2	0	-2	0	0

Sum	Drift F870 (før elimin.)	Investering F870 (før elimin.)	Konserntall Drift F870	Konserntall Investering F870
-----	--------------------------------	--------------------------------------	------------------------------	------------------------------------

Bruk av eksternt lån	x	-90	x	-90
Avdrag (netto)	10	0	10	0
Avdragsutgifter	20	0	10	0
Renter (netto)	2	0	2	0
Renteutgifter	4	0	2	0

6.9 Rapportering av konsolidert årsregnskap til KOSTRA

6.9.1 Om det konsoliderte årsregnskapet

Etter kommuneloven § 14-6 første ledd bokstav d skal kommunene utarbeide et konsolidert årsregnskap for kommunen *som rettssubjekt*. Det konsoliderte regnskapet skal legges frem for og fastsettes av kommunestyret. Regnskapet skal vise kommunen som én økonomisk enhet, og presenteres for kommunestyret i form av driftsregnskap og investeringsregnskap (oppstillinger etter art), og balanseregnskap og noter. Følgende regnskapsenheter inngår i det konsoliderte årsregnskapet:

- a. kommunekassens årsregnskap
- b. årsregnskapet til kommunale foretak, herunder også årsregnskapet til foretak som er rapporteringspliktig etter forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier § 2-1²⁸
- c. årsregnskapet til lånefond
- d. årsregnskapet til interkommunale politiske råd som ikke er eget rettssubjekt (se note I under)
- e. årsregnskapet til kommunale oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt (se note I)
- f. årsregnskapet til interkommunale styrer etter kommuneloven (1992) § 27 (§27-samarbeid) som ikke er eget rettssubjekt og som ennå ikke er omdannet (se note I)

²⁸ Slike foretak vil dermed inngå i KOSTRA konsern fra det tidspunktet SSB benytter det konsoliderte regnskapet som grunnlag for produksjonen av konserntall i KOSTRA. Dette skjer tidligst fra og med regnskapsåret 2021.

Noter (presiseringer)

¹ Regnskapet til interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid inngår i sin helhet i *kontorkommunen*s konsoliderte årsregnskap når samarbeidet *ikke* er eget rettssubjekt. Slike samarbeid fordeles altså *ikke* på de øvrige deltakerkommunene ved utarbeidelsen av konsolidert årsregnskap

Interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap og § 27-samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt, kan på visse vilkår utelates og ikke inngå i det konsoliderte årsregnskapet, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 10-3 og § 11-2 tredje ledd.

Interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt og som ikke utarbeider eget årsregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3, inngår i sin helhet *kontorkommunen*s årsregnskap (kommunekassen), og i konsolidert årsregnskap gjennom dette. Det samme gjelder for øvrig for vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20.

Regnskapet til interkommunale politiske råd, oppgavefellesskap og § 27-samarbeid som *er* eget rettssubjekt, inngår ikke i konsolidert årsregnskap.

Regnskapet til interkommunale selskaper (IKS) inngår heller ikke i konsolidert årsregnskap.

6.9.2 Kommunenes konsolidering av årsregnskapene

Det konsoliderte årsregnskapet utarbeides av kommunene selv ved å summere like poster av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital i de avsluttede årsregnskapene som inngår i konsolideringen. De nærmere reglene for konsolideringen er gitt i budsjett- og regnskapsforskriften kapittel 10 og KRS 14 Konsolidert årsregnskap.

Konsolideringen må skje på funksjonsnivå, siden regnskapet skal rapporteres til KOSTRA, se punkt 6.9.3.

Interne transaksjoner, det vil si inntekter og utgifter *mellom regnskapsenhetene som inngår i det konsoliderte årsregnskapet*, elimineres ved konsolideringen så langt det følger av god kommunal regnskapsskikk, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 10-1 andre ledd.

To typer interne transaksjoner elimineres likevel *ikke*, jf. KRS nr. 14 punkt 3.2.2 nr. 2 og nr. 3. Dette er:

1. Interne transaksjoner som skal rapporteres på ulike KOSTRA-funksjoner, det vil si hvor regnskapsenhetene skal rapportere utgiften og den tilhørende inntekten på ulike KOSTRA-funksjoner.
2. Interne transaksjoner hvor utgiften eller inntekten føres i driftsregnskapet i den ene regnskapsenheten, og tilhørende inntekt eller utgift føres i investeringsregnskapet i den andre enheten.

Det konsoliderte årsregnskapet vil altså i hovedsak omfatte kjøp/salg, overføringer og lån mv. mot enheter som *ikke* er del av kommunen som rettssubjekt (eksterne transaksjoner), samt de interne transaksjonene (unntakene) som er nevnt i nr. 1 og nr. 2 over.

Merk for øvrig at også transaksjoner *innenfor en regnskapsenhet* (eksempelvis mellom to avdelinger innenfor kommunekassen), inngår og heller ikke elimineres i det konsoliderte årsregnskapet. Transaksjoner innenfor en regnskapsenhet inngår i regnskapene som rapporteres til KOSTRA i den utstrekning som følger av kapittel 5.4 om internkjøp.

Alle interne mellomværende, det vil si fordringer og gjeld *mellom regnskapsenhetene som inngår i det konsoliderte årsregnskapet*, elimineres ved konsolideringen.

6.9.3 Rapportering av konsolidert årsregnskap til KOSTRA

Det konsoliderte årsregnskapet skal rapporteres til KOSTRA etter samme standard kontoplan som gjelder for øvrig ved regnskapsrapporteringen til KOSTRA.

Når det konsoliderte årsregnskapet legges frem for kommunestyret, er dette oppstillinger av driftsregnskapet og investeringsregnskapet *etter art.* Ved rapporteringen til KOSTRA skal det konsoliderte årsregnskapet også rapporteres *etter funksjon.* Konsolideringen må derfor skje på funksjonsnivå.

Det er like regler for hvilke interne transaksjoner og mellomværende som skal elimineres og ikke, både i det konsoliderte årsregnskapet og i konserntallene i KOSTRA.

Det skal derfor ikke foretas noen ytterligere elimineringer av interne transaksjoner eller mellomværende i det konsoliderte årsregnskapet før rapporteringen til KOSTRA, utover de interne transaksjonene og mellomværende som er eliminert i det konsoliderte årsregnskapet til kommunestyret.

De interne transaksjonene og mellomværende som er eliminert i det konsoliderte årsregnskapet til kommunestyret, skal heller ikke tas med i det konsoliderte årsregnskapet som rapporteres til KOSTRA.

6.9.4 Konserninterne transaksjoner i det konsoliderte årsregnskapet

Det konsoliderte årsregnskapet som skal rapporteres til KOSTRA, skal kun omfatte følgende *interne* og *konserninterne* transaksjoner:

- a. Interne transaksjoner som *ikke skal elimineres* i KOSTRA konsern, det vil si:
 1. Interne transaksjoner mellom ulike KOSTRA-funksjoner som nevnt i punkt 6.6. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på ordinær art.
 2. Interne transaksjoner mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet som nevnt i punkt 6.7 og 6.8.2.1 og 6.8.3.1. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på ordinær art.

Før det konsoliderte årsregnskapet rapporteres til KOSTRA, skal altså all eliminering av interne transaksjoner være foretatt, med unntak av de interne transaksjonene nevnt her under bokstav a.

- b. Konserninterne transaksjoner hvor følgende enheter er det konsoliderte regnskapets motpart:
 - i. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap og som kommunen er kontorkommune for, men hvor regnskapet er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet
 - ii. interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt og som kommunen er deltaker i (uavhengig av om kommunen er kontorkommune)
 - iii. interkommunalt selskap som kommunen er deltaker i,

og der transaksjonene *ikke skal elimineres* i KOSTRA konsern, det vil si:

1. Konserninterne transaksjoner mellom ulike KOSTRA-funksjoner som nevnt i punkt 6.6. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på ordinær art.
2. Konserninterne transaksjoner mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet som nevnt i punkt 6.7 og 6.8.2.1 og 6.8.3.1. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på ordinær art.

- c. Konserninterne transaksjoner hvor følgende enheter er det konsoliderte regnskapets motpart:
- i. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap og som kommunen er kontorkommune for, men hvor regnskapet er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet
 - ii. interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt og som kommunen er deltaker i (uavhengig av om kommunen er kontorkommune)
 - iii. interkommunalt selskap som kommunen er deltaker i,

og der transaksjonene *skal elimineres når SSB konsoliderer til KOSTRA konsern*, det vil si:

1. Konserninterne transaksjoner på samme KOSTRA-funksjon som nevnt i punkt 6.5. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på konsernintern art.
2. Konserninterne lån og renter som nevnt i punkt 6.8.1 og punkt 6.8.3.2, og eventuelle avdrag som nevnt i punkt 6.8.2.2. Disse rapporteres også i det konsoliderte årsregnskapet på konsernintern art.

Dersom en kommune *ikke* skulle være deltaker i et interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt eller interkommunalt selskap, og heller ikke har utelatt et regnskap for et samarbeid som kommunen er kontorkommune for, jf. romertall i til iii over, vil det ikke være noen konserninterne transaksjoner i det konsoliderte årsregnskapet som skal elimineres når SSB utarbeider konserntallene i KOSTRA. I slike tilfeller vil kommunen rapportere et konsolidert årsregnskap uten føringer på konserninterne arter.

- d. I tillegg til de interne og konserninterne transaksjonene nevnt i bokstav a til c, vil det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA også omfatte transaksjoner *innenfor en regnskapsenhet* (eksempelvis mellom to avdelinger innenfor kommunekassen). Transaksjoner innenfor en regnskapsenhet inngår i det konsoliderte årsregnskapet som rapporteres til KOSTRA i den utstrekning som følger av punkt 5.4 om internkjøp.

6.9.5 Konserninterne mellomværende i det konsoliderte årsregnskapet

Det konsoliderte årsregnskapet som skal rapporteres til KOSTRA skal ikke omfatte interne mellomværende, og kun omfatte følgende *konserninterne* mellomværende:

- a. Konserninterne mellomværende hvor følgende enheter er det konsoliderte regnskapets motpart:
 - i. interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt, som utarbeider eget årsregnskap og som kommunen er kontorkommune for, men hvor regnskapet er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet
 - ii. interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt og som kommunen er deltaker i (uavhengig av om kommunen er kontorkommune)
 - iii. interkommunalt selskap som kommunen er deltaker i,

og der mellomværende *skal elimineres når SSB konsoliderer til KOSTRA konsern*.

- b. Dersom en kommune *ikke* skulle være deltaker i et interkommunalt samarbeid som er eget rettssubjekt eller interkommunalt selskap, og heller ikke har utelatt et regnskap for et samarbeid som kommunen er kontorkommune for, jf. romertall i til iii over, vil det ikke være noen konserninterne mellomværende i det konsoliderte årsregnskapet som skal elimineres når SSB utarbeider konserntallene i KOSTRA. I slike tilfeller vil kommunen rapportere et konsolidert årsregnskap uten føringer på konserninterne kapitler.

6.9.6 Eksempler

Nedenfor gis det eksempler hvor konserninterne kjøp/salg og overføringer skal og ikke skal rapporteres på konserninterne arter i det konsoliderte regnskapet.

6.9.6.1 Kjøp av deltjeneste (felleskjøkken) fra eget foretak (samme funksjon)

Kommunen har et kommunalt foretak som leverer mat til sykehjem i kommunen. Kjøp og salg av tjenesten er en intern transaksjon mellom kommunekassen og foretaket. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og foretakets regnskap, skal disse transaksjonene framgå på funksjon 253 og artene 380/780, jf. punkt 6.5.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse transaksjonene elimineres og heller ikke tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA, jf. punkt 6.9.3 og 6.9.4.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F253	Kommunens eliminerings ved konsolidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminerings ved konsolidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F253
<u>Kommunekassen</u>						
Kjøp mat	380	100	-100	0	0	0
<u>Foretaket</u>						
Utgifter produksjon	010..270	100		100		100
Levering mat	780	100	100	0	0	0
Sum		F253		F253		Konserntall
		Før eliminering til konsolidert		Før eliminering til KOSTRA konsern		F253
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		200		100		100
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100

6.9.6.2 Kjøp av deltjeneste (felleskjøkken) fra eget IKS (samme funksjon)

Kommunen er deltaker i et IKS som leverer mat til sykehjem i kommunen. Kjøp og salg av tjenesten er en konsernintern transaksjon mellom kommunekassen og IKS. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og IKSet regnskap, skal disse transaksjonene framgå på funksjon 253 og på artene 380/780, jf. punkt 6.5.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse konserninterne transaksjonene ikke elimineres og skal tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA, jf. punkt 6.9.4 bokstav c. Elimineringen foretas av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F253	Kommunens eliminering ved kon- solidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminering ved kon- solidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F253
<u>Kommunekassen</u>						
Kjøp mat	380	100	0	100	-100	0
<u>IKSet</u>						
Utgifter produksjon	010..270	100		X		100
Levering mat	780	-100	0	X	-100	0
Sum		F253²⁹		F253³⁰		Konserntall F253
		Før eliminering til konsolidert		Før eliminering til KOSTRA konsern		
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		200		200		100
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100

²⁹ Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

³⁰ Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

6.9.6.3 Kjøp av deltjeneste (renovasjon) fra eget foretak (ulike funksjoner)

Kommunen har et kommunalt foretak som leverer renovasjon til sykehjem i kommunen. Kjøp og salg av tjenesten er en intern transaksjon mellom kommunekassen og foretaket. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og foretakets regnskap, skal disse transaksjonene framgå på funksjonene 253 og 355, på artene 195 og 640, jf. punkt 6.6.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse transaksjonene ikke elimineres og skal tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA jf. punkt 6.9.4 bokstav a. Transaksjonene elimineres heller ikke av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F253/355	Kommunens eliminerings ved konsolidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminerings ved konsolidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F253/355
<u>Kommunekassen F253</u>						
Kjøp renovasjon	195	100	0	100	0	100
<u>Foretaket F355</u>						
Utgifter produksjon	010..270	100		100		100
Levering renovasjon	640	-100	0	-100	0	-100
Sum		F253/355		F253/355		Konserntall F253/355
		Før eliminerings til konsolidert		Før eliminerings til KOSTRA konsern		
<u>F253:</u>						
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		100		100		100
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100
<u>F355:</u>						
Netto driftsutgifter		0		0		0
Brutto driftsutgifter		100		100		100
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100
<u>Sum funksjon 253 og 355:</u>						
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		200		200		200
Korrigerede bruttoutgifter driftsutgifter		200		200		200

6.9.6.4 Kjøp av deltjeneste (renovasjon) fra eget IKS (ulike funksjoner)

Kommunen er deltaker i et IKS som leverer renovasjon til sykehjem i kommunen. Kjøp og salg av tjenesten er en konsernintern transaksjon mellom kommunekassen og IKSet. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og IKSets regnskap, skal disse transaksjonene framgå på funksjonene 253 og 355, og på artene 195 og 640, jf. punkt 6.6.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse transaksjonene ikke elimineres og skal tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA jf. punkt 6.9.4 bokstav b. Transaksjonene elimineres heller ikke av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	F253/355	Kommunens eliminerings ved konsolidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminerings ved konsolidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F253/355
<u>Kommunekassen F253</u>						
Kjøp renovasjon	195	100	0	100	0	100
<u>IKSet F355</u>						
Utgifter produksjon	010..270	100		X		100
Levering renovasjon	640	-100	0	X	0	-100
Sum		F253/355³¹		F253/355³²		Konserntall F253/355
		Før eliminerings til konsolidert		Før eliminerings til KOSTRA konsern		
<u>F253:</u>						
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		100		100		100
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100
<u>F355:</u>						
Netto driftsutgifter		0		0		0
Brutto driftsutgifter		100		100		100
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		100		100		100
<u>Sum funksjon 253 og 355:</u>						
Netto driftsutgifter		100		100		100
Brutto driftsutgifter		200		200		200
Korrigerte bruttoutgifter driftsutgifter		200		200		200

³¹ Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

³² Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

6.9.6.5 Utlån fra kommunekassen til eget foretak

Kommunekassen gir et lån til sitt foretak, finansiert med bruk av eksternt lån. Utlånet er en intern transaksjonen mellom kommunekassen og foretaket. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og foretakets regnskap, skal den interne transaksjonen framgå på artene 521/911, jf. punkt 6.8.1.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse transaksjonene elimineres og heller ikke tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA, jf. punkt 6.9.3 og 6.9.4.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Investering F870	Kommunens eliminering ved kon- solidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminering ved kon- solidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F870
<u>Kommunekassen</u>						
Utlån internt	521	90	-90	0	0	0
Bruk av eksternt lån	910	-90		-90		-90
<u>Foretaket</u>						
Bruk av internt lån	911	-90	90	0	0	0
Sum		F870 Før eliminering til konsolidert		F870 Før eliminering til KOSTRA konsern		Konserntall F870
Brutto investeringsutgifter		0		0		0
Bruk av lån		-180		-90		-90

6.9.6.6 Utlån fra kommunekassen til eget IKS

Kommunekassen gir et lån til eget IKS, finansiert med bruk av eksternt lån. Utlånet er en konsernintern transaksjon mellom kommunekassen og IKSet. Ved rapportering av henholdsvis kommunekassens regnskap og IKSets regnskap, skal den konserninterne transaksjonen framgå på artene 521/911, jf. punkt 6.8.1.

I det konsoliderte årsregnskapet skal disse konserninterne transaksjonene ikke elimineres og skal tas med ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet til KOSTRA, jf. punkt 6.9.4 bokstav c. Elimineringen foretas av SSB ved konsolideringen til KOSTRA konsern.

EKSEMPEL						
Regnskapsenhet	Arter	Investering F870	Kommunens eliminering ved kon- solidering	Konsolidert årsregnskap	SSBs eliminering ved kon- solidering til KOSTRA konsern	KOSTRA konsern F870
<u>Kommunekassen</u>						
Utlån konserninternt	521	90	0	90	-90	0
Bruk av eksternt lån	910	-90		-90		-90
<u>IKSet</u>						
Bruk av konserninternt lån	911	-90	0	X	90	0
Sum		F870³³ Før eliminering til konsolidert		F870³⁴ Før eliminering til KOSTRA konsern		Konserntall F870
Brutto investeringsutgifter		0		0		0
Bruk av lån		-180		-180		-90

³³ Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

³⁴ Inkluderer også utgiftene og inntektene i IKSet

7 Innholdet i funksjonene – kommunene

Endringer i veiledningen i funksjonene fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

100 Politisk styring

1. Godtgjørelse til folkevalgte, inkl. utgifter som følger med møteavvikling, representasjonsutgifter, befaringer/høringer m.m. arrangert av folkevalgte organer (utvalg/nemnder/komiteer), partistøtte og utgifter til valgavvikling.
2. Godtgjørelser til folkevalgte oppnevnt/valgt av bystyret/kommunestyret, eksempelvis byråd/kommunalråd og byrådssekretær, føres under funksjon 100.
3. Borgerlige vigsler som utføres av ordfører, varaordfører og folkevalgte.
4. Utgifter til interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap, med mindre slike er entydig knyttet til bestemte funksjoner (f.eks. regional næringsutvikling som føres på funksjon 325 "Tilrettelegging og bistand for næringslivet").

110 Kontroll og revisjon

1. Utgifter og inntekter knyttet til kommunens kontrollutvalg etter kommuneloven kapittel 23 og revisjon etter kommuneloven kapittel 24. Herunder møtegodtgjørelser og andre utgifter knyttet til møteavvikling i kontrollutvalget, utgifter knyttet til kontrollutvalgssekretariatet, og utgifter knyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.
2. Funksjonen omfatter ikke administrative internkontrollsystemer som er underlagt administrasjonssjefen.
3. Kommunal kontroll i henhold til alkoholloven føres på funksjon 242 med mindre kommunen har lagt disse kontrolloppgavene til kontrollutvalget.
4. Se også funksjon 180 vedrørende kommunale råd mv.

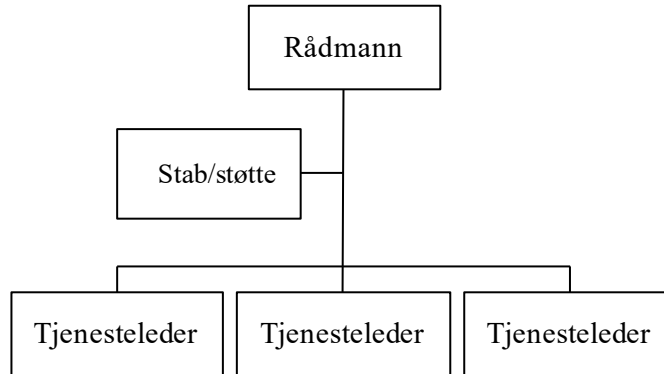
120 Administrasjon

(1) Administrativ ledelse

1. Til funksjon 120 skal det henføres lederressurser som etter KOSTRA er definert å være administrative ledere, og som leder andre administrative ledere.
Administrative ledere er definert til å være ledere som har både økonomiske og administrative fullmakter. For å bli definert som administrativ leder, må disse fullmaktene minst omfatte:
 - a. Økonomiske fullmakter
 - i. Delegert budsjettmyndighet i samsvar med et vedtatt reglement eller etter videredelegert myndighet.
 - ii. Disponeringsfullmakt.
 - b. Administrative fullmakter
 - i. Personalansvar med instruksjonsmyndighet, herunder medarbeideroppfølging/ medarbeidersamtaler.
 - ii. Innstillings- eller beslutningsmyndighet i:
 - iii. Ansettelsessaker
 - iv. Oppsigelses- eller avskjedigelsessaker
 - v. Permisjonssaker
2. En lederfunksjon vil normalt ha flere funksjoner enn innholdet i denne definisjonen . Eksempelvis er faglig ansvar ikke et krav for å bli definert som administrativ leder.
3. I den hierarkiske kjeden av ledere, skal leder på laveste nivå som tilfredsstiller kravene til å bli definert som administrativ leder, henføres til respektiv tjenestefunksjon, mens dennes overordnede administrative ledere skal henføres til funksjon 120. Gjennom dette oppfylles kravet om at administrative ledere som leder andre administrative ledere, blir henført til funksjon 120.
4. Prinsippet om definisjon av administrative ledere gjelder tilsvarende for organisering av kommunale tjenester i foretak, interkommunale samarbeid eller interkommunale selskaper.
5. Dersom en administrativ leder har videredelegert deler av fullmaktene til underordnede ledere, vil ikke disse underordnede lederne betraktes som administrative ledere i KOSTRA. Slike ledere kan være avdelingsledere, teamledere, gruppeledere og lignende. Disse skal henføres til tjenestefunksjon.

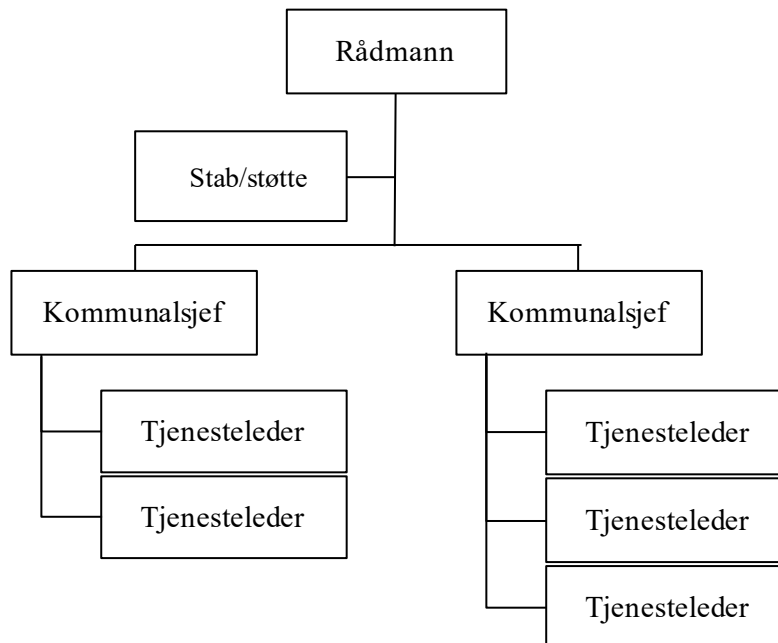
6. Illustrasjoner:

- a. Organisasjon etter 2-nivå modell med stab/støtte (lederne tilfredsstiller kravene til administrative ledere i KOSTRA):

I dette eksemplet vil kommunedirektøren, eventuelt et kommunedirektørteam, være eneste ledernivå som leder andre ledere. Kommunedirektøren henføres til funksjon 120, mens tjenestelederne henføres til sine respektive tjenestefunksjoner.

- b. Organisasjon etter 3-nivå modell med stab/støtte (lederne tilfredsstiller kravene til administrative ledere i KOSTRA):

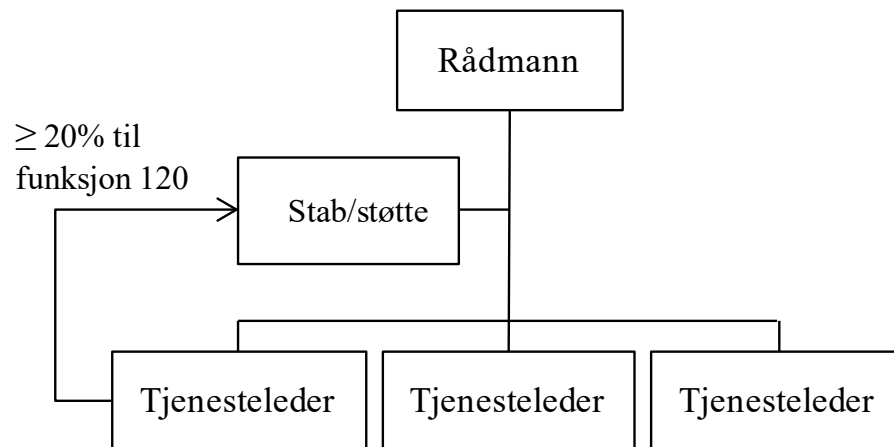
I dette eksemplet vil kommunedirektøren og kommunalsjefene være ledere som leder andre ledere, og som henføres til funksjon 120. Tjenestelederne henføres til sine respektive tjenestefunksjoner.

(2) Fordeling av andel lederstilling

1. Dersom en administrativ leder på funksjon 120 yter tjenester for ett eller flere tjenesteområder, og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen fordeles til tjenestenivået. Det vises til prinsippene for fordeling av stillinger i KOSTRA-veilederen. En stilling er i denne sammenheng definert som et årsverk.
2. Dersom administrative ledere på laveste nivå yter stabs/støttetjenester for overordnet ledelse, skal stillingen fordeles til funksjon 120 dersom ytelsen utgjør 20 % eller mer av stillingen.

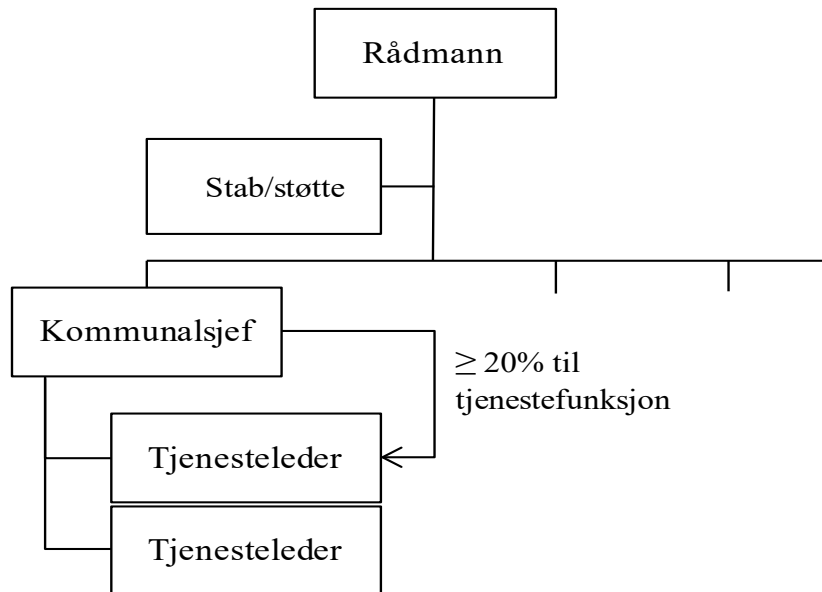
3. Illustrasjoner:

- a. Fordeling av andel laveste nivå til funksjon 120:

I dette eksemplet yter tjenesteleder på det laveste administrative ledernivå, tjenester for stab/støtte eller for overordnet leder i et omfang som utgjør minst 20 % av stillingen. Da skal denne andelen fordeles til funksjon 120.

b. Fordeling av andel laveste nivå til funksjon 120:

Dersom administrativ leder innenfor funksjon 120 utfører tjenester for administrativ leder på laveste nivå eller for tjenesteområdet(ene) i et omfang på minst 20 %, skal denne andelen fordels til tjenestefunksjonen(e). Dette kan dog ikke være oppgaver knyttet til oppfølging av administrativ leder på laveste nivå.

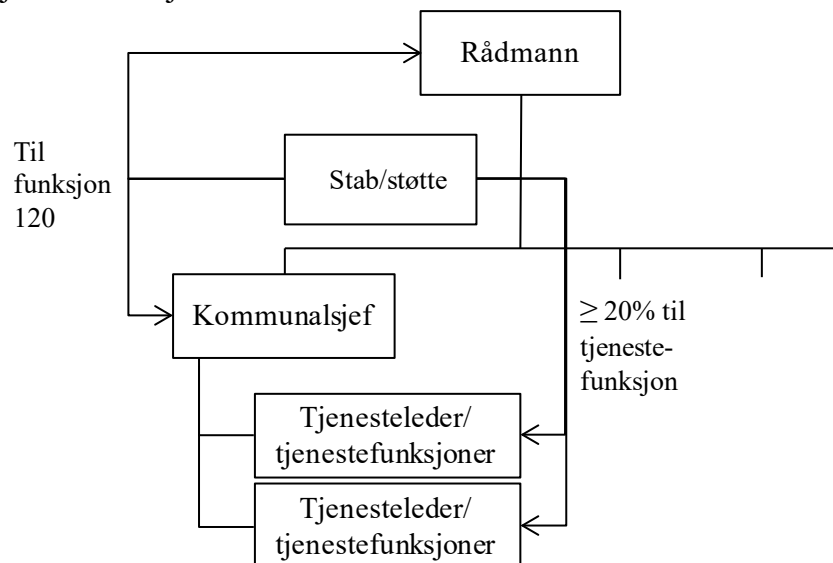
4. Eksempler:

- a. En leder for tekniske tjenester som er definert å være administrativ leder på funksjon 120, skal fordele andel av sin stilling dersom vedkommende også ivaretar oppgave som brannsjef og inngår i en beredskapsvakt, gitt at disse oppgavene til sammen utgjør minst 20 % av stillingen. Dersom leder for tekniske tjenester er laveste administrative ledernivå, skal hele funksjonen på tjenesteytende funksjoner, men kan også ha fordeling til flere funksjoner avhengig av oppgavene som utføres.
- b. Et annet eksempel kan være en kommunalsjef som er administrativ leder på funksjon 120, også er bestyrer på ett av kommunens sykehjem. Dersom denne oppgaven utgjør mer enn 20 % av kommunalsjefens stilling, skal det foretas fordeling til funksjonen for sykehjemmet.
- c. En leder av et servicetorg som er definert som laveste ledernivå, skal henføres til tjenestefunksjon(er). Servicetorget ivaretar fellesfunksjoner som er definert som funksjon 120 i KOSTRA, samt at det ytes brukerrettede tjenester (eksempelvis råd og veiledning knyttet til plan-, bygg- og oppmålingssaker eller saksbehandling knyttet til søknader om pleie- og omsorgstjenester). Dersom servicetorget yter brukerrettede tjenester på minst 20 % av samlet ressursbruk, skal leder av servicetorget også fordele sin andel av stillingen tilsvarende denne andelen. Den resterende andel av stillingen blir henført til funksjon 120 som følge av at disse tjenestene er fellesfunksjoner og definert som funksjon 120.
- d. Et eksempel kan også være en IKT-leder som betjener både fellessystemer og fagsystemer. Arbeid som vedrører felles IKT løsninger for hele kommunen føres på funksjon 120. Andel av arbeid vedrørende fagsystemer som utgjør minimum 20 % skal henføres til respektive funksjoner

(3) Stab-/støttefunksjoner

1. Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele kommunen eller av et administrativt ledernivå knyttet til funksjon 120, er i utgangspunktet en del av funksjon 120. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, informasjonsarbeid, kommuneadvokat/-jurist, utvikling av lokalsamfunn og næring, samt arbeid knyttet til organisasjonen eller organisasjonsutvikling.
2. Prinsippet om fordeling av andel av oppgaver som utgjør minst 20 % av én stilling gjelder også for disse stab-/støttefunksjonene. På den måten vil stabs-/støttefunksjonens oppgaver for det laveste administrative ledernivå eller direkte for tjenesten bli henført til tjenestefunksjonen
3. Overordnet planarbeid, hvor planen dekker mer enn et enkelt tjenesteområde, føres på funksjon 120. Unntatt fra dette er arbeid med kommuneplan (både samfunnsdelen og arealdelen) som skal føres på funksjon 301.
4. Illustrasjon:

Stab-/støttefunksjon for administrative ledere og for tjenesteledere/ tjenestefunksjoner:

Stab-/støttefunksjon er oftest eller primært for administrativ ledelse, og henføres til funksjon 120. Dersom andelen av støttefunksjon for laveste ledernivå og/eller for tjenestefunksjonene minimum utgjør 20 % av én stilling, skal dette fordeles til tjenestefunksjon. Det er summen av arbeid som stab-/støttefunksjonen yter som skal vurderes i forhold til én stilling, ikke hver enkelt stillings andel.

5. Eksempler:

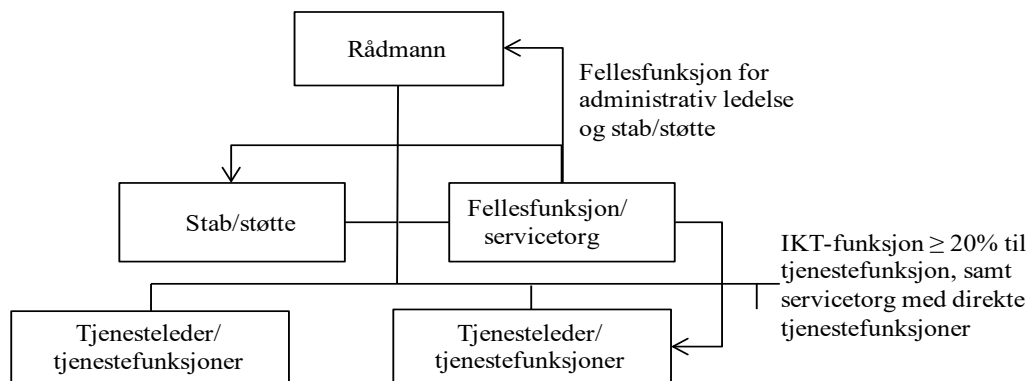
- a. Kommunen har rådgivere i stab-/støttefunksjonen som hovedsakelig (mer enn 50 % av stilling) yter tjenester for tjenesteenhetene. Denne andelen blir henført til tjenestefunksjonene. Kommunen omorganiserer virksomheten, og rådgiverne blir kommunalsjefer som et mellomledernivå mellom kommunedirektøren og tjenestelederne. Kommunalsjefene får også utvidede fullmakter slik at de blir definert som administrative ledere som leder andre ledere som henføres til funksjon 120. Dersom disse kommunalsjefene fortsatt hovedsakelig yter tjenester for tjenesteenhetene, skal fortsatt denne andelen henføres til tjenestefunksjonene dersom andelen er minst 20 %. Eksemplet viser at i begge tilfellene blir en større eller mindre andel av stillingene henført til tjenestefunksjonene, men det kan bli lavere når det innføres et nytt ledernivå . Omorganiseringen har trolig sammenheng med økt behov for administrativ ledelse i kommunen, og dermed vil denne organisering også medføre økte utgifter til funksjon 120.
- b. Kommunen har tre økonomirådgivere i stab-/støttefunksjonen. Disse bruker 10 % av sine stillinger hver til økonomirådgivning ovenfor tjenesteområdene. I sum bruker disse rådgiverne 30 % av én stilling, og skal fordeles. Fordelingen skjer med den andelen på tjenesteområdet som ytelsen representerer, eksempelvis en andel til pleie- og omsorg, til skole og til tekniske tjenester.
- c. Et annet eksempel er at kommunen inngår i et interkommunalt selskap (IKS) om regnskapstjenester, dvs. en fellesfunksjon som skal henføres til funksjon 120. Dersom IKSet utfører regnskapstjenester for andre tjenestefunksjoner, skal prinsippet om fordeling av utgifter på tjenestefunksjoner benyttes, dersom andelen minst er på 20 % av en stilling. Likeledes skal inntektene (kommunenes betaling for regnskapstjenestene) fordeles tilsvarende utgiftsfordelingen (administrasjon og tjenestefunksjoner). Dette medfører at IKSet må spesifisere på fakturaen til kommunen hvor mye som skal henføres til de ulike tjenestefunksjonene, og inntektsføre dette på art 780 i IKSet. Kommunene skal utgiftsføre beløpene fra IKSet på tilsvarende funksjoner, men benytte art 380. Tilsvarende gjelder dersom regnskapstjenestene var organisert i eget kommunalt foretak.
- d. Kommuneplanen består av både en arealdel og samfunnsdel. Arealdelen utarbeides av teknisk ”etat”, mens samfunnsdelen hovedsakelig utarbeides kommunedirektørens stab. Staben, som i utgangspunktet er henført til funksjon 120, må derfor henføre arbeidet med samfunnsdelen til funksjon 301.
- e. Borgerlige vigsler som utføres av ansatte i kommunen.
- f. Enkle notarialforretninger.

(4) Fellesfunksjoner

1. Fellesfunksjonene skal i utgangspunktet føres på funksjon 120, men skal fordeles dersom ledelse og medarbeidere yter tjenestespesifikke oppgaver som samlet utgjør minst 20 % av én stilling til tjenesteledere (laveste administrative ledernivå) eller direkte til tjenestefunksjonene. Se også eksemplet nedenfor.
2. Fellesfunksjoner er:
 - Funksjoner for administrative ledere/medarbeidere som er knyttet til funksjonene 100 Politisk styring eller 120 Administrasjon, slik som resepsjon, sentralbord og andre velferdstiltak.
 - Felles post- og arkivfunksjon. Tjenestespesifikke post- og arkivfunksjoner skal henføres til tjenestefunksjonen.
 - Felles lønns- og regnskapsfunksjon, herunder fakturering og innfordring. Lønns- og regnskapsfunksjoner som ivaretar overordnede oppgaver for hele kommunen føres på funksjon 120. Lønns- og regnskapsoppgaver som gjelder tjenestested henføres til tjenestefunksjon.
 - Hustrykkeri. Innkjøp av papir/kontormateriell som hustrykkeriet foretar for tjenestefunksjonene/-enhetene, belastes de aktuelle tjenestefunksjonene.
 - Felles IKT-løsninger for hele kommunen. Dette inkluderer anskaffelse, drift og vedlikehold inkludert brukerstøtte til fellessystemer. Utgifter knyttet til ”fagsystemer” (pleie- og omsorgssystemer, sosialsystemer, system for barnehageopptak, geografiske informasjonssystemer til reguleringsplanlegging og forvaltning av eiendommer og anlegg m.m.) henføres til de funksjonene som systemene betjener. Også arbeid knyttet til ”fagsystemer” som samlet utgjør minst 20 % av én stilling, skal fordeles.
3. Har kommunen organisert støttefunksjoner vedrørende IKT i eget kommunalt foretak, skal samme fordeling mellom funksjon 120 og tjenestefunksjonene gjøres når det gjelder fellessystemer og fagsystemer.
4. Har kommunen organisert IKT-tjenesten i samarbeid med andre kommuner (for eksempel i interkommunalt selskap eller kommunalt oppgavefellesskap), skal kommunens andel som vedrører fellessystemer, eksempelvis lønns- og regnskapssystem, til funksjon 120. Kommunens andel som vedrører fagsystemer, skal til tjenestefunksjon. Kommunens andel er nettoutgiften i samarbeidsløsningen som vedrører kommunen.

5. Illustrasjon:

Fellesfunksjoner og servicetorg med fordeling:

Illustrasjonen viser at kommunen har organisert sine fellesfunksjoner i en enhet (servicetorg, kundetorg). Fellesfunksjoner for administrativ ledelse og stab/støtte henføres til funksjon 120, mens fellesfunksjonen IKTs utgifter til ”fagsystemer”, som utgjør minst 20 % av én stilling, skal henføres til tjenestefunksjonene for fagsystemene. Ressurser på servicetorget som ivaretar tjenesterettede funksjoner, dvs. ikke fellesfunksjoner, skal i sin helhet henføres til tjenestefunksjonene. Dette kan være råd og veiledning knyttet til plan-, bygg- og oppmålingstjenestene.

(5) Fellesutgifter

1. Fellesutgifter som føres på funksjon 120, er bla :
2. Kantine (nettoutgift).
3. Sekretariat for politisk ledelse.
4. Bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte
5. Overordnet HMS-arbeid.
6. Kontingent til KS
7. Frikjøp av hovedtillitsvalgte. Frikjøp av tillitsvalgte på tjenestestedene føres på aktuell tjenestefunksjon.
8. Utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.

121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

1. Her føres utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom (forvaltning av alle typer bygg og eiendom). Dette omfatter alle utgifter til aktiviteter som defineres som forvaltning, det vil si utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 om livssyklus kostnader for bygg. Dette omfatter aktiviteter i eiendomsforvaltningen knyttet til eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og som typisk er forbruksuavhengig av om bygg er i drift eller ikke.
2. Skatter og avgifter som inngår her er typisk eiendomsskatt, eller andre pålagte offentlige (forbruksuavhengige) avgifter som man har også når bygg ikke er i bruk. Årsgebyrer for VAR inngår ikke her, men føres på relevant byggfunksjon (regnes som driftsutgifter også når gebyrene er fast utmålt for eksempel etter areal), jf. NS3454.
3. Forsikringer som inngår her er skade-, brann- og innbruddsforsikringer på bygg, og forsikringer av utstyr knyttet til drift av bygg og eiendom (for eksempel driftsutstyr og renholdsutstyr). Forsikring av tekniske anlegg på VAR-området føres på respektive VAR-funksjon, jf. NS3454.
4. Videre omfattes utgifter til eiendomsledelse og administrasjon, eksempelvis administrasjon av leieforhold (unntatt boligforvaltning som skal føres på funksjon 283), husleie og de arealer som forvaltningsavdeling og driftsavdeling benytter, administrasjon av fagsystemer, service/brukerkontakt, markedsføring, forretningsførsel, internkontroll mv, jf. NS3454. Utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 føres her, og ikke på funksjon 120, eksempelvis administrativ leder (som leder andre ledere) i eiendomsforvaltningen og stab/støttefunksjoner.

130 Administrasjonslokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av lokaler (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg) som benyttes til oppgaver under funksjonene 100, 110, 120 og 121. (Dette betyr at utgifter til fellesbygg må fordeles - f.eks. må sosialkontorets andel av utgiftene til kontorlokaler i rådhuset knyttes til den aktuelle funksjonen - 242). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til administrasjonslokaler. Avskrivninger av egne bygg omfattes også.
2. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
3. Forvaltningsutgifter knyttet til administrasjonslokaler (administrasjon, forsikring av slike bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til administrasjonsbygg) føres på funksjon 121.
4. Investeringer i og påkostning av administrasjonslokaler.
5. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av administrasjonslokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
6. Inventar og utstyr (innbo og løsøre) knyttet til tjenesteproduksjon under funksjon 100, 110, 120 og 121 føres ikke her, men henføres til aktuell funksjon.

170 Årets premieavvik

1. Inntektsføring/utgiftsføring av beregnet premieavvik for året samt beregnet arbeidsgiveravgift av premieavviket.

171 Amortisering av tidligere års premieavvik

1. Resultatføring (amortisering) av premieavvik fra tidligere år knyttes til funksjon 171.

172 Pensjon

1. Følgende utgifter knyttet til pensjon føres på funksjon 172 (også arbeidsgiveravgift knyttet til utgiftene skal føres på funksjon 172)
 - a. Tilskudd/kontingent til pensjonskontoret (art 195)
 - b. Sikringsordningstilskudd (art 090) og administrasjonstilskudd iht. overføringsavtalen (art 185)
 - c. Utgifter til egenkapitalinnskudd KLP eller egen pensjonskasse (art 529).
Tilbakebetaling av egenkapitalinnskudd (art 929)
2. Øvrige pensjonsutgifter (ordinære premier, reguleringspremier, andre engangspremier, AFP) føres ikke på funksjon 172, men fordeles og utgiftsføres på tjenestefunksjonene. Det er bruttopremie før fratrukk for bruk av premiefond, som skal fordeles på tjenestefunksjonene.

173 Premiefond

1. Bruk av premiefond krediteres funksjon 173 (art 090).

180 Diverse fellesutgifter

1. Funksjon 180 skal ikke brukes for å unngå fordeling av utgifter som hører hjemme i andre funksjoner.
2. Funksjonen omfatter eldreråd, ungdomsråd, forlikråd, kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne sivilforsvaret, tilfluktsrom, politi og rettspleie, tiltak til styrking av samisk språk og kultur.
3. Utbetaling av erstatninger/forsikringer/regresskrav knyttet til brukere eller egne ansatte føres på funksjon 180, med mindre utgiftene med rimelighet kan knyttes til utførelse av de oppgaver som inngår i aktuell tjenestefunksjon.
Erstatningsordninger barnehjemsbarn føres på funksjon 285.
4. Etterbetaling av lønn til ansatte for tidligere år føres ikke på funksjon 180 men på aktuell funksjon der den ansatte hadde tilknytning.

201 Barnehage

1. Aktivitet i barnehager basert på grunnbemanning («basistilbud»), ordinære driftsutgifter (inkl. utgifter til turer, mat, leker osv.). Inventar og utstyr. Administrasjon av den enkelte virksomhet/barnehage (styrer/daglig leder).
2. Tilskudd til drift av ikke-kommunale barnehager føres på art 370.
3. Funksjon 201 omfatter ikke tiltak som er knyttet til integrering av barn med spesielle behov og tiltak for å tilrettelegge tilbudet til spesielle barnegrupper (jf. funksjon 211).

202 Grunnskole

1. Undervisning i grunnskolen (all undervisning, inkl. delingstimer, spesialundervisning, vikarer m.m., jf. GSI: årstimer).
2. Funksjonen omfatter videre:
 - a. administrasjon på den enkelte virksomhet/skole, rådgiver på ungdomstrinnet, kontaktlærer, samlingsstyrer og etterutdanning for lærere og avtalefestede ytelser (reduert leseplikt, virkemiddelordninger mv.),
 - b. pedagogisk-psykologisk tjeneste (ekskl. PPTs innsats i barnehager og voksenopplæring), assistenter, morsmålundervisning, skolebibliotekar, kontorteknisk personale/kontordrift. Funksjonen omfatter også assistenter som utfører praktisk bistand for elever med nedsatt funksjonsevne der vedtak har hjemmel i opplæringsloven. Funksjon 254 benyttes om vedtaket har hjemmel i helselovgivningen.
 - c. skolemateriell, undervisningsmateriell og -utstyr m.m
 - d. utgifter til ekskursjoner som ledd i undervisning,
 - e. transportutgifter til og fra aktiviteter
 - f. leksehjelp, fysisk aktivitet
 - g. utgifter og inntekter knyttet til aktiviteter i forbindelse med den kulturelle skolesekken som foregår som en del av det pedagogiske opplegget innenfor den ordinære grunnskoleundervisningen,
 - h. bredbåndsutgifter (abonnement, drifts- og serviceavtaler).
 - i. samtlige utgifter knyttet til spesialundervisning ved skoler som har forsterket avdeling for spesialundervisning, samt evt. utgifter til elever i statlige kompetansesentre
3. Skoleskyss (transport mellom hjem og skole) føres på funksjon 223.

211 Styrket tilbud til førskolebarn

1. Tilbud til funksjonshemmede (inkl. skyss, der dette er en del av tilretteleggingen av tilbudet til barnet), spesialtilbud (inkl. PPT), særskilt språkstimulering eller minoritetsspråklige barn, materiell anskaffet til enkeltbarn eller grupper. Utgifter og inntekter som gjelder styrket tilbud for barn i mottaksbarnehage for asylsøkere/flyktninger. Funksjonen omfatter også barn som mottar tiltak, men som ikke har plass i barnehage.

213 Voksenopplæring

1. Opplæring for innvandrere (inkl. norskopplæring for deltakerne i introduksjonsprogrammet).
2. Grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år.
3. Grunnskoleopplæring for voksne.
4. Spesialundervisning for voksne.
5. Voksenopplæring etter opplæringsloven (ekskl. grunnskoleopplæring til personer over 15 år i spesialskoler). Inklusive. evt. styrkingstilbud til disse elevene (spesialundervisning, PPT mv.).
6. Lokaler til voksenopplæring
7. Skyssutgifter til voksenopplæring føres også på funksjon 213
8. Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere føres på funksjon 213

215 Skolefritidstilbud

1. Skolefritidsordninger, fritidshjem. Utgifter til lokaler føres på funksjon 222.

221 Barnehagelokaler og skyss

1. Utgifter til drift og vedlikehold av barnehagelokaler (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/lekeareal). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til barnehagelokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til barnehagelokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til barnehagelokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av barnehagelokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av barnehagelokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til aktiviteten i barnehagen inngår ikke her, men føres på funksjon 201 eller 211.
6. Skyss av barnehagebarn (ekskl. skyss som er del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn) inngår i funksjonen.

222 Skolelokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av skolelokaler, SFO-lokaler, **leirskole** og internatbygninger (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/skolegård). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til skolelokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til skolelokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til skolelokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av skolelokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av skolelokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til undervisningen i skolen eller SFO-tilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 202, 213 eller 215. Investeringer, drift og vedlikehold av infrastruktur (faste tekniske installasjoner) knyttet til IKT inngår imidlertid på funksjon 222.
6. Skyss av skolebarn inngår ikke i funksjonen, men skal føres på funksjon 223.

223 Skoleskyss

1. Utgifter til skoleskyss mellom hjem og skole (inkl. skyss som er del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn). Utgifter til skoleskyss for elever i kommunens skoler skal alltid føres på art 170. Transportutgifter vedrørende aktiviteter i grunnskolen føres under funksjon 202.

231 Aktivitetstilbud til barn og unge

1. Tiltak som i hovedsak er orientert til barn og unge. Omfatter bla. barneparker, fritidsklubber, barne- og ungdomsorganisasjoner, kor, korps, klubber og festivaler. Omfatter både virksomhet i kommunal regi og tilskudd til andre. Omfatter ikke drift av og investeringer i kommunale bygg, som føres på funksjon 386.

232 Helsestasjons- og skolehelsetjeneste

1. All helsestasjonstjeneste, også helsestasjon for ungdom, og all skolehelsetjeneste (grunn- og videregående skole). Dette omfatter foreldreveiledningsgrupper, annen grupperettet helsestasjonstjeneste, jordmortjeneste og svangerskapskontroll samt barselomsorg. Jf. helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 første ledd nr. 1 og 2.
2. Vaksiner på helsestasjon og skolehelsetjenesten (som gis til barn og unge som del av ordinært vaksineprogram).

233 Annet forebyggende helsearbeid

1. Annet forebyggende helsearbeid enn helsestasjons- og skolehelsetjeneste:
 - a. Miljørettet helsevern, bedriftshelsetjeneste og annet forebyggende arbeid etter helse- og omsorgsloven § 3-3 og folkehelseloven § 8.
 - b. Programmer/kontroller (screening), teknisk/hygienisk personell, opplysning/kampanjer.
 - c. Smittevernberedskap og tiltak som f.eks. smittesporing, kjøp av smittevernutstyr, testing, karantenehotell (lagt til 15.12.20) og telefontjeneste. Utgifter til isolering føres på den funksjonen isoleringen skjer, ev. på funksjon 256 for nyopprettet isolasjonsavdeling.
 - d. Reisevaksiner og andre vaksiner som folkehelseinstituttet mv. anbefaler til befolkningen eller utsatte grupper av befolkningen.
 - e. Helsestasjon for eldre.
 - f. Helsestasjon for innvandrere
 - g. Frisklivssentraler
2. Bedriftshelsetjeneste: Utgifter og inntekter for kommunalt organisert bedriftshelsetjeneste som gjelder andre arbeidstakere enn kommunens eget personale føres under funksjon 233. Bruk av bedriftshelsetjenesten til kommunens eget personale belastes funksjon 120. Dersom bedriftshelsetjenesten bare brukes til kommunale arbeidstakere, føres alle utgifter på funksjon 120.

234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.

1. Aktiviserings- og servicetjenester til eldre, personer med funksjonsnedsettelse, psykiske lidelser, utviklingshemming, personer med rusproblemer mv.:
 - a. Eldresentre og dagsentre for hjemmeboende,
 - b. aktivitetssentre for personer med utviklingshemming m.m
 - c. aktivisering av barn med funksjonsnedsettelse utover aktivisering i forbindelse med grunnskoleundervisning,
 - d. andre dagaktivitetstilbud
 - e. transporttjenester,
 - f. støttekontakt,
 - g. mat til hjemmeboende, herunder utkjøring og matombringning,
 - h. velferdsteknologiske innretninger som trygghetsalarm, lokaliseringsteknologi (GPS), elektronisk medisineringsstøtte og digitalt tilsyn (kjøp, installering, vedlikehold og drift av teknologien, men ikke utgifter som er knyttet til utrykninger, som føres på funksjon 254),
 - i. vaktmester,
 - j. vask av tøy for hjemmeboende utført av institusjon eller privat foretak,
 - k. ferietilbud og andre velferdstiltak for eldre og personer med funksjonsnedsettelse,
 - l. frisør og fotpleie til eldre og personer med funksjonsnedsettelse.
2. Eldresentre/dagsentre er aktivitetstilbud der brukerbetaling ikke er hjemlet i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Utgifter til dagopphold på institusjon, dvs. tjenester innvilget ved enkeltvedtak, med betaling/egenandel hjemlet i denne forskriften kapittel 1 om egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon mv. føres på funksjon 253.
3. Vertskommunetilskudd HVPU skal inntektsføres på funksjon 840.

241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering

1. Utgifter til allmenntilleggsmedisin:
 - a. Basistilskudd fastleger per capita tilskudd
 - b. eventuelle kommunale legekontor inkludert sykepleiere og annet personell på helsesenter/legekontor
 - c. legevakt
 - d. fengselshelsetjenesten
 - e. turnusleger (for eksempel tilskudd og utgifter til veiledning)
 - f. fysioterapi (med avtale og kommunalt ansatte i fysioterapi praksis)
 - g. ergoterapi
 - h. hjelpefunksjoner til fysioterapeuter og ergoterapeuter.
 - i. formidling av hjelpemidler (ekskl. arbeidsinnsats knyttet til vurdering/utplassering av hjelpemidler som utføres av personell knyttet til funksjonene 234, 253 eller 254)
 - j. tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning
2. For fysioterapeuter eller ergoterapeuter som kun arbeider med en bestemt målgruppe f.eks. i helsestasjon eller aldersinstitusjon, benyttes relevant funksjon, jf. punkt 5.3 om fordeling. Tilsvarende vil legers arbeidstid tilknyttet offentlige tilsynsoppgaver høre hjemme på respektive funksjoner (f.eks. 232, 253 osv.). Merk dog at utgifter og årsverksinnsats knyttet til re-/habilitering for hjemmeboende brukere, av leger, fysioterapeuter, ergoterapeuter og andre personellgrupper hvis tjenester ikke registreres med antall timer per uke i IPLOS, skal føres i sin helhet på funksjon 241, ikke funksjon 254. Praksiskompensasjon*, reiseutgifter og ev. husleietilskudd som er avtalt med den enkelte lege, føres på samme funksjon som legens lønn. De samfunnsmedisinske oppgavene legene ivaretar som f.eks. miljørettet helsevern vil i stor grad høre hjemme på funksjon 233. *) *Den kompensasjon legen tildeles som følge av tapt arbeidsfortjeneste ved å utføre en offentlig oppgave framfor å være i egen privat praksis.*

242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

1. Sosialkontortjeneste.
2. Informasjonstiltak.
3. Gjeldsrådgivning
4. Hjemkonsulent.
5. Flyktningkonsulent, koordinering av flyktningebosetting og -integrering.
6. Sosialt forebyggende arbeid (som bevillingsfunksjon/skjenkekontroll, forebyggende rusmiddelarbeid, krisesenter).
7. Lønn til ansatte i utekontakten (og annen oppsøkende virksomhet) som arbeider med administrative oppgaver, skal føres på funksjon 242.
8. Sosialkontortjeneste inkluderer også personellens arbeidsinnsats i forbindelse med utbetaling av økonomisk sosialhjelp.
9. Delte stillinger som arbeider med oppgaver relatert til flere funksjoner skal fordeles, eksempelvis delte stillinger på sosialkontor- og barneverntjenesten fordeles mellom funksjonene 242 og 244.
10. Stillinger i sosialtjenesten som er knyttet til etablering og opprettholdelse av bolig skal føres på funksjon 283. Drift og vedlikehold av boliger skal føres på funksjon 265.
11. Koordinering av bosetting og integrering av flyktninger: Bare selve koordineringsfunksjonen (f.eks. flyktningkonsulent) føres på funksjon 242. De enkelte tiltakene som brukes i integreringsarbeidet føres under de respektive funksjonene der tiltaket hører hjemme.
12. Ansatte som arbeider med direkte klientrettet virksomhet i utekontakten (uavhengig av hvilke etat i kommunen som har ansvar for tjenestene) skal føres på 243 Tilbud til personer med rusproblemer.
13. Tiltak hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven føres på en av de andre relevante funksjonene i KOSTRA.
14. Pleie- og omsorgstjenester som ytes beboerne føres på funksjon 254.
15. Alle lønnsutgifter tilknyttet introduksjonsordningen for innvandrere og kvalifiseringsordningen skal føres på henholdsvis funksjon 275 og 276.

243 Tilbud til personer med rusproblemer

1. Utgifter til tiltak for rusmiddelmissbrukere, bl.a.
 - a. Institusjonsopphold, kommunale og private
 - b. behandlingstiltak for rusmisbrukere,
 - c. ettervern
 - d. Institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige
2. Inkludert stillinger i sosialtjenesten med ansvar for oppfølging av rusmisbrukere, samt tilsvarende stillinger ved NAV-kontoret dersom disse er lønnet av kommunen.
3. Direkte klientrettet virksomhet i utekontakten. Administrative årsverk i utekontakten føres derimot på funksjon 242.
4. Årsverk (lønnsutgifter) og utgifter til hjemmetjenester skal føres på funksjon 254.
5. For rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende»), skal tiltak som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning registreres under funksjon 254. Det minnes om registrering i IPLOS av brukere som får hjemmetjeneste i egen bolig. Utgifter til støttekontakt skal føres på funksjon 234. Aktiviserings- og servicetjenester for personer med rusproblemer skal føres på funksjon 234.
6. Utskrivningsklare sykehuspasienter (somatikk, psykisk helsevern og spesialisert behandling av rusavhengighet), føres på funksjon 253 Helse- og omsorgsinstitusjoner, og art 300.

244 Barneverntjeneste

1. Drift av barnevernstjenesten
2. Saksbehandling som gjennomføres av ansatte eller personell engasjert i barnevernstjenesten
3. Barnevernberedskap/barnevernsvakt.
4. Utgifter til sakkyndig bistand/advokat til utredning og saksbehandling.
5. Utgifter til tolk
6. Bruk av kommuneadvokat i forbindelse med saker i fylkesnemnda uttrykkes ved fordeling av utgifter.
7. Dersom barnevernstjenesten og andre tjenester har felles kontor og stillinger skal utgiftene fordeles mellom aktuelle funksjoner.

251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet

1. Inntekter og utgifter til tiltak når det er vedtak etter barnevernloven, når barnet ikke er plassert av barnevernet, herunder:
 - a. Utgifter til hjelpetiltak for barn og familier
 - b. Utgifter til plasser i sentre for foreldre og barn
 - c. Tiltaksstillinger i barnevernstjenesten

252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet

1. Inntekter og utgifter til tiltak når det er vedtak etter barnevernloven, når barnet har plasseringstiltak fra barnevernet, herunder:
 - a. Utgifter til tiltak som fosterhjem, akutt plasseringer, institusjon, bofellesskap. Det vil si hovedtiltakskategoriene 1-Institusjon, 2-Fosterhjem, samt tiltakskategori 8.2 Bolig med oppfølging (inkluderer også bofellesskap) i KOSTRA-statistikken for barnevern (skjema 15 Barnevern).
 - b. Utgifter til hjelpetiltak iverksatt i tillegg til plassering
 - c. Tilsynsfører i fosterhjem

253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon

1. Direkte brukerrettede oppgaver i forbindelse helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 første ledd nr. 6 bokstav c) og forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstavene a, c og d (institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for tjenester (barnebolig), herunder avlastningsbolig, aldershjem og sykehjem).
2. Inntekter fra egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 1.
3. I tillegg til døgnopphold inkluderer dette også dag- og nattopphold, samt tidsbegrenset opphold på slike institusjoner, f.eks. re-/habilitering og avlastning. Omfatter også servicefunksjoner som:
 - a. husøkonom,
 - b. kjøkken,
 - c. kantine/kiosk,
 - d. vaskeri,
 - e. aktivitør.
4. Dersom institusjonens servicefunksjoner (for eksempel kjøkken og vaskeri) yter tjenester overfor hjemmeboende, skal disse utgiftene fordeles mellom funksjon 253 og funksjon 234. Utgifter og inntekter til mat overfor hjemmeboende, herunder brukere i bofellesskap, personer innunder tjenestetilbud for rus, personer med tjenestetilbud innen psykiatri, mv. skal føres på funksjon 234. Renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler føres på funksjon 261.
5. Utskrivningsklare sykehuspasienter (somatikk, psykisk helsevern og spesialisert behandling av rusavhengighet), føres på funksjon 253, art 300.
6. Funksjonen omfatter videre:
 - a. medisinske forbruksvarer,
 - b. tekniske hjelpemidler,
 - c. inventar og utstyr,
 - d. administrasjon/ledelse av institusjonen (forutsetningen er at eventuelle ledere ved avdelinger/poster ikke har fullstendig lederansvar),
 - e. inntekter av oppholdsbetaling,
 - f. utgifter til hjelp i og betjening av avlastningsboliger,
 - g. betalinger utskrivningsklare sykehuspasienter.
7. Kommunale institusjoner knyttet til rusomsorg føres på funksjon 243.
8. For bokstavene b og e i forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon gjelder følgende:
 - a. Bokstav b: Institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige føres på funksjon 243.
 - b. Bokstav e: Døgnplasser som kommunen oppretter for å sørge for tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp føres på funksjon 256.

254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende

1. Praktisk bistand og opplæring
2. Brukerstyrt personlig assistanse
3. Avlastning utenfor institusjon
4. Omsorgstønad
5. Helsetjenester i hjemmet, herunder sykepleie (hjemmesykepleie) og psykisk helsetjeneste
6. Tiltak til rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende») som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand og avlastning.
7. Inntekter fra egenandel for praktisk bistand og opplæring, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 2.
8. Avlastningsopphold i avlastningsbolig eller på institusjon registreres under funksjon 253.
9. Vertskommunetilskudd HVPU skal inntektsføres på funksjon 840.

256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud

1. Utgifter til tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene iht. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5. Funksjonen omfatter hjelp til brukere med somatisk sykdom og sykdom innenfor psykisk helse- og rusområdet, jf. forskrift om kommunenes plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp døgntilbud § 2 andre ledd.
2. Funksjonen inkluderer aktiviteter knyttet til beredskapshensyn når kommuner oppretter egne avdelinger for å ta imot personer som trenger å bli innlagt, herunder isolasjonsavdeling.
3. Utgifter til drift og vedlikehold av lokaler for akutt døgnopphold føres på funksjon 261.

261 Institusjonslokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av institusjoner (hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven, jf. funksjon 253 og forskrift om kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner) med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg. Driftsutgifter for boliger vedrørende tjenester regulert etter ovennevnte lov skal føres under funksjon 261 uavhengig av valgt løsning på boform. Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til institusjonslokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Renhold av institusjonslokaler (dette føres ikke lenger på funksjon 253). Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no
2. Forvaltningsutgifter knyttet til institusjonslokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til institusjonslokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av institusjonslokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av institusjonslokaler. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til pleie- og omsorgstilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 253.

265 Kommunalt disponerte boliger

1. Utgifter til bygningsdrift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger der det inngås leiekontrakt, inkludert omsorgsboliger og andre boliger til pleie- og omsorgsformål, boliger til flyktninger (også mindreårige), personalboliger, gjennomgangsboliger mv (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg. Driftsutgifter for institusjoner regulert etter helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c, føres ikke her, men under funksjon 261. Jf. også forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1.
Boliger der det inngås husleiekontrakt med beboer, skal rapporteres som bolig i skjema 13, med tilhørende regnskapsføring av bygningsdrift og vedlikehold på funksjon 265, selv om boligen har døgkontinuerlig bemanning. Beboere i slike boliger rapporteres som mottakere av tjenestene omsorgsbolig/annen bolig i IPLOS. Her angis også bemanningsgraden. Utgifter til bygningsdrift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til boligene. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no
2. Forvaltningsutgifter knyttet til boligene (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til byggene) føres på funksjon 121. Funksjon 121 er knyttet til den overordnede eiendomsforvaltningen i kommunen. Utgifter til forvaltning av virkemidler i forbindelse med bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig skal ikke føres på funksjon 121, men på funksjon 283.
3. Investeringer i og påkostning av boligene.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av lokaler/boliger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Utgifter til framskaffelse av kommunalt disponerte boliger. Vedlikehold og tilrettelegging av privat bolig (tilskudd, hjelpemidler og utbedring).
6. Utgifter knyttet til tjenester ytt i boligene skal ikke føres på funksjon 265, men på funksjon hvor tiltaket hører hjemme, eksempelvis 254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til pleie- og omsorgstilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 254. Klientbaserte utgifter/støtte til hospits og liknende som er hjemlet i lov om sosiale tjenester i NAV skal føres på funksjon 281 Ytelse til livsopphold. Dersom kommunen selv drifter hospits og har bygningsrelaterte utgifter (investeringer, drift og vedlikehold) eller inntekter til dette formålet skal utgiftene føres på funksjon 265.

273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi

1. Organisering av sysselsettingstiltak for arbeidsledige og for yrkes- og utviklingshemmede.
2. Praksisplasser, tilskudd til bedrifter (inkl. ASVO-bedrifter).
3. Direkte tiltaksutgifter belastes den funksjonen som sysselsettingsplassene brukes til. Funksjonen omfatter tiltak organisert av kommunen selv eller der hvor kommunen er bidragsyter enten med bevilgninger/tilskudd eller bemanning. Dette omfatter arbeidstreningstiltak, tiltak rettet mot mennesker med fysisk og psykisk funksjonshemming og eventuelt andre rent kommunale sysselsettingstiltak. I en del tilfeller har kommunen samarbeid med andre enn NAV om sysselsettingstiltak, det kan eksempelvis være foreninger eller organisasjoner som AOF. Funksjon 273 omfatter også tiltaket ”Jobbsjansen”.
4. Utgifter knyttet til lærlinger føres på den funksjonen som lærlingens tjenestested tilhører. Inntektsføring av refusjoner fordeles tilsvarende.
5. Norskopplæringen for deltakerne i introduksjonsordningen knyttes til funksjon 213 Voksenopplæring.

275 Introduksjonsordningen

1. Inntekter og utgifter som er knyttet til introduksjonsloven, med unntak av utgifter til norskopplæring. Norskopplæringen for deltakerne i introduksjonsordningen knyttes til funksjon 213 Voksenopplæring. I tillegg til selve stønaden, vil dette være kommunens utgifter til organisering, tilrettelegging, utbetaling og oppfølging av introduksjonsordningen.
2. Tjenesten kan være ulikt organisert fra kommune til kommune. Alle kommunale stillinger som arbeider med organisering, tilrettelegging, utbetaling og oppfølging av ordningen knyttes til funksjon 275.
3. Selve stønaden som utbetales til deltakerne i ordningen knyttes til art 089 Trekkpliktig, opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn.
4. Økonomisk stønad til personer som ikke er hjemlet i introduksjonsloven skal ikke føres på denne funksjonen.

276 Kvalifiseringsordningen

1. Inntekter og utgifter som er knyttet til §§ 29 og 35 i lov om sosiale tjenester i NAV. I tillegg til selve kvalifiseringsstønad som utbetales til deltakerne av kvalifiseringsprogrammet, vil inntekter og utgifter knyttet til programmet være kommunens utgifter til organisering, tilrettelegging, utbetaling, tiltaks- og oppfølgingsutgifter.
2. Programmet er lagt inn under NAV-kontoret. Kommunale stillinger som arbeider med organisering, tilrettelegging, utbetaling, tiltaks- og oppfølgingsutgifter, samt personell som driver med råd og veiledning, knyttes til denne funksjonen.
3. Selve kvalifiseringsstønad som utbetales til deltakerne i programmet knyttes til art 089 Trekkpliktig, opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn.
4. Økonomisk stønad til personer som ikke er hjemlet i lovens §§ 29 og 35 skal ikke føres på denne funksjonen.

281 Ytelse til livsopphold

1. Alle utgifter til økonomisk sosialhjelp (lån og bidrag) som er hjemlet i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19 føres på funksjon 281. Dette omfatter kontantytelser og andre ytelser etter §§ 18 og 19, herunder ytelser som gis i form av reduserte brukerbetalinger eller gratis tjenester der det er brukerbetaling. Dekning av utgifter til husleie, barnehage, SFO etc. vises som utgift (art 470) under funksjon 281 når utgiftsdekningen er vedtatt etter §§ 18 og 19. Den ”selgende” tjenesten (barnehage, boligkontor mv.) inntektsfører bidraget fra sosialkontoret.
2. Ytelser til livsopphold som gis etter kommunalt reglement, der mottaker ville hatt rett på tilsvarende ytelser etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19 skal utgiftsføres under funksjon 281.
3. Forskudd i påvente av vedtak om stønad fra NAV. Forskuddet til mottaker føres på art 520, og tilbakebetalingen (direkte fra mottaker eller fra NAV etter refusjon/motregning) føres på art 920.
4. Utgifter knyttet til §§ 29 og 35 i lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen (kvalifiseringsordningen) føres på funksjon 276.
5. Andre utgifter til flyktninger (og ev. andre grupper) enn hva som følger av dette begrepet livsopphold, skal ikke føres på F281.
6. Personell på sosialkontoret som driver med råd, veiledning og utbetalinger av økonomisk hjelp føres under funksjon 242.
7. Utgifter knyttet til rusomsorg skal føres på 243, utgifter til sosialkontortjenester (råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid) skal føres på funksjon 242.
8. Klientbaserte utgifter/støtte til bolig som er hjemlet i §§ 18 og 19, eller tilsvarende utgifter/støtte til bolig som er hjemlet etter kommunalt reglement, der mottaker ville hatt rett på tilsvarende ytelser etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19, skal føres på 281, mens driftsutgifter o.l. til bolig skal føres på funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger.
9. Introduksjonsstønad knyttes til funksjon 275 Introduksjonsordningen. Kvalifiseringsstønad knyttes til funksjon 276.

283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv.

1. Boligformidling og bostøtteordninger.
2. Botilskudd til pensjonister, kommunal tilleggstrygd, kommunale boligtilskudd og subsidiering av kommunale avgifter, telefon m.m. for pensjonister.
3. Husbankens virkemidler, for eksempel etableringslån, formidlingslån, bostøtte, tilskudd til utbedring av bolig og lignende.
4. Lån til videreutlån, videreutlån, avdrag på lån til videreutlån og mottatte avdrag på lån til videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd, samt renteutgifter og renteinntekter tilknyttet formidlingslån. Føres på artene 512 Avdrag på lån til videreutlån, art 522 Videreutlån, art 912 Bruk av lån til videreutlån og art 922 Mottatte avdrag på videreutlån.
5. Behandling av søknader om kommunal bolig, samt annen boligformidling.
6. Stillinger i sosialtjenesten som er knyttet til etablering og opprettholdelse av bolig. Drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger skal føres på funksjon 265.
7. Utgifter knyttet til forvaltning av virkemidler ifbm. bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig, eksempelvis lønnsutgifter knyttet formidling av startlån.
8. Planarbeid knyttet til funksjonen føres også her, for eksempel utarbeidelse av lokale boligsosiale handlingsplaner.
9. Bomiljøarbeid
10. Funksjon 283 har blitt utvidet til å gjelde alle som får bistand til bolig, både kommunal og statlig. Men omfatter ikke støtte til boutgifter gitt ved vedtak fra sosialkontor, hjemlet i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19, dette føres som vanlig på funksjon 281 Ytelse til livsopphold.

285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde

1. Tjenester som ikke inngår i det ordinære kommunale ansvarsområdet, f.eks. dersom kommunen driver fylkeskommunale eller statlige tiltak (barnevern- eller rusmisbrukerinstitusjoner, psykiatriske 2.linjetjenester/institusjoner mv.) etter avtale med fylkeskommune/stat eller andre. Refusjon fra annen forvaltningsenhet føres på art 700, 730, osv.
2. Utgifter og inntekter knyttet til drift av asylmottak i kommunene. Tilskudd til kommunenes drift av asylmottak er refusjon og føres på art 700. Øvrig kommunal tjenesteproduksjon for beboere på asylmottak knyttes til aktuell tjenestefunksjon.
3. Investeringer i fylkeskommunal vei eller riksvei, jf. omtale under funksjon 332.
4. Forskutteringer vedrørende fylkeskommunal vei eller riksvei der kommunen har krav på tilbakebetaling føres i investeringsregnskapet som et utlån, se www.gkrs.no.
5. Utgifter til veilys på riks- eller fylkesveier som er satt opp av hensyn til trafiksikkerheten, inkludert tilfeller der stat eller fylke tilbakebetaler refusjon for disse utgiftene.
6. Egenkapitalinnskudd i bompengeselskap som gjelder fylkesvei/riksvei.
7. Tilskudd til opparbeiding /vedlikehold av privat vei.
8. Utbetaling av erstatninger til tidligere barnehjemsbarn og fosterbarn som har opplevd overgrep etc., samt utgifter knyttet til administrasjon av erstatningsordningen.
9. Investeringer, drift og vedlikehold av bredbånd eller energiforsyningsanlegg (eksempelvis gassrørledninger) til kommunens innbyggere. Investeringer, drift og vedlikehold av bredbånd eller energiforsyningsanlegg til kommunenes egen tjenesteproduksjon føres på funksjon 180 ("hovedledning") og på aktuell tjenestefunksjon ("stikkledning").
10. Bidrag til innsamlingsaksjoner.
11. Kommunens utlegg for statlig andel av utgifter til drift av felles NAV-kontor, og statlig refusjon for kommunens utlegg (art 700).
12. Utgifter til kommunal kontantstøtte.
13. Statlige forsøksordninger
14. Kommunal aktivitet som kommunen selv har det ordinære ansvaret for, skal ikke knyttes til funksjon 285. Dette gjelder uavhengig av om aktiviteten som utføres er sjelden, og av beløpenes størrelse.

290 Interkommunale samarbeid

1. Funksjonen anbefales benyttet av kontorkommunen for samlet føring av alle utgifter og inntekter knyttet til interkommunale politiske råd etter kommuneloven § 18-1 og kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven § 19-1 som ikke skal utarbeide eget årsregnskap, men som skal inngå i kontorkommunens årsregnskap, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3.
2. Funksjonen anbefales benyttet tilsvarende av vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 20-1.
3. Funksjonen anbefales også benyttet av interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27, som ennå ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefellesskap, som ikke skal utarbeide eget årsregnskap, men som skal inngå i kontorkommunens regnskap, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 11-2 tredje ledd.
4. Finansieringsbidrag fra samarbeidskommuner inntektsføres som refusjon (art 750) på funksjon 290.
5. Utgifter tilsvarende finansieringsbidraget fra kontorkommunen fordeles fra funksjon 290 til korrekt funksjon på korrekt arter (artene 010..285) samtidig som funksjon 290 krediteres for intern fordeling av utgifter (jf. punkt 5.2 og 5.3 om fordeling).
6. Funksjonen skal «gå i null».

301 Plansaksbehandling

1. Utarbeiding, behandling, kontroll og konsekvensutredninger av planer etter plan- og bygningsloven. Gjelder både arbeid med reguleringsplan, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

302 Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering

1. Saksbehandling og kontroll knyttet til søknader om tiltak etter plan- og bygningsloven (byggesaksbehandling), herunder
 - a. behandling av søknader som krever dispensasjon fra byggesaksreglene,
 - b. behandling av søknader om oppretting eller endring av eiendom (delingstillatelse),
 - c. ekspropriasjon,
 - d. behandling av søknader om ansvarsrett og klagesaksbehandling
2. Saksbehandling etter lov om eierseksjoner.
3. Saksbehandling av utslippstillatelse etter forurensningsloven.
4. Behandle søknad og gi konsesjon til bygging av små vannkraftverk inntil 1 MW, i ikke vernede vassdrag.
5. Funksjonen omfatter føring av opplysninger i matrikkelen som skjer som ledd i kommunens saksbehandling av byggesak eller eierseksjonering.

303 Kart og oppmåling

1. Etablering og drift av kommunens kartgrunnlag og geodetiske grunnlag.
2. Føring av matrikkelen.
3. Oppmålingsforretninger etter matrikkelloven.
4. Adresseforvaltning og annen saksbehandling etter matrikkellova, med følgende unntak:
 - a. føring av opplysninger i matrikkelen som skjer som ledd i kommunens saksbehandling av byggesak eller eierseksjonering
 - b. forvaltning av geografisk informasjon for bestemte tjenester, f.eks. ledningskart for vann og avløp (funksjon 345 og 353), som føres under aktuell funksjon
 - c. oppmålingsarbeid i forbindelse med bestemte tjenester, f.eks. utstikning av kommunal vei (funksjon 332) som føres under aktuell funksjon.

315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak

1. Utbyggingsområder/utgifter til boligformål og fysiske bomiljøtiltak, for eksempel
 - a. kommunal egenandel knyttet til boligkvalitetstilskudd,
 - b. byfornyelse og lignende,
 - c. samt ordinære tilskudd/lån til boligbygging fra Husbanken som forblir i kommunen (ikke videreformidling).
2. Investeringer. Investeringer i boliger som planlegges videresolgt.
3. Inntekter festeavgifter boligtomter.
4. Vern av boligbebyggelse, f.eks. rassikring, elveforebygging, snøskjermer e.l.

320 Kommunal næringsvirksomhet

1. Inntekter og utgifter som er knyttet til kommunal næringsvirksomhet.
2. Drift av kommunale jordbrukseiendommer, kommunale skoger, el-forsyning.
3. Kommunal innsamling og behandling av næringsavfall. Innkjøp og salg av søppeldunker, kompostbinger ol. til husholdningsabonnenter er å regne som kommunal næringsvirksomhet dersom søppeldunkene etc. eies av abonnentene selv, og skal føres på denne funksjonen.
4. Felleskjøkken – andel av utgifter og inntekter i felleskjøkkenet som er knyttet til ”cateringvirksomhet”/leveranser til andre enn egne institusjoner, dvs. mva-pliktig omsetning.
5. Investering i selskap (kjøp av aksjer/eierandeler) med sikte på langsiktig eierskap (aksjer/andeler klassifisert som finansielle anleggsmidler iht. god kommunal regnskapsskikk), samt utbytte av aksjer/andeler klassifisert som finansielle anleggsmidler.
6. Utgifter og inntekter knyttet kommunalt eide lokaler hvor lokalene eies og leies ut primært med formål om økonomisk gevinst for kommunen. Utgifter og inntekter knyttet til kommunalt eide utleielokaler som ikke benyttes til opprinnelig tiltenkt formål, eksempelvis utleie av skolebygg eller institusjonslokaler som kommunen ikke lenger benytter i egen tjenesteproduksjon. Inntektene fra utleie av lokaler som primært ellers benyttes til kommunens egen tjenesteproduksjon knyttes til den funksjonen som disponerer og bærer utgiftene på bygget. Leieinntekter fra et skolebygg (i bruk) vil eksempelvis føres på funksjon 222. Dersom kommunen leier ut en kommunalt disponert bolig, vil utgifter og inntekter knyttet til disse måtte føres på funksjon 265.
7. Skatt på næringsinntekt. Skatt på næringsinntekt knyttet til konsesjonskraft, kraftrettigheter eller annen kraft føres under funksjon 321.
8. En rekke kommunale tiltak kan ha næringskarakter. Dette gjelder eksempelvis kino eller havnevesen. (Områder som er knyttet til kommunal infrastruktur (samferdsel) eller som innebærer tjenesteyting (eksempelvis under kulturfunksjonene) som inngår i andre kommunale funksjoner skal ikke tas med her).

321 Konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg

1. Inntekter og utgifter knyttet til henholdsvis konesjonskraft, kraftrettighet, hjemfallsavgift eller annen kraft for videresalg. Konesjonsavgifter som er bundet til næringsformål føres under funksjon 325.
2. Konesjonskraftsinntekter, som kan benyttes fritt til dekning av kommunale utgifter.
3. Kontingent til LVK (Landssamanslutninga av vasskraftkommunar).
4. Utgifter for konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft som benyttes i kommunens egne bygninger og anlegg føres ikke på 320, men henføres til bygg-/tjenestefunksjon.
5. Skatt på næringsinntekt knyttet til konesjonskraft, kraftrettigheter eller annen kraft.

322 Produksjon, distribusjon og omsetning av kraft

1. Utgifter og inntekter knyttet til produksjon, distribusjon og omsetning av (elektrisk) kraft.
2. Funksjonen benyttes ikke for konesjonskraft mv. som skal rapporteres på funksjon 321.
3. Funksjonen benyttes ikke for annen næringsvirksomhet. Annen næringsvirksomhet, eksempelvis fiber og fjernvarme, rapporteres på funksjon 320.
4. Funksjonen benyttes heller ikke for øvrig virksomhet knyttet til andre kommunale tjenestefunksjoner.
5. Funksjonen er primært aktuell for inntekter og utgifter i kommunale foretak som er som er rapporteringspliktig etter forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffes § 2-1.

325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet

1. Utbyggingsområder for næringsvirksomhet.
2. Drift/tilskudd til utleielokaler for næringsvirksomhet. Utgifter og inntekter knyttet til kommunalt eide utleielokaler hvor formålet primært er tilrettelegging/bistand for næringsvirksomhet
3. Direkte næringsstøtte/tilskudd til andre med kommersielt formål, bl.a. næringsfond og konsesjonsavgifter som er bundet (avsetninger og disponering av fond), tiltaksarbeid. Utlån og avdrag til næringsfond. Renteinntekter næringsfond.
4. Råd/veiledning og servicetjenester for næringslivet (tiltaksarbeid, turistinformasjon m.m.).
5. Inntekter festeavgifter næringstomter.
6. Elveforebygging/sikring av næringsareal.

329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling

1. Saksbehandling, kontroll og veiledning etter jordlov, konsesjonslov, skogbrukslov, odelslov, forpaktingslov og andre landbruksrelaterte lover, samt viltloven (høstbare viltressurser).
2. Forvaltning og kontroll av de økonomiske virkemidlene i landbruket, herunder produksjonstilskudd, miljøvirkemidler, tilskudd til tiltak i beiteområder, skogfond, nærings- og miljøtiltakstilskudd i skogbruket, utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorsk fjordlandskap, velferds- og erstatningsordninger mv.
3. Arbeid knyttet til landbruk og jordvern i saker etter plan- og bygningsloven.
4. Saksbehandling og veiledning knyttet til landbruksrelatert miljø- og klimaarbeid.
5. Førstelinje for næringsutvikling knyttet til investeringer i landbruk og landbruksbaserte næringer (for eksempel lokal matproduksjon, grønt reiseliv, bioenergi, Inn på tunet og annen landbruksbasert tjeneste produksjon).
6. Plan-, utviklings- og tilretteleggingsarbeid for landbruk og landbruksbasert næringsvirksomhet, herunder jord- og skogbruk og økologisk landbruk, samt landbruksbaserte næringer. Planarbeid som er hjemlet i plan- og bygningsloven skal føres under funksjon 301.
7. Arbeid knyttet til sikring av en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, herunder klinisk veterinærvakt. Godtgjøring veterinærvakt.

330 Samferdsel og transporttiltak

1. Havnevesen.
2. Kaier og brygger til transportformål (jf. imidlertid småbåthavner under funksjon 360).
3. Tilskudd eller drift av lokale transporttiltak (lokale ruter), ferger m.m.
4. Tilskudd til flyplasser/flyruter.
5. Funksjonen omfatter også utgifter og inntekter knyttet til parkeringshus og parkeringsanlegg, og ladestasjoner for el-biler.
6. Finansiering og organisering av transporttiltak for spesielle grupper føres ikke her. Jf. skoleskyss som skal føres under 223, mens transporttjenester for eldre og funksjonshemmede er plassert under funksjon 234.

332 Kommunale veier

1. Utgifter og inntekter knyttet til drift, vedlikehold, påkostning og anlegging av kommunale veilenker, gang- og sykkelstier, vei- og gatelys, samt andre tiltak/konstruksjoner for kjørende og tiltak/konstruksjoner for å ivareta miljø og trygghet for mye trafikanter. Herunder planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.
2. Funksjonen omfatter kun tiltak som vedrører kommunal vei. Tiltak som vedrører riksveier, fylkesveier og private veier plasseres under funksjon 285.
Avgrensningen mellom kommunale veier og andre typer veier er gitt i veglova. Dersom kommunen har utgifter til veilys på riks- eller fylkesveier som er satt opp av hensyn til trafikksikkerheten skal dette føres på funksjon 285. I tilfeller der stat eller fylke tilbakebetaler refusjon for disse utgiftene skal dette også føres på funksjon 285.
3. Ved investeringer i vei som kommunen foretar, er det en forutsetning for aktivering som varig driftsmiddel, at investeringen er vesentlig og til kommunens varige eie, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 3-1. Kun investeringer som er definert som kommunens vei gir grunnlag for aktivering og avskrivninger som skal komme til uttrykk under funksjon 332. Dersom veien ikke er i kommunens eie, skal kommunens utgifter til dette komme fram på funksjon 285.
4. Dersom det er inngått avtale om full refusjon når kommunen foretar investering i fylkesvei eller riksvei, føres dette i investeringsregnskapet som utlån under funksjon 285. Dersom det ikke er inngått avtale om full refusjon, regnes investeringsutgiftene som tilskudd til andre som skal føres i driftsregnskapet, se www.gkrs.no. Regnskapsføringen foretas under funksjon 285.
5. Mottatt forskuttering fra fylkeskommune eller stat, til investering i kommunal vei, der det er inngått avtale om full refusjon, behandles som opptak av lån. Om det ikke er inngått avtale om full refusjon regnes inntekten som tilskudd fra andre som etter bruttoprinsippet skal inntektsføres, se www.gkrs.no.

335 Rekreasjon i tettsted

1. Opparbeidelse, drift og vedlikehold av offentlige plasser og torg, parker/grøntanlegg og turveier i bebygde strøk, samt offentlige toaletter.

338 Forebygging av branner og andre ulykker

1. Feiervesen.
2. Andre tiltak som skal forebygge brann, samt brann og eksplosjonsartede ulykker.
3. Utgifter og inntekter knyttet til forebygging og beredskap skal fordeles på henholdsvis funksjon 338 og 339. Funksjonen skal ikke omfatte utgifter knyttet til beredskap. Slike utgifter føres på funksjon 339.

339 Beredskap mot branner og andre ulykker

1. Brannvesen, oljevernberedskap, samt annen beredskap mot brann- og eksplosjonsrelaterte ulykker mv.
2. Utgifter og inntekter knyttet til forebygging og beredskap skal fordeles på henholdsvis funksjon 338 og 339. Funksjonen skal ikke omfatte utgifter knyttet til forebygging. Slike utgifter skal føres på funksjon 338.

340 Produksjon av vann

1. Vanninntak, filtrering/rensing
2. Eventuelt kjøp av vann
3. Filtrering/rensing
4. Vannprøver

345 Distribusjon av vann

1. Pumpestasjoner
2. Trykkbassenger
3. Ledningsnett
4. Gebyrer for kommunal vannforsyning

350 Avløpsrensing

1. Renseanlegg og utløp
2. Vannprøver av avløpsvannet (på- og/eller utslipp)
3. Håndtering av restprodukter (slam og vann).
4. Eventuelt kjøp av rensing
5. NB! Kostnadene med behandling av septik skal føres på funksjon 354 og ikke under funksjon 350. Dersom septik/slam fra privat avløpsanlegg leveres kommunens eget renseanlegg, skal inntektene føres på funksjon 350 og kostnadene på funksjon 354.

353 Avløpsnett og innsamling av avløpsvann

1. Pumpestasjoner
2. Regnvannsoverløp
3. Ledningsnett (spill- og overvannsnett)
4. Gebyrinntekter på kommunal avløpstjeneste

354 Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l. på små avløpsanlegg

1. Tømming og behandling av slam fra av slamavskillere (septiktank)
2. Samlekummer for avslamming av sanitært avløpsvann og overvann
3. Oppsamlingstanker med ubehandlet sanitært avløpsvann
4. Privet i tettbygde og spredtbygde strøk
5. Anlegg for tømming av avløpsvann fra bobiler, fritidsbåter m.m.
6. Tømmegebyr for små avløpsanlegg

355 Innsamling , gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall

1. Oppsamlingsordninger, innsamling/henting av avfall. Avfallsgebyrer (renovasjonsgebyrer). Innkjøp av søppeldunker etc. til kommunalt eie. Sortering, gjenvinning, forbrenning (med og uten energiutnyttning), eksport og deponering av husholdningsavfall.
2. Funksjonen omfatter kun husholdningsavfall, dvs. kun inntekter og utgifter knyttet til selvkostområdet for husholdningsavfall. Næringsavfall, gjenvinning og sluttbehandling av næringsavfall føres under funksjon 320.

360 Naturforvaltning og friluftsliv

1. Funksjoner knyttet til koordinering av miljøvernarbeidet og naturressursforvaltning i kommunen.
2. Sikring, opparbeiding og forvaltning av friluftsliv- og utmarksområder som skal være tilgjengelig for allmennheten, inkl. badeplasser, rasteplasser, småbåthavner, fortøynings- og bryggeplasser, elveforebygging, bekkeåpninger, blågrønne infrastrukturer osv., samt andre tiltak rettet mot utøvelse av friluftslivet.
3. Fisk- og viltforvaltning, viltnevd.
4. Prosjekter som går ut over løpende forvaltnings-, verne- og tilretteleggingsoppgaver (f.eks. miljøbyprosjekt, lokale byggeskikkprosjekter ut over kulturminneområdet m.m.)
5. Kartlegging av naturmangfold etter gjeldende kartleggingsmetodikk.
6. Tiltak for å opprettholde naturverdier i kartlagte områder.
7. Sikring, forvaltning, tilrettelegging og skjøtsel av områder vernet til naturvernformål etter plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd. Forvaltning av kulturmiljøer føres under 365.
8. Saker knyttet til støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller, som primært gir lokale miljøvirkninger.
9. Vilt- og innlandsfiskforvaltning. Myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede arter, og til å kunne forby fiske av arter i henhold til innlandsfiskeforskriften.
10. Forvaltning av motorferdselslov og tilhørende forskrift.

365 Kulturminneforvaltning

1. Forvaltning og tiltak knyttet til faste kulturminner og kulturmiljøer som er regulert til hensynssone bevaring, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd.
2. Tiltak for å bevare spor etter menneskelig aktivitet eller tidligere tiders byggeskikk/levesett (for eksempel gamle steinbruer, murer, veifar, kaiområde og lignende som ikke er regulert).

370 Bibliotek

1. Utgifter til folkebibliotek og annen lovhemlet bibliotekvirksomhet.

373 Kino

1. Kommunal kinovirksomhet, tilskudd til framvisning av film.

375 Muséer

1. Tilskudd til museer og samlinger, og til kulturvernarbeid. Omfatter tilskudd til profesjonelle og frivillige, til kystkultur og til lokalhistoriske publikasjoner, bygdebøker og stedsnavn. Kulturvernkonsulent. Avgrenses mot kulturminnevernoppgaver som føres på funksjon 365.

377 Kunstformidling

1. Tilskudd til kunstnerisk virksomhet på profesjonelt nivå, og til formidling av slik virksomhet. Omfatter bla. scenekunst, musikk, billedkunst, kunsthåndverk, film, kunstmuseer og kunstgallerier og kulturbasert næring. Tilskudd til kulturhus og arena omfattes ikke av funksjonen. Innkjøp av kunst til kommunale kunstsamlinger og utstillinger etc. føres her. Innkjøp av kunst til utsmykking av bygg føres på aktuell byggfunksjon.

380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg

1. Utgifter og inntekter knyttet til idrettsaktiviteter i kommunal regi, herunder utgifter til inventar og utstyr som benyttes til aktivitetene.
2. Drifts- og anleggsstøtte til idrettsorganisasjoner.
 - a. Støtte til drift, vedlikehold og investeringer i idrettsanlegg eid av andre,
 - b. støtte til idrettsarrangementer.
3. Alle utgifter til drift, vedlikehold og påkostning av kommunale idrettsanlegg føres på funksjon 381

381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg

1. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (inklusive tilhørende tekniske anlegg og utendørs idrettsanlegg). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til idrettsbygg og idrettsanlegg. Dessuten avskrivninger av egne bygg og anlegg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til idrettsbygg og idrettsanlegg (administrasjon, forsikringer av bygg/anlegg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg/anlegg) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av idrettsbygg og idrettsanlegg.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av idrettsbygg/-anlegg. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til idrettsbygg og idrettsanlegg inngår ikke her, men føres på relevant tjenestefunksjon.

383 Kulturskole

1. Drift av kommunale kulturskoler. Her føres også utgifter og inntekter knyttet til kulturskoletimen.

385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg

1. Utgifter og inntekter knyttet til kulturaktiviteter i kommunal regi, herunder utgifter til inventar og utstyr som benyttes til kulturaktivitetene.
2. Tilskudd til organisasjoner, aktiviteter, markeringer, kulturdager og hendelser som drives av eller baseres på frivillighet, inkludert frivilligsentraler
3. Tilskudd til drift/vedlikehold av og investeringer i andres kulturbygg.
4. Kulturkonsulent/kulturkontor (funksjoner som i hovedsak arbeider utadrettet mot kommunens kulturorganisasjoner og kulturtiltak).
5. Fagkonsulenter som hører inn under andre kulturfunksjoner føres der (idrett, kunstformidling, kulturvern osv).
6. Tilskudd til kulturaktiviteter som er rettet mot barn og unge føres på funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge.
7. Funksjonen avgrenses også mot funksjon 377 Kunstformidling.
8. Alle utgifter til drift, vedlikehold og påkostning av kommunale bygg føres på funksjon 386, herunder utgifter til kommunale kino-, museums- og bibliotekbygg.

386 Kommunale kulturbygg

1. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale kulturbygg (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg), herunder kino-, museums- og bibliotekbygg. Dersom musikk- og kulturskoler holder til i egne bygg regnes disse som kulturbygg under denne funksjonen. Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til kulturbygg. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Inventar/utstyr/anlegg som er innleid/midlertidig anskaffet i forbindelse med et arrangement føres ikke her, men på aktuell tjenestefunksjon, eksempelvis funksjon 385.
3. Forvaltningsutgifter knyttet til kulturbygg (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til byggene) føres på funksjon 121.
4. Investeringer i og påkostning av kulturbygg.
5. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av kulturbygg, herunder leie av kino-, museums- og bibliotekbygg samt lokaler til musikk- og kulturskoler. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
6. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til kulturtilbudet inngår ikke her, men føres på relevant tjenestefunksjon.

390 Den norske kirke

1. Inntekter og utgifter vedrørende presteboliger.
2. Kommunens overføringer til kirken, jf. § 15 i kirkeloven . Drifts- og investeringstilskudd føres på art 470 (tilskudd til kirkelig fellestråd) i henholdsvis drifts- og investeringsregnskapet. Driftstilskudd til kirkelig fellestråd som skal dekke renter og avdrag på lån tatt opp av Kirkelig fellestråd føres på funksjon 390, art 470.
3. Kommunens utgifter når det er inngått tjenesteytingsavtale mellom kommunen og fellestrådet, i stedet for en finansiell bevilgning/pengeoverføring jf. kirkeloven § 15 fjerde ledd. Utgiftene føres på art 470.
4. Tilskudd eller andel av tjenesteytingsavtale til kirkelig fellestråd som gjelder gravplasser mv føres på funksjon 393 . Det samme gjelder om tilskuddet er til dekning av renter og avdrag på låneopptak foretatt av kirkelig fellestråd som er knyttet til gravplasser.

392 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn

1. Tilskudd til livssynsorganisasjoner.

393 Gravplasser og krematorier

1. Utgifter og inntekter der forvaltnings- og driftsansvaret på området er overført fra fellestrådet til kommunen etter avtale med kirkelig fellestråd og etter godkjenning av departementet, jf. gravferdsloven § 23.
2. Utgifter og inntekter der kommunen har driftsansvar for gravplasser selv om kommunen ikke formelt har overtatt forvaltningsansvaret etter gravferdsloven § 23.
3. En andel av kommunens tilskudd til kirkelig fellestråd eller andel av tjenesteytingsavtale til kirkelig fellestråd som gjelder utgifter til gravplasser mv. Driftstilskudd til kirkelig fellestråd som skal dekke renter og avdrag på lån tatt opp av kirkelig fellestråd knyttet til gravplasser mv. føres her. Utgiftene føres på art 470.
4. Utgifter når kommunen har plikt til å besørge gravferd etter gravferdsloven § 9, 5. ledd.

800 Skatt på inntekt og formue

1. Skatt på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere, og eiendomsskatt. Funksjon 800 skal kun benyttes i kombinasjon med artene 870, 871, 872, 873, 874, 875 og 876. Naturressursskatt under art 877 skal også føres på funksjon 800. Andre direkte og indirekte skatter under art 877 føres på aktuell tjenestefunksjon.

840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd

1. Statlig rammetilskudd
2. Øvrige generelle statstilskudd som ikke skal henføres til tjenestefunksjon
3. Funksjonen omfatter også tilskudd fra Sametinget til drift og utvikling av tospråkfylkeskommune
4. Vertskommunetilskudd HVPU
5. Positiv og negativ inntektsutjevning (skatteutjevning)
6. Utbetalinger fra havbruksfondet
7. **Produksjonsavgift på landbasert vindkraft. Avgiften føres på art 877.**
8. Statlig rammetilskudd føres på art 800, mens andre generelle statstilskudd føres på art 810 (men ikke nødvendigvis på funksjon 840).

841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

1. Kompensasjon for merverdiavgift for anskaffelser i investeringsregnskapet.
2. Kompensasjon for merverdiavgift for anskaffelser i driftsregnskapet skal henføres til samme funksjon som anskaffelsen.

850 Statstilskudd knyttet til bosetting og integrering av flytninger og drift av asylmottak

1. Statstilskudd vedr. flyktninger føres på art 810 (andre statlige overføringer)
2. Integreringstilskudd og Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger.
3. Vertskommunetilskudd knyttet til asylmottak.
4. Overføring av integreringstilskudd til/fra andre kommuner ved flytting av tilskuddsberettigede flyktninger.
5. Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere føres på funksjon 213.
6. All bruk av midler inkludert fondsavsetninger føres på relevante funksjoner (sosialkontortjeneste, sysselsetting, opplæring, bolig osv.).

860 Motpost avskrivninger

1. Avskrivninger er gjort obligatorisk i kommunenes driftsregnskap. Dette betyr at summen av alle avskrivninger som er utgiftsført på art 590 på de «tjenesteytende» funksjonene, inntektsføres på art 990 på denne funksjonen.

870 Renter, utbytte og lån

1. Under denne funksjonen føres renter, avdrag, utlån og bruk av lån:
 - a. Renteutgifter (ekskl. forsinkelsesrenter) og renteinntekter, herunder rente og avdragskompensasjon.
 - b. Avdrag på lån
 - c. Bruk av lån
 - d. Utlån av egne midler, og mottatte avdrag på utlån av egne midler. Det vises til skillet mellom utlån og tilskudd til andre, jf. kommuneloven § 14-9 og budsjett- og regnskapsforskriften kapittel 2 og god kommunal regnskapsskikk, se www.gkrs.no. Sosiale utlån skal føres på funksjon 281. Utlån og avdrag til næringsfond føres på funksjon 325 Tilrettelegging/bistand for næringslivet.
 - e. Lån til videre utlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd og mottatte avdrag på lån til videre utlån, føres på artene 512 Avdrag på lån til videreutlån, art 522 Videreutlån, art 912 Bruk av lån til videreutlån og art 922 Mottatte avdrag på videreutlån.
 - f. Avsetning til bundne investeringsfond (mottatte avdrag på utlån).
2. Inntekter og utgifter knyttet til formidlingslån fra Husbanken skal føres på funksjon 283.
3. All bruk av lån og utgifter til avdrag bør føres på funksjon 870. Det er likevel anledning å føre på tjenestefunksjon.
4. Driftstilskudd til kirkelig fellesråd til dekning av renter og avdrag på låneopptak foretatt av Kirkelig fellesråd skal føres under henholdsvis funksjon 390 og 393 på art 470.
5. Utbytte fra annet enn aksjer/andeler som er klassifisert som finansielle anleggsmidler.

880 Avsetninger, bruk av avsetninger, overføring fra drift til investering og inndekning av merforbruk og udekket beløp

1. Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet er obligatoriske poster på denne funksjonen. Det samme gjelder for dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet. Overføringer til investeringsregnskapet bør føres på funksjon 880. Det samme gjelder avsetninger til og bruk av ubundne fond.

899 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år

1. Funksjon 899 skal kun benyttes mot art 980.

899 Avvikspost/rapportkontroll

1. Funksjonen brukes når kommunale og kommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se rundskriv H-30/03 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.

8 Innholdet i funksjonene – fylkeskommunene

Endringer i veiledningen i funksjonene fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

400 Politisk styring

1. Godtgjørelse til folkevalgte, inkl. utgifter som følger med møteavvikling, representasjonsutgifter og befaringer/høringer m.m. arrangert av folkevalgte organer (utvalg/nemnder/komitéeer), partistøtte, utgifter til valgavvikling. Ungdomsting. Demokratiprojekter Interreg. Godtgjørelser til folkevalgte oppnevnt/valgt av fylkestinget, eksempelvis fylkesråd inkludert politisk sekretær skal føres under funksjon 400.

410 Kontroll og revisjon

1. Utgifter og inntekter knyttet til fylkeskommunens kontrollutvalg etter kommuneloven kapittel 23 og revisjon etter kommuneloven kapittel 24. Herunder møtegodtgjørelser og andre utgifter knyttet til møteavvikling i kontrollutvalget, utgifter knyttet til kontrollutvalgssekretariatet, og utgifter knyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Funksjonen omfatter ikke administrative internkontrollsystemer som er underlagt administrasjonssjefen.

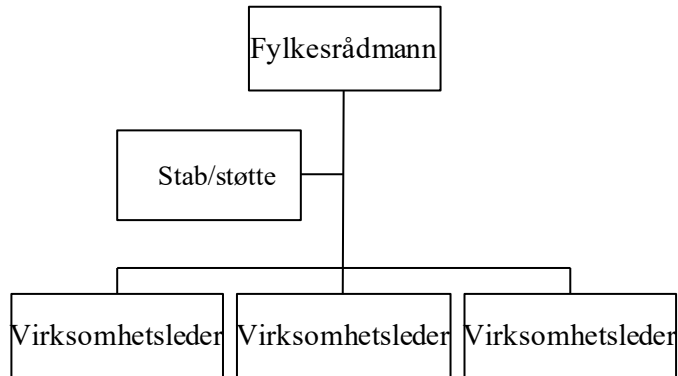
420 Administrasjon

(1) Administrativ ledelse

1. Til funksjon 420 skal det henføres lederressurser som etter KOSTRA er definert å være administrative ledere, og som leder andre administrative ledere. Administrative ledere er definert til å være ledere som har både økonomiske og administrative fullmakter.
2. For å bli definert som administrativ leder, må disse fullmaktene minst omfatte:
 - a. Økonomiske fullmakter
 - i. Delegert budsjettmyndighet i samsvar med et vedtatt reglement eller etter videredelegert myndighet.
 - ii. Disponeringsfullmakt.
 - b. Administrative fullmakter
 - i. Personalansvar med instruksjonsmyndighet, herunder medarbeideroppfølging/ medarbeidersamtaler.
 - ii. Innstillings- eller beslutningsmyndighet i:
 - iii. Ansettelsessaker
 - iv. Oppsigelses- eller avskjedigelsessaker
 - v. Permisjonssaker
3. En lederfunksjon vil normalt ha flere funksjoner enn innholdet i denne definisjonen . Eksempelvis er faglig ansvar ikke et krav for å bli definert som administrativ leder.
4. I den hierarkiske kjeden av ledere skal leder på laveste nivå som tilfredsstillende kravene til å bli definert som administrativ leder, henføres til respektiv tjenestefunksjon, mens dennes overordnede administrative ledere skal henføres til funksjon 420. Gjennom dette oppfylles kravet om at administrative ledere som leder andre administrative ledere, blir henført til funksjon 420.
5. Prinsippet om definisjon av administrative ledere gjelder tilsvarende for organisering av fylkeskommunale tjenester i foretak, interkommunalt samarbeid i fylkeskommuner eller interfylkeskommunale selskaper.
6. Dersom en administrativ leder, har videredelegert deler av fullmaktene til underordnede ledere, vil ikke disse underordnede lederne betraktes som administrative ledere i KOSTRA. Slike ledere kan være avdelingsledere, teamledere, gruppeledere og lignende. Disse skal henføres til tjenestefunksjon.

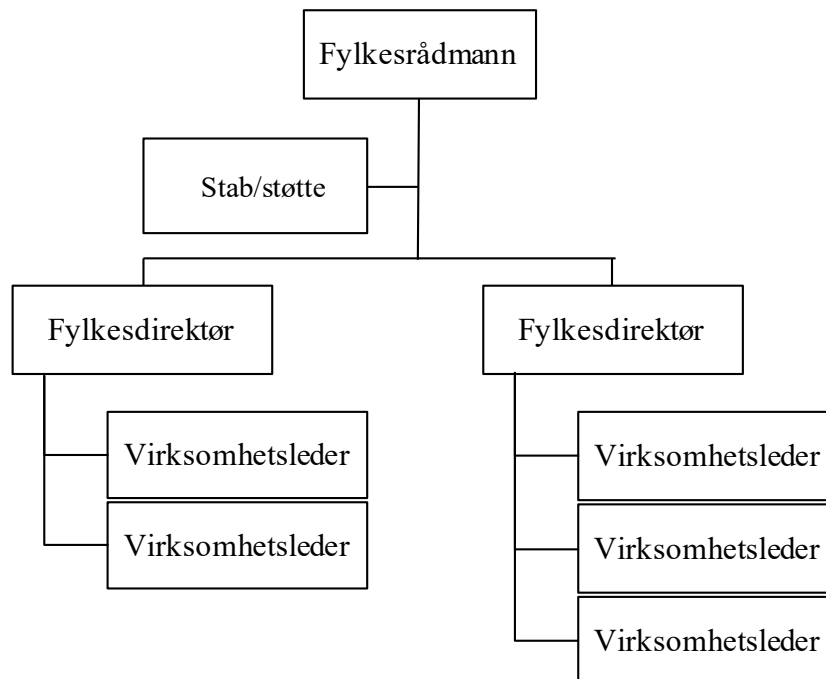
7. Illustrasjoner:

- a. Organisasjon etter 2-nivå modell med stab/støtte (lederne tilfredsstiller kravene til administrative ledere i KOSTRA):

I dette eksemplet vil fylkeskommunedirektøren, eventuelt et fylkeskommunedirektørteam, være eneste ledernivå som leder andre ledere. Fylkeskommunedirektøren henføres til funksjon 420, mens virksomhetslederne henføres til sine respektive tjenestefunksjoner.

- b. Organisasjon etter 3-nivå modell med stab/støtte (lederne tilfredsstiller kravene til administrative ledere i KOSTRA):

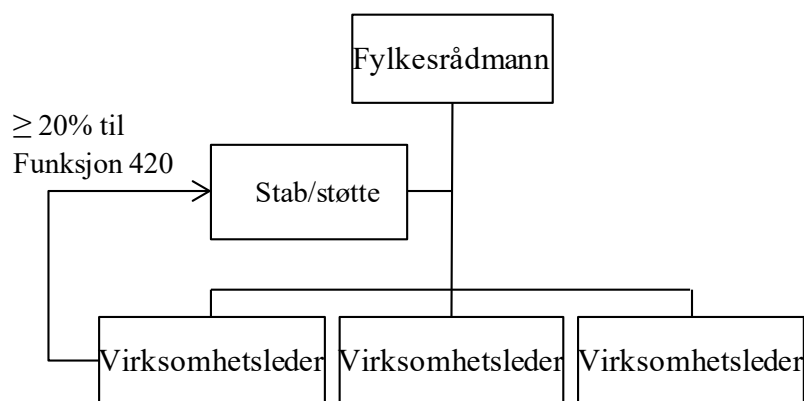
I dette eksemplet vil fylkeskommunedirektøren og fylkesdirektørene være administrative ledere som leder andre administrative ledere, som henføres til funksjon 420. Virksomhetslederne henføres til sine respektive tjenestefunksjoner.

(2) Fordeling av andel lederstilling

1. Dersom en administrativ leder på funksjon 420 yter tjenester for ett eller flere virksomhetsområder og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen fordeles til virksomhetsnivået. Det vises til prinsippene for fordeling av stillinger i KOSTRA-veilederen. En stilling er i denne sammenheng definert som et årsverk.

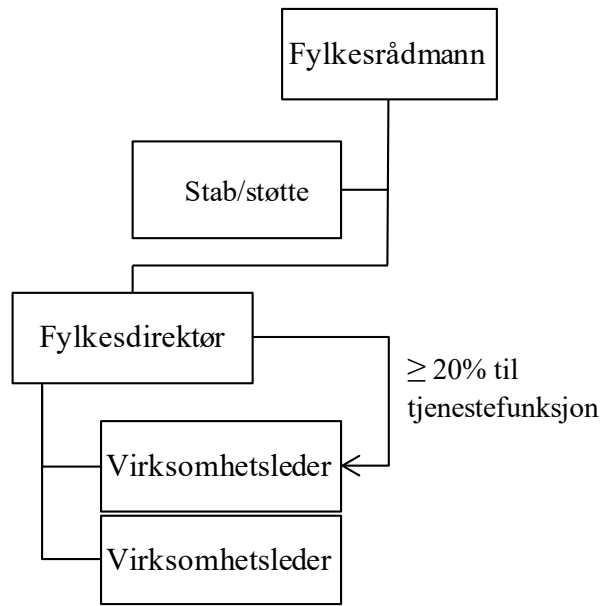
2. Illustrasjoner:

a. Fordeling av andel laveste nivå til funksjon 420:

I dette eksemplet yter virksomhetsleder på det laveste administrative ledernivå, tjenester for stab/støtte eller for overordnet leder i et omfang som utgjør minst 20 % av stillingen. Da skal denne andelen fordeles til funksjon 420.

b. Fordeling av andel administrativ ledelse til tjenestefunksjon:

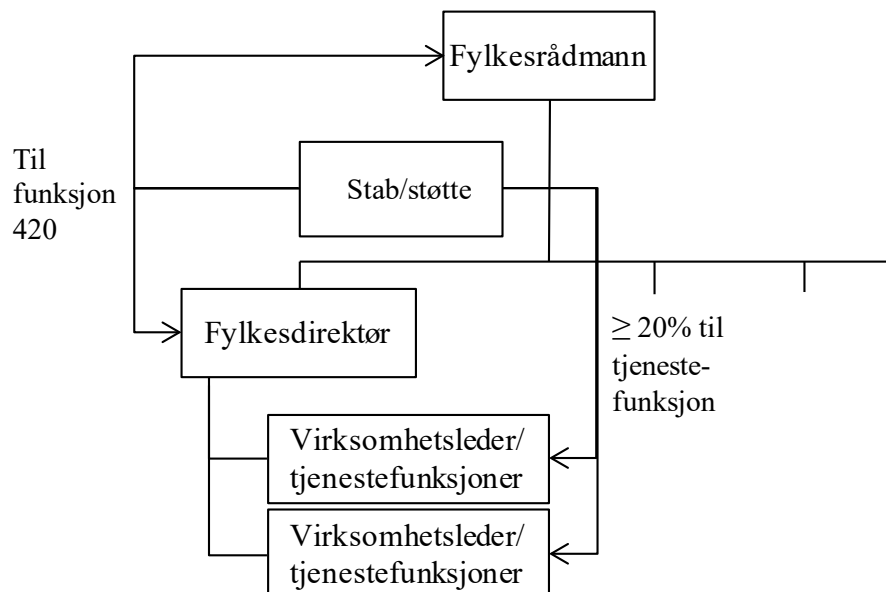

Dersom administrativ leder definert innenfor funksjon 420 utfører tjenester for laveste nivå administrativ leder eller for tjenesteområdet(ene) i et omfang på minst 20%, skal denne andelen fordels til tjenestefunksjonen(e). Dette kan dog ikke være oppgaver knyttet til oppfølging av laveste nivå administrativ leder.

3. Eksempler:
- a. En fylkesdirektør i avdeling for plan, næring og miljø som er definert å være administrativ leder på funksjon 420, skal fordele andel av sin stilling dersom vedkommende også ivaretar utøvende oppgaver knyttet til regional utvikling, gitt at disse oppgavene til sammen utgjør minst 20 % av stillingen.
 - b. Et annet eksempel kan være en fylkestannhelsesjef som er administrativ leder på funksjon 420, og som også er utøvende tannlege ved en av tannklinikene i fylkeskommunen. Dersom denne oppgaven utgjør minst 20 % av fylkestannhelsesjefens stilling, skal det foretas fordeling til funksjonen for tannhelse.
 - c. En leder av et servicetorg som er definert som laveste administrative ledernivå, skal henføres til tjenestefunksjon(er). Servicetorget ivaretar fellesfunksjoner som er definert som funksjon 420 i KOSTRA, samt at det ytes brukerrettede tjenester (eksempelvis råd og veiledning knyttet til lån, stipend eller skoleskyss knyttet til videregående opplæring). Dersom servicetorget yter brukerrettede tjenester på minst 20 % av samlet ressursbruk, skal leder av servicetorget også fordele sin andel av stillingen tilsvarende denne andelen. Den resterende andel av stillingen blir henført til funksjon 420 som følge av at disse tjenestene er fellesfunksjoner og definert som funksjon 420.
 - d. Et eksempel kan også være en IKT-leder som betjener både fellessystemer og fagsystemer som f.eks. VIGO. Arbeid som vedrører felles IKT løsninger for hele fylkeskommunen føres på funksjon 420. Andel av arbeid vedrørende fagsystemer som utgjør minimum 20 % skal henføres til respektive funksjoner.

(3) Stab-/støttefunksjoner

1. Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele fylkeskommunen eller av et administrativt ledernivå knyttet til funksjon 420, er i utgangspunktet en del av funksjon 420. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, informasjonsarbeid, fylkeskommuneadvokat/-jurist, samt arbeid knyttet til organisasjonen eller organisasjonsutvikling.
2. Prinsippet om fordeling av oppgaver som utgjør minst 20 % av én stilling gjelder også for disse stab/støttefunksjonene. På den måten vil stabs-/støttefunksjonens oppgaver for det laveste administrative ledernivå eller direkte for tjenesten bli henført til tjenestefunksjonen.
3. **Overordnet planarbeid, hvor planen dekker mer enn et tjenesteområde, føres på funksjon 420. Unntatt fra dette er arbeid med lokal og regional utvikling som skal føres på funksjon 715.**
4. Illustrasjon
 - a. Stab-/støttefunksjon for administrative ledere og for virksomhetsledere/ tjenestefunksjoner:

Stab-/støttefunksjon er oftest eller primært for administrativ ledelse, og henføres til funksjon 420. Dersom andelen av støttefunksjon for laveste ledernivå og/eller for tjenestefunksjonene minimum utgjør 20 % av én stilling, skal dette fordeles til tjenestefunksjon. Det er summen av arbeid som stab-/støttefunksjonen yter som skal vurderes i forhold til én stilling, ikke hver enkelt stillings andel.

5. Eksempler

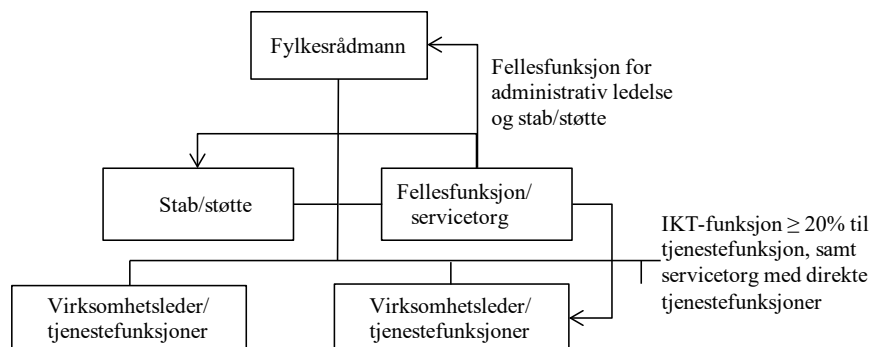
- a. Fylkeskommunen har rådgivere i stab-/støttefunksjonen som hovedsakelig (mer enn 50 % av stilling) yter tjenester for virksomhetsnivået. Denne andelen blir henført til tjenestefunksjonene. Fylkeskommunen omorganiserer virksomheten, og rådgiverne blir fylkesdirektører som blir et mellomledernivå mellom fylkeskommunedirektøren og virksomhetslederne. Fylkesdirektørene får også utvidede fullmakter slik at de blir definert som administrative ledere som leder andre ledere, som henføres til funksjon 420. Dersom disse fylkesdirektørene fortsatt hovedsakelig yter tjenester for virksomhetsenhetene, skal fortsatt denne andelen henføres til tjenestefunksjonene dersom andelen er minst 20 %. Eksemplet viser at i begge tilfellene blir en større eller mindre andel av stillingene henført til tjenestefunksjonene, men det kan bli lavere når det innføres et nytt ledernivå. Omorganiseringen har trolig sammenheng med økt behov for administrativ ledelse i fylkeskommunen, og dermed vil denne organisering også medføre økte utgifter til funksjon 420.
- b. Fylkeskommunen har tre økonomirådgivere i stab-/støttefunksjonen. Disse bruker 10 % av sine stillinger hver til økonomirådgivning ovenfor virksomhetene. I sum bruker disse rådgiverne 30 % av én stilling, og skal fordeles. Fordelingen skjer med den andelen på tjenesteområdet som ytelsen representerer, eksempelvis en andel til utdanning, samferdsel eller tannhelse.
- c. Et annet eksempel er at fylkeskommunen inngår i et interkommunalt selskap (IKS) om regnskapstjenester, dvs. en fellesfunksjon som skal henføres til funksjon 420. Dersom IKS'et utfører regnskapstjenester for andre tjenestefunksjoner, skal prinsippet om fordeling av utgifter på tjenestefunksjoner benyttes, dersom andelen minst er på 20 % av én stilling. Likeledes skal inntektene (fylkeskommunenes betaling for regnskapstjenestene) fordeles tilsvarende utgiftsfordelingen (administrasjon og tjenestefunksjoner). Dette medfører at IKS'et må spesifisere på fakturaen til fylkeskommunen hvor mye som skal henføres til de ulike tjenestefunksjonene, og inntektsføre dette på art 780 i IKS'et. Fylkeskommunene skal utgiftsføre beløpene fra IKS'et på tilsvarende funksjoner, men benytte art 380. Tilsvarende gjelder dersom regnskapstjenestene var organisert i eget fylkeskommunalt foretak.
- ~~d. Fylkeskommunal planlegging av arealforvaltning, naturvern, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, skjer i en del tilfeller av staben til fylkeskommunedirektøren. Denne er i utgangspunktet henført til funksjon 420, men utgjør denne bistanden minst 20 % av én stilling, skal disse utgiftene henføres til funksjon 715.~~

(4) Fellesfunksjoner

1. Fellesfunksjonene skal i utgangspunktet føres på funksjon 420, men skal fordeles dersom ledelse og medarbeidere yter tjenestespesifikke oppgaver som samlet utgjør minst 20 % av én stilling til virksomhetsledere (laveste administrative ledernivå) eller direkte til tjenestefunksjonene. Se også eksemplet nedenfor.
2. Fellesfunksjoner er:
 - a. Funksjoner for administrative ledere/medarbeidere som er knyttet til funksjonene 400 Politisk styring eller 420 Administrasjon, slik som resepsjon, sentralbord og andre velferdstiltak.
 - b. Felles post- og arkivfunksjon. Tjenestespesifikke post- og arkivfunksjoner skal henføres til tjenestefunksjonen.
 - c. Felles lønns- og regnskapsfunksjon, herunder fakturering og innfordring. Lønns- og regnskapsfunksjoner som ivaretar overordnede oppgaver for hele fylkeskommunen føres på funksjon 420. Lønns- og regnskapsoppgaver som gjelder tjenestested henføres til tjenestefunksjon.
 - d. Hustrykkeri. Innkjøp av papir/kontormateriell som hustrykkeriet foretar for tjenestefunksjonene/-enhetene, belastes de aktuelle tjenestefunksjonene
 - e. Felles IKT-løsninger for hele fylkeskommunen. Dette inkluderer anskaffelse, drift og vedlikehold inkludert brukerstøtte til fellessystemer. Utgifter knyttet til ”fagsystemer” (VIGO og FDV-system) henføres til de funksjonene som systemene betjener. Også arbeid knyttet til ”fagsystemer” som samlet utgjør minst 20 % av én stilling, skal fordeles.
3. Har fylkeskommunen organisert støttefunksjoner vedrørende IKT i eget fylkeskommunalt foretak, skal samme fordeling mellom funksjon 420 og tjenestefunksjonene gjøres når det gjelder fellessystemer og fagsystemer.
4. Har fylkeskommunen organisert IKT-tjenesten i samarbeid med andre kommuner eller fylkeskommuner (for eksempel interkommunalt selskap eller kommunalt oppgavefellesskap), skal fylkeskommunens andel som vedrører fellessystemer, eksempelvis lønns- og regnskapssystem, til funksjon 420. Fylkeskommunens andel som vedrører fagsystemer, skal til tjenestefunksjon. Fylkeskommunens andel er nettoutgiften i samarbeidsløsningen som vedrører fylkeskommunen.

5. Illustrasjon:

a. Fellesfunksjoner og servicetorg med fordeling:

Illustrasjonen viser at fylkeskommunen har organisert sine fellesfunksjoner i en enhet (servicetorg, kundetorg). Fellesfunksjoner for administrativ ledelse og stab/støtte henføres til funksjon 420, mens fellesfunksjonen IKTs utgifter til "fagsystemer", som utgjør minst 20 % av én stilling, skal henføres til tjenestefunksjonene for fagsystemene. Ressurser på servicetorget som ivaretar tjenesterettede funksjoner, dvs. ikke fellesfunksjoner, skal i sin helhet henføres til tjenestefunksjonene. Dette kan være råd og veiledning knyttet til plan-, bygg- og oppmålingstjenestene.

(5) Fellesutgifter

1. Fellesutgifter som føres på funksjon 420, er bla:
 - a. Kantine (nettoutgift).
 - b. Sekretariat for politisk ledelse.
 - c. Bedriftshelsetjeneste for fylkeskommunens ansatt
 - d. Overordnet HMS-arbeid.
 - e. Kontingent til KS
 - f. Frikjøp av hovedtillitsvalgte. Frikjøp av tillitsvalgte i virksomhetene føres på aktuell tjenestefunksjon.

421 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

1. Her føres utgifter knyttet til forvaltning av fylkeskommunens bygg og eiendom (forvaltning av alle typer bygg og eiendom). Dette omfatter alle utgifter til aktiviteter som defineres som forvaltning, det vil si utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 om livssyklus-kostnader for bygg. Dette omfatter aktiviteter i eiendomsforvaltningen knyttet til eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og som typisk er forbruksuavhengig av om bygg er i drift eller ikke.
2. Skatter og avgifter som inngår her er typisk eiendomsskatt, eller andre pålagte offentlige (forbruksuavhengige) avgifter som man har også når bygg ikke er i bruk. Årsgebyrer for VAR inngår ikke her, men føres på relevant byggfunksjon (regnes som driftsutgifter også når gebyrene er fast utmålt for eksempel etter areal), jf. NS3454.
3. Forsikringer som inngår her er skade-, brann- og innbruddsforsikringer på bygg, og forsikringer av utstyr knyttet til drift av bygg og eiendom (for eksempel driftsutstyr og renholdsutstyr). Forsikring av tekniske anlegg på VAR-området føres på respektive VAR-funksjon, jf. NS3454.
4. Videre omfattes utgifter til eiendomsledelse og administrasjon, eksempelvis administrasjon av leieforhold, husleie og de arealer som forvaltningsavdeling og driftsavdeling benytter, administrasjon av fagsystemer, service/brukerkontakt, markedsføring, forretningsførsel, internkontroll mv, jf. NS3454. Utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 føres her, og ikke på funksjon 420, eksempelvis administrativ leder (som leder andre ledere) i eiendomsforvaltningen og stab/støttefunksjoner.

430 Administrasjonslokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av lokaler (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg) som benyttes til oppgaver under funksjonene 400, 410, 420 og 421. (Dette betyr at utgifter til fellesbygg må fordeles). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til administrasjonslokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon . Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til administrasjonslokaler (administrasjon, forsikring av slike bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til administrasjonsbygg) føres på funksjon 421.
3. Investeringer i og påkostning av administrasjonslokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av administrasjonslokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo og løsøre) knyttet til tjenesteproduksjon under funksjon 400, 410, 420 og 421 føres ikke her, men henføres til aktuell funksjon.

460 Tjenester utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde

1. Inntekter og utgifter som ikke kan henføres til tjenester innenfor det ordinære ansvarsområdet til fylkeskommunene.
2. Investeringer i kommunal vei eller riksvei, jf. omtale under funksjon 722.
Forskutteringer vedrørende kommunal vei eller riksvei der fylkeskommunen har krav på tilbakebetaling føres i investeringsregnskapet som utlån se www.gkrs.no.

465 Interfylkeskommunale samarbeid

1. Funksjonen kan nyttes av kontorfylkeskommunen for samlet føring av utgifter og inntekter knyttet til interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven §§ 18-1 og 19-1 som ikke utarbeider eget årsregnskap, men som inngår i kontorfylkeskommunens regnskap, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 8-3.
2. Funksjonen anbefales benyttet ved vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 20-1.
3. Funksjonen anbefales også benyttet av interkommunale styrever etter kommuneloven av 1992 § 27, som ennå ikke er omdannet til interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap og som ikke skal utarbeide eget årsregnskap, men som skal inngå i kontorkommunens regnskap, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 11-2 tredje ledd.
4. Finansieringsbidrag fra fylkeskommuner i samarbeidet inntektsføres refusjon (art 730) på funksjon 465.
5. Utgifter tilsvarende finansieringsbidraget fra kontorfylkeskommunen fordeles fra funksjon 465 til korrekt funksjon på korrekt art (art 010..285), samtidig som funksjon 465 krediteres for intern fordeling av utgifter (jf. kapittel 5.3 om fordeling).
6. Funksjonen skal «gå i null».

470 Årets premieavvik

1. Inntektsføring/utgiftsføring av beregnet premieavvik for året samt beregnet arbeidsgiveravgift av premieavviket.

471 Amortisering av tidligere års premieavvik

1. Resultatføring (amortisering) av premieavvik fra tidligere år.

472 Pensjon

1. Følgende utgifter knyttet til pensjon føres på funksjon 472 (også arbeidsgiveravgift knyttet til utgiftene skal føres på funksjon 472)
 - a. Tilskudd/kontigent til pensjonskontoret (art 195)
 - b. Sikringsordningstilskudd (art 090) og administrasjonstilskudd iht. overføringsavtalen (art 185)
 - c. Utgifter til egenkapitalinnskudd KLP eller egen pensjonskasse (art 529). Tilbakebetaling av egenkapitalinnskudd (art 929).
2. Øvrige pensjonsutgifter (ordinære premier, reguleringspremier, andre engangspremier, AFP) føres ikke på funksjon 472, men fordeles og utgiftsføres på tjenestefunksjonene. Det er bruttopremie før fratrukk for bruk av premiefond, som skal fordeles på tjenestefunksjonene.

473 Premiefond

1. Bruk av premiefond krediteres funksjon 473 (art 090).

480 Diverse fellesutgifter

1. Funksjon 480 skal ikke brukes for å unngå fordeling av utgifter som hører hjemme i andre funksjoner.
2. Utgifter til erstatninger/forsikringer/regresskrav knyttet til brukere eller egne ansatte føres på funksjon 480, med mindre utgiftene med rimelighet kan knyttes til utførelse av de oppgaver som inngår i aktuell tjenestefunksjon.
3. Etterbetaling av lønn til ansatte for tidligere år føres ikke på funksjon 480 men på aktuell funksjon der den ansatte hadde tilknytning.
4. Utgifter og inntekter knyttet til godstransportløyver, drosjeløyver og turvognløyver.
5. Regionalt folkehelsearbeid, forvaltning av tilskudd til friskliv, læring og mestring.
6. Tilskudd til tverrfaglig innsats på rusfeltet.

510 Skolelokaler og internatbygninger

1. Utgifter/inntekter til drift, vedlikehold og investeringer knyttet til skolelokaler og internatbygninger (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/skolegård).
2. Driftsaktiviteter omfatter løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon . Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
3. Lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, for eksempel vaktmester og renholdspersonale, inkludert lokal driftsledelse. Lærlinger som jobber innenfor området funksjon 510.
4. Innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, samt inventar og utstyr til personell som føres på denne funksjonen
5. Kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til skolelokaler og internatbygninger.
6. Avskrivninger av egne bygg.
7. Investeringer i og påkostning av skolelokaler og internatbygninger.
8. Investeringer, drift og vedlikehold av infrastruktur (faste tekniske installasjoner) knyttet til IKT.
9. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av skolelokaler og internatbygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
10. Følgende kostnader skal ikke føres på funksjon 510:
 - a. Forvaltningsutgifter knyttet til skolelokaler og internatbygninger (administrasjon, forsikring av slike bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til skolelokaler og internater). Disse føres på funksjon 421.
 - b. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til forvaltningen/undervisningen i skolen inngår ikke her, men føres på aktuell funksjon.

515 Fellesutgifter og støttefunksjoner for videregående opplæring

1. Fellesutgifter og utgifter til støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring som ikke er direkte relatert til pedagogisk virksomhet eller eiendomsforvaltning
2. Lønnsutgifter og kompetanseutvikling til merkantilt-, IT-teknisk- og annet personell, inkludert lærlinger som jobber innenfor området funksjon 515, som ikke er knyttet til eiendomsforvaltningen av skolelokaler og internatbygninger.
3. Inventar og utstyr som ikke er direkte relatert til pedagogisk virksomhet (formålet med anskaffelsen avgjør regnskapsføringen). Avskrivninger på inventar og utstyr.
4. Transport som en del av opplæringen (eksempelvis mellom ulike undervisningssteder som skole til gymsal).
5. Datautgifter til VIGO, skoleadministrative system inkludert voksensystemer, OTTO, mv.
6. Bredbåndsutgifter (abonnement, drifts- og serviceavtaler).
7. Avgift Kopinor, Norwaco.
8. Bibliotek (drift, lønn bibliotekar/assistent i biblioteket).
9. Elev- og lærlingeombud, mobbeombud
10. Eksamensvakter.
11. Personalseminar for alle ansatte som tiltak for miljø og kultur.
12. Elevrådsarbeid.
13. Lønn til verneombud og tillitsvalgte ved skolene.
14. Velferdsmidler.
15. Utgifter til annonsering (markedsføring, profilering, hjemmesider mv) knyttet til utdanningsområdet.
16. Inntakskontor/elevinntak, Inntaksleder
17. Eksamenskontor.
18. Skoleutvalg.
19. Pedagogisk IKT arbeid.
20. Administrasjonsleder, kontorleder

520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør

1. Administrative fellesutgifter i den pedagogiske virksomheten.
2. Skoleledelse (rektor, inspektør), avdelingsleder i administrativ del av stillingen.
3. Lønn til rådgivere og pedagogisk ledelse som ikke lar seg knytte direkte til det enkelte utdanningsprogram.
4. Reiseregninger for ansatte i skoleledelse og pedagogisk ledelse.
5. Ordinær sats for gjesteelever (utgifter og inntekter). Ekstra kompensasjon for gjesteelever føres på funksjon 562
6. Utgifter til utviklings- og prosjektarbeid, nasjonale og internasjonale prosjekter.
7. Utgifter ved omstillingstiltak.
8. Utgifter knyttet til overtallighet.
9. Etter- og videreutdanning for skolens ledelse.
10. Utgifter til redusert undervisning (livsfasetiltak). .
11. Kurs osv. som ledelsen initierer.
12. Særskilte tiltak for pedagogisk personale.
13. Rådgivere, pedagogiske team.
14. Tidsressurspotten.
15. Inventar og utstyr til pedagogisk virksomhet som ikke kan føres på de enkelte utdanningsfunksjoner. Avskrivninger på inventar og utstyr.
16. Kostnader til nasjonal digital læringsarena (NDLA)
17. Pedagogisk utviklingsarbeid og analyser mot videregående opplæring i sentraladministrasjonen.

Funksjon 521-537 Undervisning til alle elever fordelt på utdanningsprogrammene

1. Her føres utgifter og inntekter som kan direkte knyttes til et bestemt utdanningsprogram.
2. Lønnsutgifter for lærere fordeles på utdanningsprogrammene hvor læreren har undervisning.
3. Reiseregninger fører der lærerens lønn er plassert.
4. Pedagogiske ledere med ansvar for bestemte utdanningsprogram, verneledere.
5. Lønn lærlinger med arbeid i tilknytning til et bestemt utdanningsprogram.
6. Sensorutgifter til eksamen (sensorutgifter til privatister føres på 590).
7. Undervisningsmaterieell, herunder nødvendige trykte og digitale læremiddel og digitalt utstyr ("lovpålagte gratis læringsmidler").
8. Inventar og utstyr.
9. Avskrivninger på inventar og utstyr som er ført mot utdanningsprogram. Avskrivninger relatert til anskaffelser som opprinnelig ble ført på funksjon 538 og 539 føres på de respektive funksjoner for utdanningsprogram hvor anskaffelsen er i bruk.
10. Driftsinntekter i form av salg av produkter/tjenester (først og fremst yrkesfag).
11. Transport og ekskursionsjoner relatert til bestemte utdanningsprogram.
12. Vg 3 i skole for programområder innen yrkesfaglige utdanningsprogram som ifølge tilbudsstrukturen skal ha Vg3 (f.eks. automatiseringsfaget)
13. Utgifter til international baccalaureate (IB)
14. Utgifter og inntekter som kan direkte knyttes til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 531. Drift eller leie av gårdsbruk, fiskebåt og fiskeoppdrettsanlegg, som innebærer utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 590 (dvs. utgifter og inntekter som ikke kan direkte knyttes til undervisningen av elever på utdanningsprogram for naturbruk).
15. Utgifter til elev-PC skal føres på det enkelte utdanningsprogram.
16. Følgende kostnader skal ikke føres på funksjon 521-537: Utgifter og inntekter tilknyttet landslinjer. Disse føres på funksjon 559.

- 521 Studiespesialisering**
- 522 Bygg- og anleggsteknikk**
- 523 Elektro og datateknologi**
- 524 Design og håndverk**
- 525 Restaurant- og matfag**
- 526 Helse- og oppvekstfag**
- 527 Idrettsfag**
- 528 Teknologi- og industrifag**
- 529 Musikk, dans og drama**
- 530 Medier og kommunikasjon**
- 531 Naturbruk**
- 532 Service og samferdsel**
- 533 Kunst, design og arkitektur**
- 534 Håndverk, design og produktutvikling (f.o.m. høst 2020)**
- 535 Informasjonsteknologi og medieproduksjon (f.o.m. høst 2020)**
- 536 Salg, service og reiseliv (f.o.m. høst 2020)**
- 537 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (f.o.m. høst 2020)**

554 Fagskole

1. Alle utgifter og inntekter knyttet til fagskoler, også merkantile og administrative oppgaver (de som for videregående opplæring føres på funksjonene 515 og 520), og fagskolestyre, føres på funksjon 554, slik at det holdes utenfor videregående opplæring. Utgifter og inntekter til drift, vedlikehold og investeringer i skolelokaler og internatbygninger med tilhørende anlegg føres under funksjon 510.

559 Landslinjer

1. Alle utgifter og inntekter som er direkte knyttet til landslinjer. Dette omfatter også merkantile og administrative oppgaver (som for utdanningsprogrammene føres på funksjonene 515 og 520) slik at det holdes utenfor utgiftene til de ordinære utdanningsprogrammene. Utgifter og inntekter til drift, vedlikehold og investeringer i skolelokaler og internatbygninger med tilhørende anlegg føres under funksjon 510.
2. Tjenestedata merket landslinje (GREP kodeverk posisjon 7 = L)

561 Oppfølgingstjenesten og pedagogisk psykologisk tjeneste

1. Oppfølgingstjenesten.
2. Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring

1. Ekstra utgifter inkludert ledelsesressurser utover ordinær undervisning.
2. Elever i egne spesialgrupper føres i sin helhet på funksjon 562, inkludert inventar og utstyr knyttet til elevene.
3. Elever med behov for tilleggsressurser i ordinære grupper får en todelt stykkpris i regnskapsføringen; en ordinær del tilsvarende en ordinær elevplass, og en tilleggsdel. Den ordinære delen føres på funksjon for utdanningsprogram, og tilleggsdelen på funksjon 562. Tilleggsressursene omfatter elevassistenter, miljøarbeidere, tolker, ekstra lærerressurser, ekstra grupper eller omfang av gruppeundervisning, redusert elevtall i grupper.
4. Opplæring for minoritetsspråklige i egne grupper rapporteres etter samme prinsipper som angitt under nr. 2, dvs. ordinær del føres på utdanningsprogram, kun tilleggsressursene føres på funksjon 562. Undervisning innenfor ordinære læreplaner utgiftsføres på utdanningsprogram selv om minoritetsspråklige er samlet i egen gruppe.
5. Syns- og audiopedagog, logoped, døvetolk, lærlinger som jobber innenfor området funksjon 562.
6. Kjøp av tilrettelagte undervisningstjenester for elever som ikke omfattes av funksjon 590.
7. Øvrige utgifter til tilpasset opplæring føres på utdanningsprogram hvor eleven er registrert
8. Utgifter/inntekter knyttet til prosjektet «Bedre gjennomføring i videregående opplæring» (OT-NAV prosjektet).

570 Fagopplæring

1. Omfatter alle utgifter og inntekter til opplæring i bedrift eller fagopplæring i skole.
2. Tilskudd til lærebedrifter til lærlinger/lærekandidater. Tilskudd til lærebedrifter skal føres på art 370. Art 470 skal ikke omfatte tilskudd til lærebedrifter.
3. Utgifter til instruksjon/etterutdanning av instruktører og faglig ansvarlige i bedriftene.
4. Utgifter/inntekter i forbindelse med gjestelærlinger.
5. Utgifter fagprøver, også lønn til prøvenemnder.
6. Driftsutgifter og lønn ansatte som jobber med administrasjon av fagopplæring i sentraladministrasjonen og fagopplæringskontor (fagkonsulenter, leder, sekretærer osv. – ikke generell administrasjon).
7. Teoriundervisning lærlinger/lærekandidater (restteori).
8. Utgifter i forbindelse med opplæringsringer.
9. Utgifter oppfølging av bedrifter.
10. Utgifter til Y-nemnd.
11. Formidling av læreplasser.
12. Utgifter til vg3 i skole før læretid i bedrift føres på utdanningsprogrammets funksjon.
13. Utgifter til fagopplæring i skole, vg3 som erstatning for læretid, fagopplæringsleder.

581 Voksenopplæring etter opplæringsloven

1. Utgifter og inntekter ved særskilte tilbud for voksne innenfor opplæringsloven, inkludert utgifter til ledelse. Gjelder både elever med og elever uten rett, uavhengig av om det er fylkeskommunen eller andre som finansierer tilbudet. Utgifter til elever rapportert med elevstatus V.
2. Eksamensrettet videregående opplæring for voksne.
3. Vurdering av realkompetanse for voksne.
4. Administrasjon av opplæring for voksne i særskilte tilbud innenfor opplæringsloven, inkludert personell i sentraladministrasjonen.
5. Utviklingsprosjekt innen voksenopplæring innenfor opplæringsloven.
6. Inntak til voksenopplæring innenfor opplæringsloven.

590 Andre formål

1. Utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til ordinær videregående opplæring.
2. Fylkeskommunens folkehøgskoler.
3. Sosiale- og medisinske institusjoner (både barnehage, grunnskole og videregående opplæring).
4. Fængselsundervisning.
5. Utgifter og inntekter til privatister, herunder privatistkontor.
6. Tilskudd til «Elevorganisasjonen».
7. Utgifter/inntekter AMO-kurs.
8. Utgifter/inntekter ved opplæring på høgsolenivå.
9. Utgifter/inntekter ved særskilte kurs for voksne utenfor opplæringsloven.
10. Oppdragsvirksomhet (opplæring utenfor opplæringsloven) og annen virksomhet ved ressursentrene.
11. Spesialundervisning for psykisk utviklingshemmede (grunnskoleopplæring) på vegne av kommuner.
12. Undervisningsformål som ikke er knyttet til videregående opplæring, hvor elevene ikke telles som elever i registre/datagrunnlag som anvendes for nøkkeltallsberegning, for eksempel innføringstilbud for minoritetspråklige utenfor opplæringsloven.
13. Utgifter/inntekter til drift av kantine og internat (unntatt utgifter knyttet til eiendomsforvaltning).
14. Utgifter/inntekter til karriere- og veiledningssentre.
15. Utgifter/inntekter elevbedrifter.
16. Veiledning og kvalitetssikring i grunnskolen (opplæringsloven § 13-3c).
17. Utgifter/inntekter knyttet til prosjektet «Bedre gjennomføring i videregående opplæring».
18. Drift eller leie av gårdsbruk, fiskebåt og fiskeoppdrettsanlegg, som ikke er direkte knyttet til utdanningsprogram for naturbruk føres på funksjon 590, dvs. utgifter og inntekter som ikke kan direkte knyttes til undervisningen av elever på utdanningsprogram for naturbruk (slike utgifter og inntekter føres på funksjon 531).
19. Tilskudd til etablereropplæring for innvandrere.
20. Tilskudd til mentor- og traineeordninger.
21. Arbeidsmarkedstiltaket bedriftsintern opplæring.
22. Tilskudd til jobbsjansen.

660 Tannhelsetjeneste – fellesfunksjoner

1. Alle oppgaver som er knyttet til fellestjenester ved virksomheten.
Fellesfunksjoner skal fange opp tiltak som danner «infrastrukturen» rundt den direkte pasientrettede virksomheten. Funksjonen skal benyttes ved tannklinikkene.
2. Funksjon 660 omfatter utgifter og inntekter ved tannklinikkene som i liten grad påvirkes av omfanget av pasientbehandling, og er nødvendige for at klinikkene skal være operative: Drift av lokaler, utstyr, teknisk og bygningsmessig vedlikehold, ledelse/administrasjon, rekruttering og andre personalpolitiske tiltak, inkludert utgifter til kompetanseutvikling osv.

665 Tannhelsetjeneste – pasientbehandling

1. Alle typer direkte pasientbehandling, og/eller kjøp av tjenester som inngår i eller erstatter denne.
2. Utgifter og inntekter ved tannklinikkene som i stor grad påvirkes av omfanget av pasientbehandling:
 - a. lønn og lønnsrefusjoner for klinisk personell,
 - b. medisinsk og annet forbruksmateriell,
 - c. pasientinntekter,
 - d. kjøp av tjenester (f.eks. spesialisttjenester og tanntekniske arbeider),
 - e. utgifter til kurs og kompetanseutvikling for klinisk personell.

701 Tilrettelegging, støttefunksjoner og finansieringsbistand for næringslivet

1. Tiltak for å stimulere og støtte næringslivet i fylket.
2. Interregionalt/internasjonalt samarbeid med sikte på å styrke næringsvirksomheten
3. Fylkeskommunalt eide utleielokaler hvor formålet primært er tilrettelegging/bistand for næringsvirksomhet
4. Forvaltning av tilskudd til rekruttering og kompetanseheving i landbruket
5. Forvaltning av tilskudd til regionale kompetansenettverk for lokalmat
6. Oppdragsgiveransvar for næringspolitiske virkemidler
7. Forvaltning av prosjektmidler til kystskogbruk
8. Forvaltning av tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak
9. Ansvar for å utarbeide regionalt næringsprogram for landbruket
10. Saksbehandling i forbindelse med fylkeskommunens egne finansieringsordninger.
11. Statlige støtteordninger
12. Utgifter og inntekter knyttet til forvaltning av fiskerihavneanlegg overført fra Kystverket.
13. Tilskudd til kommunale fiskerihavner.
14. Direkte utgifter/inntekter knyttet til utlån og tilskudd fra fylkeskommunale næringsfond
15. Konesjonsavgifter som er bundet (avsetninger og disponering av fond) mv.
16. Utlån og avdrag til næringsfond, og renteinntekter næringsfond.
17. **Forvaltningsoppgaver etter akvakulturloven og havressursloven. Flyttet fra funksjon 715 pkt. 4 f.o.m. 2023.**

710 Fylkeskommunal næringsvirksomhet

1. Inntekter og utgifter som er knyttet til fylkeskommunal næringsvirksomhet
2. Eksempelvis drift av jordbruks- og skogbrukseiendommer (dog ikke eiendommer som drives i forbindelse med videregående opplæring), fylkeskommunale bedrifter i forbindelse med attføring/arbeidstrening av yrkeshemmede osv.
3. Skatt på næringsinntekt. Skatt på næringsinntekt knyttet til konsesjonskraft, kraftrettigheter eller annen kraft føres under funksjon 711.
4. Investering i selskap (kjøp av aksjer/eierandeler) med sikte på langsiktig eierskap (aksjer/andeler klassifisert som finansielle anleggsmidler iht. god kommunal regnskapsskikk), samt utbytte av aksjer/andeler klassifisert som finansielle anleggsmidler.
5. Utgifter og inntekter knyttet fylkeskommunalt eide lokaler hvor lokalene eies og leies ut primært med formål om økonomisk gevinst for fylkeskommunen. Utgifter og inntekter knyttet til fylkeskommunalt eide utleielokaler som ikke benyttes til opprinnelig tiltenkt formål, eksempelvis utleie av skolebygg eller institusjonslokaler som fylkeskommunen ikke lenger benytter i egen tjenesteproduksjon. Inntektene fra utleie av lokaler som primært ellers benyttes til fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon knyttes til den funksjonen som disponerer og bærer utgiftene på bygget. Leieinntekter fra et skolebygg (i bruk) vil eksempelvis føres på funksjon 510.

6. Funksjonen benyttes ikke for føring av utgifter/inntekter (eller tilskudd) til fylkeskommunale samferdselsbedrifter, jf. samferdselsfunksjonene nedenfor.

711 Konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg

1. Inntekter og utgifter knyttet til henholdsvis konesjonskraft, kraftrettighet, hjemfallsavgift eller annen kraft for videresalg. Konesjonsavgifter som er bundet til næringsformål føres under funksjon 701.
2. Konesjonskraftsinntekter, som kan benyttes fritt til dekning av fylkeskommunale utgifter.
3. Kontingent til LVK (Landssamanslutninga av vasskraftkommunar).
4. Utgifter for konesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft som benyttes i fylkeskommunens egne bygninger og anlegg føres ikke på 711, men henføres til bygg-/tjenestefunksjon.
5. Skatt på næringsinntekt knyttet til konesjonskraft, kraftrettigheter eller annen kraft.

713 Regional planlegging og planveiledning

1. Årsverk og økonomiske midler brukt på utarbeiding av regionale samfunns- og arealplaner, inkludert kjøp av regionalt kunnskapsgrunnlag til planprosesser.
2. Årsverk og økonomiske midler brukt til veiledning av kommunene i plansaker, inkludert regionalt planform (lovpålagt oppgave for fylkeskommunene fra 2020), samt til uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet. Flyttet fra funksjon 715 pkt. 2 og 3. fra 2023.

714 Regionale forsknings- og utviklingsprosjekter

1. Nordområdene Arktis 2030. Flyttet fra funksjon 715 pkt. 5 f.o.m. 2023.
2. Årsverk og økonomiske tildelinger fra regionale forskningsfond. Flyttet fra funksjon 715 pkt.6 f.o.m. 2023.
3. Årsverk og økonomiske midler brukt på lokale/regionale utviklingsprosjekter (ikke rene næringslivsprosjekter). Flyttet fra funksjon 715 pkt. 7 f.o.m. 2023.
4. Årsverk og økonomiske tilskudd til utbygging av brebånd. Flyttet fra funksjon 715 pkt. 8 f.o.m. 2023.
5. Annen økonomisk støtte til regionale forskning- og utviklingsinstitusjoner.
6. Årsverk og økonomisk støtte til by- og tettstedutvikling.
7. Årsverk og økonomisk støtte til distrikts- og lokal samfunnsutvikling.

715 Lokal og regional utvikling Utgår fra og med 2023

- ~~1. Saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging av arealforvaltning.~~
- ~~2. Veiledning knyttet til regional utvikling, plansystem og planforståelse. Flyttet til ny funksjon 713 pkt. 2. f.o.m. 2023.~~
- ~~3. Bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet. Flyttet til ny funksjon 713 pkt. 2. f.o.m. 2023.~~
- ~~4. Forvaltningsoppgaver etter akvakulturloven og havressursloven. Flyttet til funksjon 701 f.o.m. 2023.~~
- ~~5. Nordområdene Arktis 2030. Flyttet til ny funksjon 714 f.o.m. 2023.~~
- ~~6. Regionale forskningsfond. Flyttet til ny funksjon 714 f.o.m. 2023.~~
- ~~7. Lokale/regionale utviklingsprosjekter tas også med (ikke rene næringsutviklingsprosjekter). Flyttet til ny funksjon 714 f.o.m. 2023. Flyttet til ny funksjon 714 f.o.m. 2023~~
- ~~8. Funksjonen omfatter også forvaltning av tilskudd til utbygging av bredbånd. Flyttet til ny funksjon 714 f.o.m. 2023~~

716 Naturforvaltning, friluftsliv, vannregionmyndighet og forvaltning av vilt og innlandsfisk

- Saksbehandling innenfor naturforvaltning, friluftsliv, vannregionmyndighet og forvaltning av høstbare, ikke truede arter av vilt og innlandsfisk, samt veiledning innenfor dette.
- Innsamling av miljødata.
- Bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging
- Vurdering av konsekvenser av utbyggingsvirksomhet
- Driftsstøtte til friluftslivsorganisasjoner
- Oppgaver knyttet til statlige sikrede friluftsområde (fra statsforvalteren), samt deler av Miljødirektoratets forvaltningsansvar for de statlig sikrede friluftsområdene.
- Oppgaver knyttet til Skjærgårdstjenesten, herunder forvaltning av overførte statlige midler til driftsområdene i Skjærgårdstjenesten. Følge opp bruk og rapportering av disse midlene. Bidra i ulike opplærings- og kompetansehevende tiltak.
- Andre former for tilskudd innen friluftsliv som ikke hører under funksjon 775 Idrett.

722 Fylkesveier

1. Funksjonen omfatter bygging av nye, komplette veganlegg og all drift og vedlikehold av alle veityper og alle veiltak, inklusiv tiltak/konstruksjoner for å ivareta miljø og trygghet for myke trafikanter. Utgifter til nyanlegg skal foruten byggeutgiftene også omfatte utgifter til planlegging, prosjektering og administrasjon. Inntekter og utgifter vedrørende drift av veibommer føres også her.
2. Funksjonen omfatter kun tiltak som vedrører fylkeskommunal vei, inkludert oppgaver knyttet til fylkesvegadministrasjonen . Tiltak som vedrører kommunal vei, riksveier og private veier plasseres under funksjon 460. Avgrensningen mellom fylkeskommunale vei og andre typer veier er gitt i veglova.
3. Ved investeringer i vei som fylkeskommunen foretar, er det en forutsetning for aktivering som varig driftsmiddel at investeringen er vesentlig og til fylkeskommunens varige eie, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 3-1. Kun investeringer som er definert som fylkeskommunens vei gir grunnlag for aktivering og avskrivninger som skal komme til uttrykk under funksjon 722. Dersom veien ikke er i fylkeskommunens eie, skal fylkeskommunens utgifter til dette komme fram på funksjon 460.
4. Dersom det er inngått avtale om full refusjon når fylkeskommunen foretar investering i kommunal vei eller riksvei, føres dette i investeringsregnskapet som utlån under funksjon 460. Dersom det ikke er inngått avtale om full refusjon, regnes investeringsutgiftene som tilskudd til andre som skal føres i driftsregnskapet, se www.gkrs.no. Regnskapsføringen foretas under funksjon 460.
5. Mottatt forskuttering fra kommune eller stat, til investering i fylkeskommunal vei, der det er inngått avtale om full refusjon, behandles som mottatte avdrag på utlån. Om det ikke er inngått avtale om full refusjon regnes inntekten som tilskudd fra andre som etter bruttoprinsippet skal inntektsføres, se www.gkrs.no.

730 Buss

1. Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede bussruter. Utgifter og inntekter knyttet til bussløyver. Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen og i videregående skole inngår også.
2. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten, typisk art 370, eventuelt art 380.
3. Fylkeskommunens ansvar for transport innenfor videregående opplæring omfatter transport mellom hjem og opplæringssted:
 - a. transport av elever til skole, inkludert elever i friskoler
 - b. transport til opplæring organisert innenfor oppfølgingstjenesten (OT)
 - c. transport ved bruk av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
 - d. utgifter til ledsager (merk: følger skoleskyssen)
4. I tillegg kommer fylkeskommunens utgifter til:
 - a. skyss av skoleelever med krav til skoleskyss i videregående skole og i grunnskolen som ikke kan transporteres med det vanlige rutetilbudet (lukkete transporter)
 - b. skyssrefusjon i forbindelse med utplassering av elever mv.
 - c. administrasjon av skoleskyss
5. Der fylkeskommunene har inngått bruttokontrakter med transportoperatørene skal alle inntekter fra transporttjenestene også føres her.

731 Fylkesveiferjer

1. Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede fylkesveiferjer. Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen og i videregående skole inngår også.
2. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten, typisk art 370, eventuelt art 380.
3. Fylkeskommunens ansvar for transport innenfor videregående opplæring omfatter transport mellom hjem og opplæringssted:
 - a. transport av elever til skole, inkludert elever i friskoler
 - b. transport til opplæring organisert innenfor oppfølgingstjenesten (OT)
 - c. transport ved bruk av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
 - d. utgifter til ledsager (merk: følger skoleskyssen)
4. I tillegg kommer fylkeskommunens utgifter til:
 - a. skyss av skoleelever med krav til skoleskyss i videregående skole og i grunnskolen som ikke kan transporteres med det vanlige rutetilbudet (lukkete transporter)
 - b. skyssrefusjon i forbindelse med utplassering av elever mv.
 - c. administrasjon av skoleskyss
5. Der fylkeskommunene har inngått bruttokontrakter med transportoperatørene skal alle inntekter fra transporttjenestene også føres her.

732 Båtruter

1. Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede båtruter. Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen og i videregående skole inngår også.
2. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten, typisk art 370, eventuelt art 380.
3. Fylkeskommunens ansvar for transport innenfor videregående opplæring omfatter transport mellom hjem og opplæringssted:
 - a. transport av elever til skole, inkludert elever i friskoler
 - b. transport til opplæring organisert innenfor oppfølgingstjenesten (OT)
 - c. transport ved bruk av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
 - d. utgifter til ledsager (merk: følger skoleskyssen)
4. I tillegg kommer fylkeskommunens utgifter til:
 - a. skyss av skoleelever med krav til skoleskyss i videregående skole og i grunnskolen som ikke kan transporteres med det vanlige rutetilbudet (lukkete transporter)
 - b. skyssrefusjon i forbindelse med utplassering av elever mv.
 - c. administrasjon av skoleskyss
5. Der fylkeskommunene har inngått bruttokontrakter med transportoperatørene skal alle inntekter fra transporttjenestene også føres her.

733 Transportordninger for funksjonshemmede

1. Utgifter som følge av økonomisk støtte til transport for personer med nedsatt bevegelsesevne.
2. Inntekter og utgifter knyttet til utvidet TT-ordning (tilrettelagt transport for funksjonshemmede).

734 Trikk, bybane og T-bane

1. Tilskudd til trikk, bybane og T-bane.

735 Luftfart

1. Funksjonen omfatter utgifter til flyruter og tilskudd til ikke-statlige flyplasser. Kjøp av flyruter føres på art 370, og tilskudd til føres på art 470.

740 Bibliotek

1. Utgifter og inntekter knyttet til fylkesbibliotek tjenesten.

750 Kulturminneforvaltning

1. Aktiviteter knyttet til fylkeskommunalt ansvar for kulturminneforvaltning
 - a. arkeologiske registreringer,
 - b. forvaltning av fredningsobjekter,
 - c. bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet,
 - d. ulike typer tilskudd innenfor kulturminneforvaltningen etter skjønn.
 - e. fartøyvern, tekniske og industrielle kulturminner og brannsikring av tette trehusmiljøer.

760 Muséer

1. Utgifter og inntekter til muséer og samlinger (også tilskudd til kommunale eller private muséer og samlinger).

771 Kunstformidling

1. Utgifter og inntekter knyttet til formidling av kunst og kultur til skoleverket og andre (f.eks. Den kulturelle skolesekken). Støtte til festivaler som formidler profesjonell kunst.
2. Drift av lokaler til kunstformidling.

772 Kunstproduksjon

1. Støtte til produksjon av profesjonell kunst innen teater, musikk, billedkunst, litteratur, i knutepunkts- og landsdels- og andre institusjoner. Herunder også stipend og priser til kulturutøvere.
2. Drift av lokaler til kunstproduksjon.

775 Idrett

1. Saksbehandlingsinnsats i forbindelse med idrett, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal planlegging og utbyggingsvirksomhet.
2. Drift og vedlikehold av idretts- og friluftslivsanlegg,
3. drifts- og anleggsstøtte til idrettsorganisasjoner, blant annet forvaltning av spillemidler, støtte til idrettsarrangement.

790 Andre kulturaktiviteter

1. Kulturkonsulent/kulturkontor (funksjoner som i hovedsak arbeider utadrettet mot kommunens kulturorganisasjoner og kulturtiltak).
2. Samfunnshus/allaktivitetshus,
3. støtte til næringskringkasting eller annen lokal medievirksomhet.
4. Voksenopplæring utenfor skoleverket (f.eks. tilskudd til frivillige opplysning-/studieorganisasjoner til kurs og tiltak som ikke faller inn under lov om voksenopplæring § 5 og § 24).
5. Tilskudd til forsamlingslokaler/allaktivitetshus (Merk: lokaler som er knyttet til kunst/kunstformidling, f.eks. teater og konsertsaler eller muséer plasseres under den aktuelle funksjonen).
6. Tilskudd til frivillige organisasjoner og tiltak som ikke hører inn under noen av de ovenstående funksjonene.
7. Forvaltning av tilskudd til kvensk språk og kultur.

800 Skatt på inntekt og formue

1. Skatt på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere.
Funksjon 800 skal kun benyttes i kombinasjon med art 870. ~~874, 875-~~
Naturressursskatt under art 877 skal også føres på funksjon 800. Andre direkte og indirekte skatter under art 877 føres på aktuell tjenestefunksjon.

840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd

1. Statlig rammetilskudd
2. Øvrige generelle statstilskudd som ikke skal henføres til tjenestefunksjon
3. Funksjonen omfatter også tilskudd fra Sametinget til drift og utvikling av tospråk-fylkeskommune.
4. Positiv og negativ inntektsutjevning (skatteutjevning)
5. Utbetalinger fra havbruksfondet
6. Statlig rammetilskudd føres på art 800, mens andre generelle statstilskudd føres på art 810 (men ikke nødvendigvis på funksjon 840).

841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

1. Kompensasjon for merverdiavgift for anskaffelser i investeringsregnskapet.
Kompensasjon for merverdiavgift for anskaffelser i driftsregnskapet skal henføres til samme funksjon som anskaffelsen.

860 Motpost avskrivninger

1. Avskrivninger er gjort obligatorisk i fylkeskommunenes driftsregnskap. Dette betyr at summen av alle avskrivninger som er utgiftsført på art 590 på de tjenesteytende funksjonene, inntektsføres på art 990 på denne funksjonen.

870 Renter, utbytte og lån

1. Under denne funksjonen føres renter, avdrag, utlån og bruk av lån:
 - a. Renteutgifter (ekskl. forsinkelsesrenter) og renteinntekter, herunder rente og avdragskompensasjon.
 - b. Avdrag på lån
 - c. Bruk av lån
 - d. Utlån av egne midler, og mottatte avdrag på utlån av egne midler. Det vises til skillet mellom utlån og tilskudd til andre, jf. kommuneloven § 14-9 og budsjett- og regnskapsforskriften kapittel 2 og god kommunal regnskapsskikk, se www.gkrs.no. Utlån og avdrag til næringsfond føres på funksjon 701.
 - e. Lån til videre utlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd og mottatte avdrag på lån til videre utlån, føres på artene 512 Avdrag på lån til videreutlån, art 522 Videreutlån, art 912 Bruk av lån til videreutlån og art 922 Mottatte avdrag på videreutlån.
 - f. Avsetning til bundne investeringsfond (mottatte avdrag på utlån).
2. All bruk av lån og utgifter til avdrag bør føres på funksjon 870. Det er likevel anledning å føre på tjenestefunksjon.
3. Utbytte fra annet enn aksjer/andeler som er klassifisert som finansielle anleggsmidler.

880 Avsetninger, bruk av avsetninger, overføring fra drift til investering og inndekning av merforbruk og udekket beløp

1. Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet er obligatoriske poster på denne funksjonen. Det samme gjelder for dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet. Overføringer til investeringsregnskapet bør føres på funksjon 880. Det samme gjelder avsetninger til og bruk av ubundne fond.

899 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år

1. Funksjon 899 skal kun benyttes mot 980.

899 Avvikspost/rapportkontroll

1. Funksjonen brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se rundskriv-H-30/03 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.

9 Innholdet i artene

Endringer i innholdet i artene fra 2022 til 2023 er merket med rød tekst.

Artene er delt inn i ni artsserier, der hver artsserie omfatter arter av lik eller lignende karakter:

Artsserie 0 – Lønn

Artsserie 1 og 2 – Kjøp av varer og tjenester som *inngår* i egen tjenesteproduksjon

Artsserie 3 – Kjøp av varer og tjenester *erstatte* egen tjenesteproduksjon

Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre

Artsserie 5 – Finansutgifter mv.

Artsserie 6 – Salgsinntekter

Artsserie 7 – Overføringer fra andre *med* krav om motytelse mv.

Artsserie 8 – Overføringer fra andre *uten* krav om motytelse

Artsserie 9 – Finansinntekter mv.

Artsseriene og de enkelte artene er forklart i punkt 9.2 til 9.10.

I punkt 9.1 gis først en definisjon av begrepene *staten, kommuner, fylkeskommuner* og *andre*, som benyttes i artsseriene 3, 4 7 og 8.

9.1 Definisjoner

Artene på artsserie 3, 4, 7 og 8 er delt inn etter hvem som er motpart for kjøpet/salget eller overføringen, det vil si om det er *staten*, en annen *kommune*, en annen *fylkeskommune* eller *andre* som er motparten i transaksjonen. Disse er definert/avgrenset som følger:

9.1.1 Staten (artene 300, 400, 700 og 800/810)

Begrepet *staten* omfatter:

1. Departementer, statsforvalteren osv.
2. Statlige institusjoner. Eksempelvis NAV, Skatteetaten, Tolldirektoratet, politiet, domstolene, Statens kartverk, statlige utdanningsinstitusjoner mv.
3. Statlige foretak og forvaltningsbedrifter. Eksempelvis helseforetakene, Statsbygg mv.

9.1.2 Fylkeskommuner (artene 330, 430, 730 og 830)

Begrepet *fylkeskommuner* omfatter:

1. Fylkeskommuner (for en fylkeskommune: andre fylkeskommuner), herunder alle virksomheter som er en del av denne fylkeskommunen som rettssubjekt:
 - a. fylkeskommunekassen
 - b. fylkeskommunens foretak etter kommuneloven kapittel 9
 - c. vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 hvor fylkeskommunen er vertskommune.
2. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for.³⁵
3. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for.³⁶

³⁵ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

³⁶ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

9.1.3 Kommuner (artene 350, 450, 750 og 850)

Begrepet *kommuner* omfatter:

1. Kommuner (for en kommune: andre kommuner), herunder alle virksomheter som er en del av denne kommunen som rettssubjekt:
 - a. kommunekassen
 - b. kommunens foretak etter kommuneloven kapittel 9
 - c. vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 hvor kommunen er vertskommune.
2. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for.³⁷
3. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for.³⁸

9.1.4 Andre (artene 370, 470, 770 og 890)

Begrepet *andre* omfatter:

1. Interkommunale selskaper (IKS) etter IKS-loven der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
2. Interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18 som er eget rettssubjekt der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
3. Kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som er eget rettssubjekt der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
4. Aksjeselskaper, både kommunalt eller fylkeskommunalt, statlig og privat eide.
5. Samvirkeforetak.
6. Foreninger ol.
7. Stiftelser.
8. Annen privat virksomhet (enkeltpersoner, enkeltmannsforetak etc.).
9. Andre selskaper eller juridiske personer/rettsubjekter som ikke er nevnt over.

³⁷ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

³⁸ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

9.2 Artsserie 0 – Lønn

9.2.1 Om artsserien

Artsserie 0 omfatter lønnsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.

I artene 010-089 inngår alle utgifter som er både trekk- og opplysningspliktige.

Godtgjørelser og lønn som er trekkpliktig/opplysningspliktig, men ikke arbeidsgiveravgiftspliktig, føres på art 089.

Lønnsutgifter til enkelte typer aktiviteter føres på særskilte arter:

- Art 070 – Lønn til vedlikehold
- Art 075 – Lønn til renhold

Pensjonsinnskudd (arbeidsgivers andel) og trekkpliktige forsikringsordninger føres på art 090.

Feriepenger og alle andre lov- og avtalefestede tillegg som er tilknyttet stillingen skal følge den enkelte art under 010-090.

På art 099 føres arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-080 og 090.

Sykelønnsrefusjon føres på art 710.

9.2.2 Forklaringer til artene 010 til 099

010 Fastlønn

1. Lønn for fast ansatte i faste stillinger
2. Lønn for faste stillingshjemler, også vikarer/engasjerte for fast ansatte i ulønnet permisjon/ledig stillingshjemmel
3. Avtalefestede tillegg til lønn i faste stillinger, f.eks. lørdag/søndags- og helge-/høytidstillegg m.m (jf. HTA kap. 5)
4. Svangerskapspermisjon (100 prosent): lønnsutgifter belastes 010 og vikarutgifter 020
5. Svangerskapspermisjon (80 prosent): lønnsutgifter til vikaren (20 prosent) belastes 010 og 80 prosent på 020
6. Vaktmestere
7. Ekstra avtaler med leger om utvidet arbeidstid utover normalarbeidsuke
8. Fast regulativ lønn tillitsvalgte (HTA)
9. Samlingsromtillegg (samlingsstyrertillegg)
10. Lønn til vikarer (inkl. avtalefestede tillegg) skal føres som vikarlønn på art 020 dersom det utbetales lønn både til vikaren og den fast ansatte. Dersom lønn til vikarer kommer i stedet for lønn til fast ansatt, skal lønn til vikarer føres på 010/040.

020 Lønn til vikarer

1. Vikarutgifter som kommer i tillegg til fast lønnsutbetaling for stillingen på art 010
2. Vikarlønn for personer som har permisjon med lønn
3. Vikarutgifter for sykefravær, tillitsverv, ombudsverv, svangerskapspermisjon og ferie
4. Lønn til fast ansatte som vikarierer for personer som har sykefravær

030 Lønn til ekstrahjelp

1. Utgifter til midlertidig stillinger/ansatte utover faste stillinger/stillingshjemler Sommerhjelp, sesonghjelp
2. Engasjementer
3. Andre former for ekstrahjelp

040 Overtidslønn

1. Overtidsbetaling utover fast regulativlønn eller annen bestemt lønn. Det vil si samlet overtidsgodtgjørelse.
2. Fast overtidsgodtgjørelse

050 Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser

1. Omsorgstønad
2. Sysselsettingstiltak
3. Lærlinger
4. Utrykning brannvesen, brannøvelser
5. Fosterhjemsgodtgjørelse (arbeidsgodtgjørelsen)
6. Forskjøvet arbeidstid
7. Støttekontakter
8. Turtillegg
9. Fri avis, telefon
10. Honorar (trekkpliktig)
11. Lønn/godtgjørelser tillitsvalgte
12. Tilsynsfører
13. Avlastning
14. Tolketjeneste
15. Sluttvederlag (fallskjerm)
16. Trekkpliktige stipend
17. Lønn ved ettersøk
18. Overskudd på godtgjørelse, der hvor det er beregnet (ellers på art 160)

070 Lønn til vedlikehold

1. Lønn til vedlikeholdsarbeidere (ikke vaktmestere o.l.).
2. Art 070 benyttes ikke til lønnsutgifter i investeringsregnskapet.
3. Lønn knyttet til arbeid med planlegging eller prosjektering skal ikke føres på art 070, men på annen aktuell lønnsart.
4. Vikarer og ekstrahjelp ved vedlikeholdsarbeid
5. Overtid vedlikehold

075 Lønn til renhold

1. Lønn til egne renholdsarbeidere, inkludert renholdsledere
2. Lønn til vikarer og ekstrahjelp renhold
3. Overtid til renholdsarbeidere

080 Godtgjørelser til folkevalgte

1. Tappt arbeidsfortjeneste når politikere tar fri fra arbeid
2. Lønn til ordfører, varaordfører, eventuelt andre heldagspolitikere
3. Godtgjørelser til folkevalgte i politiske råd og utvalg
4. Godtgjørelse til politisk oppnevnte medlemmer i utvalg, råd og styrever
5. Møtegodtgjørelse

089 Trekkpliktig, opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn

1. Introduksjonsstønad
2. Kvalifiseringsstønad
3. Annen opplysningspliktig, men skatte- og avgiftsfri lønn
4. Dersom kommunen overfører midler til private som etter avtale med kommunen utbetaler introduksjonsstønad på vegne av kommunen, føres hele overføringen fra kommunen til private på art 470.

090 Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger

1. Pensjonsinnskudd, fellesordninger
2. Arbeidsgiveravgiftspliktige forsikringsordninger
3. Kollektive ulykkes- og gruppelevsforikringer
4. Pensjonskasser, f.eks. KLP, SLP, egen pensjonskasse
5. Avtalefestet pensjon (AFP)
6. Premieavvik pensjoner (utgiftsføring og inntektsføring)
7. Personforsikringer som ikke er opplysningspliktige føres på art 185

099 Arbeidsgiveravgift

1. Arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-090
2. Arbeidsgiveravgift av premieavvik (utgiftsføring og inntektsføring)
3. Konsulenttenester kan være arbeidsgiveravgiftspliktige dersom vedkommende ikke er selvstendig næringsdrivende.

9.3 Artsserie 1/2 – Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon

9.3.1 Om artsserie 1 og 2

Hovedregel

Artsserie 1/2 benyttes for utgifter til kjøp av varer og tjenester som *inngår* som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon.

Varer og tjenester som inngår i egenproduksjon er varer og tjenester som en leverandør yter til kommunen eller fylkeskommunen, der varen/tjenesten er ”deltjenester” som er nødvendig for at kommunen eller fylkeskommunen skal kunne levere et "sluttprodukt" (se artsserie 3). Eksempler på dette er kjøp av rengjøring i kommunale bygg, kantinedrift, vedlikeholdstjenester.

Kjøp av materiell og tjenester til enkelte typer aktiviteter føres på særskilte arter:

- Art 105 – Undervisningsmateriell
- Art 230 – Vedlikeholdstjenester, påkostning, nybygg og nyanlegg
- Art 260 – Renholds- og vaskeritjenester

Unntak – art 380

Konserninterne kjøp av varer og tjenester skal rapporteres på art 380 og ikke artsserie 1/2 når *begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på *samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

9.3.2 Forklaringer til artene 100 til 195

100 Kontormateriell

1. Utgifter til forbruksmateriell
2. Innkjøp og utgifter til rekvisita, kopieringspapir, tonere til maskiner og skrivere (utenfor serviceavtale)
3. Driftsutgifter til stiftemaskiner/makuleringsmaskiner utenfor driftsavtale
4. Annet kontormateriell
5. Abonnementer på aviser og fagtidsskrift
6. Faglitteratur (ikke bibliotek)
7. Kartverk (kjøp)

105 Undervisningsmateriell

1. Kommuner: Bare grunnskolen er pålagt å bruke denne arten, men andre funksjoner kan benytte arten ved behov (eks. barnehager, fritidsklubber og kulturformål)
2. Fylkeskommuner skal fra 2009 benytte denne arten for læremidler.
3. Utgifter til innkjøp av læremidler/undervisningsmateriell som elever bruker. Trykte og digitale læremiddel (inklusive lisenser) og digitalt utstyr. Eksempler:
 - a. Matvarer til bruk i undervisningen
 - b. Elev-Pc'er, Ipad, Nettbrett
 - c. Arbeidsmaterialer, materialer til sløyd og tekstiler til bruk i håndarbeid
 - d. Klasesett av undervisningsmateriell
 - e. Bøker til skolebibliotek (bøker til folkebibliotek på art 200)
 - f. Fritt skolemateriell
 - g. Lek og sysselsettingsmateriell
 - h. Læremidler til integrering
 - i. Materiell til musikkundervisning
 - j. Læremidler i videregående opplæring

110 Medisinsk forbruksmateriell

1. Mindre medisinsk utstyr, rekvisita
2. Laboratorierekvisita
3. Medisinsk forbruksmateriell
4. Kjemikalier til medisinsk bruk
5. Røntgenrekvisita
6. Surstoff, lystgass, inkontinensartikler mv.

114 Medikamenter

1. Innkjøp av medisiner

115 Matvarer

1. Matvarer til bevertning i kommunal regi
2. Matvarer til bevertning ved møter/utvalg/organisasjoner/råd
3. Matvarer for hjemkjøring
4. Drikkevarer
5. Kioskvarer
6. Matvarer for servering ved kurs og opplæring
7. Skolefrukt og grønt

120 Samlepost for annet forbruksmateriell, varer og tjenester

1. Samlepost for varer og tjenester som ikke kan plasseres i en av de øvrige kategoriene.
2. Sivilarbeidere
3. Tjenestefrikjøp politikere (refusjon lønnsutgifter til fast arbeidsgiver)
4. Velferdstiltak ansatte, for eksempel leie av parkeringsplasser
5. Velferdstiltak brukere
6. Gaver til ansatte
7. Kantinetjenester
8. Annet forbruksmateriell, forbruksvarer
9. Spesialbekledning, arbeidstøy
10. Rengjøringsmateriell til forbruk såpe, vaskemidler, tørkepapir
11. Større rengjøringsutstyr f.eks. rengjøringsmaskiner føres på art 200
12. Kjemikalier, veisalt
13. Filmleie til kino
14. Teaterbilletter
15. Ikke opplysningspliktig dekning av utgifter til eksterne og egne ansatte (støttekontakter etc.). Dette inkluderer hotellutgifter som ikke er knyttet til opplæring/kurs (føres på art 150).
16. Driftsmateriell knyttet til drift av bygg, eksempelvis festeanordninger, filtre, lyskilder, remmer, pakninger mv. Kjøp av utstyr føres på art 200. Materialer knyttet til vedlikehold av bygg føres på art 250.
17. Materialer til drift og vedlikehold av maskiner føres på art 170.
18. Kjøp av kulturtilbud tilknyttet den kulturelle skolesekken (både kjøp til egne elever og kjøp for videreformidling til andre).

130 Post, bank, telefon, internett, bredbånd

1. Betalingsformidling/forvaltningsutgifter
2. Porto
3. Abonnement (faste avgifter og utgifter til bruk) internett/bredbånd, telefon, mobiltelefon og telefaks
4. Personsøker
5. Bankgebyrer
6. Finansielle transaksjoner
7. Bankavtaler
8. Datakommunikasjon
9. Etablering/bruk av Internett
10. Linjeleie
11. Sambandsleie

140 Annonser, reklame, informasjon

1. Stillingsannonser
2. Alle typer annonsemedium
3. Utgivelse/formidling av informasjon
4. Informasjonsavis
5. Kommuneguide
6. Gaver ved representasjon
7. Kinoannonsering
8. Annonsering av åpningstider
9. Trykking, kopiering
10. Telefonkataloger, teleannonser

150 Opplæring og kurs

1. Omfatter utgifter som ikke er opplysningspliktige.
2. Faglig veiledning
3. Utgifter til foreleser/kursholder
4. Opplæringstiltak for ansatte
5. Kursavgifter og oppholdsutgifter ved deltagelse på kurs
6. Opplysningspliktige godtgjørelser i forbindelse med kurs/opplæring føres på art 160/165.

160 Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil mv. som er opplysningspliktige

1. Reiseutgifter
2. Skyssgodtgjørelse
3. Reisegodtgjørelser for kurs
4. Kjøregodtgjørelser
5. Kostgodtgjørelser
6. Losjigodtgjørelse
7. Andre opplysningspliktige reisegodtgjørelser

165 Andre opplysningspliktige godtgjørelser

1. Telefongodtgjørelse går under art 050.
2. Verktøygodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
3. Flyttegodtgjørelser
4. Kompensasjon praksisutgifter
5. Uniformsgodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
6. Opplysningspliktige konsulenthonorar
7. Fosterhemsgodtgjørelse (utgiftsgodtgjørelsen)
8. Ikke opplysningspliktige reiseutgifter føres på art 170

170 Transport og reise

1. Ikke opplysningspliktige reiseutgifter (tog, buss, fly, taxi, ferge etc.), herunder eksempelvis:
 - a. Korttidsleie av transportmidler (enkeltreiser)
 - b. Parkeringsavgift
 - c. Bompenger
2. Utgifter til kjøp av transporttjenester som inngår i kommunal og fylkeskommunal egenproduksjon, eksempelvis:
 - a. Transport som inngår i kommunale primæroppgaver
 - b. Transport av eldre/funksjonshemmede
 - c. Transport av dagpasienter
 - d. Transport av elever og førskolebarn
 - e. Annen transport av personer
 - f. Flyttetjenester
3. Utgifter til drift og vedlikehold av egne og leide transportmidler og anleggsmaskiner o.l., eksempelvis:
 - a. Årsavgifter og forsikringer
 - b. Drivstoff, olje og rekvisita
 - c. Strøm til lading av elektriske kjøretøy
 - d. Vedlikehold, service og reparasjoner, herunder materiell til transportmidler
4. Når utgifter til drift og vedlikehold er inkludert i leieavtaler føres utgiften på art 210.
5. Skyss mellom hjem og skole (skoleskyss): Kommunens utgifter til skoleskyss føres på art 170 (betaling for kjøp av transporttjenester). Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss føres også på art 170 dersom skyssen mellom hjem og skole eventuelt utføres av fylkeskommunen selv (utgifter til drift og vedlikehold av egne/leide transportmidler). Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss som utføres av andre føres på art 370 (evt. 380) (kjøp som erstatter egenproduksjon), og dette vil eksempelvis omfatte betaling for kontrakter med rutebilselskap, betaling for skyss med drosje e.l., betaling for billetter/reisekort til elever, og refusjon av utlegg til elever som skaffer skyss selv.

180 Strøm

1. Strøm/elektrisk kraft til belysning og oppvarming
2. Utgifter vedrørende konsesjonskraft eller kraftrettighet som benyttes i (fylkes)kommunens egne anlegg og bygninger (skal fordeles på byggfunksjonene). Merverdiavgift føres som kompensasjon eller inngående avgift, avhengig av bruk av kraften.

181 Fjernvarme og fjernkjøling

1. Energiutgifter fra fjernvarmeanlegg og utgifter knyttet til fjernkjøling

182 Fyringsolje og fyringsparafin

1. Utgifter til fossil olje og parafin til oppvarming

183 Naturgass og andre fossile gasser

1. Energiutgifter der naturgass og andre fossile gasser (LPG, propan, butan) er energikilde

184 Bioenergi

1. Energiutgifter der bioenergi er energikilde (ved, pellets, briketter, biogass, bioolje, etc.)

185 Forsikringer, vakthold og sikring

1. Forsikring av personer og personell i (fylkes)kommunen (ikke trekk- og opplysningspliktige forsikringsordninger, jf. 090 og 165)
2. Elevforsikring
3. Yrkesskedeforsikring
4. Alarmsystemer, vakthold og vektertjenester
5. Forsikring av bygninger, anlegg, eiendommer, maskiner og utstyr
6. Tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning

190 Leie av lokaler og grunn

1. Husleie for eiendommer i tjenesteytingen, herunder innleie av utleieboliger fra private. Art 190 benyttes i den utstrekning det følger av punkt 5.5.3. Se også punkt 6.5 og 6.6 om husleie mellom regnskapsenheter innenfor samme KOSTRA konsern.
2. Leie av grunn, ubebygde eiendommer
3. Festeavgifter

195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.

1. Kontingenter
2. Eiendomsavgifter
3. Kommunale eiendomsgebyr (vannavgift, kloakkavgift, renovasjonsavgift, feieavgift) som kommunale enheter belastes
4. Byggesaksgebyr
5. TV-lisens
6. Lisenser på dataprogrammer/innkjøp av og oppgradering av dataprogrammer
7. Lisenser til Tono, Bono
8. Kopieringsavtaler (eks .KOPINOR-avgift)
9. Lisens matrikkelen
10. Faste avgifter, lisenser og andre avtaleforpliktelser som gjentar seg (bortsett fra vedlikehold/service, jf. 240).
11. Avgift til staten for sluthåndtering av avfall

9.3.3 Forklaringer til artene 200 til 285

200 Kjøp og finansiell leie leasing av driftsmidler

1. Kjøp og finansiell leie av inventar, utstyr og maskiner, inkludert innkjøpsutgifter. Kjøp og leie av transportmidler føres på art 210.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 200. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Eksempler på driftsmidler: inventar, utstyr og maskiner: møbler, kontorutstyr, bøker, instrumenter, kunst, IKT-utstyr, kjøkkenutstyr, redskaper, verktøy, kontormaskiner, rengjøringsmaskiner, anleggsmaskiner og lignende.
4. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
5. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.

209 Medisinsk utstyr

1. Kjøp og leie (finansiell og operasjonell) av medisinsk utstyr.

210 Kjøp og leie av transportmidler

1. Kjøp og finansiell eller operasjonell leie av transportmidler.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 210. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Ved operasjonell leieavtale føres drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen på art 170 eller annen aktuell art.
4. Eksempler på transportmidler er personbil, buss, lastebil, varebil.
5. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
6. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er omtalt i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.
- ~~7. Utgifter til transportmidler, er bl.a. viktig i pleie og omsorgstjenestene (entydig definisjon av skyssutgifter) og grunnskolen (entydig definisjon av skoleskyss til avgrensning fra utgifter til drift av lokaler).~~

220 Leie av driftsmidler

1. Operasjonell leie av inventar, utstyr og maskiner. Finansiell leie av driftsmidler føres på art 200.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 220. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Eksempler på driftsmidler: se art 200.
4. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
5. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er omtalt i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.

230 Vedlikehold, påkostning nybygg og nyanlegg

1. Art 230 skal kun omfatte innkjøp av varer/tjenester fra andre.
2. Vedlikehold og vedlikeholdsavtaler anlegg og bygninger, innvendig og utvendig
3. Vedlikehold og nyanlegg av kummer og rør anlegg
4. Vedlikehold og nyanlegg av veier
5. Byggetjenester ifm. påkostning eller nyanlegg/nybygg (rivning, rigging, grunnarbeider, ombygging, utvikling mv)
6. Rådgivingstjenester som er nødvendige for å gjennomføre konkrete vedlikeholdstiltak/nybygg/nyanlegg (byggeledelse, prosjektering mv)
7. Under art 230 plasseres alle utgifter knyttet til kjøp av tjenester for vedlikehold av bygg, nybygg, anlegg og nyanlegg, inkl. eksempelvis veier og installasjonstjenester, men ikke inventar og utstyr til nybygg/nyanlegg (jf. art 200). Det kreves ingen oppsplitting av entreprenørfakturaer på eksempelvis arbeid og materialer. Utgiftene føres samlet. Art 230 omfatter ikke vedlikehold av utstyr som ikke er direkte relatert til bygg eller anlegg, dette føres på art 240.
8. Vedlikehold av vegnettet består av tiltak for å ta vare på og sikre funksjonaliteten på den fysiske infrastrukturen. Dette innebærer tiltak for å opprettholde standarden på veidekker og veifundament, grøfter, bruer, tunneler, støyskjermer, holdeplasser og andre tekniske anlegg i tråd med fastsatte kvalitetskrav.
9. Art 230 har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet. I driftsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til vedlikehold. I investeringsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til bygge- eller anleggstjenester ved påkostninger eller investering i nybygg/nyanlegg. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester

1. Art 240 skal kun omfatte innkjøp av driftstjenester fra andre.
2. Vedlikehold av bygg og anlegg knyttes til art 230 og 250.
3. Driftsavtaler for brannvarslingsanlegg, heiser og andre eiendeler
4. Driftsavtaler for teknisk infrastruktur, IT-sentraler og -programmer, kontormaskiner, og annet inventar/utstyr som ikke er direkte byggrelatert.
5. Skadedyrsforebygging og lignende
6. Vaktmesteravtaler (kjøp fra andre).
7. Avtaler for drift av veier (f.eks. brøyting, strøing, feiing, tømning av sandfang og sluk).
8. (Fylkes)Kommunens lønnsutgifter til egne vaktmestere og eget driftspersonell skal rapporteres på artsserie 0 i KOSTRA (art 070 skal benyttes for andelen som gjelder vedlikehold av bygg/eiendom). (fylkes)kommunens utgifter til drift av eget materiell skal føres på art 170 for transportmateriell.

250 Materialer til vedlikehold, påkostning, nybygg, nyanlegg

1. Utgifter til materialer ved vedlikehold av bygninger/anlegg ved påkostning/investeringer i kommunal regi.
2. Eksempelvis maling, betong, trevirke, ledninger mv.
3. Arten har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet.
4. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

260 Renholds- og vaskertjenester

1. Kjøp av renholdstjenester
2. Vask av tekstiler i kommunal regi
3. Leie av renholdspersonale

270 Andre tjenester

1. Kjøp av andre tjenester som inngår i egenproduksjon og som ikke hører naturlig under andre arter. For eksempel:
2. Konsulenttenester (jf. art 165 for utbetaling av opplysningspliktige konsulenthonorarer)
3. Juridisk bistand
4. Kontrolloppgaver
5. Generelle rådgivningstjenester i forbindelse med forvaltning, drift og vedlikehold
6. Vikartjenester
7. Kjøp av tanntekniske tjenester
8. Kjøp av bedriftshelsetjenester
9. Kjøp av undervisningstjenester
10. Tolketjenester
11. Logopedtjenester
12. Egenandel lege/sykehus
13. Refusjon til staten for statlige NAV-ansatte der kommunen dekker deler av lønnen

280 Grunnerverv

1. Kjøp av tomt
2. Kjøp av grunn, salgssummen
3. Ulempeserstatning
4. Dokumentavgift og tinglysingsgebyr

285 Kjøp av eksisterende bygninger og anlegg

1. Kjøp av bygninger salgssummen
2. Kjøp av anlegg salgssummen
3. Dokumentavgift og tinglysingsgebyrer
4. Kjøp av andeler i borettslag og lignende

9.4 Artsserie 3 – Kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon

9.4.1 Om artsserien

Artsserie 3 benyttes for utgifter til kjøp av tjenester som *erstatter* egen tjenesteproduksjon.

Tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon er tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av kommunen eller fylkeskommunen etter avtale mellom leverandøren og (kommunen eller fylkeskommunen). Et typisk eksempel på slike «sluttprodukter» er private institusjoner eller selskaper som etter driftsavtale med kommunen yter pleie og omsorgstjenester eller hjemmehjelp. Man kan si at kommunen i slike tilfeller kjøper «hele» sykehjemsplasser eller hjemmehjelpstjenester i stedet for å produsere dette selv.

Dersom avtalen mellom (kommunen eller fylkeskommunen og leverandøren) innebærer at leverandøren står for både infrastruktur og personellinnsats som skal til for å dekke brukernes behov på et funksjonsområde, vil dette som hovedregel regnes som kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon. Se også boks 5.1.

Artene 300 til 370 benyttes når kjøpet ikke er konserninternt, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, rapporteres på art 380.³⁹

Konserninterne kjøp av varer og tjenester som *inngår* i egen tjenesteproduksjon skal *også* rapporteres på art 380 *når begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

³⁹ Slike kjøp og salg vil alltid gå på samme KOSTRA-funksjon, jf. punkt 6.5.1.

Boks 9.1 Tjenester som erstatter egenproduksjon

Ved kjøp av *individuelle* tjenester føres utgiften på artsserie 3 bare hvis tjenesten dekker alt det vesentlige av en funksjon som er relatert til en enkelt bruker, eksempelvis tjenestene under funksjon 254. I tillegg kreves det at leverandøren står for alle produksjonsmidler knyttet til tjenesten. Eksempelvis:

- For tjenester som tilbys i brukernes hjem, slik som praktisk hjelp i hjemmet, inkluderer dette arbeidskraft, utstyr, transport mv, men ikke lokaler.
- For institusjonsbaserte tjenester som grunnskole, sykehjem og barnehage inkluderer dette også lokaler.

Ved kjøp av *kollektive* tjenester føres utgiften på artsserie 3 bare hvis tjenesten dekker alt det vesentlige av en funksjon som er relatert til alle innbyggere i (fylkes)kommunen, eventuelt en avgrenset del av (fylkes)kommunen, eksempelvis brannvesen (funksjon 339).

Ved kjøp av *infrastrukturtenester* (slik som vei, vannforsyning osv., altså infrastruktur som ikke knytter seg til individuelle eller kollektive tjenester) føres utgiften på artsserie 3 bare hvis leverandøren står for alle produksjonsmidler knyttet til produksjonen og/eller distribusjonen. For de fleste infrastrukturtenester skilles det dermed mellom distribusjonsapparatet og produksjonsapparatet. Dette gjelder vannforsyning, avløp og avfall, men ikke vei. For eksempel vil vannforsyningsanlegget måtte være eiet av leverandøren for at artsserie 3 skal være aktuell.

Dersom kommunen har avtale om vedlikehold av vannforsyningsanlegget med en privat aktør, benyttes artsserie 1/2. For veier benyttes artsserie 1/2 så lenge veien er kommunal eller fylkeskommunal.

9.4.2 Forklaringer til artene 300 til 380

300 Kjøp fra staten

1. Kjøp av tjenester fra staten som erstatter kommunal eller fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempelvis utgifter for utskrivningsklare pasienter (samhandlingsreformen).
2. Fakturaer fra Helfo for helsehjelp i annet EØS-land føres her.

330 Kjøp fra fylkeskommuner

1. Kjøp av tjenester fra (andre) fylkeskommuner som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempelvis utgifter for gjesteelever som fylkeskommunen har i annen fylkeskommune.
2. Kjøp av tjenester som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

350 Kjøp fra kommuner

1. Kjøp av tjenester fra (andre) kommuner som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Gjesteelever i andre kommuners skoler/spesialskoler
 - b. Kjøp av plass i private barnehager i andre kommuner
2. Kjøp av tjenester som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

370 Kjøp fra andre

1. Kjøp av tjenester fra andre som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Tilskudd til private barnehager for å styrke den norskspråklige utviklinga for minoritetsspråklige barn i barnehage.
 - b. Kommunenes utgifter til spesialundervisning og skyss ved frittstående skoler godkjent etter friskoleloven.
 - c. Kommunale driftstilskudd til privat drevne eldresenter eller fritidsklubber.
 - d. Utgifter til privat transportfirma som forestår innsamling av husholdningsavfall.
 - e. Utgifter til privat transportfirma som forestår tømning av septiktanker.
 - f. Kjøp av tjenester sluttbehandling av slam.
 - g. Kommunal finansiering av boliger/institusjoner (f.eks. innen pleie- og omsorgstjenestene eller rusmisbrukeromsorg) som er drevet av private organisasjoner som har driftsavtale med kommunen.
 - h. Driftsavtaler og driftstilskudd til leger eller fysioterapeuter.
 - i. Kjøp av tjenester fra aksjeselskap (f.eks. transporttjeneste for eldre, renovasjonstjeneste).
 - j. Tilskudd til lærebedrifter til lærlinger/lærekandidater (funksjon 570).
 - k. Tilskudd til private barnehager til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.
 - l. Kjøp av tjenester fra private tannleger for arbeid/materiell som erstatter fylkeskommunens ansvar (for eksempel akutt behandling, manglende tilgjengelighet til off. tannlege, behov for særskilt spesialist/kompetanse).
 - m. Betaling veterinærer/veterinærvaktordning.
 - n. Fylkeskommunens utgifter til skyss av elever mellom hjem og skole, når dette ikke utføres av fylkeskommunen selv, jf. art 170.

380 Kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne kjøp, det vil si ved kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1.
2. Dette gjelder både når kjøpet anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 1 og 2) og når kjøpet anses som kjøp som erstatter egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 3).
3. Når kjøper benytter art 380, benytter selger art 780.
4. Art 380 benyttes ikke ved konserninterne kjøp når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 380 benyttes heller ikke ved konserninterne kjøp når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 380 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

9.5 Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre

9.5.1 Om artsserien

Artsserie 4 benyttes for overføringer og tilskudd til andre, det vil si utgifter som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om leveranse av tjenester til eller på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Med leveranse av tjenester menes her tjenester som inngår i eller erstatter kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon.

Videreformidling av tilskudd til andre føres også på artsserie 4.

Artene 400 til 470 benyttes når overføringen eller tilskuddet ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 480 *når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd skal i enkelte tilfeller *ikke* rapporteres på art 480. Dette gjelder når:

- a. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på ulike KOSTRA-funksjoner*, se kapittel 6 og punkt 6.6.1
- b. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se kapittel 6 og punkt 6.7.1.

9.5.2 Forklaringer til artene 400 til 480

400 Overføring til staten

1. Overføringer og tilskudd til staten. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Overføringer til trygdeforvaltningen
 - b. Andre overføringer til staten
 - c. Skatt
 - d. Medfinansiering somatiske tjenester (samhandlingsreformen)
 - e. Kommunens andel av oppholdsutgifter vedrørende opphold i institusjoner (bufetat)
 - f. Kommunens egenbetaling for MultiSystemisk Terapi (MST) (bufetat)
 - g. Avregningsoppgjør fastlegeordningen/fysioterapeuter (tilbakebetaling til staten)

429 Merverdiavgift som gir rett til merverdiavgiftskompensasjon

1. Merverdiavgift på anskaffelser som gir rett til kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner utgiftsføres på art 429 og henføres til funksjonen der merverdikompensasjonsutgiften er påløpt.
2. Merverdiavgift som kan kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, inntektsføres på art 729. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser som er utgiftsført i driftsregnskapet, henføres til funksjonen der mva-kompensasjonsutgiften er påløpt. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler.

430 Overføring til fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd til (andre) fylkeskommuner. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner.
2. Overføringer og tilskudd til:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

450 Overføring til kommuner

1. Overføringer og tilskudd til (andre) kommuner. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Overføring av (deler av) generelt statstilskudd til flyktninger ved flytting av tilskuddsberettigede personer
 - b. Overføring av spillemidler fra fylkeskommunen til kommuner
2. Overføringer og tilskudd til:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

470 Overføring til andre

1. Overføringer og tilskudd til andre. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet andre.
2. Eksempler:
 - a. Tap på fordringer og garantier
 - b. Støtte til organisasjoner/lag, herunder overføring av spillemidler fra kommunen
 - c. Kjøp av konsesjonskraft, kraftrettighet og annen kraft for videresalg, (merverdiavgift behandles likt som annet kjøp for videresalg)
 - d. Tilskudd til fritidstiltak, kulturtiltak, velforeninger
 - e. Tilskudd/utgifter til håndverkere og materiale ifbm med vern av bygninger som kommunen/fylkeskommunen ikke eier selv
 - f. Bidrag barnevern
 - g. Bidrag barnehageopphold og SFO
 - h. Vedtak fra barnevernet om støtte til oppholdsavgift i barnehage (egen eller privat) eller i SFO
 - i. Støtte til husleieutgifter, eksempelvis innenfor en Ungbo-ordning
 - j. Næringstilskudd
 - k. Kontantstøtte
 - l. Annen økonomisk stønad til privatpersoner
 - m. Tilskudd til kirkelig fellesråd, og verdi av tjenesteytingsavtale med fellesrådet
 - n. Bidrag til redusert foreldrebetaling i private barnehager
 - o. Erstatninger, herunder ulempestatning og andre erstatninger knyttet til grunnerverv
 - p. Tilskudd til kraftselskap for subsidiering av energi/strøm til private/innbyggere
 - q. Dekning av utgifter for personer (eks. transporttjenester, busskort, leie av buss/taxi) når dette er økonomisk stønad gitt etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19.
 - r. Dekning av utgifter til deltakere i introduksjons- eller kvalifiseringsordningen (utgifter utover introduksjonsstønad/kvalifiseringsstønad) – eksempelvis kjøreopplæring, arbeidsklær, reiseutgifter.
3. Tilbakebetaling løyvegebyr (godstransport). Ved innlevering av løyve krediteres art 620.

480 Overføring til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne overføringer, det vil si ved overføringer til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1
2. Når overfører benytter art 480, benytter mottaker art 880.
3. Art 480 benyttes ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 480 benyttes heller ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 480 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

9.6 Artsserie 5 – Finansutgifter mv.

9.6.1 Om artsserien

På artene 500 til 529 føres utlån, utgifter som gjelder lån og andre finansutgifter, samt kjøp av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler.

Utlån rapporteres på art 520, men konserninterne utlån føres på art 521, se kapittel 6 og punkt 6.8.1.

Avdrag rapporteres på art 510, men avdrag på konserninterne lån føres på art 511 (*i investeringsregnskapet*), se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2.

Renter rapporteres på art 500, men konserninterne renter føres på art 501 *når både renteutgiftene og renteinntektene føres i samme regnskap*, se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2.

På artene 530 til 570 føres dekning av tidligere års merforbruk/udekket beløp, avsetninger til fond og overføring til investering.

Avskrivninger føres på art 590.

9.6.2 Forklaringer til artene 500 til 590

500 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

1. Lånekostnader
2. Forsinkelsesrenter
3. Låneomkostninger

501 Konserninterne renteutgifter

1. Arten benyttes for renter på konserninterne lån, det vil si for renteutgifter til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når rentene føres i samme regnskap, se punkt 6.8.3.2.
2. Art 501 benyttes også dersom renteutgiftene og renteinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Når låntaker benytter art 501, benytter långiver art 901.
4. Art 501 benyttes ikke ved konserninterne renter når renteutgiftene og renteinntektene føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 500, se punkt 6.8.3.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 501 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

509 Tap på finansielle instrumenter

1. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert gevinst/verdiøkning ved senere verdireduksjon. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Urealisert tap/verdiøkning på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.
2. Realiserte tap ved salg/oppør/avvikling.

510 Avdrag på lån

1. Arten benyttes ved avdrag på eksterne låneopptak, det vil si avdrag på lån til banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår i samme KOSTRA konsern.
2. Arten benyttes også ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se art 511.

511 Konserninterne avdrag

1. Arten benyttes for avdrag på konserninterne lån, det vil si for avdragsutgifter til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap, se punkt 6.8.2.2.
2. Art 511 benyttes også dersom avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 511 benyttes enten långiver har finansert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler.
4. Når låntaker benytter art 511, benytter långiver art 921.
5. Art 511 benyttes ikke ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 510, se punkt 6.8.2.1.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 511 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 5, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

512 Avdrag på lån til videreutlån

1. Avdrag på lån tatt opp med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd. Art 512 benyttes kun ved avdrag til eksterne långivere på lån som nevnt under art 912.
2. Avdrag på lån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Avdrag på andre videreutlån føres på funksjon 870.

520 Utlån

1. Utlån av egne midler, eksempelvis:
 - a. Sosiale utlån
 - b. Utlån næringsfond
 - c. Forskotteringer som er finansiert med egne midler
 - d. Andre utlån til private (selskaper, privatpersoner eller lignende)
2. Art 520 benyttes kun dersom låntaker er ekstern, det vil si at låntaker ikke inngår samme KOSTRA konsern.
3. Art 520 benyttes kun ved utlån av egne midler. Dette vil både omfatte
 - a. utlån av regnskapsenhets midler, og
 - b. utlån av midler som regnskapsenheten har fått overført fra en annen regnskapsenhet innenfor KOSTRA konsern gjennom et konserninternt lån finansiert med egne midler, det vil si der utlånet for kommunens KOSTRA konsern reelt sett er utlån av egne midler (eksempel: kommunekassen låner ut fondsmidler til det kommunale foretaket på art 521, foretaket benytter det interne lånet (art 911) til å finansiere et ekstern utlån på art 520).
4. Utlån som er finansiert med eksternt låneopptak skal ikke føres på art 520, se art 522 og også 521.
5. Det vises til skillet mellom utlån og tilskudd til andre, jf. god kommunal regnskapsskikk, se www.gkrs.no.

521 Konserninterne utlån

1. Arten benyttes for konserninterne utlån, det vil si for utlån til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1 og 6.8.1.
2. Art 521 benyttes også dersom utlånet og bruken av lånet eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 521 benyttes hvis långiver har finansert det konserninterne utlånet med egne midler og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av eget anleggsmiddel (egenkapitalfinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. utlån til eksterne mottakere (egenkapitalfinansiering av utlån for KOSTRA-konsernet).
4. Art 521 benyttes også hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med eksternt innlån, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av egen investering med hjemmel i kommuneloven § 14-15 (lånefinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17-første ledd. Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og konserninternt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av konserninternt lån på art 911, og videreutlån på art 522.
5. Når långiver benytter art 521, benytter låntaker art 911.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 521 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

522 Videreutlån

1. Videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd, herunder videreutlån til forskuttering.
2. Art 522 benyttes kun dersom låntaker er ekstern. Det vil si at låntaker ikke inngår samme KOSTRA konsern.
3. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283.
4. Andre videreutlån enn de som føres på funksjon 283, føres som utgangspunkt på funksjon 870.

529 Kjøp av aksjer og andeler

1. Arten benyttes ved kjøp av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også egenkapitalinnskudd for eksempel i KLP.

530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp

1. Arten brukes også i investeringsregnskapet ved dekning av udekket.

540 Avsetninger til ubundne fond

1. Arten benyttes ved avsetning til ubundne fond i drift og i investering.

550 Avsetninger til bundne fond

1. Arten benyttes ved avsetning til bundne fond i drift og i investering.

570 Overføring til investering**589 Rapportkontroll (positivt avvik)**

1. Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se kapittel 13 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.
2. Arten brukes når sum inntekter, lån og egenkapitaldisposisjoner er større enn sum kostnader, lån og egenkapitaldisposisjoner.

590 Avskrivninger

1. Avskrivninger belastes den aktuelle virksomheten/funksjonen. Avskrivningene har motpost art 990 (på funksjon 860).

9.7 Artsserie 6 – Salgsinntekter

9.7.1 Om artsserien

Hovedregel

Artsserie 6 benyttes for brukerbetalinger, gebyrer og avgifter, og salgs- og leieinntekter.

Ved merverdiavgiftspliktig omsetning benyttes artene 630 til 650.

Salg av tjenester til innbyggere mv. og salg av tjenester ("deltjenester") som inngår i andre kommuners eller fylkeskommuners egen tjenesteproduksjon føres på artsserie 6. Merverdiavgiftspliktige vederlag føres alltid på artsserie 6 og ikke artsserie 7.

Unntak – art 780

Konserninterne salg av varer og tjenester skal rapporteres på art 780 og ikke artsserie 6 når *begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på *samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

9.7.2 Forklaringer til artene 600 til 670

600 Brukerbetalinger

1. Inntekter av brukerbetaling knyttet til faste avtaler/abonnementer om generelle kommunale tjenester.
2. Brukerbetaling for hjemmetjenester
3. Dagopphold
4. Egenandeler
5. Vederlag for opphold på institusjon (også den delen av brukerbetalingen som eventuelt refunderes fra NAV når NAV dekker en del av brukerbetalingen)
6. Oppholdsbetaling i barnehager
7. Oppholdsbetaling SFO
8. Foreldrebetaling kultur- og musikkskoler
9. Vederlag for sykehjemsplasser

620 Annet salg av varer og tjenester, gebyrer o.l. som ikke er merverdiavgiftspliktig

1. Kommunale salgs- og leieinntekter (ekskl. husleie) av varierende og «tilfeldig» karakter som er avgiftsfrie (jf. art 650) . Salg av tjenester til andre som ikke er merverdiavgiftspliktige. Eksempler:
 - a. Salgs- og skjenkeavgifter alkohol
 - b. Løyvegebyrer. Tilbakebetaling løyvegebyr ved innlevering av løyve (godstransport) debiteres art 620.
 - c. Fylkeskommunens inntekter fra formidling av kulturtilbud til kommunene knyttet til den kulturelle skolesekken
 - d. Bompenginntekter fra egne bommer
2. Merverdiavgiftsreglene bestemmer hva som skal føres her

629 Billettinntekter

1. Merverdiavgiftspliktige parkeringsbilletter og andre merverdiavgiftspliktige billettinntekter føres på art 650

630 Utleie av boliger og lokaler mv. og festeavgifter

1. Leieinntekter fra kommunale utleieboliger, eksempelvis trygde-, personal- og gjennomgangsboliger eller Ungbo-boliger. Herunder husleiesubsidier/støtte som ikke utbetales direkte til leietaker, men der støtten overføres direkte (internt) til kommunenes utleieenhet.
2. Festeavgifter for kommunale tomter
3. Utleie av lokaler i for eksempel kulturbygg og ungdomsklubber
4. Merverdiavgiftspliktig husleie skal føres på art 630. Se likevel unntak i punkt 5.5.3 om internhusleie og punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

640 Merverdiavgiftspliktige gebyrer

1. Kommunale årsgebyrer (vann, avløp, feiing, renovasjon og slamtømming)
2. Tilknytningsgebyr (vann og avløp)
3. Art 640 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

650 Annet merverdiavgiftspliktig salg av varer og tjenester

1. Salg av varer og tjenester til andre som er merverdiavgiftspliktige (salgsinntekter og billettinntekter som er merverdiavgiftspliktige).
2. Inntekter ved videresalg av konsesjonskraft, kraftrettighet eller annen kraft.
3. Art 640 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

660 Salg av driftsmidler

1. Inntekter fra salg av driftsmidler. Merverdiavgiftspliktig salg av driftsmidler føres også her.

670 Salg av fast eiendom

1. Inntekter fra salg av tomter, bygninger m.m.
2. Salg av andeler (leiligheter) i borettslag etc.

9.8 Artsserie 7 – Overføringer fra andre med krav om motytelse mv.

9.8.1 Om artsserien

Artsserie 7 benyttes for overføringer og tilskudd fra andre hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Også inntekter hvor det ikke gis en ytelse til den som yter tilskuddet kan inngå her. Artsserien omfatter flere typer inntekter, av litt ulik art, typisk (ikke uttømmende):

- Tilskudd til finansiering av bestemte utgifter
- Refusjoner av påløpte utgifter eller utlegg som er pådratt for andre
- Betaling for "hele" tjenester hvor tjenesten erstatter andre kommuners eller fylkeskommuners egen tjenesteproduksjon (salg eller leveranse av "hele tjenester"/"sluttprodukter", eksempelvis sykehjemsplasser)

Artene 700 til 770 benyttes når overføringen, tilskuddet mv. ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne salg av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, rapporteres på art 780.⁴⁰

Konserninterne salg av varer og tjenester som *inngår* i kjøpers egen tjenesteproduksjon skal *også* rapporteres på art 780 *når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

⁴⁰ Slike kjøp og salg vil alltid gå på samme KOSTRA-funksjon, jf. punkt 6.5.1.

9.8.2 Forklaringer til artene 700 til 780

700 Refusjon fra staten

1. Overføringer og tilskudd fra staten hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Toppfinansieringstilskudd ressurskrevende tjenester (tilskuddet fordeles på aktuelle funksjoner)
 - b. Refusjon fra NAV-stat (eksempelvis kvalifiseringsprogram)
 - c. Refusjon for skyssutgifter til hjemmesykepleie
 - d. Fastlønnstilskudd for leger/fysioterapeuter
 - e. Avregningsoppgjør fastlegeordningen (utbetaling fra staten)
 - f. Tilskudd til ekstra språkopplæring av fremmedspråklige elever
 - g. Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
 - h. Tilretteleggingstilskudd NAV-stat
 - i. Tilskudd som gis ifm. flom, orkaner og lignende føres på art 700
 - j. Andre tilskuddsordninger som er knyttet til produksjon av et bestemt antall tjenester defineres som refusjoner

710 Sykelønnsrefusjon

1. Sykelønnsrefusjon fra folketrygden
2. Refusjon for fødselspenger

729 Kompensasjon for merverdiavgift

1. Merverdiavgift som omfattes av generell kompensasjonsordning, og som skal kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, jf. art 429.
2. Art 729 gjelder anskaffelser foretatt i driftsregnskapet og i investeringsregnskapet.
3. Kompensasjon for anskaffelser i driftsregnskapet henføres til funksjonen der merverdiavgiftskompensasjonsutgiften er påløpt.
4. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet er frie midler som skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler. Kompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841.

730 Refusjon fra fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) fylkeskommuner hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempler:
 - a. Refusjon av kommunale avgifter i forbindelse med fylkesveier
 - b. Lærlingetilskudd

750 Refusjon fra kommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) kommuner hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Gjestelever
 - b. Avtale om sykehjemsplasser
 - c. Barnehageplasser

770 Refusjon fra andre

1. Overføringer og tilskudd fra andre hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Refusjon etter plan- og bygningsloven
 - b. Utbetaling av forsikringsoppgjør
 - c. Bompenginntekter fra bompengeselskap, refundert via Statens vegvesen
 - d. Refusjon av utlegg som er trukket i ansattes lønn
 - e. Refusjon av utlegg som kommunen har pådratt seg for andre

780 Salg til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne salg, det vil si ved salg til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1. Dette gjelder også når salget er merverdiavgiftspliktig, det vil si at art 780 benyttes i stedet for artene 630⁴¹ til 650.
2. Når selger benytter art 780, benytter kjøper art 380.
3. Art 780 benyttes ikke ved konserninterne salg når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 780 benyttes heller ikke ved konserninterne salg når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 780 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

⁴¹ Merverdiavgiftspliktig husleie.

9.9 Artsserie 8 – Overføringer fra andre uten krav om motytelse

9.9.1 Om artsserien

Artsserie 8 benyttes for rammetilskudd, skatteinntekter og andre overføringer og tilskudd som kommunen eller fylkeskommunen mottar uavhengig av tjenesteproduksjonen, det vil si at overføringens eller tilskuddets størrelse ikke avhenger av den faktiske tjenesteproduksjonen.

Artene 800 til 870 benyttes når overføringen eller tilskuddet ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 880 *når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd skal i enkelte tilfeller *ikke* rapporteres på art 880. Dette gjelder når:

- a. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på ulike KOSTRA-funksjoner*, se kapittel 6 og punkt 6.6.1
- b. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se kapittel 6 og punkt 6.7.1

9.9.2 Forklaringer til artene 800 til 890

800 Rammetilskudd

1. Rammetilskudd fra staten, inklusive positiv og negativ inntektsutjevning (skatteutjevning).

810 Andre statlige overføringer

1. Overføringer og tilskudd fra staten. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Vertskommunetilskudd (HVPU)
 - b. Lønntilskudd til omsorgssektoren
 - c. Utbedringstilskudd til boliger
 - d. Integreringstilskudd
 - e. Tilskudd til bosetting av mindreårige flyktninger
 - f. Engangstilskudd flyktninger over 60 år
 - g. Hjemfallsinntekter
 - h. Prosjektskjønnsmidler
 - i. Statlige tilskudd som gjelder ren videreformidling, herunder innbetaling av spillemidler til fylkeskommunen (også den delen som fylkeskommunen har fått tildelt selv).
 - j. Tilskudd fra Sametinget til drift og utvikling av tospråk-kommune/fylkeskommune
 - k. Rente- og avdragskompensasjon
 - l. Utbetalinger fra Havbruksfondet

830 Overføring fra fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) fylkeskommuner. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempelvis overføring av spillemidler til kommunen fra fylkeskommunen (også den delen av spillemidlene som kommunen har fått tildelt selv).
2. Overføringer og tilskudd fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

850 Overføring fra kommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) kommuner. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempelvis integreringstilskudd ved flytting av flyktninger i integreringsperioden.
2. Overføringer og tilskudd fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

870 Skatt på inntekt og formue

1. Skatt på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere.
Art 870 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg

1. Eiendomsskatt fra vannkraftanlegg beregnet på grunnlagene fastsatt av Skattedirektoratet. Eiendomsskatt fra kraftnett (kraftlinjer med transformatorstasjoner og koblingsstasjoner) føres på art 876. Art 871 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

872 Eiendomsskatt vindkraftverk

1. Vindkraftverk med tilhørende grunneiendom. Art 872 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg

1. Anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum. Art 873 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

876 Eiendomsskatt næringsseiendom m.m.

1. Kraftnett (kraftlinjer med transformatorstasjoner og koblingsstasjoner), næringsseiendom, ubebygde tomter og annen eiendom som ikke dekket av artene 871 – 875. Art 876 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

~~874 Eiendomsskatt annen eiendom— utgår fra og med 2023~~

- ~~1. Kraftanlegg, kraftnett, vindkraftverk, petroleumsanlegg, næringsseiendommer, ubebygde tomter og annen fast eiendom (endret 14.12.2021).
Art 874 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.~~

875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger

1. Art 875 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

877 Andre direkte og indirekte skatter

1. Konesjonsavgift
2. Naturressursskatt. Naturressursskatt føres på funksjon 800.
3. **Produksjonsavgift på landbasert vindkraft. Avgiften føres å funksjon 840.**
4. Andre direkte og indirekte skatter under art 877 føres på aktuell tjenestefunksjon.

880 Overføring fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne overføringer, det vil si ved overføringer fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1.
2. Når mottaker benytter art 880, benytter overfører art 480.
3. Art 880 benyttes ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 880 benyttes heller ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 880 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

890 Overføringer fra andre

1. Overføringer og tilskudd fra andre. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Gaver fra private, herunder ”arv” (testamentariske gaver).
 - b. Innbetaling på tapsførte fordringer.

9.10 Artsserie 9 – Finansinntekter mv.

9.10.1 Om artsserien

På artene 900 til 929 føres bruk av lån, inntekter som gjelder lån og andre finansinntekter, samt salg av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler.

Bruk av lån rapporteres på art 910, men bruk av konserninterne lån føres på art 911, se kapittel 6 og punkt 6.8.1.

Mottatte avdrag på utlån rapporteres på art 920, men mottatte avdrag på konserninterne utlån føres på art 921 *når både avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap (i investeringsregnskapet)*, se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2.

Renter rapporteres på art 900, men konserninterne renter føres på art 901 *når både renteutgiftene og renteinntektene føres i samme regnskap*, se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2.

På artene 940 til 970 føres bruk av fond og overføring fra investering.

Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning føres på art 980.

Motpost avskrivninger føres på art 990.

9.10.2 Forklaringer til artene 900 til 990

900 Renteinntekter

1. Renteinntekter, renter på formidlingslån, forsinkelsesrenter

901 Konserninterne renteinntekter

1. Arten benyttes for renter på konserninterne lån, det vil si for renteinntekter fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3. men bare når rentene føres i samme regnskap, se punkt 6.8.3.2.
2. Art 901 benyttes også dersom renteutgiftene og renteinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Når långiver benytter art 901, benytter låntaker art 501.
4. Art 901 benyttes ikke ved konserninterne renter når renteutgiftene og renteinntektene føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 900, se punkt 6.8.3.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 901 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

905 Utbytte og eieruttak

909 Gevinst på finansielle instrumenter

1. Urealisert gevinst/verdistigning på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert tap/verdireduksjon ved senere verdiøkning. Tilbakeføring av urealisert tap/verdireduksjon (opp til anskaffelseskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Tilbakeføring av urealisert tap/verdiøkning (ned til opptakskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.
2. Realiserte gevinster ved salg/avvikling/oppheving.

910 Bruk av lån

1. Arten benyttes ved bruk av eksternt innlån i investeringsregnskapet, det vil si lån fra banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår i samme KOSTRA konsern.

911 Bruk av konserninterne lån

1. Arten benyttes for bruk av konserninterne lån, det vil si bruk av lån fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1 og 6.8.1.
2. Art 911 benyttes også dersom utlånet og bruken av lånet eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 911 benyttes hvis långiver har finansert det konserninterne utlånet med egne midler, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av eget anleggsmiddel (egenkapitalfinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. utlån til eksterne mottakere (egenkapitalfinansiering av utlån for KOSTRA-konsernet).
4. Art 911 benyttes også hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med eksternt innlån, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av egen investering med hjemmel i kommuneloven § 14-15 (lånefinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.
Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og konserninternt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av konserninternt lån på art 911, og videreutlån på art 522.
5. Når låntaker benytter art 911, benytter långiver art 521.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 911 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

912 Bruk av lån til videreutlån

1. Arten brukes ved finansiering av videreutlån (bruk av lån) foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.
2. Art 912 benyttes kun dersom långiver er ekstern. Det vil si lån fra banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår samme KOSTRA konsern.
3. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283.
4. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

920 Mottatte avdrag på utlån

1. Mottatte avdrag fra eksterne låntakere på utlån av egne midler som nevnt under art 520. Omfatter også tilbakebetaling av forskotteringer der utlånet er finansiert med egne midler, jf. art 520. Mottatte avdrag på utlån som er finansiert med eksternt låneopptak skal ikke føres på art 920.
2. Arten benyttes også ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se art 921.

921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån

1. Arten benyttes for mottatte avdrag på konserninterne lån, det vil si for avdragsinntekter fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap, se punkt 6.8.2.2.
2. Art 921 benyttes også dersom avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 921 benyttes enten långiver har finansert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler.
4. Når långiver benytter art 921, benytter låntaker art 511.
5. Art 921 benyttes ikke ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 920, se punkt 6.8.2.1.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 921 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 5, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

922 Mottatte avdrag på videreutlån

1. Mottatte avdrag på videreutlån, herunder tilbakebetalinger av forskutteringer, foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd. Art 922 benyttes kun ved mottatte avdrag fra eksterne låntakere på videreutlån som nevnt under art 522.
2. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

929 Salg av aksjer og andeler

1. Arten benyttes ved salg av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også tilbakebetaling av egenkapitalinnskudd KLP.

940 Bruk av ubundne fond

1. Arten benyttes ved bruk av ubundne fond i drift og i investering.

950 Bruk av bundne fond

1. Arten benyttes ved bruk av bundne fond i drift og i investering.

970 Overføring fra drift**980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år**

1. Arten brukes også i investeringsregnskapet ved udekket.
2. Arten kan kun benyttes på funksjon 899.

989 Rapportkontroll (negativt avvik)

1. Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se kapittel 13 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.
2. Arten brukes når sum inntekter, lån og egenkapitaldisposisjoner er lavere enn sum kostnader, lån og egenkapitaldisposisjoner.

990 Motpost avskrivninger

1. Motpost til alle avskrivninger som de enkelte funksjonene/virksomhetene er belastet med. Inntektsføring av alle avskrivninger skjer på funksjon 860.

10 Ugyldige og ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, art og funksjon

10.1 SSBs kontrollprogram

Ved rapportering til KOSTRA vil enkelte kombinasjoner av kontoklasse, funksjon og art regnes som ugyldige eller ulogiske.

Dersom det rapporteres kombinasjoner som er ugyldige, vil rapporteringsfila ikke bli godkjent i SSBs innrapporteringsportal. Feilen må da rettes opp før ny innrapportering foretas.

Dersom det rapporteres kombinasjoner som er ulogiske, vil avsenderen motta en melding/advarsel om at regnskapet kan inneholde feil. Den rapporteringspliktige bør (må) da undersøke om det er riktig å foreta retting.

Nærmere informasjon om kontrollene i SSBs innrapporteringsportal finnes på SSBs nettsider: <https://www.ssb.no/innrapportering/kostra-innrapportering>

10.2 Ugyldige og ulogiske kombinasjoner

Endringer i ugyldige og ulogiske kombinasjoner fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

Oversikten gjelder for alle regnskapene som skal rapporteres til KOSTRA, unntatt der noe annet er angitt.

10.2.1 Funksjoner og kontoklasse

10.2.1.1 Funksjoner som er ugyldige i drift

- Funksjon 841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

10.2.1.2 Funksjoner som er ugyldige i investering

- Funksjon 800 Skatt på inntekt og formue
- Funksjon 840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
- Funksjon 850 Statstilskudd for bosetting og integrering av flyktninger og drift av asylmottak
- Funksjon 860 Motpost avskrivninger

10.2.1.3 Funksjoner som er ulogiske i investering

- Funksjonene 100 og 400 Politisk styring
- Funksjonene 110 og 410 Kontroll og revisjon
- Funksjonene 121 og 421 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
- Funksjonene 170 og 470 Årets premieavvik
- Funksjonene 171 og 471 Amortisering av tidligere års premieavvik

10.2.1.4 Funksjoner som er ugyldige*

*Gjelder for kommunale og fylkeskommunale foretak, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap, lånefond og interkommunale selskaper (IKS)

- Funksjon 800 Skatt på inntekt og formue
- Funksjon 840 Rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
- Funksjon 850 Statstilskudd for bosetting og integrering av flyktninger og drift av asylmottak, **gjelder kun for lånefond**

10.2.2 Arter og kontoklasse

10.2.2.1 Arter som er ugyldige i drift

- Art 280 Grunnerverv
- Art 512 Avdrag på videreutlån
- Art 521 Konserninterne utlån
- Art 522 Videreutlån
- Art 529 Kjøp av aksjer og andeler
- Art 670 Salg av fast eiendom
- Art 910 Bruk av lån
- Art 911 Bruk av konserninterne lån
- Art 912 Bruk av lån til videreutlån
- Art 921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån, arten er gyldig i drift for lånefond når det følger av budsjett- og regnskapsforskriften § 9-2.
- Art 922 Mottatte avdrag på videreutlån
- Art 929 Salg av aksjer og andeler
- Art 970 Overføring fra drift

10.2.2.2 Arter som er ulogiske i drift

- Art 285 Kjøp av eksisterende bygninger og anlegg
- Art 520 Utlån – *kun gyldig i drift for sosiale utlån og næringsutlån som finansieres av driftsinntekter*
- Art 660 Salg av driftsmidler
- Art 920 Mottatte avdrag på utlån – *kun gyldig i drift for mottatte avdrag på sosiale utlån og næringsutlån som har blitt finansiert av driftsinntekter*

10.2.2.3 Arter som er ugyldige i investering

- Art 070 Lønn vedlikehold
- Art 080 Godtgjørelser til folkevalgte
- Art 110 Medisinsk forbruksmateriell
- Art 114 Medikamenter
- Art 240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester
- Art 509 Tap på finansielle instrumenter
- Art 570 Overføring til investering
- Art 590 Avskrivninger
- Art 600 Brukerbetalinger
- Art 629 Billettinntekter
- Art 630 Utleie av boliger og lokaler mv. og festeavgifter
- Art 640 Merverdiavgiftspliktige gebyrer
- Art 800 Rammetilskudd
- Art 870 Skatt på inntekt og formue
- ~~Art 874 Eiendomsskatt annen eiendom~~
- ~~Art 871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg~~
- ~~Art 872 Eiendomsskatt vindkraftverk~~
- ~~Art 873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg~~
- Art 875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger
- ~~Art 876 Eiendomsskatt næringseiendom m.m.~~

- Art 877 Andre direkte og indirekte skatter
- Art 909 Gevinster på finansielle instrumenter
- Art 990 Motpost avskrivninger

10.2.2.4 *Arter som er ulogiske i investering*

- Art 620 Annet salg av varer og tjenester, gebyrer o.l. som ikke er merverdiavgiftspliktig
- Art 650 Annet merverdiavgiftspliktig salg av varer og tjenester
- Art 900 Renteinntekter

10.2.2.5 *Arter som kun er gyldige for kommunekassen, fylkeskommunekassen og konsolidert regnskap**

**Ugyldige for kommunale og fylkeskommunale foretak, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap, lånefond og interkommunale selskaper (IKS)*

- Art 800 Rammetilskudd
- Art 870 Skatt på inntekt og formue
- ~~Art 874 Eiendomsskatt annen eiendom~~
- Art 871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg
- Art 872 Eiendomsskatt vindkraftverk
- Art 873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg
- Art 875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger
- Art 876 Eiendomsskatt næringseiendom m.m.
-
- Art 877 Andre direkte og indirekte skatter

10.2.2.6 *Arter som kun er gyldige for kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven*

- Art 589 Rapportkontroll – positivt avvik
- Art 989 Rapportkontroll – negativt avvik

10.2.2.7 *Arter som er ulogiske for kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven*

- Art 530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp
- Art 570 Overføring til investering
- Art 970 Overføring fra drift
- Art 980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndeckning i senere år

10.2.3 Funksjoner og arter

10.2.3.1 *Arter som kun er gyldige i kombinasjon med funksjon 800*

- Art 870 Skatt på inntekt og formue
- ~~Art 874 Eiendomsskatt annen eiendom~~
- Art 871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg
- Art 872 Eiendomsskatt vindkraftverk
- Art 873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg
- Art 875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger
- Art 876 Eiendomsskatt næringseiendom m.m.

10.2.3.2 *Arter som kun er gyldige i kombinasjon med funksjon 840*

- Art 800 Rammetilskudd

10.2.3.3 *Arter som i investeringsregnskapet kun er gyldig i kombinasjon med funksjon 841*

- Art 729 Kompensasjon for merverdiavgift

10.2.3.4 *Arter som kun er gyldig i kombinasjon med funksjon 880*

- Art 530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp

10.2.3.5 *Arter som kun er gyldig i kombinasjon med funksjon 899*

- 589 Rapportkontroll (positivt avvik)
- 980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år
- 989 Rapportkontroll (negativt avvik)

11 Balansekapitler og sektorkoder

Endringer fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

Eiendeler, gjeld og egenkapital i balanseregnskapet skal rapporteres på balansekapitlene som nevnt i punkt 11.1⁴² og på sektorkodene som nevnt i punkt 11.2.

I punkt 11.3 gis det en oversikt over logiske kombinasjoner av balansekapitler og sektorkoder.

11.1 Balansekapitler

11.1.1 Omløpsmidler (hovedkapittel 1)

Kapittel 10 Bankinnskudd og kontanter

1. Bankinnskudd og kontanter

Kapittel 11 Obligasjoner (omløpsmidler)

1. Obligasjoner som er klassifisert som finansielle omløpsmidler.
2. Obligasjoner er definert som omsettelige standardiserte verdipapirer med opprinnelig løpetid på over et år. Dette omfatter statsobligasjoner, kommuneobligasjoner og andre obligasjoner utstedt til ihendehaver, med meldeplikt til Norges Bank, jf. forskrift nr. 1247 av 20. desember 1996. Omfatter også obligasjoner utstedt i Norge av utlendinger, samt obligasjoner utstedt i utlandet av nordmenn eller utlendinger.

Kapittel 12 Sertifikater

1. Sertifikater som er klassifisert som finansielle omløpsmidler.
2. Sertifikater er omsettelige verdipapirer med opprinnelig løpetid på maksimum ett år. Dette inkluderer statskasseveksler utstedt av den norske stat eller andre stater. Sertifikatene kan utstedes av staten (statssertifikater), banker (banksertifikater), kredittforetak (kreditsertifikater), finansieringsselskaper (finanssertifikater), statlige låneinstitutter, kommuneforvaltningen samt offentlige og private foretak (lånesertifikater) og utlandet.

⁴² Klassifiseringen av ulike typer eiendeler, gjeld og egenkapital ved KOSTRA-rapporteringen følger klassifiseringsreglene i budsjett- og regnskapsforskriften § 3-1 og § 5-8.

Kapittel 13 Kundefordringer

1. Kundefordringer. Utestående etter salg av varer eller tjenester og utestående gebyrer, brukerbetalinger ol.

Kapittel 14 Konserninterne kortsiktige fordringer

1. Kortsiktige fordringer som er konserninterne mellomværende.
2. Kapittel 14 inneholder samme type fordringer som kapittel 13 og 16, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern. Dette omfatter fordringer mellom:
 - a. kommunekassen og eget kommunalt foretak
 - b. kommunekassen og kommunens lånefond
 - c. kommunekassen og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - d. kommunekassen og interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker (eget IKS)

 - e. eget kommunalt foretak og kommunens lånefond
 - f. eget kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - g. eget kommunalt foretak og eget IKS

 - h. kommunens lånefond og eget interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt⁴³ og som *ikke* utarbeider eget årsregnskap
 - i. eget interkommunalt samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1) og eget IKS

 - j. egne kommunale foretak
 - k. egne interkommunale samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)
 - l. egne IKS (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)

Kapittel 15 Derivater

1. Derivater klassifisert som finansielle omløpsmidler.
2. Derivater er avtaler om kjøp og salg av finansielle instrumenter som er avledet av andre underliggende objekt. Derivater gir innehaveren rettigheter og/eller plikter, og verdien av disse er betinget av utviklingen i verdien av det underliggende objekt (aksje, obligasjon, valuta, rente o.l.).
3. Eksempelvis (kjøpte) opsjoner.

⁴³ Jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 9-1.

Kapittel 16 Andre kortsiktige fordringer

1. Kortsiktige fordringer som ikke hører under kapitlene 10 til 15 eller 17 til 19

Kapittel 17 Varer

1. Varebeholdning. Kapitlet benyttes bare ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.

Kapittel 18 Aksjer og andeler (omløpsmidler)

1. Aksjer og andeler som er klassifisert som finansielle omløpsmidler

Kapittel 19 Premieavvik

1. Premieavvik (inntektsført og ikke amortisert premieavvik) etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5

11.1.2 Anleggsmidler (hovedkapittel 2)

Kapittel 20 Pensjonsmidler

1. Pensjonsmidler

Kapittel 21 Aksjer og andeler (anleggsmidler)

1. Aksjer og andeler som er klassifisert som finansielle anleggsmidler. Eksempelvis eierandeler i aksjeselskaper, eierandeler i interkommunale selskaper (IKS) og innskutt egenkapital i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

Kapittel 22 Utlån (anleggsmidler)

1. Utlån som er klassifisert som finansielle anleggsmidler

Kapittel 23 Konserninterne langsiktige fordringer

1. Langsiktige fordringer som er konserninterne mellomværende. Kapittel 23 inneholder samme type fordringer som kapittel 22, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern. Dette omfatter fordringer mellom:
 - a. kommunekassen og eget kommunalt foretak
 - b. kommunekassen og kommunens lånefond
 - c. kommunekassen og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - d. kommunekassen og interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker (eget IKS)

 - e. eget kommunalt foretak og kommunens lånefond
 - f. eget kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - g. eget kommunalt foretak og eget IKS

 - h. kommunens lånefond og eget interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt⁴⁴ og som *ikke* utarbeider eget årsregnskap

 - i. eget interkommunalt samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1) og eget IKS

 - j. egne kommunale foretak
 - k. egne interkommunale samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)
 - l. egne IKS (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)

⁴⁴ Jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 9-1.

Kapittel 24 Utstyr, maskiner og transportmidler

1. Utstyr, maskiner og transportmidler

Kapittel 27 Faste eiendommer og anlegg

1. Faste eiendommer og anlegg

Kapittel 28 Immaterielle eiendeler

1. Immaterielle eiendeler

Kapittel 29 Obligasjoner (anleggsmidler)

1. Obligasjoner som er klassifisert som finansielle anleggsmidler
2. Obligasjoner er definert som omsettelige standardiserte verdipapirer med opprinnelig løpetid på over et år. Dette omfatter statsobligasjoner, kommuneobligasjoner og andre obligasjoner utstedt til ihendehaver, med meldeplikt til Norges Bank, jf. forskrift nr. 1247 av 20. desember 1996. Omfatter også obligasjoner utstedt i Norge av utlendinger, samt obligasjoner utstedt i utlandet av nordmenn eller utlendinger. Videre omfattes ansvarlig lånekapital som er utstedt i form av obligasjoner, samt konvertible obligasjoner.

11.1.3 Kortsiktig gjeld (hovedkapittel 3)

Kapittel 31 Likviditetslån

1. Likviditetslån og driftskreditt

Kapittel 32 Annen kortsiktig gjeld

1. Kortsiktig gjeld som ikke hører under kapitlene 31 og 34 til 39

Kapittel 33 Konsernintern kortsiktig gjeld

1. Kortsiktig gjeld som er konserninterne mellomværende. Kapittel 33 inneholder samme type gjeld som kapittel 31, 32 og 35, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern. Dette omfatter gjeld mellom:
 - a. kommunekassen og eget kommunalt foretak
 - b. kommunekassen og kommunens lånefond
 - c. kommunekassen og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - d. kommunekassen og interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker (eget IKS)

 - e. eget kommunalt foretak og kommunens lånefond
 - f. eget kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - g. eget kommunalt foretak og eget IKS

 - h. kommunens lånefond og eget interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt⁴⁵ og som *ikke* utarbeider eget årsregnskap

 - i. eget interkommunalt samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1) og eget IKS

 - j. egne kommunale foretak
 - k. egne interkommunale samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)
 - l. egne IKS (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)

⁴⁵ Jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 9-1.

Kapittel 34 Derivater

1. Derivater klassifisert som kortsiktig gjeld.
2. Derivater er avtaler om kjøp og salg av finansielle instrumenter som er avledet av andre underliggende objekt. Derivater gir innehaveren rettigheter og/eller plikter, og verdien av disse er betinget av utviklingen i verdien av det underliggende objekt (aksje, obligasjon, valuta, rente o.l.).
3. Eksempelvis rentebytteavtaler (SWAP), fremtidige renteavtaler (FRA) og opsjoner som har en "negativ" verdi.

Kapittel 35 Leverandørgjeld

1. Leverandørgjeld. Gjeld til leverandører etter kjøp av varer og tjenester.

Kapittel 39 Premieavvik

1. Premieavvik (utgiftsført og ikke amortisert premieavvik) etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5

11.1.4 Langsiktig gjeld (hovedkapittel 4)

Kapittel 40 Pensjonsforpliktelse

1. Pensjonsforpliktelse

Kapittel 41 Obligasjonslån

1. Obligasjonslån (obligasjoner utstedt av kommunen eller fylkeskommunen) som er klassifisert som langsiktig gjeld.

Kapittel 42 Obligasjonslån med forfall i neste regnskapsår

1. Obligasjonslån som nevnt under kapittel 41, men der hovedstolen forfaller til betaling i neste regnskapsår (innen 12 mnd etter balansedato)

Kapittel 43 Sertifikatlån

1. Sertifikatlån (sertifikater utstedt av kommunen eller fylkeskommunen) som er klassifisert som langsiktig gjeld.

Kapittel 45 Gjeld til kredittinstitusjoner

1. Gjeldsbrevlån og andre lån/annen langsiktig gjeld til banker, kredittforetak etc. som ikke hører under kapittel 41 til 43.
2. Annen langsiktig gjeld som ikke hører under kapittel 41 til 43, eksempelvis leieforpliktelsen i finansielle leieavtaler eller gjeld til kommune som er knyttet til forskuttering.

Kapittel 46 Avsetning for forpliktelser

1. Avsetninger for forpliktelser som er klassifisert som langsiktig gjeld. Kapitlet benyttes bare ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.

Kapittel 47 Konsernintern langsiktig gjeld

1. Langsiktig gjeld som er konserninterne mellomværende. Kapittel 47 inneholder samme type gjeld som kapittel 45, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern. Dette omfatter gjeld mellom:
 - a. kommunekassen og eget kommunalt foretak
 - b. kommunekassen og kommunens lånefond
 - c. kommunekassen og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - d. kommunekassen og interkommunalt selskap (IKS) hvor kommunen er deltaker (eget IKS)
 - e. eget kommunalt foretak og kommunens lånefond
 - f. eget kommunalt foretak og eget interkommunalt samarbeid (se også note I i punkt 6.3.3.1)
 - g. eget kommunalt foretak og eget IKS
 - h. kommunens lånefond og eget interkommunalt samarbeid som *ikke* er eget rettssubjekt⁴⁶ og som *ikke* utarbeider eget årsregnskap
 - i. eget interkommunalt samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1) og eget IKS
 - j. egne kommunale foretak
 - k. egne interkommunale samarbeid (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)
 - l. egne IKS (se også note I og II i punkt 6.3.3.1)

⁴⁶ Jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 9-1.

11.1.5 Egenkapital (hovedkapittel 5)

Kapittel 51 Bundne driftsfond

1. Ubrukte inntekter i driftsregnskapet som i henhold til lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte formål. Eksempelvis VAR-fond og ubrukte øremerkete tilskudd. Ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, benyttes kapitlet for innskutt egenkapital.

Kapittel 53 Ubundet investeringsfond

1. Ubrukte inntekter i investeringsregnskapet som ikke er reservert særskilte investeringsformål i henhold til lov, forskrift eller avtale.
2. Eksempelvis ubrukte inntekter fra salg av anleggsmidler.

Kapittel 55 Bundne investeringsfond

1. Ubrukte inntekter i investeringsregnskapet som i henhold til lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte investeringsformål.
2. Eksempelvis ubrukte tilskudd som er øremerket investeringer.

Kapittel 56 Disposisjonsfond

1. Ubrukte inntekter i driftsregnskapet som ikke er reservert særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale. Eksempelvis VAR-fond og ubrukte øremerkete tilskudd. Ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, benyttes kapitlet for opptjent egenkapital.

Kapittel 580 Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investeringer

1. Prinsippendringer i investeringsregnskapet som har påvirket arbeidskapitalen.

Kapittel 581 Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift

1. Prinsippendringer i driftsregnskapet som har påvirket arbeidskapitalen.

Kapittel 5900 Merforbruk i driftsregnskapet

1. Merforbruk i driftsregnskapet som er fremført til inndekning i senere år.

Kapittel 5970 Udekket beløp i investeringsregnskapet

1. Udekket beløp i investeringsregnskapet som er fremført til inndekning i senere år.

Kapittel 5990 Kapitalkonto

1. Saldo på kapitalkonto.

11.1.6 Memoriakonti (hovedkapittel 9)

Kapittel 9100 Ubrukte lånemidler

1. Ubrukte lånemidler (lån som er tatt opp men ikke benyttet som finansiering i investeringsregnskapet)

Kapittel 9110 Ubrukte konserninterne lånemidler

1. Ubrukte konserninterne lånemidler (konserninterne lån som er tatt opp men ikke benyttet som finansiering i investeringsregnskapet). Kapitlet er ikke aktuelt ved interne låneopptak, det vil si ved låneopptak fra andre regnskapsenheter som inngår i samme konsoliderte årsregnskap.⁴⁷

Kapittel 9200 Andre memoriakonti

1. Saldo på andre memoriakonti enn kapittel 9100 og 9110.

Kapittel 9999 Motkonto for memoriakontiene

1. Motposteringene til posteringene på kapittel 9100 til 9200.

⁴⁷ Se budsjett- og regnskapsforskriften § 2-6 og KRS 3 punkt 3.1 nr. 3, samt KRS 12 punkt 3.2.4.

11.2Sektorkoder

Eiendeler, gjeld og egenkapital skal rapporteres på sektorkodene (normalt tre-sifret kode⁴⁸) som angitt i tabell 11.1 nedenfor.⁴⁹

På mange av balansekapitlene kan det være fordrings- og gjeldsposter overfor svært mange sektorer. I praksis vil det ofte være små beløp overfor mange av sektorene, og en vesentlighetsvurdering kan gjøres:

- Dersom de aktuelle fordringene ved årets slutt i det alt vesentlige er overfor enheter i én bestemt sektor kan denne sektoren benyttes for totalbeløpet.
- Dersom utestående i hovedsak er overfor debitorer som ligger i to-tre sektorer, bør beløpet fordeles på de aktuelle sektorene.

Sektorkoden for en bestemt virksomhet kan slås opp i Brønnøysundregistrene, se boks 1.3.

Boks 1.3 Oppslag av sektorkode

Sektorkoden for en bestemt virksomhet kan finnes i Enhetsregisteret hos Brønnøysundregistrene på følgende måte:

- Gå inn på nettsiden www.brreg.no
- Fyll ut navnet på enheten/foretaket eller organisasjonsnummeret
- Det kommer da opp en rekke opplysninger om foretaket – deriblant sektorkoden (ER-koden).

⁴⁸ Sektorkoden i Enhetsregisteret er på firesifret nivå og er noe mer detaljert enn den rapporteringen av sektorer som kommunene og fylkeskommunene og øvrige rapporteringspliktige etter KOSTRA-forskriften § 5 er underlagt.

⁴⁹ Institusjonell sektorgruppering er en statistisk standard som benyttes ved utarbeidelsen av nasjonalregnskapet, finansregnskapet og annen statistikkproduksjon, samt i økonomiske og politiske analyser. Den innebærer at den norske økonomien deles inn i sektorer ved gruppering av ensartede institusjonelle enheter, som for eksempel kommuner, forsikringsselskaper, aksjeselskaper osv. Denne sektorgrupperingen bygger på systemer utviklet av de internasjonale organisasjonene FN (System of National Accounts - SNA2008) og EU (European System of National Accounts - ESA2010). Hver sektorkode angir hvilke type institusjon/sektor som er motparten for eiendeler og gjeld. I kombinasjon med typer eiendel eller gjeld gir sektorkoden informasjon for eksempel hvor kommunen plasserer likviditet og hvem som er kommunens långiver eller låntaker.

Tabell 11.1 Oversikt over sektorkoder

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
110	1110 1120	Statens forretningsdrift og statlig eide aksjeselskaper mv.	Statens forretningsdrift omfatter forvaltningsbedrifter som driver ikke-finansiell markedsrettet virksomhet. Statlig eide aksjeselskaper mv. omfatter ikke-finansielle selskaper hvor staten direkte eller indirekte eier mer enn 50 prosent av innbetalt andels- eller aksjekapital, kapitalinnskudd eller kommandittinnskudd.	Statens forretningsdrift omfatter Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE), Statens kartverk og regionale sykehusapotek. Statlige helseforetak klassifiseres i sektor 610 Stats- og trygdeforvaltningen. Statlig eide foretak inkluderer statsforetak (SF).
151	1510	Kommunale foretak med ubegrenset ansvar	Markedsrettede kommunale/fylkeskommunale foretak som driver ikke-finansiell, markedsrettet næringsvirksomhet og enten er en del av kommunen/fylkeskommunen som juridisk person, eller er juridisk person hvor kommunen/fylkeskommunen har ubegrenset økonomisk ansvar.	Omfatter nærings- og markedsrettede kommunale og fylkeskommunale foretak (KF og FKF), interkommunale selskaper regulert i egen lov (IKS), samt selskaper hvor kommunene eller fylkeskommunene har ubegrenset økonomisk ansvar. (Unntatt er selskaper som driver finansiell virksomhet.) –når disse driver næringsrettet virksomhet som er ikke-finansiell.
152	1520	Kommunale aksjeselskaper mv.	Ikke-finansielle selskaper med egen juridisk status hvor kommunen/fylkeskommunen har begrenset økonomisk ansvar og direkte eller indirekte eier mer enn 50 prosent av innbetalt eierkapital.	Inkl. ansvarlige selskaper som kommunene/fylkeskommunene eier indirekte gjennom selskaper med begrenset ansvar.

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
200	2100 2300 2500	Private aksjeselskaper mv., personlige foretak og private produsentorienterte organisasjoner uten profittformål	Ikke-finansielle selskaper med begrenset økonomisk ansvar hvor private eller utlendinger direkte eller indirekte eier mer enn 50 prosent av innbetalt eierkapital. Videre private selskaper med ubegrenset økonomisk ansvar som driver ikke-finansiell virksomhet.. Omfatter også bl.a. arbeidsgiverorganisasjoner, tekniske og økonomiske bransjeorganisasjoner og institusjoner til fremme av omsetning og andre næringsinteresser.	Omfatter aksjeselskaper (ASA, AS), boligbyggelag (BBL) og samvirkelag (SA). Inkluderer også utenlandske selskapers filialer i Norge (inkl. kontinentalsokkelen). Selskaper og filialer som driver finansiell virksomhet føres under den aktuelle finanssektoren. Omfatter videre ansvarlige selskaper, kommandittselskaper, partrederier o.l., store enkeltpersonforetak som har karakter av å være egne foretak (ENK med mer enn 30 ansatte).
320	3200	Banker	Forretningsbanker og sparebanker regulert i hht. lov om forretningsbanker og lov om sparebanker, samt norske filialer av utenlandske forretnings- og sparebanker.	Norske bankers filialer/datterbanker i utlandet klassifiseres i sektor 900 – Utlandet.
355	3500 3600	Kredittforetak og finansierings-selskaper	Kredittforetak er finansieringsforetak med konsesjon fra Kredittilsynet ,som kredittforetak samt norske filialer av utenlandske kredittforetak. Finansieringsselskaper omfatter factoring-, leasing- og avbetalingsselskaper og andre finansieringsselskaper med konsesjon fra Finanstilsynet, samt norske filialer av utenlandske finansieringsforetak.	Kommunalbanken AS klassifiseres i denne sektoren.

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
395	3900 3100	Statlige låneinstitutter og Norges Bank	Statlige låneinstitutter som inngår i det trykte statsregnskapet, samt investeringselskaper som er mer enn 50 prosent direkte eller indirekte eid av staten.	Statlige låneinstitutter omfatter Den Norske Stats Husbank, Statens lånekasse for utdanning, Innovasjon Norge og Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK). Kommunalbanken skal klassifiseres i sektor 355.
430	4300	Verdipapirfond	Verdipapirfond regulert i hht. lov om verdipapirfond, samt norskregistrerte fond som administreres av utenlandske forvaltningsselskaper.	Verdipapirfondenes forvaltningsselskaper klassifiseres i sektor 499.
450	4500	Investeringselskaper og aktive eierfond / PE-fond	Investeringselskaper og aktive eierfond / PE-fond (såkorn-, vekst- og oppkjøpsfond / seed, venture, buy out) som er åpne for allmennheten.	Lukkede investerings- og utviklingselskaper skal føres i sektor 499.
499	4100 4900	Finansielle holdingselskaper og øvrige finansielle foretak unntatt forsikring	Omfatter Finansielle holdingselskaper under Finanstilsynets kontroll, regulert under lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner kapittel 2a. Andre finansielle foretak omfatter verdipapirfondenes forvaltningsselskaper, verdipapirbørser, opsjonsbørser, Verdipapirsentralen, Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond. Omfatter også foretak hvor hoved- virksomheten er verdipapirmegling, kreditt- og låneformidling, administrasjon av forsikringsmarkedet, forsikringsmegling og assurandørvirksomhet drevet som selvstendig virksomhet. Videre omfatter sektoren foretak som investerer på vegne av foretaksgrupper eller familier.	

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
550	5500	Livs- forsikrings- selskaper og pensjons-kasser	Livsforsikringsselskaper, pensjonskasser og pensjonsfond under Finanstilsynets kontroll, norske filialer av utenlandske livsforsikringsselskaper, pensjons- og stønadsordninger opprettet ved avtaler mellom næringslivets organisasjoner, fellesordningene for tariffestet og avtalefestet pensjon.	Omfatter (FTP og AFP). Omfatter ikke innskuddspensjonsforetak som føres under sektor 499.
570	5700	Skadeforsikrings- selskaper	Skadeforsikringsselskaper under Finanstilsynets kontroll, Den Norske Krigsforsikring for Skib og Statens Varekrigsforsikring, samt norske filialer av utenlandske skadeforsikringsselskaper.	Inkl. gjensidige branntrygdslag og gjensidige sjøtrygdslag. Norske skadeforsikringsselskapers filialer/datterselskaper i utlandet betraktes som utenlandske og føres under sektorkode 900 Utenlandske sektorer i alt.

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
610	6100	Stats- og trygdeforvaltningen	Statskassen, trygdeforvaltningen og andre statsregnskap utenom det som omfattes av sektor for skatteinnkreving og statens forretningsdrift. I denne sektoren inngår bl.a. departementer, direktorater, Forsvaret, retts-, politi- og fengselsvesen, statlige utdanningsinstitusjoner og museer, fond av statlige organer og de statlige helseforetakene.	<p>Omfatter Folketrygden, Folketrygdfondet og øvrige trygdeordninger administrert av NAV, Pensjonstrygden for fiskere og for skogsarbeidere, Pensjonstrygden for sjømenn, Statens pensjonsfond – Utland, Statsbygg og Forsvarsbygg.</p> <p>Statens forretningsdrift grupperes under sektor 111 og statlige låneinstitutter under sektor 395. Pensjons- og stønadsordninger opprettet ved avtaler mellom næringslivets organisasjoner, grupperes i sektor 550.</p> <p>Kommuner som har ansvaret for bidragsfogdvirksomheten, kan benytte sektor 610 for å framvise på en og samme post både innbetalingen fra bidragspliktige, utbetalingen til bidragsberettigede og overføringer fra folketrygden til dekning for kommunens forskottering av manglende innbetaling fra bidragspliktige.</p>

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
640	-	Sektor for skatteinnkreving	Sektoren omfatter (fylkes)kommunens økonomiske forpliktelser og tilgodehavende overfor skatteinnfordrerer og avgiftsmyndigheter. Dette omfatter forpliktelser eller tilgodehavende i forbindelse med merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon , samt de beløp (fylkes)kommunen som arbeidsgiver står ansvarlig for når det gjelder arbeidsgiveravgift og foretatt skattetrekk fra ansatte.	Sektor for skatteinnkreving er ikke en gyldig sektor i Enhetsregisteret.
650	6500	Fylkeskommuner og kommuner	Fylkeskommuner, kommuner, kirkelige fellesråd og kirkesokn. Kommunale foretak (KF), Fylkeskommunale foretak (FKF) og interkommunale selskaper (IKS) som driver ikke-markedsrettet virksomhet.	Omfatter virksomhet som ikke er næringsrettet (feks. skoler, kultur, vannforsyning), dvs. oppgaver som er underlagt kommune/fylkeskommune.
890	8200 8300 8500 7000	Personlig næringsdrivende, borettslag, lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a., samt ideelle organisasjoner	Personlig næringsdrivende omfatter fysiske personer i egenskap av personlig næringsdrivende med norsk bostedsadresse. Videre fysiske personer med norsk bostedsadresse, i egenskap av lønns-mottakere, pensjons- og trygde-mottakere, skoleelever og studenter med egen husholdning, samt formuesinntektstakere. Ideelle organisasjoner omfatter enheter som ikke driver markedsrettet virksomhet og som er rettet mot husholdningene, herunder arbeidstakerorganisasjoner og yrkessammenslutninger, politiske, kulturelle (inkl. idrett), religiøse, humanitære og andre ideelle organisasjoner og foreninger. Omfatter også legater.	Personlig næringsdrivende omfatter enkeltpersonforetak (ENK) med mindre enn 30 ansatte. Omfatter ikke ENK med mer enn 30 ansatte eller sameier i form av ANS, DA, PRE eller KS som føres under sektor 200.

Kode i KOSTRA	Kode i enhetsregisteret	Institusjonell sektor	Definisjon	Merknader
900	9000	Utenlandske sektorer i alt	Omfatter alle utenlandske stater og annen utenlandsk offentlig forvaltning, utenlandsregistrerte foretak og privatpersoner med utenlandsk bostedsadresse.	Norske filialer og datterselskaper av utenlandsregistrerte foretak betraktes som norske og tildeles sektorkode som øvrige norske foretak.

I tillegg til de institusjonelle sektorene benyttes også følgende koder for kommunene og fylkeskommunene:

Kode i KOSTRA	Post	Merknader
000	- Kasse	Dette er ingen tradisjonell sektor, men kassebeholdning av sedler og skillemynt
070	- Ikke disponible bankinnskudd	Dette er ingen tradisjonell sektor
080	- Interimskonto	Dette er ingen tradisjonell sektor, men blant annet egenkapitalkonti (fondskonti) skal føres her.

Vi henviser igjen til Boks 11.1 for veiledning til oppslag av sektortilhørighet for de enkelte virksomhetene.

11.3 Logiske kombinasjoner

I punkt 11.3.1 til 11.3.3 gis det en oversikt over hva som normalt er de mest aktuelle ("logiske") kombinasjonene av balansekapittel og sektorkode. Øvrige sektorer anses normalt som "ulogiske", men det er ikke lagt inn kontroller innsending blir nektet godtatt.

I punkt 11.3.4 til 11.3.6 gis det en nærmere omtale av sektorer på utvalgte balansekapitler.

På mange av balansekapitlene kan det være fordrings- og gjeldsposter overfor svært mange sektorer. I praksis vil det ofte være små beløp overfor mange av sektorene, og en vesentlighetsvurdering kan gjøres:

- Dersom de aktuelle fordringene ved årets slutt i det alt vesentlige er overfor enheter i én bestemt sektor kan denne sektoren benyttes for totalbeløpet.
- Dersom utestående i hovedsak er overfor debitorer som ligger i to-tre sektorer, bør beløpet fordeles på de aktuelle sektorene.

Vi henviser igjen til Boks 11.1 for veiledning til oppslag av sektortilhørighet for de enkelte virksomhetene.

11.3.1 Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for eiendeler

Kapittel	Sektor
10	000, 070, 320, 900
11	110, 151, 152, 200, 320, 355, 499, 550, 570, 610, 650, 900
12	110, 151, 152, 200, 320, 355, 499, 550, 570, 610, 650, 900
13	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 395, 430, 499, 550, 570, 610, 640, 650, 890, 900
14	151, 650
15	200, 320, 550
16	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 395, 430, 499, 550, 570, 610, 640, 650, 890, 900
17	080
18	110, 152, 200, 320, 355, 430, 499, 550, 570, 900
19	080
20	550, 610
21	110, 152, 200, 320, 355, 430, 499, 550, 570, 900
22	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 430, 450, 499, 550, 570, 890, 900,
23	151, 650
24	080
27	080
28	080
29	110, 151, 152, 200, 320, 355, 499, 550, 570, 610, 650, 900

11.3.2 Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for gjeld

Kapittel	Sektor
31	320, 355
32	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 450, 499, 550, 570, 610, 640, 650, 890, 900
33	151, 650
34	200, 320, 550
35	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 450, 499, 550, 570, 610, 640, 650, 890, 900
39	080
40	080
41	080, 900
42	080, 900
43	080, 900
45	080, 110, 151, 152, 200, 320, 355, 395, 430, 450, 499, 550, 570, 610, 650, 890, 900
46	080
47	151, 650

11.3.3 Mest aktuelle kombinasjoner av kapittel og sektor for fond og memoriakonti

Kapittel	Sektor
51	080
53	080
55	080
56	080
580	080
581	080
5900	080
5970	080
5990	080
9100	080
9110	080
9200	080
9999	080

11.3.4 Kapitlene 14, 23, 33 og 47

Alle disse kapitlene gjelder fordrings- og gjeldsposter overfor enheter som inngår i (fylkes-)kommunens KOSTRA konsern. Ingen andre sektorer enn 151 Kommunale foretak med ubegrenset ansvar og 650 Fylkeskommuner og kommuner er relevante på disse kapitlene.

- Sektor 151 Kommunale foretak med ubegrenset ansvar. Denne benyttes dersom enheten, for eksempel det kommunale foretaket eller det interkommunale selskapet (IKS) driver markedsrettet virksomhet. Eksempler: energiselskaper, havneselskaper, skogeierselskaper. Opplistingen er ikke uttømmende.
- Sektor 650 Fylkeskommuner og kommuner. Denne benyttes dersom foretaket/selskapet driver ikke-markedsrettet virksomhet. Eksempelvis innen avfallsbehandling, eiendomsselskaper/-forvaltning, kommunerevisjonsselskaper, svømmeanleggsselskaper m.m. Opplistingen er ikke uttømmende, ref. enhetsregisteret i tvilstilfeller.

11.3.5 Kapitlene 41, 42 og 43 (obligasjons- og sertifikatgjeld)

Ihendehaverobligasjonslån fordeles, som det framgår foran, mellom de to sektorene

- 080 Interimskonto og
- 900 Utlandet.

Dette skyldes at papirene er omsettelige, og utsteder vet således ikke hvem som til enhver tid eier papirene. Det er derfor umulig for utsteder å vite hvilken sektor de hører hjemme i. De papirene som er solgt til utenlandske investorer skal likevel skilles ut på sektor 900 Utlandet.

11.3.6 Mange kapitler legges på ufordelt på sektor 080 Interim

Dette gjelder:

- kapittelnumrene fra 50 og oppover: alle fonds- og memoriakonti,
- de pensjonsrelaterte kapitlene 19, 39 og 40, og dessuten
- kapitlene for varer, utstyr, maskiner og transportmidler, faste eiendommer og anlegg, immaterielle eiendeler.

12 Regnskapsoppstillinger med tilordnete arter

Endringer fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

I KOSTRA publiserer SSB økonomiske oversikter for drift og bevilgningsoversikt investering tilsvarende § 5-6 og § 5-5 i budsjett- og regnskapsforskriften. SSB publiserer også balanseregnskapet tilsvarende budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8. I enkelte tilfeller vil SSB i KOSTRA-tabellene kunne publisere (spesifisere) enkelte regnskapsposter ved at enkelte poster er lagt til. Det er de ordinære regnskapsrapportene som gir grunnlaget for å publisere disse oversiktene.

I oppsettene nedenfor er arter og balansekapitler tilordnet de enkelte postene i oversiktene slik disse skal stilles opp i henhold til oppstillingsplanene i budsjett-regnskapsforskriften kapittel 5. Dette til hjelp ved utforming av oppstillingene som skal inngå i økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet etter kommuneloven. Det er her adgang til å dele opp/tilføye poster som kan eller må spesifisering, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-3.

I enkelte tilfeller kan disse oversiktene være ufullstendige på den måten at enkelte typer inntekter eller utgifter (arter) ikke er tilordnet aktuelle poster. Slike inntekter og utgifter hører likevel med i driftsregnskapet eller investeringsregnskapet når det følger av kommuneloven, budsjett- og regnskapsforskriften samt god kommunal regnskapsskikk. Se også kapittel 10 om ulogiske og ugyldige kombinasjoner.

12.1 Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6

Post		KOSTRA-art
1	Rammetilskudd	800
2	Inntekts- og formuesskatt	870
3	Eiendomsskatt	Sum (871:876)
4	Andre skatteinntekter	877
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	810
6	Overføringer og tilskudd fra andre	Sum (700:780) + (830:850; 880:890) + 920*
7	Brukerbetalinger	600
8	Salgs- og leieinntekter	Sum (620:660)
9	Sum driftsinntekter	Sum (post 1 : post 8)
10	Lønnsutgifter	Sum (010:089) + (160:165)
11	Sosiale utgifter	Sum (090:099)
12	Kjøp av varer og tjenester	Sum (100:285) - (160:165) + (300:380)
13	Overføringer og tilskudd til andre	Sum (400:480) + 520*
14	Avskrivninger	590
15	Sum driftsutgifter	Sum (post 10 : post 14)
16	Brutto driftsresultat	Post 9 - post 15
17	Renteinntekter	Sum (900:901)
18	Utbytter	905
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	909 – 509
20	Renteutgifter	Sum (500:501)
21	Avdrag på lån	Sum (510:511)
22	Netto finansutgifter	Sum (post 17 : post 21)
23	Motpost avskrivninger	990
24	Netto driftsresultat	Post 16 – post 22 + post:23
	<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	
25	Overføring til investering	570
26	Avsetninger til bundne driftsfond	550
27	Bruk av bundne driftsfond	950
28	Avsetninger til disposisjonsfond	540
29	Bruk av disposisjonsfond	940
30	Dekning av tidligere års merforbruk	530
31	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Sum (post 25 : post 30)
32	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	980 (post 24 – post 31)**

*Sosiale utlån og næringsutlån skal inngå i brutto driftsresultat, og ikke i netto finansutgifter.

** Postene 25 til 32 skal være lik Postene 18 til 25 i bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd.

12.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd

Post		KOSTRA-art
1	Rammetilskudd	800
2	Inntekts- og formuesskatt	870
3	Eiendomsskatt	Sum (871:876)
4	Andre generelle driftsinntekter	810 + 877*
5	Sum generelle driftsinntekter	Sum (post 1 : post 4)
6	Sum bevilgninger drift, netto	Fra bevilgningsoversikt etter § 5-4 andre ledd**
7	Avskrivninger	590***
8	Sum netto driftsutgifter	Sum (post 6 : post 7)
9	Brutto driftsresultat	Post 5 – post 8
10	Renteinntekter	Sum (900:901)
11	Utbytter	905
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	909 – 509
13	Renteutgifter	Sum (500:501)
14	Avdrag på lån	Sum (510:511)
15	Netto finansutgifter	Sum (post 10 : post 14)****
16	Motpost avskrivninger	990
17	Netto driftsresultat	Post 9 – post 15 + post 16*****
	<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	
18	Overføring til investering	570
19	Avsetninger til bundne driftsfond	550
20	Bruk av bundne driftsfond	950
21	Avsetninger til disposisjonsfond	540
22	Bruk av disposisjonsfond	940
23	Dekning av tidligere års merforbruk	530
24	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Sum (post 18 : post 23)*****
25	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	980 (post 17 – post 24)*****

Noter

Artene som er tilordnet bevilgningsoversikten etter § 5-4 første ledd skal normalt alltid være med i oversikten. Det finnes likevel unntak fra dette, se kommentarene til post 4.

Flere av artene som er tilordnet oversikten kan også høre med i oversikten etter § 5-4 andre ledd, se kommentarene til postene 4, 7, 15 og 22.

Arter som ikke er tilordnet oversikten vil normalt høre under oversikten etter § 5-4 andre ledd. Det finnes unntak fra dette, se kommentarene til post 4.

* Post 4 skal inneholde generelle driftsinntekter, det vil si inntektene som ikke knytter seg til bestemte formål, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd. Inntekter som knytter seg til bestemte formål og inngår i bevilgningene i oversikten etter § 5-4 andre ledd, skal ikke tas med på postene 1 til 5. Slike inntekter inngår i post 6.

Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd gir ikke nærmere regler for hva som regnes som Andre generelle inntekter. Post 4 Andre generelle driftsinntekter vil typisk være art 810 og 877. Andre inntektsarter skal også inngå når det er inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål. Art 810 og 877 inngår likevel ikke hvis det er inntekter som er budsjettert under det enkelte budsjettområdet og inngår i oversikten etter § 5-4 andre ledd. Typisk vil posten inneholde generelle driftsinntekter som er ført på KOSTRA-funksjonene 800 til 899. Posten skal likevel også inneholde generelle driftsinntekter som er ført på KOSTRA-tjenestefunksjon når det er inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål, som ikke er budsjettert under det enkelte budsjettområdet og ikke inngår i oversikten etter § 5-4 andre ledd, eksempelvis konsesjonsavgifter.

** Her inngår netto utgifter fra bevilgningsoversikten etter § 5-4 andre ledd. Renter og avdrag kan inngå, se nedenfor. Artene 530, 540, 550, 570, 940 og 950 skal ikke inngå.

*** Dersom bevilgningene i oversikten etter § 5-4 andre ledd inkluderer avskrivninger, kan avskrivningene inngå i post 6.

**** Renter og avdrag kan inngå i bevilgningene i oversikten etter § 5-4 andre ledd, jf. § 5-4 første ledd andre punktum. Slike renter og avdrag inngår da i post 6. I så fall vil postene 10, 13 og 14 samt 15 avvike fra tilsvarende poster i økonomisk oversikt drift etter § 5-6, og avviket vil ha sin "motpost" under post 6. Netto driftsresultat skal dermed være likt som i økonomisk oversikt drift etter § 5-6.

***** Netto driftsresultat skal svare til netto driftsresultat i økonomisk drift etter § 5-6.

***** Her inngår alle overføringer til investering og netto avsetninger, inklusive overføringer og netto avsetninger som er knyttet til de enkelte budsjettområdene i bevilgningsoversikten etter § 5-4 andre ledd.

***** Postene 18 til 25 skal være lik postene 25 til 32 i økonomisk oversikt drift etter § 5-6.

12.3 Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd

Post		KOSTRA-art
1	Investeringer i varige driftsmidler	Sum (010:099) + (100:285) + (300:380) + 429 + (500:501)*
2	Tilskudd til andres investeringer	Sum (400 + 430:480)
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	529
4	Utlån av egne midler	Sum (520:521)**
5	Avdrag på lån	Sum (510:511)
6	Sum investeringsutgifter	Sum (post 1 : post 5)
7	Kompensasjon for merverdiavgift	729
8	Tilskudd fra andre	Sum (700:780) – 729 + sum (810:850; 880:890) + sum (900:901)
9	Salg av varige driftsmidler	Sum (620 + 650 + 660:670)
10	Salg av finansielle anleggsmidler	929
11	Utdeling fra selskaper	905
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	Sum (920:921)
13	Bruk av lån	Sum (910:911)***
14	Sum investeringsinntekter	Sum (post 7 : post 13)
15	Videreutlån	Sum (521:522)**
16	Bruk av lån til videreutlån	Sum (911:912)***
17	Avdrag på lån til videreutlån	512
18	Mottatte avdrag på videreutlån	922
19	Netto utgifter videreutlån	Sum (post 15 : post 18)
20	Overføring fra drift	970
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	550
22	Bruk av bundne investeringsfond	950
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	540
24	Bruk av ubundet investeringsfond	940
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	530
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	Sum (post 20 : post 25)
27	Fremført til inndekning (udekket beløp)	980 (- post 6 + post 14 - post 19 – post 26)

Noter

Bevilgningsoversikten etter § 5-5 første ledd skal inneholde alle utgifter og inntekter mv. i økonomiplanens investeringsdel, investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet.

Bruttobeløpene på postene 1 til 4 spesifiseres i bevilgningsoversikten etter § 5-5 andre ledd. Dersom oversikten etter § 5-5 andre ledd i tillegg inneholder bestemte inntekter som er knyttet til bestemte investeringer, skal inntektene også inngå i oversikten etter første ledd. Det samme gjelder dersom oversikten etter § 5-5 andre ledd også inneholder overføring fra drift eller netto avsetninger.

* For artsgruppene 0, 1 og 2 er det flere arter som vanligvis ikke er aktuelle i investering, og da ikke skal tilordnes oversiktene etter § 5-6. Eksempelvis art 070, 075, 080, 100 og 110. Oversikten har ikke ekskludert slike arter, for at tabellen ikke skal bli for uoversiktlig.

** I årsregnskapet som skal behandles av kommunestyret, tilordnes art 521 som utgangspunkt post 4. I enkelte tilfeller tilordnes imidlertid utgifter på art 521 til post 15 i årsregnskapet som skal behandles av kommunestyret. Art 521 skal tilordnes post 15 *Videreutlån* hvis intern långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån, og intern låntaker bruker det interne lånet til eksternt utlån til videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17-første ledd, se veiledningen til art 521. Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og internt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av internt lån på art 911, og videreutlån på art 522. Løsningen innebærer at bevilgningsoversikten for intern långiver presenterer disposisjonene som bruk av lån til videreutlån og videreutlån i sammenheng på post 15 og 16 (i stedet for post 4 og 16). Løsningen innebærer at bevilgningsoversikten for intern låntaker presenterer disposisjonene som bruk av lån til videreutlån og videreutlån i sammenheng på post 15 og 16 (i stedet for post 15 og 13). Det er ikke opprettet egne KOSTRA-arter som løser denne problemstillingen.

*** I årsregnskapet som skal behandles av kommunestyret, tilordnes art 911 som utgangspunkt post 13. I enkelte tilfeller tilordnes imidlertid inntekter på art 911 til post 16 i årsregnskapet som skal behandles av kommunestyret. Art 911 skal tilordnes post 16 *Bruk av lån til videreutlån* hvis internt långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån, og intern låntaker bruker det interne lånet til eksternt utlån til videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17-første ledd, se veiledningen til art 911. Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og internt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av internt lån på art 911, og videreutlån på art 522. Løsningen innebærer at bevilgningsoversikten for intern långiver presenterer disposisjonene som bruk av lån til videreutlån og videreutlån i sammenheng på post 15 og 16 (i stedet for post 4 og 16). Løsningen innebærer at bevilgningsoversikten for intern låntaker presenterer disposisjonene som bruk av lån til videreutlån og videreutlån i sammenheng på post 15 og 16 (i stedet for post 15 og 13). Det er ikke opprettet egne KOSTRA-arter som løser denne problemstillingen.

12.4 Balanseregnskap etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8

Post	KOSTRA-balansikapittel
Eiendeler	
A. Anleggsmidler	Sum (post A.I : post A.IV)
I. Varige driftsmidler	Sum (24 + 27)
1. Faste eiendommer og anlegg	27
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	24
II. Finansielle anleggsmidler	Sum (21:23 + 29)
1. Aksjer og andeler	21
2. Obligasjoner	29
3. Utlån	Sum (22:23)
III. Immaterielle eiendeler	28
IV. Pensjonsmidler	20
B. Omløpsmidler	Sum (post B.I : post B.III)
I. Bankinnskudd	10
II. Finansielle omløpsmidler	Sum (11:12 + 15 + 18)
1. Aksjer og andeler	18
2. Obligasjoner	11
3. Serifikater	12
4. Derivater	15
III. Kortsiktige fordringer	Sum (13:14 + 16 + 19)
1. Kundefordringer	Sum (13 + 14)
2. Andre kortsiktige fordringer	16
3. Premieavvik	19
Sum eiendeler	Sum (post A : post B)

Egenkapital og gjeld	
C. Egenkapital	Sum (post C.I : post C.III)
I. Egenkapital drift	Sum (51 + 56 + 5900)
1. Disposisjonsfond	56
2. Bundne driftsfond	51
3. Merforbruk i driftsregnskapet	5900
II. Egenkapital investering	Sum (53 + 55 + 5970)
1. Ubundet investeringsfond	53
2. Bundne investeringsfond	55
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	5970
III. Annen egenkapital	Sum (580 + 581 + 5990)
1. Kapitalkonto	5990
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	581
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	580
D. Langsiktig gjeld	Sum (post D.I : post D.II)
I. Lån	Sum (41:43 + 45 + 47)
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	Sum (45 + 47)
2. Obligasjonslån	Sum (41:42)
3. Sertifikatlån	43
II. Pensjonsforpliktelse	40
E. Kortsiktig gjeld	Sum (post E.I)
I. Kortsiktig gjeld	Sum (31:32 + 34:35 + 39)
1. Leverandørgjeld	Sum (33 + 35)
2. Likviditetslån	31
3. Derivater	34
4. Annen kortsiktig gjeld	32
5. Premieavvik	39
Sum egenkapital og gjeld	Sum (post C : post E)

F. Memoriakonti	Sum (post F.I : post F.III)
I. Ubrukte lånemidler	Sum (9100:9110)
II. Andre memoriakonti	9200
III. Motkonto for memoriakontiene	9999

13 Konvertering fra kontoplan NS 4102 til KOSTRA-kontoplan

Endringer fra 2022 til 2023 er markert med rød tekst.

Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper som utarbeider årsregnskapet etter lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og benytter Norsk standard kontoplan NS 4102, må konvertere årsregnskapet til KOSTRA-kontoplanen ved rapportering til KOSTRA, se punkt 1.1. KOSTRA-kontoplanen er basert på kommunelovens regnskapsregler.

Det er som utgangspunkt inntektene og kostnadene i resultatregnskapet, og eiendeler, gjeld og egenkapital i balanseregnskapet, som skal konverteres. Dette skal rapporteres på dimensjonene i KOSTRA-kontoplanen, det vil si, på kontoklasser, funksjoner, arter, kapitler og sektorkoder. Vi viser til kapitlene 1 til 11 for veiledning om KOSTRA-kontoplanen og de ulike dimensjonene, herunder veiledning om fordeling av utgifter og inntekter på funksjoner.

Følgende kapitler gir utdypende veiledning om dimensjonene i KOSTRA-kontoplanen og er særskilt relevante for konvertering av årsregnskapet:

- Kapitlene 7 og 8 gir veiledning om funksjonskontoplanen. Se også punkt 13.3 om funksjon 899 *Avvikspost/rapportkontroll*, som skal vise differansen mellom alle inntekter og kostnader som er rapportert på alle øvrige funksjoner.
- Kapittel 9 gir veiledning om artskontoplanen.
- Merk at *transaksjoner⁵⁰ mellom regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern* (konserninterne transaksjoner), i flere tilfeller skal rapporteres på egne arter (konserninterne arter). Kapittel 6 gir veiledning om KOSTRA konsern, konserninterne transaksjoner og bruk av konserninterne arter.
- Kapittel 10 gir veiledning om ugyldige og ulogiske kombinasjoner av kontoklasse, art og funksjon ved rapportering til SSB.
- Kapittel 11 gir veiledning om balansekapitlene som det skal konverteres til, og hvilke sektorkoder balansekapitlene for eiendeler, gjeld og egenkapital skal rapporteres på.

⁵⁰ Kjøp, salg, overføringer, tilskudd, lån, avdrag og renter og andre typer transaksjoner.

13.1 Viktige forskjeller mellom NS 4102 og KOSTRA-kontoplanen

Ettersom KOSTRA-kontoplanen er basert på kommunelovens regnskapsregler, er det noen viktige forskjeller mellom KOSTRA-kontoplanen og NS 4102.

Forskjellene i kontoplanene og i regnskapsreglene gjør at det ikke er tilstrekkelig å bare konvertere inntektene og kostnadene i resultatregnskapet. Enkelte poster i resultatregnskapet må omarbeides eller skal ikke tas med ved KOSTRA-rapporteringen, mens andre poster må legges til. Dette skyldes at nøkkeltallene i KOSTRA er basert på utgifts- og inntektsbegrepene i kommuneregnskapet.

Kapittel 12 gir oversikt over bevilgningsoversikt drift, bevilgningsoversikt investering og balanseregnskapet etter § 5-6, § 5-5 og § 5-8 i budsjett- og regnskapsforskriften tilordnet arter. SSB publiserer tilsvarende økonomiske oversikter for de tilsvarende oppstillingene etter §§ 5-6, 5-5 og 5-8.

Regnskapsdata fra årsregnskap som er konvertert fra NS 4102 til KOSTRA-kontoplanen vil inngå i de økonomiske oversiktene som SSB utarbeider for kommuner og fylkeskommuner som KOSTRA konsern.

Kommunale foretak og interkommunale selskap som utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven, har ingen plikt til å sette opp oppstillingene i kapittel 12.

Ved rapportering av årsregnskapet vil forskjellene i hovedsak påvirke konverteringen og rapporteringen slik:

- Regnskapsrapporten til KOSTRA vil inneholde poster som ikke inngår i resultatregnskapet, men som hører med i kommuneregnskapet. For eksempel avdrag på lån i driftsregnskapet og bruk av lån i investeringsregnskapet, og utgifter og inntekter ved henholdsvis kjøp og salg anleggsmidler (kjøpesum og salgssum).
- Det vil være poster i resultatregnskapet som ikke inngår i kommuneregnskapet, som dermed ikke skal tas med i regnskapsrapporten til KOSTRA. For eksempel tap og gevinst ved salg av anleggsmidler og nedskrivninger på anleggsmidler.

Ved rapporteringen vil forskjellene for en stor del ligge i dimensjonene kontoklasse og art. Se punkt 13.1.1 – 13.1.4 og punkt 13.2 om forskjellene mellom kontoplanene og hvordan dette vil påvirke konverteringen og rapporteringen.

13.1.1 Arter – rapportering av finansiell regnskapsinformasjon

KOSTRA-kontoplanen er utformet ut fra at det er finansiell regnskapsinformasjon i form av tilgang på og bruk av midler i regnskapsåret som skal rapporteres⁵¹. Dette påvirker regnskapsrapporteringen på dimensjonen arter.

Sammenlignet med NS 4102 er forskjellen ved rapportering på arter for det meste at enkelte regnskapsposter som *ikke* inngår i resultatregnskapet må rapporteres til KOSTRA, og at enkelte regnskapsposter som er ført i resultatregnskapet *ikke* skal rapporteres til KOSTRA.

Som hovedregel kan de fleste artene kombineres med både kontoklasse 3 og 4, men det er noen unntak, se punkt 13.1.3 og 13.1.4.

13.1.2 Kontoklasser – regnskapsmessig skille mellom drift og investering

I KOSTRA-kontoplanen er det et regnskapsmessig skille mellom drift og investering⁵², som er hensyntatt i dimensjonen *Kontoklasse*. Ved konvertering til KOSTRA-kontoplan skal derfor regnskapsposter rapporteres på henholdsvis kontoklasse 3 Drift og kontoklasse 4 Investering.

- Regnskapspostene som er driftsposter rapporteres på kontoklasse 3 Drift.
- Regnskapspostene som er investeringsposter rapporteres på kontoklasse 4 Investering.

Skillet mellom drift og investering innebærer i hovedsak at følgende skal rapporteres på kontoklasse 4 Investering, se punkt 13.1.3 og 13.1.4.:

- Salg og kjøp av varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler.
- Bruk av lån til finansiering av varige driftsmidler eller til utlån.
- Mottatte avdrag på utlån.
- **Bruk av egenkapital og avsetning til egenkapital der midlene er bundet til investering. Bruk og avsetning til egenkapital der midlene er drift rapporteres på kontoklasse 3 Drift.**

⁵¹ Innretningen følger av arbeidskapitalprinsippet, jf. kommuneloven § 14-6 tredje ledd bokstav a.

⁵² Skillet mellom drift og investering følger av kommuneloven § 14-9 og forskrift 07.06.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (budsjett- og regnskapsforskriften) kapittel 2. Se også Kommunal regnskapsstandard nr. 4 - Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

13.1.3 Inntekter – art og kontoklasse

For regnskapsposter under inntekter i NS 4102 er forskjellene når det gjelder rapportering på KOSTRA-arter og kontoklasse 3 Drift og 4 Investering i hovedsak:

- Ved salg av varige driftsmidler og fast eiendom, er det salgssum, og ikke tap eller gevinst, som rapporteres. Salgssum rapporteres på kontoklasse 4.
- Ved salg av driftsmidler som er kostnadsført direkte er det også salgssum, og ikke tap eller gevinst, som rapporteres. Salgssum rapporteres på kontoklasse 3.
- Ved salg aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler, er det salgssum, og ikke tap eller gevinst, som rapporteres. Salgssum rapporteres på kontoklasse 4.
- Bruk av lån til finansiering av kjøp av varige driftsmidler eller utlån, rapporteres som finansinntekt på kontoklasse 4.
- Mottatte avdrag på utlån rapporteres som finansinntekt på kontoklasse 4.
- Bruk av egenkapital rapporteres på samme artsserie som finansinntekter.

13.1.4 Kostnader – art og kontoklasse

For regnskapsposter på kostnadssiden i NS 4102 er forskjellene i hovedsak:

- Ved kjøp av varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler, skal kjøpssum (anskaffelseskost) rapporteres som utgift. Anskaffelser som er kostnadsført direkte rapporteres på kontoklasse 3. Anskaffelser som er ført i balanseregnskapet rapporteres på kontoklasse 4.
- Avskrivninger skal rapporteres som finansutgift, og skal samtidig "motrapporteres" som finansinntekt. Rapporteres på kontoklasse 3.
- Nedskrivninger på anleggsmidler skal ikke rapporteres til KOSTRA, da nedskrivninger i kommuneregnskapet føres direkte i balansen.
- Avdrag på lån skal rapporteres som finansutgift. Det rapporteres som hovedregel på kontoklasse 3. I noen tilfeller skal det rapporteres på kontoklasse 4, se budsjett- og regnskapsforskriften § 2-5 for nærmere veiledning.
- Utlån rapporteres som finansutgift. Det rapporteres som hovedregel på kontoklasse 4. I noen tilfeller skal det rapporteres på kontoklasse 3, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 2-5 og § 2-7 for nærmere veiledning.
- Avsetning til egenkapital rapporteres på samme artsserie som finansutgifter.

13.1.5 Balanseregnskapet

Balansepostene i det avlagte årsregnskapet kan som hovedregel rapporteres til KOSTRA uten endringer, med noen unntak.

Unntakene gjelder i hovedsak følgende balansekapitler i KOSTRA-kontoplanen:

– *Kapittel 14 Varelager*

Kommunale og fylkeskommunale foretak **og interkommunale selskaper** (foretak **og IKS**) som har omarbeidet sitt varelager i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav d, skal ikke rapportere på kapittel 14 Varelager.

Foretak og IKS som *ikke* har omarbeidet varelageret i samsvar med KRS nr. 14, skal rapportere varelager på kapittel 14.

– *Kapittel 16 Andre kortsiktige fordringer*

Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (foretak og IKS) skal rapportere utsatt skattefordel på kapittel 16.

Utsatt skattefordel er ikke å regne som immateriell eiendel ved rapportering til KOSTRA, og skal derfor ikke rapporteres på kapittel 28 Immaterielle eiendeler.

– **Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skattefordel i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c, skal ikke rapportere utsatt skattefordel til KOSTRA.**

– *Kapitlene 19 og 39 Premieavvik*

Kapitlene 19 og 39 gjelder inntekts- og utgiftsført og ikke amortisert premieavvik etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5.

Foretak og IKS som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på disse kapitlene.

– *Kapitlene 20 Pensjonsmidler og 40 Pensjonsforpliktelser*

Regnskapsførte pensjonskostnader etter regnskapsloven kan som hovedregel legges til grunn som pensjonsutgifter ved rapportering til KOSTRA. Dette gjelder både når pensjonskostnadene er regnskapsført etter NRS 6 Pensjonskostnader og når betalt pensjonspremie er regnskapsført som pensjonskostnad i samsvar med regnskapsloven § 5-10. Dette gjelder også ved ulik behandling av estimatavvik og planendringer.

Foretak og IKS som følger § 5-10 og unnlater å balanseføre (netto)

pensjonsforpliktelser, vil ikke ha pensjonsmidler eller pensjonsforpliktelser å rapportere på kapittel 20 Pensjonsmidler eller kapittel 40 Pensjonsforpliktelser.

Foretak og IKS som fører pensjon etter NRS nr. 6 og balansefører netto pensjonsforpliktelse, skal splitte netto pensjonsforpliktelse på pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser, og rapportere dette på kapitlene 20 Pensjonsmidler og 40 Pensjonsforpliktelse.

– *Kapittel 28 Immaterielle eiendeler*

Det er kun immaterielle eiendeler som er kjøp av rettigheter som kan gi fremtidige fordeler (konsesjoner o.l.) som skal rapporteres på kapittel 28. Immaterielle eiendeler som ikke skal rapporteres på kapittel 28, rapporteres som varige driftsmidler eller omløpsmidler.

Kjøp av programvare eller bruksrettigheter til programvare, og utgifter til forskning er ikke å regne som immaterielle eiendeler i KOSTRA og skal ikke rapporteres på kapittel 28. **Dersom eiendelene ikke er omarbeidet i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c, skal det rapporteres** som varig driftsmiddel på kapittel 24.

Utsatt skattefordel er ikke å regne som immateriell eiendel ved rapportering til KOSTRA, og skal rapporteres på kapittel 16 Andre kortsiktige fordringer.

Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skattefordel i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c, skal ikke rapportere utsatt skattefordel til KOSTRA.

– *Kapittel 32 Annen kortsiktig gjeld*

Neste års avdrag på langsiktig gjeld som etter regnskapsloven er klassifisert som kortsiktig gjeld, skal rapporteres til KOSTRA som langsiktig gjeld.

Poster som er kortsiktig gjeld etter regnskapsloven, men som i kommuneregnskapet er egenkapital (bundne fond), for eksempel overskudd på selvkostområder, rapporteres på kapitlene 51 Bundne driftsfond eller 55 Bundne investeringsfond.

Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (foretak og IKS) skal rapportere utsatt skatt på kapittel 32.

Utsatt skatt er ikke å regne som langsiktig gjeld ved rapportering til KOSTRA, og skal derfor ikke rapporteres på kapittel 46 Avsetning for forpliktelser.

Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skatt i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav e, skal ikke rapportere utsatt skatt til KOSTRA.

– *Kapittel 46 Avsetning for forpliktelse*

Utsatt skatt er ikke å regne som langsiktig gjeld eiendel ved rapportering til KOSTRA, og skal rapporteres på kapittel 32 Annen kortsiktig gjeld.

Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skatt i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav e, skal ikke rapportere utsatt skatt til KOSTRA.

– *Egenkapital – kapitlene 51 til 56*

Ved rapportering av egenkapitalen må det skilles mellom egenkapital som tilhører drift og egenkapital som tilhører investering. I tillegg må egenkapitalen i splittes i bunden og ubunden egenkapital.

– *Ubundet egenkapital drift*

Egenkapital som er drift og som er disponible midler for foretaket eller IKSet, rapporteres som ubunden egenkapital drift på kapittel 56 Disposisjonsfond.

– *Ubundet egenkapital investering*

Egenkapitalen som stammer fra ubrukte inntekter som hører under investering, rapporteres på kapittel 53 Ubundet investeringsfond.

Slike ubrukte inntekter er hovedsakelig inntekter fra:

- Salg av varige driftsmidler
- Salg av fast eiendom
- Salg av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler
- Offentlige tilskudd og refusjoner som er knyttet til investeringer i varige driftsmidler mv.

– *Bundet egenkapital drift*

Egenkapital drift som etter lov eller avtale er reservert for særskilte formål (bundne midler), rapporteres på kapittel 51 Bundne driftsfond.

– *Bundet egenkapital investering*

Egenkapital investering som etter lov eller avtale er reservert for særskilte formål (bundne midler), rapporteres på kapittel 55 Bundne investeringsfond.

– *Konserninterne mellomværende*

Kortsiktige og langsiktige fordringer og gjeld mellom enheter som inngår i samme KOSTRA konsern, skal rapporteres på KOSTRA-kapitlene for konserninterne fordringer og gjeld. Se punkt 13.2.3 for mer veiledning om konvertering av de enkelte balansekapitlene.

13.2 Konvertering av kostnader, inntekter og balanseposter

13.2.1 Konvertering av kostnader og inntekter til KOSTRA- artskontoplanen

Oppsettet nedenfor gir veiledning om konvertering av inntekter og kostnader fra NS 4102 til KOSTRA-arter.

Kolonnen *NS 4102* gir veiledning om hvilke kontoer som kan være aktuelle for den enkelte artserie.

I kolonnen *KOSTRA-arter* gis det for den enkelte artsserie en oversikt over:

- Hovedtyper av inntekter og kostnader som hører under de forskjellige artsseriene.
- Inntekter og kostnader som skal rapporteres på særskilte arter.
- Inntekter og kostnader som ikke inngår i resultatregnskapet, men som skal rapporteres til KOSTRA.
- Kontoer i resultatregnskapet som ikke anses som logiske å rapportere til KOSTRA.

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 5</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 0:</p> <p>50 Lønnskostnad</p> <p>52 Fordel i arbeidsforhold, se <i>ii.</i> og <i>vii.</i></p> <p>53 Annen oppgavepliktig godtgjørelse, se <i>ii.</i> og <i>vii.</i></p> <p>54 Arbeidsgiveravgift og pensjonskostnad, se <i>v.</i></p> <p>55 Annen kostnadsgodtgjørelse, se <i>ii.</i> og <i>vii.</i></p> <p>59 Annen personalkostnad, se <i>ii.</i> og <i>vii.</i></p> <p>Rapporteres på annen artsserie eller rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt vii.:x</p> <p>57 Offentlig tilskudd vedrørende arbeidskraft, se <i>viii.</i></p> <p>58 Offentlig refusjon vedrørende arbeidskraft, se <i>ix.</i></p>	<p><i>serie 0 – Lønn, artene 010:099</i> <i>serie 0 benyttes for lønn og sosiale kostnader.</i></p> <p><i>nsutgifter inkl. feriepenger og avtalefestede tillegg, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.</i></p> <p><i>trekk- og opplysningspliktige ytelser inngår i artene 010:089.</i></p> <p><i>gtgjørelser og lønn som er trekkpliktig/opplysningspliktig, men ikke arbeidsgiveravgiftspliktig, rapporteres på art 089.</i></p> <p><i>sjonsinnskudd (arbeidsgivers andel) og trekkpliktige forsikringsordninger rapporteres på art 090.</i></p> <p><i>mmunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider regnskap etter regnskapsloven, kan som hovedregel rapportere regnskapsførte pensjonskostnader på art 090.</i></p> <p><i>eidsgiveravgift av lønnsartene 010:080 og 090 rapporteres på art 099.</i></p> <p><i>nsutgifter til enkelte typer aktiviteter rapporteres på særskilte arter:</i> <i>070 Lønn til vedlikehold</i> <i>075 Lønn til renhold</i></p> <p><i>lysningspliktige, men ikke trekkpliktige utgifter og godtgjørelser for reiser, diett bil mv. og andre godtgjørelser rapporteres på artene 160:165.</i></p> <p><i>entlige tilskudd fra stat, kommune eller fylkeskommune vedrørende arbeidskraft (kontogruppe 57) rapporteres som inntekt på art 700, 730 eller 750.</i></p> <p><i>elønnsrefusjon (kontogruppe 58) rapporteres som inntekt på art 710.</i></p> <p><i>unkt 9.2.1 og 9.2.2 for detaljert veiledning om artsserie 0.</i></p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 4, 5, 6 og 7</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 1 og 2:</p> <p>40 Forbruk av råvarer og innkjøpte halvfabrikater, <i>se iii.:v.</i></p> <p>41 Forbruk av varer under tilvirkning, <i>se iii.:v.</i></p> <p>42 Forbruk av ferdig tilvirkede varer, <i>se iii.:v.</i></p> <p>43 Forbruk av innkjøpte varer for videresalg, <i>se iii.:v.</i></p> <p>45 Fremmedytelse og underentreprise</p> <p>49 Annen periodisering</p> <p>52 Fordel i arbeidsforhold, <i>se vii.</i></p> <p>53 Annen oppgavepliktig godtgjørelse, <i>se vii.</i></p> <p>55 Annen kostnadsgodtgjørelse, <i>se vii.</i></p> <p>59 Annen personalkostnad, <i>se vii.</i></p> <p>61 Frakt og transportkostnad vedrørende salg</p> <p>62 Energi, brensel og vann vedrørende produksjon</p> <p>63 Kostnad lokaler</p> <p>64 Leie maskiner, inventar o.l.</p> <p>65 Verktøy, inventar og driftsmateriale som ikke skal aktiveres</p> <p>66 Reparasjon og vedlikehold</p> <p>68 Kontorkostnad, trykksak o.l.</p> <p>69 Telefon, porto o.l.</p> <p>70 Kostnad transportmidler</p> <p>71 Kostnad og godtgjørelser for reiser, diett, bil o.l., <i>se vii.</i></p> <p>72 Provisjonskostnad, <i>se vii.</i></p> <p>73 Salgs-, reklame- og representasjonskostnader</p>	<p>Artsserie 1 og 2 – Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon, artene 100:285</p> <p>Artsserie 1/2 benyttes for utgifter til kjøp av varer og tjenester som <i>inngår</i> som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon.</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Varer og tjenester som inngår i egenproduksjon er varer og tjenester som en leverandør yter til kommunen eller fylkeskommunen, der varen/tjenesten er "deltjenester" som er nødvendig for at kommunen eller fylkeskommunen skal kunne levere et "sluttprodukt". ii. Utgifter til kjøp av varer og tjenester som <i>erstatte</i> egen tjenesteproduksjon skal ikke rapporteres på artsserie 1 eller 2, men på artsserie 3. iii. Varekostnad (kontogruppene 40, 41, 42 og 43) skal rapporteres slik den fremkommer av resultatregnskapet, dvs. kostnaden etter korreksjon for beholdningsendringer. iv. Varekostnader som inngår som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon rapporteres under artsserie 1 og 2. v. Varekostnad som vedrører kjøp av varer og tjenester som <i>erstatte</i> egen tjenesteproduksjon skal rapporteres under artsserie 3. vi. Kjøp av materiell og tjenester til enkelte typer aktiviteter rapporteres på særskilte arter: <ol style="list-style-type: none"> a. Art 105 Undervisningsmateriell b. Art 230 Vedlikeholdstjenester, påkostning, nybygg og nyanlegg c. Art 260 Renholds- og vaskeritjeneste vii. Opplysningspliktige, men ikke trekkpliktige utgifter og godtgjørelser for reiser, diett bil, andre godtgjørelser mv. (kontogruppene 52, 53, 55, 59, 71, 72), rapporteres på artene 160:165. Dersom ytelsene er trekkpliktige rapporteres utgiften på artsserie 0. viii. <i>Kjøp eller egentilvirkning av varige driftsmidler, tomt og grunn mv. rapporteres som utgift på artsserie 1 og 2. Dette gjelder uavhengig av om driftsmidlet balanseføres eller ikke. Artene 200:230, 250,280:285 er mest aktuelle.</i> ix. Konserninterne kjøp av varer og tjenester skal rapporteres på art 380 og ikke artsserie 1/2 når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6. x. Gaver som ikke <i>inngår</i> som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon, men er en ren overføring rapporteres på artsserie 4. xi. Avskrivninger (kontogruppe 60) rapporteres på art 590, på de tjenesteytende funksjonene. <i>Avskrivningene skal ikke ha resultateffekt, og motposteres derfor på art 990 under funksjon 860.</i> xii. <i>Nedskrivning av varige driftsmidler(kontogruppe 60) rapporteres ikke til KOSTRA.</i> xiii. Tap på fordringer mv. (kontoklasse 78) rapporteres til KOSTRA på art 470. xiv. Innkomne midler på tidligere nedskrevne fordringer (kontoklasse 78) rapporteres som inntekt på art 890. xv. <i>Tap ved avgang driftsmidler (kontoklasse 78) som er resultatført i resultatregnskapet, skal ikke rapporteres til KOSTRA.</i>

<p>74 Kontingent og gave, <i>se xi.</i></p> <p>75 Forsikringspremie, garanti- og servicekostnad</p> <p>76 Lisens- og patentkostnad</p> <p>77 Annen kostnad</p> <p>Rapporteres på annen artsserie, rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt x.:xvi.</p> <p>60 Av- og nedskrivning, <i>se xi. og xii.</i></p> <p>78 Tap o.l., <i>se xiii.:xv.</i></p> <p>79 Periodiseringskonto, <i>se xvi.</i></p>	<p>Salgssum ved salg av driftsmidler skal rapporteres som inntekt på art 660: 670.</p> <p>xvi. <i>Det anses ikke som logisk at kontogruppe 79 Periodiseringskonto rapporteres til KOSTRA.</i></p> <p>Se punkt 9.3.1 - 9.3.3 for detaljert veiledning om artsserie 1 og 2.</p>
--	---

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 4, 5, 6 og 7</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 3:</p> <p>Ved kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, rapporteres kostnaden på artsserie 3, og ikke på artsserie 1 og 2. Se <i>i. v.</i></p> <p>Se liste over aktuelle kontoklasser under artsserie 2.</p>	<p>Artsserie 3 – Kjøp av tjenester erstatter egen tjenesteproduksjon, artene 300:380</p> <p>Artsserie 3 benyttes for utgifter til kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon. For slike tjenester skal ikke artsserie 1 eller 2 benyttes.</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon er tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av kommunen eller fylkeskommunen etter avtale mellom leverandøren og (kommunen eller fylkeskommunen). ii. Avtale mellom kommunen og leverandøren som innebærer at leverandøren står for både infrastruktur og personellinnsats som skal til for å dekke brukernes behov på et funksjonsområde, vil dette som hovedregel regnes som kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon. iii. Kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon er typisk kjøp fra: <ul style="list-style-type: none"> • staten • andre kommuner og fylkeskommuner • andre: aksjeselskaper (kommunalt, fylkeskommunalt, statlig og privat eide) samvirkeforetak, foreninger ol. og stiftelser annen privat virksomhet (enkeltpersoner, enkeltmannsforetak etc.) iv. Konserninterne kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon skal rapporteres på art 380, og ikke artene 300 til 370, når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6. v. Punktene iii.:xv. under artsserie 2 gjelder tilsvarende for artsserie 3 så langt det passer. <p>Se punkt 9.4.1 og 9.4.2 for detaljert veiledning om artsserie 3.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 3, 7 og 8</p> <p>Kontogrupper og kontoer som rapporteres på artsserie 4:</p> <p>33 Offentlig avgift ved omsetning, <i>se v.</i></p> <p>78 Tap o.l. på fordringer, <i>se vii.</i></p> <p>83 Skattekostnad på ordinært resultat, <i>se iv.</i></p> <p>86 Skattekostnad på ekstraordinært resultat, <i>se iv.</i></p> <p>Rapporteres på annen artsserie, rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt xi.</p> <p>78 Tap o.l. - Tap ved avgang driftsmidler, <i>se ix.</i></p>	<p>Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre, artene 400:480</p> <p>Artsserie 4 benyttes for overføringer og tilskudd til andre.</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Utgifter som <i>ikke</i> er knyttet til kjøp eller avtale om leveranse av tjenester, som inngår i eller erstatter kommunal tjenestetilbud: <ol style="list-style-type: none"> a. til kommunen b. på vegne av kommunen ii. Videreformidling av tilskudd til andre rapporteres også på artsserie 4. iii. Gaver som ikke <i>inngår</i> som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon, men er en ren overføring rapporteres på artsserie 4. iv. Skattekostnader rapporteres på art 400. v. Evt. offentlige avgifter ved omsetning (kontoklasse 33) rapporteres på art 400. vi. Merverdiavgift på anskaffelser som gir rett til kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner rapporteres på art 429. Mottatt kompensasjon for merverdiavgift rapporteres på art 729. vii. Tap på fordringer mv. (kontoklasse 78) rapporteres på art 470. viii. Artene 400 til 470 benyttes når overføringen eller tilskuddet ikke er konsernintern. Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 480 når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6. ix. <i>Tap ved avgang driftsmidler (kontoklasse 78) som er resultatført i resultatregnskapet, skal ikke rapporteres til KOSTRA.</i> Salgssum ved salg av driftsmidler skal rapporteres som inntekt på art 660: 670. <p>Se punkt. 9.5.1 og 9.5.2 for detaljert veiledning om artsserie 4.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 8</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 5:</p> <p>81 Finanskostnad</p> <p>89 Overføringer og disponeringer, <i>se viii.</i></p> <p>60 Av- og nedskrivning, <i>se ix.</i></p> <p>Rapporteres på annen artsserie, rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt x.:xii.</p> <p>81 Finanskostnad - Nedskrivning av finansielle anleggsmidler, <i>se x.</i></p> <p>88 Årets resultat, <i>se xii.</i></p>	<p>Artsserie 5 – Finansutgifter mv., artene 500:590</p> <p>Artsserie 5 omfatter utlån, utgifter som gjelder lån og andre finansutgifter.</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Renter rapporteres på art 500, men konserninterne renter rapporteres på art 501 når både renteutgiftene og renteinntektene rapporteres i samme regnskap, <i>se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2.</i> ii. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert gevinst/verdiøkning ved senere verdireduksjon rapporteres på art 509. Det samme gjelder realiserte tap ved salg/oppheving/avvikling (kontoklasse 81). iii. Kjøp av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler rapporteres på art 529 (kjøpesum). iv. Avdrag på lån rapporteres på art 510, men avdrag på konserninterne lån rapporteres på art 511 (i investeringsregnskapet), <i>se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2.</i> v. Avdrag på lån tatt opp med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd rapporteres på art 512. vi. Utlån rapporteres på art 520, men konserninterne utlån rapporteres på art 521, <i>se kapittel 6 og punkt 6.8.1.</i> vii. Videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd, herunder videreutlån til forskuttering rapporteres på art 522. viii. All avsetning av egenkapital på kontoklasse 89 rapporteres på art 540 når det er fri avsetning og på art 550 når midlene etter lov eller avtale er reservert for særskilte formål. ix. Avskrivninger (kontoklasse 60) rapporteres på art 590 på de tjenesteytende funksjonene. Avskrivningene skal ikke ha resultateffekt, og motposteres derfor på art 990 under funksjon 860. x. <i>Nedskrivning av finansielle anleggsmidler (kontoklasse 81) som er ført i resultatregnskapet, rapporteres ikke til KOSTRA.</i> xi. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på art 530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp og art 570 Overføring til investering.</i> xii. <i>Årsresultat (kontoklasse 88) skal ikke rapporteres til KOSTRA. Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. er større enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv. benyttes art 589.</i> <p><i>Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. er lavere enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv., benyttes art 989., se punkt 13.3.</i></p> <p>Se punkt 9.6.1 og 9.6.2 for detaljert veiledning om artsserie 5.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 3</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 6:</p> <p>30 Salgsinntekt, avgiftspliktig, <i>se ii.</i></p> <p>31 Salgsinntekt, avgiftsfri, <i>se i.</i></p> <p>32 Salgsinntekt utenfor avgiftsområdet, <i>se i.</i></p> <p>36 Leieinntekt, <i>se i.:ii.</i></p> <p>37 Provisjonsinntekt</p> <p>38 Gevinst ved avgang anleggsmidler, <i>se v.</i></p> <p>39 Annen driftsrelatert inntekt, <i>se i. og ii.</i></p> <p>Rapporteres på annen artsserie, rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt vii.:ix.</p> <p>33 Offentlig avgift vedr. omsetning, <i>se vii.</i></p> <p>34 Offentlig tilskudd/refusjon, <i>se viii.</i></p> <p>35 Uopptjent inntekt, <i>se ix.</i></p>	<p>Artsserie 6 – Salgsinntekter, artene 600:670</p> <p>Artsserie 6 benyttes for brukerbetaling, gebyrer og avgifter, og salgs- og leieinntekter.</p> <p>i. Salgsinntekt som ikke er merverdiavgiftspliktig rapporteres på artene 600 til 630.</p> <p>ii. Merverdiavgiftspliktig omsetning rapporteres på artene 630 til 650.</p> <p>iii. Merverdiavgiftspliktige vederlag rapporteres alltid på artsserie 6 og ikke artsserie 7.</p> <p>iv. Salg av tjenester til innbyggere mv. og salg av tjenester ("deltjenester") som inngår i andre kommuners eller fylkeskommuners egen tjenesteproduksjon rapporteres på artsserie 6.</p> <p>v. Ved salg/avgang av varige driftsmidler og av fast eiendom, er det <u>salgssum</u> og ikke gevinst som rapporteres til KOSTRA. Rapporteres på artene 660 og 670. <i>Gevinst ved salg av driftsmidler (kontoklasse 38) som er resultatført i resultatregnskapet skal ikke rapporteres til KOSTRA.</i></p> <p>vi. Konserninterne salg av varer og tjenester skal rapporteres på art 780 og ikke artsserie 6 når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6.</p> <p>vii. Evt. offentlige avgifter ved omsetning (kontoklasse 33) rapporteres på art 400.</p> <p>viii. Offentlige tilskudd og refusjoner (kontoklasse 34) rapporteres på artsgruppe 7 eller artsgruppe 8, avhengig om det er en motytelse mv. eller ikke.</p> <p>ix. <i>Uopptjent inntekt (kontoklasse 35) som ikke er resultatført, skal ikke rapporteres til KOSTRA.</i></p> <p>Se punkt. 9.7.1 og 9.7.2 for detaljert veiledning om artsserie 6.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 3 og 5</p> <p>Kontogrupper som rapporteres på artsserie 7:</p> <p>33 Offentlig avgift vedr. omsetning</p> <p>34 Offentlig tilskudd/refusjon, <i>se iii.</i></p> <p>57 Offentlig refusjon vedr. arbeidskraft, <i>se iv.</i></p> <p>58 Offentlig refusjon vedr. arbeidskraft, <i>se v.</i></p>	<p>Artsserie 7 – Overføringer fra andre med krav om motytelse mv., artene 700:780</p> <p>i. Artsserie 7 omfatter overføringer og tilskudd fra andre hvor:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. det er knyttet en motytelse til inntekten, b. eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Med andre menes i hovedsak: <ol style="list-style-type: none"> c. staten d. andre kommuner og fylkeskommuner e. aksjeselskaper (kommunalt, fylkeskommunalt, statlig og privat eide) f. samvirkeforetak, foreninger ol. og stiftelser g. annen privat virksomhet (enkeltpersoner, enkeltmannsforetak etc.) <p>ii. <i>Inntekter der det ikke er krav om motytelse mv. skal rapporteres på artsgruppe 8.</i></p> <p>iii. Offentlige tilskudd og refusjoner (kontoklasse 34) rapporteres på artsserie 7 om det er krav til motytelse mv. Hvis det <i>ikke</i> er krav til motytelse mv., skal inntekten rapporteres på artsserie 8.</p> <p>iv. Offentlige tilskudd fra stat, kommune eller fylkeskommune vedrørende arbeidskraft (kontoklasse 57) rapporteres som inntekt på art 700, 730 eller 750. Sykelønsrefusjon (kontoklasse 58) rapporteres som inntekt på art 710. Mottatt kompensasjon for merverdiavgift etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner rapporteres på art 729. Merverdiavgift på anskaffelser som gir rett til kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner rapporteres på art 429.</p> <p>vii. Konserninterne salg av varer og tjenester som inngår i kjøpers egen tjenesteproduksjon skal rapporteres på art 780, og ikke artene 700 til 770, når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6.</p> <p>Se punkt. 9.8.1 og 9.8.2 for detaljert veiledning om artsserie 7.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 3 og 7</p> <p>Kontogrupper og kontoer som rapporteres på artsserie 8:</p> <p>34 Offentlig tilskudd/refusjon, se iv.</p> <p>78 Tap o.l. - Innkommet på tidligere nedskrevne fordringer, se v.</p>	<p>Artsserie 8 – Overføringer fra andre uten krav om motytelse, artene 800:890</p> <p>Artsserie 8 benyttes for rammetilskudd, skatteinntekter og andre overføringer og tilskudd som kommunen eller fylkeskommunen mottar uavhengig av tjenesteproduksjonen. Størrelsen på overføringen eller tilskuddet vil ikke avhenge av den faktiske tjenesteproduksjonen.</p> <p>Dette er typisk overføringer fra :</p> <ol style="list-style-type: none"> i. staten ii. andre kommuner og fylkeskommuner iii. andre: <ul style="list-style-type: none"> • aksjeselskaper (kommunalt, fylkeskommunalt, statlig og privat eide) • samvirkeforetak, foreninger ol. og stiftelser • annen privat virksomhet (enkeltpersoner, enkeltmannsforetak etc.) iv. Offentlige tilskudd og refusjoner (kontoklasse 34) rapporteres på artsserie 8 om det <i>ikke</i> er krav til motytelse mv. <i>Hvis det er krav til motytelse mv., skal inntekten rapporteres på artsserie 7.</i> v. Innkomne midler knyttet til tap på tidligere nedskrevne fordringer (kontoklasse 78) rapporteres på art 890. vi. Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 880, og ikke på artene 800 til 870, når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.:6.6. vii. <i>Artene 800 Rammetilskudd, 870 Skatt på inntekt og formue, 871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg, 872 Eiendomsskatt vindkraftverk, 873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg 874 Eiendomsskatt annen eiendom, 875 Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger, 876 Eiendomsskatt næringseiendom m.m. og 877 Andre direkte og indirekte skatter anses ulogiske for kommunale foretak og IKS som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.</i> <p>Se punkt 9.9.1 og 9.9.2 for detaljert veiledning om artsserie 8.</p>

NS 4102	KOSTRA-arter
Utgifter	Utgifter
<p>Kontoklasse 8</p> <p>Kontogrupper og kontoer som rapporteres på artsserie 9:</p> <p>80 Finansinntekt</p> <p>Rapporteres på annen artsserie, rapporteres ikke til KOSTRA:</p> <p>Punkt ix.:x.</p> <p>88, se x.</p>	<p>Artsserie 9 – Finansinntekter mv., artene 900:990</p> <p>Artsserie 9 omfatter bruk av lån, inntekter som gjelder lån og andre finansinntekter, salg av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler, samt årsoppgjørdisposisjoner som er inntekter.</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Renteinntekter og utbytte/eieruttak mv. rapporteres på artene 900:905. Dersom renteinntektene er konserninterne renter skal det rapporteres på art 901 når både renteutgiftene og renteinntektene rapporteres i samme regnskap, se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2. ii. Verdiøkning (urealisert gevinst) på finansielle omløpsmidler rapporteres på art 909. Det samme gjelder realiserte gevinster ved salg/avvikling/opphør. iii. Den andelen av årets investeringer i varige driftsmidler som er finansiert med innlån, skal rapporteres som bruk av lån på art 910. Dersom andelen som er finansiert med bruk av konserninterne lån skal det rapporteres på art 911, se kapittel 6 og punkt 6.8.1. iv. Ved eventuelle utlån, rapporteres mottatte avdrag på utlånene på art 920. Mottatte avdrag på eventuelle konserninterne utlån lån rapporteres på art 921 når både avdraget og det mottatte avdraget rapporteres i samme regnskap (i investeringsregnskapet), se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2. Når utlånet finansieres med lånemidler rapporteres bruk av lånemidlene på art 910. v. Dersom det er videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd, skal lånefinansiering av videreutlånet rapporteres på art 912. Mottatte avdrag på videreutlånet skal rapporteres på 922. vi. Ved salg av aksjer eller andeler som er klassifisert som finansielle anleggsmidler skal salgssummen rapporteres på art 929. vii. All bruk av egenkapital rapporteres på art 940 når det er fri egenkapital og på art 950 når det er bunden egenkapital. viii. Avskrivninger rapporteres på art 590 på de tjenesteytende funksjonene. Avskrivningene skal ikke ha resultat effekt, og motposteres derfor på art 990 under funksjon 860. ix. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på art 970 Overføring fra drift, og art 980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år .</i> x. <i>Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. er lavere enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv., benyttes art 989.</i> <p><i>Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. er større enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv. benyttes art 589, se punkt 13.3.</i></p> <p>Se punkt 9.10.1 og 9.10.2 for detaljert veiledning om artsserie 9.</p>

Utgifter	Utgifter
Inntekter og kostnader som kan vedrøre flere artsserier	
<p>Konto 8400, se <i>i</i>.</p> <p>Konto 8500, se <i>ii</i>.</p>	<p><i>i. Ekstraordinær inntekt (konto 8400) rapporteres på den artsserie og arten som inntekten vedrører.</i></p> <p><i>ii. Ekstraordinær kostnad (konto 8500) rapporteres på den artsserie og arten som inntekten vedrører.</i></p>

13.2.2 Konvertering av balanseposter til KOSTRA-kontoplanen

Oppsettet nedenfor gir veiledning om konvertering av eiendeler, gjeld og egenkapital fra NS 4102 til KOSTRA balansekapitler, med følgende struktur:

- Eiendeler er delt inn i omløpsmidler og anleggsmidler.
- Gjeld er delt inn i kortsiktig og langsiktig gjeld.
- Egenkapital er delt inn i bunden og ubunden egenkapital for henholdsvis drift og investering.

Kolonnen *Regnskapsloven NS 4102* Balansekapitler gir veiledning om hvilke balansekapitler som kan være aktuelle for det enkelte kapitlet i KOSTRA-kontoplanen.

Kolonnen *KOSTRA Balansekapitler* viser:

- Alle balansekapitler med tilhørende veiledning.
- Kapitler der det anses som ulogisk at foretak og interkommunale selskaper som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven rapporterer på.
- Kapitler der det gjelder særskilte forhold for rapporteringen.

Regnskapsloven	KOSTRA
NS 4102 Balansekapitler	Balansekapitler
Omløpsmidler	Omløpsmidler
19 Bankinnskudd, kontanter o.l.	10 Bankinnskudd og kontanter
18 Kortsiktige finansinvesteringer (obligasjoner som er omløpsmidler)	11 Obligasjoner (omløpsmidler) <ul style="list-style-type: none"> 1. Obligasjoner som er klassifisert som finansielle omløpsmidler. 12 Sertifikater <ul style="list-style-type: none"> 1. Sertifikater som er klassifisert som finansielle omløpsmidler. 15 Derivater <ul style="list-style-type: none"> 1. Derivater klassifisert som finansielle omløpsmidler. 18 Aksjer og andeler (omløpsmidler) <ul style="list-style-type: none"> 1. Investeringer i aksjer og andeler som er klassifisert som omløpsmidler.
15 Kortsiktige fordringer* <p>*Rapporteres på KOSTRA kapittel 14 når fordringen er konsernintern kortsiktig fordring.</p>	13 Kundefordringer <ul style="list-style-type: none"> 1. Kundefordringer. Utestående etter salg av varer eller tjenester og utestående gebyrer, brukerbetalinger o.l. 2. Kundefordringer mellom regnskapsenhetene som inngår i samme KOSTRA konsern rapporteres på kapittel 14.
15 Kortsiktige fordringer 16 Merverdiavgift, opptjente offentlige tilskudd o.l. 17 Forskuddsbetalt kostnad, påløpt inntekt o.l. Alle kortsiktige konserninterne kortsiktige fordringer rapporteres på KOSTRA kapittel 14.	14 Konserninterne kortsiktige fordringer <ul style="list-style-type: none"> 1. Kortsiktige fordringer som er konserninterne mellomværende. Kapittel 14 inneholder samme type fordringer som kapittel 13 og 16, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 11.1.1, Kapittel 14 Konserninterne kortsiktige fordringer, for mer veiledning.
16 Merverdiavgift, opptjente offentlige tilskudd o.l.* 17 Forskuddsbetalt kostnad, påløpt inntekt o.l.* *Rapporteres på KOSTRA kapittel 14 når fordringen er konsernintern kortsiktig fordring.	16 Andre kortsiktige fordringer <ul style="list-style-type: none"> 1. Kortsiktige fordringer som ikke hører under kapitlene 10 til 15 eller 17 til 19. 2. Andre kortsiktige fordringer mellom regnskapsenhetene som inngår i samme KOSTRA konsern rapporteres på kapittel 14. 3. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (foretak og IKS) og skal rapportere utsatt skattefordel på kapittel 16, og ikke på kapittel 28 Immaterielle eiendeler. Utsatt skattefordel er ikke å regne som immateriell eiendel ved rapportering til KOSTRA.</i> 4. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skattefordel i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c, skal ikke rapportere utsatt skattefordel til KOSTRA.</i>
14 Varelager og forskudd til leverandører	17 Varer <ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Kapitlet benyttes bare ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.</i> 2. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet varelager i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap, punkt 3.3 nr. 5 bokstav d., skal ikke rapportere på dette kapitlet.</i>

	<p>19 Premieavvik</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gjelder premieavvik etter bestemmelsene i budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5. (Inntektsført og ikke amortisert premieavvik) etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5).2. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på dette kapitlet.</i>
--	--

Regnskapsloven	KOSTRA
NS 4102 Balansekapitler	Balansekapitler
Anleggsmidler	Anleggsmidler
	<p>20 Pensjonsmidler</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som fører regnskap etter regnskapsloven som fører pensjon etter NRS nr. 6 og balansefører netto pensjonsforpliktelse, skal splitte netto pensjonsforpliktelse på pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser, og rapportere dette på kapitlene 20 Pensjonsmidler og 40 Pensjonsforpliktelse.</i> 2. <i>Interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som fører regnskap etter regnskapsloven, og følger regnskapsloven § 5-10 og unnlater å balanseføre (netto) pensjonsforpliktelser, vil ikke ha pensjonsmidler å rapportere på kapittel 20.</i>
13 Finansielle anleggsmidler (aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler)	<p>21 Aksjer og andeler</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aksjer og andeler som er klassifisert som finansielle anleggsmidler.
13 Finansielle anleggsmidler* (utlån som er finansielle anleggsmidler) *Rapporteres på KOSTRA kapittel 23 ved konserninterne utlån som er finansielle anleggsmidler.	<p>22 Utlån (Finansielle anleggsmidler)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utlån som er finansielle anleggsmidler. 2. Utlån mellom regnskapsenhetene som inngår i samme KOSTRA konsern rapporteres på kapittel 23.
13 Finansielle anleggsmidler (utlån som er finansielle anleggsmidler) Alle langsiktige konserninterne fordringer rapporteres på KOSTRA kapittel 23.	<p>23 Konserninterne langsiktige fordringer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Langsiktige fordringer som er konserninterne mellomværende. Kapittel 23 inneholder samme type fordringer som kapittel 22, men omfatter alle de fordringene som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 11.1.2, Kapittel 23 Konserninterne langsiktige fordringer for mer veiledning.</i>
12 Transportmidler, inventar og maskiner o.l.	24 Utstyr, maskiner og transportmidler
11 Tomter, bygninger og annen fast eiendom	27 Faste eiendommer og anlegg
10 Immaterielle eiendeler o.l.	<p>28 Immaterielle eiendeler</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Immaterielle eiendeler som er kjøp av rettigheter som kan gi fremtidige fordeler(konsesjoner o.l.).</i> 2. <i>Kjøp av programvare eller bruksrettigheter til programvare inngår ikke. Utgifter til forskning og utvikling inngår ikke. Disse rapporteres som varig driftsmiddel på kapittel 24, dersom de ikke er omarbeidet i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c.</i> 3. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven kan kun rapportere immaterielle eiendeler som beskrevet i punkt 1 og 2 .</i> 4. <i>Utsatt skattefordel er ikke å regne som immateriell eiendel ved rapportering til KOSTRA, og skal rapporteres på kapittel 16 Andre kortsiktige fordringer.</i> 5. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skattefordel i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav c, skal ikke rapportere utsatt skattefordel til KOSTRA.</i>

13 Finansielle anleggsmidler (obligasjoner som er finansielle anleggsmidler)	29 Obligasjoner (anleggsmidler) 1. Obligasjoner som er klassifisert som finansielle anleggsmidler.
---	---

Regnskapsloven	KOSTRA
NS 4102 Balansekapitler	Balansekapitler
<i>Kortsiktig gjeld</i>	<i>Kortsiktig gjeld</i>
<p>23 Kortsiktige konvertible lån, obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner *</p> <p>(kortsiktige likviditetslån og gjeld, slik som kassekreditt mv.)</p> <p>*Rapporteres på KOSTRA kapittel 33 når gjelden er konsernintern kortsiktig gjeld.</p>	<p>31 Likviditetslån</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Likviditetslån og driftskreditt
<p>25 Betalbar skatt</p> <p>26 Skattetrekk og andre trekk</p> <p>27 Skyldige offentlige avgifter</p> <p>28 Avsatt utbytte</p> <p>29 Annen kortsiktig gjeld*</p> <p>*Rapporteres på KOSTRA kapittel 33 når gjelden er konsernintern kortsiktig gjeld.</p>	<p>32 Annen kortsiktig gjeld</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kortsiktig gjeld som ikke hører under kapitlene 31 og 34 til 39. 2. Kortsiktig gjeld mellom regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern rapporteres på kapittel 33. 3. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skal kortsiktig gjeld som etter kommunale prinsipper føres over egenkapitalen som bundet fond rapporteres på kapittel 51 (bundet til drift) eller på kapittel 55 (bundet til investering). Dette er i hovedsak ubrukte inntekter som er bundet ifølge lov, forskrift foretakets vedtekter eller selskapsavtalen for IKSet, eller tilskudd som er øremerket særskilte formål er eksempler på midler som skal rapporteres på kapittel 51 (bundet til drift) eller på kapittel 55 (bundet til investering).</i> 4. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skal neste års avdrag på langsiktig gjeld som er klassifisert som kortsiktig gjeld rapporteres som langsiktig gjeld.</i> 5. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (foretak og IKS) skal rapportere utsatt skatt på kapittel 32, og ikke på kapittel 46 Avsetning for forpliktelse. Utsatt skatt er ikke å regne langsiktig gjeld ved rapportering til KOSTRA.</i> 6. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skatt i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav e, skal ikke rapportere utsatt skatt til KOSTRA.</i>
<p>23 Kortsiktige konvertible lån, obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner</p> <p>(kortsiktige likviditetslån og gjeld, slik som kassekreditt mv.)</p> <p>24 Leverandørgjeld</p> <p>29 Annen kortsiktig gjeld som ikke er Derivater.</p> <p>All kortsiktig konsernintern gjeld rapporteres på KOSTRA kapittel 33.</p>	<p>33 Konsernintern kortsiktig gjeld</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kortsiktig gjeld som er konserninterne mellomværende. <p>Kapittel 33 inneholder samme type gjeld som kapittel 31, 32 og 35, men omfatter all gjeld som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 11.1.3, Kapittel 33 Konsernintern kortsiktig gjeld for mer veiledning.</p>
<p>29 Annen kortsiktig gjeld</p> <p>(derivater slik som terminkontrakter, opsjoner mv. som er kortsiktig gjeld)</p>	<p>34 Derivater</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Derivater klassifisert som kortsiktig gjeld. 2. Derivater er avtaler om kjøp og salg av finansielle instrumenter som er avledet av andre underliggende objekt. Derivater gir innehaveren rettigheter og/eller plikter, og verdien av disse er betinget av utviklingen i verdien av det underliggende objekt (aksje, obligasjon, valuta, rente o.l.). Eksempelvis rentebytteavtaler (SWAP), fremtidige renteavtaler (FRA) og opsjoner som har en "negativ" verdi.

<p>24 Leverandørgjeld*</p> <p>*Rapporteres på KOSTRA kapittel 33 når gjelden er konsernintern kortsiktig gjeld.</p>	<p>35 Leverandørgjeld</p>
	<p>39 Premieavvik</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjelder premieavvik (utgiftsført og ikke amortisert premieavvik) etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-5. 2. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på dette kapitlet.</i>

Regnskapsloven	KOSTRA
NS 4102 Balansekapitler	Balansekapitler
<i>Langsiktig gjeld</i>	<i>Langsiktig gjeld</i>
21 Pensjonsforpliktelse	<p>40 Pensjonsforpliktelse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som fører regnskap etter regnskapsloven som fører pensjon etter NRS nr. 6 og balansefører netto pensjonsforpliktelse, skal splitte netto pensjonsforpliktelse på pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse, og rapportere dette på kapitlene 20 Pensjonsmidler og 40 Pensjonsforpliktelse..</i> 2. <i>Interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som fører regnskap etter regnskapsloven, og følger regnskapsloven § 5-10 og unnlater å balanseføre (netto) pensjonsforpliktelse, vil ikke ha pensjonsforpliktelse å rapportere på kapittel 40.</i>
22 Annen langsiktig gjeld (obligasjonslån)	<p>41 Obligasjonslån</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obligasjonslån (obligasjoner utstedt av kommunen eller fylkeskommunen) som er klassifisert som langsiktig gjeld.
22 Annen langsiktig gjeld (obligasjonslån med forfall i neste regnskapsår)	<p>42 Obligasjonslån med forfall i neste regnskapsår</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obligasjonslån som nevnt under kapittel 41, men der hovedstolen forfaller til betaling i neste regnskapsår (innen 12 mnd. etter balansedato).
23 Kortsiktige konvertible lån, obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner (kortsiktige lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler)	<p>43 Sertifikatlån</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sertifikatlån (sertifikater utstedt av kommunen eller fylkeskommunen) som er klassifisert som langsiktig gjeld. 2. Sertifikatlån som brukes til å finansiere investeringer i varige driftsmidler skal rapporteres til KOSTRA som langsiktig gjeld.
<p>22 Annen langsiktig gjeld*</p> <p>23 Kortsiktige konvertible lån, obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner (kortsiktige lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler)</p> <p>* Rapporteres på KOSTRA kapittel 47 når gjelden er konsernintern langsiktig gjeld.</p>	<p>45 Gjeld til kredittinstitusjoner</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjeldsbrevlån og andre lån/annen langsiktig gjeld til banker, kredittforetak etc. som ikke hører under kapittel 41 til 43. 2. Annen langsiktig gjeld som ikke hører under kapittel 41 til 43, eksempelvis leieforpliktelsen i finansielle leieavtaler eller gjeld til kommune som er knyttet til forskuttering. 3. Byggelån som brukes til å finansiere investeringer i varige driftsmidler skal rapporteres til KOSTRA som langsiktig gjeld. 4. Langsiktig gjeld mellom regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern rapporteres på kapittel 47. 5. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skal neste års avdrag på langsiktig gjeld som er klassifisert som kortsiktig gjeld rapporteres som langsiktig gjeld.</i>
21 Avsetning for forpliktelse	<p>46 Avsetning for forpliktelse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Avsetninger for forpliktelse som er klassifisert som langsiktig gjeld. Kapitlet benyttes bare ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.</i> 2. <i>Utsatt skatt er ikke å regne som langsiktig gjeld ved rapportering til KOSTRA, og skal rapporteres på kapittel 32 Annen kortsiktig gjeld.</i> 3. <i>Kommunale og fylkeskommunale foretak som har omarbeidet utsatt skatt i samsvar med KRS nr. 14 Konsolidert regnskap punkt 3.3 nr. 5 bokstav e, skal ikke rapportere utsatt skatt til KOSTRA.</i>

<p>22 Annen langsiktig gjeld*</p> <p>23 Kortsiktige konvertible lån, obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner</p> <p>(kortsiktige lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler)</p> <p>*All langsiktig konsernintern gjeld rapporteres på KOSTRA kapittel 47.</p>	<p>47 Konsernintern langsiktig gjeld</p> <p>1. Langsiktig gjeld som er konserninterne mellomværende.</p> <p>Kapittel 47 inneholder samme type gjeld som kapittel 45, men omfatter all gjeld som er innenfor kommunens eller fylkeskommunens KOSTRA konsern, det vil si fordringer på andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 11.1.4, Kapittel 47 Konsernintern langsiktig gjeld for mer veiledning.</p>
--	--

Regnskapsloven	KOSTRA
NS 4102 Balansekapitler	Balansekapitler
<i>Egenkapital</i>	<i>Egenkapital</i>
20 Egenkapital	<p>51 Bundne driftsfond</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrukte inntekter i driftsregnskapet som i henhold til lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte formål. Eksempelvis VAR-fond og ubrukte øremerkete tilskudd. 2. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, benyttes kapitlet for egenkapital som er bundet ifølge lov, forskrift, foretakets vedtekter eller selskapsavtalen for IKSet.</i> 3. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skal kortsiktig gjeld som etter kommunale prinsipper føres over egenkapitalen som bundet fond drift rapporteres på kapittel 51. Dette er i hovedsak ubrukte inntekter som er bundet ifølge lov, forskrift foretakets vedtekter eller selskapsavtalen for IKSet, eller tilskudd som er øremerket særskilte formål.</i>
20 Egenkapital	<p>53 Ubundet investeringsfond</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrukte inntekter i investeringsregnskapet som ikke er reservert særskilte investeringsformål i henhold til lov, forskrift eller avtale. 2. Eksempelvis ubrukte inntekter fra salg av anleggsmidler. <i>Punkt 1 og 2 gjelder også ved rapportering av årsregnskapet for kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven.</i>
20 Egenkapital	<p>55 Bundne investeringsfond</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrukte inntekter i investeringsregnskapet som i henhold til lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte investeringsformål. Eksempelvis ubrukte tilskudd som er øremerket investeringer. 2. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, benyttes kapitlet for egenkapital som er bundet til investeringer ifølge lov, forskrift, foretakets vedtekter eller selskapsavtalen for IKSet.</i> 3. <i>For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, skal kortsiktig gjeld som etter kommunale prinsipper føres over egenkapitalen som bundet fond investering rapporteres på kapittel 55. Dette er i hovedsak ubrukte inntekter som er bundet ifølge lov, forskrift foretakets vedtekter eller selskapsavtalen for IKSet, eller tilskudd som er øremerket særskilte formål.</i>

20 Egenkapital	<p>56 Disposisjonsfond</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrukte inntekter i driftsregnskapet som ikke er reservert særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale. 2. <i>Ved rapportering av årsregnskapet til kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper (IKS) som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven, benyttes kapitlet for egenkapital som er disponible midler for foretaket eller IKSet.</i>
	<p><i>Kommunale foretak og IKS som utarbeider årsregnskap etter regnskapsloven skal ikke rapportere på følgende konti:</i></p> <p><i>580 Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investeringer</i></p> <p><i>581 Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift</i></p> <p><i>5900 Merforbruk i driftsregnskapet</i></p> <p><i>5970 Udekket beløp i investeringsregnskapet</i></p> <p><i>5990 Kapitalkonto</i></p> <p><i>9100 Ubrukte lånemidler</i></p> <p><i>9110 Ubrukte konserninterne lånemidler</i></p> <p><i>9200 Andre memoriakonti</i></p> <p><i>9999 Motkonto for memoriakontiene</i></p>

13.3 Beregning av differanse for rapportkontroll

Ved rapportering til KOSTRA må differansen mellom inntekter og kostnader beregnes og rapporteres, se tabellen nedenfor. Det skal gjøres en egen beregning og rapportering av rapportkontroll for kontoklasse 3, og en egen beregning for kontoklasse 4. Alle arter utenom 589 *Rapportkontroll positivt avvik* og 989 *Rapportkontroll negativt avvik*, og alle funksjoner unntatt 899 *Avvikspost/rapportkontroll* inngår i beregningen for den enkelte kontoklassen.

Hvis beregningen gir et positivt avvik (inntektene er større enn kostnadene*), skal avviket rapporteres på funksjon 899 og art 589, for henholdsvis kontoklasse 3 og 4. Hvis beregningen gir et negativt avvik (kostnadene er større enn inntektene**), rapporteres avviket på funksjon 899 og art 989, for henholdsvis kontoklasse 3 og 4.

Differansen må beregnes slik at summen av alle rapporterte inntekter (inklusive art 989) er lik summen av alle rapporterte kostnader (inklusive art 589), for henholdsvis kontoklasse 3 og for kontoklasse 4. Balanse mellom inntekter og kostnader er en forutsetning for at regnskapsrapporten skal bli godkjent ved innrapporteringen til SSB.

Linje	Art	Summen av artene
1	Lønnskostnader og sosiale kostnader	(010:099)
3	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	(100:195) + (200:285)
4	Kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	(300:380)
5	Overføringer	(400:480)
6	Finanskostnader, utlån, lån, avskrivninger mv.	(500:590) – (589)
10	SUM kostnader, lån og egenkapitaldisposisjoner	(010:590)
11	Salgsinntekter	(600:670)
12	Overføringer fra andre med krav om motytelse mv.	(700:780)
13	Overføringer fra andre uten krav om motytelse	(810:890)
14	Finansinntekter, bruk lån, inntekter utlån, motpost avskrivninger mv.	(900:990) – (989)
18	SUM inntekter, lån og egenkapitaldisposisjoner	(600:990)
19	DIFFERANSE (art 589/989 for rapportkontroll)	(600:990) - (010:590)
	* Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. (linje 18) er <i>større</i> enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv. (linje 10), benyttes art 589.	
	** Dersom sum inntekter, lån og bruk av egenkapital mv. (linje 18) er <i>lavere</i> enn sum kostnader, utlån og avsetninger til egenkapital mv. (linje 10), benyttes art 989.	